

NOVI TADNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, SENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ZALEC

KONGRES: 111 NOVINARJEV

Z 8. kongresa zveze sindikatov Slovenije bo poročalo 111 novinarjev radijskih in televizijskih hiš, dnevnikov, tednikov in glasil delovnih ljudi. Press center so uredili v Domu Jugoslovanske ljudske armade, ki je povezan s kongresno dvorano. Sektor za obveščanje in politično propagando pri Republiškem svetu ZSS je za večje redakcije zagotovil direktne telefonske linije, za ostale pa štiri telefonske celice, dva teleprinterja, perforirni stroj za telex in možnost, da v press center priključijo stroj za odpošiljanje fotografij — telefoto.

Pri organizaciji press centra je pomembna tudi foto služba, ki so jo prevzeli novinarji in sodelavci naše redakcije. Hkrati s tem pa je naše uredništvo pripravilo dvojne tovariških srečanj novinarjev iz vse Jugoslavije. Prvo bo v sredo zvečer na Starem gradu, ko se bo »racmanom« predstavila skupina »Poetica« (člani SLG Celje — Anica Kumarjeva, Bogomir Veras in Miro Podjed), drugo pa na Golteh, kjer bo zaigral veselo viže ansambel Borisa Teržlava.

ms

PARKIRANJE MED KONGRESOM

Celjani smo te dni privedli in gostitelji udeležencev 8. kongresa zveze sindikatov Slovenije. Zelja nas vseh je, da bi se gostje in udeleženci kar najbolje počutili in znašli v našem mestu. Zato oddelk za notranje zadeve naproša vse udeležence v prometu, da se po možnosti te dni izogibajo vožnji in parkiranju po mestu in obveščajo, da je iz teh razlogov zaprta Gubčeva ulica, Titov trg in od ravni vhoda v restavracijo doma JLA za smer proti zabodi in Kocenov trg iz smeri Slomškovega trga, in sicer na ves promet.

Za udeležence kongresa so rezervirani tudi naslednji prostori: V Gubčevi ulici, Titovem trgu, Cuprijski ulici, Trgu petega kongresa, Stanevoj ulici in parkirni prostori pri Ojstriči, hotelu Celeia in Merxu.

7. novembra pa so rezervirani tudi parkirni prostori pri restavraciji Turška mačka, Trgu svobode, Zidanškovi ulici in prostori okoli objekta družbenih služb v Gledališki ulici. Občani mesta Celja pa se dni lahko parkirajo na javnijskem nabrežju, Malgaševi ulici, Trgu oktobrske revolucije, Ul. 29. novembra, Adnerčevi ulici in na prostoru za viaduktom ob čeharski cesti.

ADI FURMAN je že 15 let kovač v kovaški industriji v Zrečah. Doma je iz Lakove pri Zrečah. Je član odbora za medsebojne odnose in član IO sindikata v tovarni.

Foto: DRAGO MEDVED

ZDRAVO, TOVARIŠI!

Ta delavski zdravniški nosi v sebi delavsko središče, staro industrijsko mesto Celje, ki samo v treh tipičnih tovarnah — v Cinkarni, Zelezarni in EMO — združuje skorajda 10.000 delavcev Celja in celjskega območja. Imenovane tovarne še najbolj zaslužijo pridevniško oznako — stare, saj je v njihovem nastanku, razvoju in težavah, a tudi v sedanjem vzvetju, odtisnjena skorajda vsa značilna življenjska podoba delavskega razreda Celja in območja. In njegovega organiziranega boja za boljše življenje.

Od tistega velikega zleta Zveze delavskih kulturnih društev Svoboda v letu 1935 v Celju. Pa prej tudi. In pozneje še bolj — saj ne bi bilo revolucije ne samoupravljanja in ne trdnosti našega družbenega sistema, samoupravnega socializma, če ne bi naš delavski razred koval kladiva boja v organiziranem boju. Kot tovariško povezan in politično združen delavski razred, razred vseh delavcev z enim samim ciljem — da bi svobodni človek svobodno delal in upravljal svoje in družbeno življenje ter delo.

Takrat ni bilo visokih razprav o tem, kod je delavec. Razlika se je kazala v pripravljenosti za boj, za to, kako in koliko se bo kdo tolkel za delavsko stvar. Cisto nepomembno je bilo, če je delal z glavo ali z roko.

Danes na to merilo pozabljamo, kot da je primer no le še za spominsko knjigo.

Pa ni. Tovariši delegati, če boste na kongresu obšli razpravo o tem, kdo je in kdo ni delavec, in mislim, da jo lahko, pa ne pustite na obrobju dveh tem — tovarištva in političnega organiziranja delavcev.

Tovarištvo spet nekam sramežljivo vlečemo iz zaprašenih družbenih predalov, kjer sta se naselila pogo-

spodenje in malomeščanstvo. Zdravo tovariš — kot da bi slišal neresničen odmev iz temnega gozda, tako se človeku zazdi, ko zasliši ta pozdrav na cesti, v tovarni, v šoli, v bolnišnici, v trgovini... Kot nam včasih zmanjkuje nacionalnega ponosa in se brezsravno podajamo v Trst ali v Gradec na nakupe še celo takrat, ko se sosedje očitno požvižgajo na naše rojake ali pa celo na vso Jugoslavijo, tako nam je tudi tovarištvo zdrsnilo s srca pa še na jeziku ga je malo ostalo.

Samoupravnega socializma pa z gospodi ne bomo mogli graditi. Kajti tovarištvo ni prazna beseda — to so človeški odnosi novega časa neodtujenih ljudi.

Tovariši delegati, moramo si priznati, da sta problema tovarištva in politične organiziranosti delavcev med seboj tesno spriječja. Povezana in odvisna.

Delavci, predvsem pa neposredni proizvajalci, nismo dovolj dobro politično organizirani. Delovni. Akcijski. Preveč političnega in samoupravnega odločanja prepuščamo poti, ki ji pravimo »pot v imenu...« To odločanje v IMENU smo z ustavo pokopali. Skorajda pokopali. Kajti lagali se bomo, če bomo videli poti brez ovir in garnirane odločitve brez tistega — V IMENU.

Prav sindikat bo kot močna politična organizirana sila najbolj učinkovito orožje delavcev proti takemu odločanju, ki nujno vodi v monopol. Zato pa moramo vsi več delati, več samoupravljati in boljše politično delovati v delovni organizaciji in na terenu.

To, tovariši, delegati, je delovni pozdrav vašemu delu.

Našemu kongresu.

Jože Volfand

Z UREDNIKOVE MIZE

Danes se v Celju začne osmi kongres slovenskih sindikatov. V NT vam predstavljamo delegate za kongres in vsa najvažnejša sporočila o tem pomembnem zboru slovenskih delavcev. Naša redakcija je neposredno vključena v kongresno delo. Prevzeli smo skrb za novinarje, ki smo jih včeraj popeljali na Stari grad, danes zvečer pa bomo na Golteh. Delovni kolektivi z območja so za poročevalce s kongresa pripravili praktična darila in jim tako v miniaturni prikazala naše gospodarstvo. V radiu Celje bomo pozorno spremljali delo kongresa. V prihodnjem NT pa preberite odmeve na kongresno delo.

Kadrovska novica. Dominika Poš se je zaposlila v Kovinotekni, Mateja Podjed pa je postala nova novinarska »racmanka«.

V soboto zjutraj odpotujem na daljšo pot v dežele, ki so nam odmaknjene, a nas prinačijo. Da jih spoznamo, začutimo njihove posebnosti. Bom pisal o tem. V moji odsotnosti prevzema uredniško taktirko Jure Krašovec.

VAS UREDNIK

SOLIDAR- NOST: CELJE ZA SISAK

Solidarnost ne pozna meja. To ugotavljamo na vsakem koraku in ob vsakem primeru. Ko je Celje ugotavljalo škodo po junijskem potresu, so se takoj oglasile pobratimske občine in ponudile svojo pomoč. Na srečo ni bilo treba izkoristiti ponujene roke.

Zdaj je položaj nekoliko drugačen. Poplava, ki je prizadela Sisak, pobratimsko občino Celja, je zapustila takšno škodo, ki jo prebivalci te občine ne bodo mogli sami odpraviti. Po prvi cenitvi, ki pa še zdaleč ni dokončna, znaša najmanj sedem milijard starih dinarjev. V akcijo za pomoč prizadetemu Sisku so se takoj vključili tudi Celjani. Po sklepu izvršnega sveta občinske skupščine bo Celje dalo Sisku v sklad za odpravo posledic po poplavi pet starih milijonov dinarjev. Sporočilo o tej odločitvi bo predstavnikom občine Sisak posredoval predsednik izvršnega sveta Marjan Ašič. Kljub obiskal in si ogledal poplavljen območje.

TRIMOVCI

Zveza za športno rekreacijo obvešča vse, ki so v letošnjem letu izpolnjevali modre kartone za TRIM športni znak, da jim čimprej osebno ali pisмено vrnejo na zgornji naslov zaradi podelitve zlatih, srebrnih in bronastih znakov.

INTERVJU S PREDSEDNIKOM CELJSKIH SINDIKATOV IVANOM KRAMERJEM

NI ZLATA KLETKA IDEAL

je v razgovoru za NOVI TEDNIK in Radio Celje združil v eno misel svoje razgabljanje o nujnosti večje socializacije naše družbe gostitelj in domačin 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije

NOVI TEDNIK: Kongresi v Celju niso vsakdanjost. Doslej je Celje doživelo le enega — mladinskega. Zakaj je bilo Celje izbrano za domačino 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije?

IVAN KRAMER: Izbira je padla na pet slovenskih mest: na Ljubljano, Kranj, Maribor, slovensko obalo in Celje. Ko smo se v Celju navdušili nad kandidacijo vsi, ki danes nosijo teže organizacije in pripravi, smo mesto ob Savinji predložili republiški vodstvu sindikata z utemeljitvami: da je Celje star revolucionarni delavski center. Da njegova današnja sindikalna organizacija šteje okoli 28.000 članov. Da sindikalno delo v Celju ne ostaja v mejah občine in da so mnoge celjske akcije našle odmev v Sloveniji in celo v Zvezi sindikatov Jugoslavije. Končno je pomembno tudi to, da Celje leži v središču Slovenije in da je skratka prijetno in gostoljubno mesto.

NOVI TEDNIK: Lahko katero od takih akcij navedete?

IVAN KRAMER: Po tudi želim. Ena takih je bila uvedba obrazcev SDK, ki sicer ima povezavo s Službo družbenega knjigovodstva, v resnici pa pomeni samoupravo delavsko kontrolo. Uvedli smo obrazce za ugotavljanje stroškov proizvodnje še pred sprejemom ustave, nekoliko izpopolnjeni pa so bili tu obrazci osvojeni za vso Jugoslavijo. Ne moremo mi mo akcije TRIM, ki je bila s tujih logov in dodatnimi domačimi idejami uspešno presajena najprej v Celje in od tod v vso Slovenijo. Ena takih akcij je bila tudi bitka za sindikalni minimum, za določitev najnižjega osebnega dohodka, kar je našlo na odobravanje in odpor...

NOVI TEDNIK: Ta poslednja akcija, ki ste jo navedli, je dvignila res največ prahu. Pravite, da je imela močne nasprotnike?

IVAN KRAMER: Odobravali so akcijo delavci, predvsem pa prizadeti. Nasprotni-

ki niso bili močni, so pa močno nasprotovali z različnimi udarci, ko so nas etiketirali s kruhoborci, borci za mezdna gibanja, z demagogi.

NOVI TEDNIK: Po osmih letih, ko se je pojem »sindikalnega minimuma« udomačil in se seveda o njem razpravlja sproti z rastjo življenjskih stroškov, teoretično in praktično v gospodarstvu začnemo ugotavljati tudi stranske posledice ukrepov zoper socialno razlikovanje. Predvsem naj bi bile tu negativne tendence uravnilovke znotraj istih panog, izobrazbenih in kvalifikacijskih struktur?

IVAN KRAMER: To je gotovo problem, ki bo moral mnogo bolj angažirati politično javnost, ne samo sindikate. Strinjam se, da sistem kalkulativnih osebnih dohodkov ni bil najboljši, toda bil je vsaj nek sistemski izdelek. Boljšega ni v tistem času nihče ponudil.

NOVI TEDNIK: Doživlja ta sistem spremembe, se obeta izboljšava?

IVAN KRAMER: Ravno celjska regija je bila določena za izdelavo regionalnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Tega bomo na kongresu ponudili delegatom tiskanega. Seveda moramo takoj povedati, da tak sporazum še vedno obranja tako imenovani sindikalni minimum. Zavzemamo se za 65 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v Sloveniji. Sam sem nekoč živel od plače ključavničarskega pomočnika. Vem, kako je težko živeti z dohodkom najnižje plačanih delavcev. Ravno zato, ker imam v sindikatu pred očmi eksistenčni minimum delavca, se moramo boriti proti uravnilovki, zlasti pri strokovnih kadrih. Od dobrega, kreativnega dela strokovnjakov, je odvisen lohodek delavcev, zato morajo biti različne med pridnostjo, sposobnostjo in uspešnostjo strokovnjakov vidne tudi v njihovih ovojnicah za osebne dohodke.

NOVI TEDNIK: Nedvomno je odločitev, da je kongres v Celju, za vse nas čast. Je ob tej časti tudi primerno vzdušje v kolektivih, je za to častno nalogo bilo treba tudi dodatno naprežanje?

IVAN KRAMER: O časti, ki ga Celje občuti, ko gosti 8. kongres slovenskih sindikatov, ni dvoma. Kar zadeva delo, je res, da ga je veliko, čeravno glavno težo nosijo delavci na republiškem svetu. Vendar dela za celjske sindikalne delavce, za vse Celjane, ni zmanjkalo. Moram reči, da imamo tako imenovane binanco kredite v organizacijah združenega dela. Ne ravno denarne kredite, vendar more občinski svet po presoji in potrebi, tako so sklenili mnogi delavski sveti v Celju,

razpolagati s strokovnjaki, delovnimi ekipami, pa tudi z določenimi materialnimi sredstvi za potrebe kongresa. Zlasti pa smo veseli veliko informiranosti med delovnimi ljudmi o kongresu in njegovih ciljih. Po podatkih polznanstvene raziskave informiranost med ljudmi o kongresu presega informiranost občanov v času sprejemanja in razprav o novi ustavi. Tu ste nemajhen del prispevali tudi vi, časnikarji.

NOVI TEDNIK: Morda še besedico o vzdušju. Kaj menite, je razpoloženje odraz vse boljših odnosov. Kako ocenjujete celokupno vzdušje, in skladnost med teorijo med izraženim interesom in voljo ter med konkretno prakso, življenjem in vraščanjem novih idej in zahtev nove ustave, kongresov ZK in drugih dokumentov?

IVAN KRAMER: Da ni razkoraka med hotenji in dosežki, med teorijo in prakso, bi bila neresnica, če ne ač. Da se ne vraščajo najbolj progresivne vrednote, ki jih je kdaj delavski razred izboril dovolj hitro, je verjetno kriva naša metodološka nespretnost. Pravzaprav bi lahko rekli, da je mnogo delavcev še neosveščenih o lastnih pravicah, ki pa jih lahko uporabijo ob izpolnjevanju dolžnosti. Seveda je treba vedeti za te vrednote. V naši družbi moramo te stvari premakniti na najti načine, da bo interes bolj živ.

NOVI TEDNIK: Za revolucionarne spremembe so nekoč bile krizne situacije prav dobrodošle. Imamo tudi domače reklo, češ, sila kola lomi! Pripisujete določeno pasivnost standardu?

IVAN KRAMER: Ne stardardu, čeravno se je življenje za večino ljudi močno izboljšalo. To pripisujem dejstvu, da je osebni standard preveč izpostavljen, da blede solidarnost, da premalo cenimo in vlagamo v družbeni standard, da se zapiramo v krog družine, v stanovske in druge interesne skupine. Ni zlata kletka ravno ideal človeka. Skrb za obče zdavje, za razvito šolstvo, streho nad glavo, za rekreacijo in tudi za bavo, za toplejše stike med ljudmi se bo treba boriti. Napovedati bo treba bitko proti zatominirani množici.

NOVI TEDNIK: Osebnost ste znani, da radi v svojih pogovorih in govorih uporabljate primerjave. Menite, da je tudi pomanjkanje ljudskosti, ljudskega jezika in upoštevanje ljudske psihe krivo za bolj ali manj široke razpoke in reže med vodstvenimi strukturami ter kolektivi, skupnostmi, množicami?

IVAN KRAMER: Najbrž imajo na moj način političnega delovanja posamezniki pripombe. Mislim, da med

temi ni ravno veliko delavcev. Nikoli, če bo skupina, kateri bom moral kaj povedati, mešanega tipa, ne bom jemal merila po raznih in okusih tistih na višji ravni. Če bi se razni referenti na sejah delavskih svetov pripravljeni za delavce, ne pa za ušesa vodilnih, bi bilo veliko nejasnosti manj, pretekati konflikt preprečen. In navsezadnje sem po izvoru vendarle delavec. Bil sem blizu trideset let, ko sem se lotil politike poklicno in tudi do študiral.

NOVI TEDNIK: Mislite, da je socialni izvor pomemben za družbeno orientacijo človeka?

IVAN KRAMER: Saj sem vedel, da bo sledilo o vprašanju, čim sem omenjal svoj delavski izvor. O tem, kaj je pomembno in kaj ni, trejo orehe sociologi. Jaz pravim, da je izvor samo eden od dejavnikov, važnejša je odločitev, zavestna opredelitev in delovanje. Tako približno, kot recimo izobrazba nadarjenemu človeku veliko pomeni — čeravno brez nje ni neumen. Moram pa reči, da mnoge zadeve bolje razumem, čeravno že dolgo ne vihtim klada.

NOVI TEDNIK: Kaj si v tem trenutku najbolj želite?

IVAN KRAMER: Je treba vprašati? Želim si, da bi kongres uresničil pričakovanja delavskega razreda Slovenije. To kot sindikalist. Toda kot predsednik občinskega sveta v Celju želim, da si se v zadnjem trenutku nič ne zataknilo, da bi šlo vse v redu in da bi vsem, ki so nam zaupali domačinstvo kongresa, ne bilo žal, da so to storili.

Izkoriščam priložnost, da zaželim delegatom, gostom in vsem, ki bodo te dni v Celju kakorkoli povezani s kongresom, ugodno počutje in obilico uspeha!

TEKST: JURE KRAŠOVEC

FOTO: DRAGO MEDVED

ŽALEC: NOV PROGRAM

Javna razprava o osnutku programa družbene izgradnje iz sredstev referenduma in družbenega dogovora v žalski občini se je minuli teden zaključila. V teh dneh so že pripravili spremenjen oziroma dopolnjen predlog programa, ki je usklajen s pripombami iz javne razprave. Čeprav smo pričakovali, da bodo po zaključku razprave program nekoliko skrajšali, se je pripetilo prav nasprotno. V javni razpravi so delovni ljudje in občani žalske občine program v celoti podprli, zahtevali pa so še posebejne dopolnitve. V pretekli noči so te dopolnitve v končnem predlogu upoštevane. Oglejmo si, kaj je novega v programu.

Poglavitna novost v programu je to, da je ta razdeljen v A in B del. Program A bodo financirali s samopripravo in prispevkom delovnih organizacij, program B pa le s prispevkom OZD

na osnovi sklenjenega družbenega dogovora. S samopripravo bodo tako občani sofinancirali izgradnjo: predšolskega in šolskega varstva, posebnega in osnovnega šolstva, srednjega in poklicnega šolstva, zdravstva, dejavnost krajevnih skupnosti in komunalno izgradnjo. Program B zajema izgradnjo objektov splošnega pomena.

Pri otroškem varstvu naj bi izgradili več objektov, kot so prvotno predvideli. Kar 10 igralnic več v osmih krajih občine so predvideli. Pri šolskem varstvu so po javni razpravi tudi razširili program in na to na izgradnjo še 9 učilnic v Sempetru, Preboldu, Braslovcah in na Vranskem. Pri razvoju osnovnega šolstva so programu dodali še izgradnjo 4 novih učilnic na osnovni šoli Petrovčice, ter 2 učilnic na osnovni šoli Polzela, v Ljubljah pa bi dobili novo telovadnico.

Pri programu za razvoj zdravstva so prejšnjetni programu dodali še dva objekta, adaptacijo ambulante na Polzeli in obratno ambulanto v Sempetru.

Povsem nov v programu je del, ki predvideva pomoč za hitrejši razvoj krajevnih skupnosti. Tem naj bi namenili po 50 milijonov starih dinarjev, ki jih bodo uporabili za rešitev prostorske stiske krajevnih skupnosti kot tudi za nekatere komunalne probleme. Pri delu programa o komunalni izgradnji so dodali še izgradnjo cest. Uredili naj bi 5 cest: Grize—Sešče, Gomilsko—Kamenče, Petrovčice—Kasaze, Polzela—Andraž in Prebold—Reka.

Program B, ki zajema izgradnjo objektov splošnega pomena predvideva izgradnjo skupnega doma delegatov in družbenopolitičnih organizacij občine Zalec, izgradnjo

kulturnega doma v Zalcu ter izgradnjo prostorov za občinsko gasilsko zvezo, skupnost požarnega varstva in civilno zaščito.

Vsi trije objekti bi po predračunih stali dobri dve stari milijardi.

Za program A bi bilo potrebnih 14.604.500.000 starih dinarjev.

V programu so zapisali tudi, da bo imela prednost izgradnja objektov za otroško varstvo, osnovno in posebno šolstvo, srednje šolstvo in zdravstvo. Podrobnejše prioritete niso določali.

Program bo na svoji prvi prihodnji seji obravnavala občinska skupščina. Na svečeni seji občinske skupščine ob dnevu republike bodo predvidoma že podpisali družbeni dogovor z OZD v občini, referendum o samopripravi občanov pa bo 8. decembra.

BRANKO STAMEJCIC

MED DELEGATI:
VILI SKRT:
ZA URESNIČITEV
USTAVE

»Kot delegat prihajam iz celjske industrije, sicer pa iz kolektiva Topra, kjer se je sindikalna organiza-

cija zlasti v letošnjem letu močno uveljavila. Sindikat je uskladij svoje delo in organiziranost s temeljnimi organizacijami združenega dela, razveseljivo pa je še to, da so v teh osnovnih sindikalnih odborih povečini mladi, zagnani ljudje, ki hočejo v tej organizaciji nekaj napraviti.

Na kongresu namravam sodelovati tudi v razpravi, v delu komisije seveda. Pripravljam se na tisto poglavje, ki pomeni dejansko uresničevanje ustave v novih pogojih dela. Mi smo sicer uspešno končali s formiranjem TOZD in OZD, sprejeli tudi vse samoupravne akte, toda, zdaj gre za to, kako vse, kar smo napravili, uveljaviti v delo, življenje. To bo težko in odgovorno delo. Za vse. Tega se zavedam. Gre torej za resnično uveljavitev nove ustave v naših delovnih sredinah.

OBMOČJE

LE TRI ODSOTOTKE VEČ

Zveza komunistov se mora tudi v vrstah prosvetnih delavcev potrditi kot avantgarda delavskega razreda in torej tudi kot avantgarda prosvetnih delavcev. Zbrani podatki o gibanju in stanju članstva ZK med prosvetnimi delavci delno potrjujejo, kako se je zveza komunistov utrjevala v vzgojnoizobraževalnih zavodih. Te podatke je v oktobru letos zbrala celjska organizacijska enota zavoda SRS za šolstvo. Zadnja tri leta so dala ZK pomembno vzpodbudo in natančneje opredelila njeno vlogo in mesto v šolstvu. Zato je eno izmed izhodišč prikaz članstva trend sprejemanja v zadnjih treh letih. To so leta po skupščinski resoluciji, leta priprav na VII. in X. kongres ter zdaj že nekaj časa pokongresne dejavnosti. Zbrani podatki so le odraz trenutnega stanja. Pri tem niso upoštevani tisti prosvetni delavci, ki so v tem času odšli drugam, niti tisti, ki so se od drugod prišli kot člani ZK. Vendar pa fluktuacija ne predstavlja tako velikega odstotka prosvetnih delavcev, da bi bili zaradi tega podatki oddaljeni od resničnega stanja.

V začetku leta 1972 je bilo v celjski regiji med prosvetnimi delavci 554 članov ZK, letos pa jih je 670 ali 116 več, kar predstavlja 31,9 odstotka vseh zaposlenih (leta 1972 pa 28,1 odstotka). V tem prikazu se bomo omejili samo na osnovne šole, medtem ko bomo v prihodnji številki objavili podatke za druge vrste vzgojnoizobraževalnih zavodov celjskega področja. Leta 1972 je bilo med 1361 zaposlenimi prosvetnimi delavci v osnovnih šolah 390 članov ZK (28,7%), letos pa je med 1375 zaposlenimi 448 članov ZK (31,7%). Največji porast članstva beležijo osnovne šole konjske in šmarske občine. Med sedaj zaposlenimi na osnovnih šolah osmih občin je bilo sprejetih v ZK leta 1972 19, leto kasneje 23 in letos 41. Zanimivo pa je, da se imamo dve osnovni šoli, na katerih ni nobenega člana (Zibika in Frankolovo), in vrsto šol, na katerih v zadnjih treh letih niso nikogar sprejeli v zvezo komunistov. Na vseh osnovnih šolah občine Celje imajo le na treh šolah komuniste, sprejete v zadnjih treh letih, in sicer na Hudinji in Otoku po enega in na osnovni šoli I. celjske čete dva, poleg tega pa še v

pionirskem domu dva. Nobena člana iz zadnjih treh let nimajo šole Planina, Poljka, Dramlje, Slivnica, Bistrica ob Sotli, Velenje MPT, Prebold in Polzela. To seveda ne pomeni docela, da na teh šolah niso prav nikogar sprejeli, prav tako pa ne pomeni, da so na vseh drugih šolah koga sprejeli v ZK, ker je lahko kdo prišel od drugod že kot član. Vsekakor pa so zanimivi podatki po občinah:

Občina	St. učit.	St. član. ZKS 1972	1973	Sprejeti v letih 1972	1973	1974
Celje	320	90	93	2	2	—
Pionirski dom	18	—	10	—	1	1
Laško	107	41	43	—	4	6
Mozirje	89	27	24	4	—	—
Sl. Konjice	128	39	49	3	5	6
Sentjur	105	28	26	—	—	1
Šmarje	194	40	53	5	3	9
Velenje	205	65	78	—	4	15
Zalec	201	60	62	5	4	3
	1375	390	448	19	23	41

Razlika med številom sprejetih in povečanim številom v globali gre na račun odhajanja drugim, bodisi v druge službe, v druge kraje in v pokoj, manjše število pa velja tudi izstopom in izključitvam. Ko tako potegnemo črto pod statističnimi podatki, nikakor ne moremo biti zadovoljni. Triodstotno povečanje članstva treh najbolj ugodnih letih je slaba uteha. Res je, da predstavlja

okrog 32 odst. članstva eno izmed največje vključenosti v zvezo komunistov v primerjavi z drugimi delovnimi organizacijami. Toda ob tem se je treba zavedati, da spada vzgojnoizobraževalni zavodi med institucije posebnega pomena. V vzgoji in izobraževanju je vsak posameznik obiskovalec zavesti in osebnosti mladega rodu in ta mladi rod je treba najbolj pozitivno razvijati.

JOZE LIPNIK

VPRAŠANJE JAVNEMU DELAVCU

Tov. FRANJO ing. TEPEJ, predsednik IS skupščine občine Slovenske Konjice

Na zadnji seji izvršnega sveta ste člani razpravljali skupaj s predsedniki skupščin samoupravnih interesnih skupnosti o porabi sredstev, ki se stekajo v samoupravne skupnosti. Ugotovili ste, da je tudi v Konjicah nekaj samoupravnih skupnosti, ki izkazujejo več sredstev,

kot so jih v dogovoru z delavci v temeljnih organizacijah združenega dela planirali. Zanima me, katere skupnosti izkazujejo viške sredstev in v kolikšni meri boste presežek v planiranih sredstvih vrnil gospodarstvu?

DAMJANA STAMEJCIC

VPRAŠANJE JAVNIM DELAVCEM: MARJANU AŠIČU, IVICI FIŠER, IVU POTOČNIKU, ZDRAVKU BOŽIČNIKU, ALBINU ZUPANCU, DANIJU VOVKU

Ni več veliko časa do Novega leta, zato ste verjetno, vsak po svoje že razmišljali, kaj bomo letos pripravili malčkom za dedka Mrza. Že nekaj let v Celju ni bilo osrednje prireditve ob tem velikem otroškem prazniku. Ni bilo zabavišča, zgovarjali smo se na pomanjkanje elektrike, na tesno denarnico. Kaj pa letos? Zanimamo nas, ali kaj pripravljate in kako boste vi,

vsak po svojih močeh in funkcijah, sodelovali v tej otroški prireditvi? Vprašanje smo namenoma zastavili organizatorjem in trgovskim propagandistom, ker mislimo, da takšna povezanost lahko obrodí ploden sad — v zadovoljstvo naših otrok in vseh nas, ki smo pokli-cani, da jim prižgemo jučke v očeh.

ZDENKA STOPAR

PONOVNO NA PRETRESU

SREDNJE ŠOLE

Ni naključje, da v Celju v zadnjem času vse bolj opozarjajo na nekatera odprta vprašanja srednjega in višjega šolstva v mestu in na območju. Ta problematika je bila že dvakrat zapored na seji izvršnega sveta občinske skupščine, nov pretres pa je doživela tudi na srečanju s podpredsednikom republiškega izvršnega sveta dr. Avguštinom Lahom in predsednikom izvršnega odbora republiške izobraževalne skupnosti Jožetom Deberskom, katerega so se poleg Celjanov udeležili tudi predstavniki nekaterih sosednjih občin.

Gre za vprašanje starejše datuma in ne nazadnje za dejstvo, da je Celje v uresničevanju zastavljenega načrta za razvoj srednjega in višjega šolstva napravilo več, kot bi moralo. Pobuda je tu izredna, prav tako tudi breme finančnih obveznosti, še zlasti, ker so zatajili nekateri, ki so sicer obljubili pomoč

tudi v tej obliki. Celje je reševalo te probleme celo na račun osnovnega šolstva. Zato je odgovornost, kako bo s temi vprašanji v prihodnje, toliko večja. In ne samo to, prav tako gre za vprašanje, kako bo z obveznostmi, ki bi morale biti že zdavnaj poravnane. To tudi za šolski center za blagovni promet itd. Pa tudi sicer se pojavljajo vse bolj pogosto vprašanja, kako je pri nas sploh s financiranjem investicij v srednje šolstvo? Ali še velja delitev obveznosti v razmerju 30 odstotkov republiška sredstva in 70 odstotkov domača. In ne samo to — kdo je odgovoren za takšne investicije, kdo naj jih načrtuje, kdo naj zanje sploh skrbi? Kot rečeno rešuje Celje ta vprašanja z največjo mero razumevanja. Celjo v lastno škodo. Podobno bi lahko rekli za nekatera področja višjega šolstva, saj je na primer oddelček VEKS še vedno v finančno breme celjske ob-

čine, četudi gre za ustanovo, ki presega občinski značaj. Tudi glede na slušatelje, ki ta oddelček obiskujejo. Skratka, vprašanj nič koliko, pa tudi novih pobud za razširitev srednjega in višjega šolstva. To predvsem v skladu s potrebami našega gospodarstva. Tako se že zdaj v Zalcu pripravljajo na ustanovitev nekaterih dislociranih oddelkov celjskih srednjih šol. Temu zgledu bodo bržčas sledili še drugi. Vrh tega ima tudi celjska tehniška šola vse pogoje, da razširi svojo dejavnost in da ustvari pogoje tudi za oddelke višje šole. Četudi so bile rešitve na nekatera vprašanja nakazane, se zdi, da bo nadaljnji razvoj srednjega in višjega šolstva tudi v prihodnje odvisen od občinskih pobud in seveda potreb. Pa tudi od razumevanja vseh, ki takšne kadre iščejo in potrebujejo.

MB

DANIELA GORNIK: O ŽIVILSKI TRGOVINI

»Na kongres prihajam kot delegat sindikata storitvenih dejavnosti. Torej tudi trgovine. Res je sicer, da delam v Kovinotehni, navzlic temu bom v delu posebne kongresne komisije spregovorila o položaju živilske industrije. V bistvu ne gre za nič novega, v resnici pa za položaj, ki bi ga morali že zdavnaj rešiti, pa na nove ukrepe le predolgo čakamo. Menim, da bo treba čimprej uresničiti napovedi o drugičnem položaju živilske trgovine, ki se tudi po zadnjih ukrepih, ki so sicer prinesli nekatere izboljšave, v bistvu ni veliko popravil. Vprašanje formiranja cen, razlike v ceni in podobno je še vedno tisto poglavje, ki čaka na rešitev. Lahko bi rekli na nove pristope k reševanju, na družbeno dogovarjanje in podobno.

Sicer pa še besedo, dve o delu naše sindikalne organizacije. Nova organizacija našega kolektiva, formiranje temeljnih organizacij združenega dela, je prinesla tudi v sindikalno življenje nov veter, veliko novih pobud in možnosti za uveljavitev. To pa naše organizacija hvaležno izpolnjuje. Zato vse priznanje.»

KONJICE IN KONGRES

MIRKO PAJENK, LIP, Slovenske Konjice: »Osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije mora biti kongres akcije za dosledno uresničevanje vsega, kar je bilo sprejetega na 10. kongresu Zvez komunistov Jugoslavije in 7. kongresu Zveze komunistov Slovenije. To pa pomeni uresničitev popolne oblasti delavcev nad razmerami, v katerih živijo in delajo ter nad sredstvi, ki jih uporabljajo za delo. Enako morajo delavci razpolagati s sredstvi, ki jih ustvarjajo s svojim delom. Dejal bi, da nobena stvar ne sme mimo sindikalne organizacije. Prav sindikat mora biti prisoten na vseh področjih združenega dela in tam, kjer delavec živi. To novo ustavno vlogo in odgovornost, ki jo imajo sindikati, bomo morali uresničevati vsi, kajti e tako bo sindikalna organizacija tisto, kar bi morala biti.

Slavko Burja sem odločila. O tem se bom pogovorila skupaj z ostalimi člani naše osnovne organizacije.»

TATJANA TUTEK, Konus, Slovenske Konjice: »Mislim, da bo kongres veliko doprinesel k delu vseh osnovnih organizacij sindikata in da bo dal osnovne smernice nadaljnje dela sindikalne organizacije nasploh. Dosledno pa bomo morali v osnovnih organizacijah izvajati sklepe, ki jih bo sprejel kongres, in jih dan za dnem potrjevati v praksi. No, če se dotaknem še javne razprave o kongresnem gradivu, bi dejala, da je bila ta le premalo odzivna med delavci. Predvsem pa je krivda sindikalnih delavcev, da niso bili sestanki dobro organizirani. Kljub vsemu pa lahko rečem, da smo vseeno dosegli tisto, kar smo pričakovali in želeli. Dodatnih predlogov na kongresni material delavci niso imeli, tako da smo besedilo kongresnega gradiva v celoti sprejeli. Tudi o tem, kaj naj bi razpravljala na kongresu, se še ni

SLAVKO BURJA, Kovaška industrija Zreče: »Mislim, da lahko vnese kongres bistvene spremembe v bodoče delo sindikalne organizacije. Osnutki sklepov 8. kongresa namreč direktno zahtevajo vključevanje neposrednega proizvajalca v odločanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. In kaj bo prinesel kongres nam, delavcem kovinske industrije? No, vsi vemo, da zaposluje kovinsko predelovalna industrija v Sloveniji preko 400 tisoč ljudi, ki pa so po mojem mnenju v nekoliko podrejenem položaju. Mislim predvsem na podrejen položaj glede preskrbe z promaterialom in glede na carinske olajšave, ki jih imajo delavci nekaterih drugih industrijskih panog. Prepričan sem, da bo kongres tudi o teh zadevah spregovoril neka besed in izrekel določeno stališče. In tudi jaz bi rad prav o tem, za nas kovinarje pomembnem vprašanju, govoril na kongresu.»

D. S.

GOSPODARSTVENIKI

O NAŠEM DINARJU

Novi tečaj dinarja — Zmanjšanje uvoza in povečanje izvoza — nujnost vsega gospodarstva

Minuli teden je na domačem trgu narodna banka premaknila intervenzijsko stopnjo za približno 7% v primerjavi s konvertibilnimi valutami, tako da velja dolar 17,28 dinarja (kot decembra 71), z namenom zaustaviti in zmanjšati negativne tendence v plačilni bilanci države in zaostri boj proti inflaciji.

Zvezni izvršni svet je sklenil, da mora izvoz naraščati prihodnje leto z večjim tempom kot doslej, ko se fizični obseg izvoza povečuje letno le za 5 odstotkov.

Jasno je, da so z novim tečajem dinarja »prizadete« delovne organizacije, ki so prisiljene uvažati surovine in polproizvode, hkrati pa so (oziroma bodo) stimulirani izvozniki. Kaj menijo o novem tečaju in kaj bo pomenil za gospodarstvo v celjski regiji smo govorili z dvema direktorje, ma in dvema načelnikoma oddelkov za gospodarstvo.

RISTO GAJSEK, načelnik oddelka za gospodarstvo občine Celje:

»To je restriktivni ukrep. Osnovni namen je v zmanjšanju uvoza, preusmeritvi delovnih organizacij na domače surovine in polproizvode, na drugi strani pa stimulaciji izvoza, ker dobi izvoznik mnogo večje dinarsko kritje. To pomeni, da so na boljšem tisti, ki imajo v svoji bilanci večji uvoz kot izvoz in seveda na slabšem tisti, ki več uvažajo kot izvažajo. Na celjskem območju je seveda več tistih, ki več uvažajo, kar kažejo tudi bilance. Lahko bi enačili slovensko poprečje s celjskim, namreč, v Sloveniji odpade na 13 izvoznih enot 20 uvoznih. Razmerje je torej očitno.

Z novim tečajem dinarja bodo v Celju predvsem težje prizadete tri do štiri pomembnejše delovne organizacije. Akumulativnost se bo zmanjšala, razen če se ne bo moglo na podlagi novih paritet cen dogovoriti o novih prodajnih cenah na domačem tržišču in tudi pri izvozu. Devalvacija sama je eden generatorjev inflacije, zato lahko pričakujemo ponovno zviševanje cen na domačem trgu. Posebej se zato, ker je predelovalna industrija že sedaj v znatno slabšem položaju kot bazična industrija, glede na svojo akumulativnost.

Splošno je zaradi situacije na svetovnem tržišču (kjer izvoz upada) položaj slovenskega in jugoslovanskega izvoznika vedno težji, ker je nekonkurenčen. Kaj je mogoče narediti več? V naših razvojnih ambicijah se moramo oprijeti da v nadaljnjih investicijskih naložbah usmerjamo našo dejavnost v modernizacijo tehnologije, v manjšo porabo materialov in več živega dela, izključevanje podvojevanja kapacitet in postopno (kar pa seveda ni odvisno samo od celjskega gospodarstva) ustrezno prestrukturiranje celotnega gospodarstva.

Dalje je izredno pomembna produktivnost dela in varčevanje. To so edine možnosti, drugih ni!

Za to leto je značilno delno umirjanje cen surovin na svetovnem tržišču. V barvni metalurgiji so cene znatno padle. Ni pa povsod tako.

Glede na izvoz devalvacija stimulira naše izvoznike surovin, hkrati pa smo že imeli kritične pripombe doma, ker so nekateri izvažali in tako zmanjševali možnost nakupa naših proizvajalcev doma.

Sentjur se kot manj razvito območje čedalje uspešneje vključuje v izvoz, predvsem z Lesno industrijo Bohor. Načelnik oddelka za gospodarstvo občine Sentjur, FRANC SENICA:

»Nov tečaj dinarja ocenjujemo kot pozitiven ukrep, ker je z njim podana večja možnost za izvoz. Nismo se navedli izračunov, kar pomeni, da bi težko dali še sedaj končno oceno vpliva ukrepa na gospodarstvo v naši občini.

Med delovnimi organizacijami v celjski občini, ki zaradi strukture proizvodnega programa veliko uvažajo — kar je nujnost zaradi pomanjkanja domačih surovin — je tudi Aero. Direktor Aero MILAN ZUPANČIČ:

»Brez vsakega pomisleka se strinjam, da je bila potreba po realnem tečaju dinarja zelo potrebna. Res pa je, da ukrep še bolj občutijo vse delovne organizacije, ki so bile zaradi proizvodnje zelo vezane na uvoz. Zato, hkrati s to spremembo niso istočasno sistemsko rešena vsa vprašanja prostega formiranja cen proizvodov, ki smo jih prisiljeni izdelovati iz uvoženih surovin ali polproizvodov.

Pri nas smo že izračunali, koliko nas bo stal uvoz in pomeni ta razlika zmanjšanje akumulacije, če seveda ne bo rešeno vprašanje formiranja cen.

miranja cen. Hkrati pa ta ukrep še bolj opravičuje naše težnje po povečanju izvoza, saj je v zadnjih letih ena od osnovnih nalog prav področje izvoza, žal pa je še vedno odprto vprašanje stimuliranja izvoza.

FRANC DRAGAN, direktor Zične: »Razumemo vzroke, ki so pogojili ta ukrep. Želeli bi, da bi bil ta ukrep le eden od pomembnih ukrepov v zvezi z urejanjem naše plačilne bilance, inflacije itd. Zato lahko rečem, da pričakujem še učinkovitejše prijem.

Seveda se bo tako kot pri ostalih nov tečaj dinarja pozitivno izrazil pri izvozu in negativno pri uvozu. Mi v smeri zahoda izvažamo približno toliko kot uvažamo.

Tako so menili tudi v drugih delovnih organizacijah. Potrebno bo varčevati, preprečiti nesmiselne uvoze in povečati možnosti domače surovinske industrije, saj v bodoče ne bo težko samo uvažati temveč zaradi konkurenčnih cen na svetovnem tržišču tudi izvažati.

MILAN SENICAR

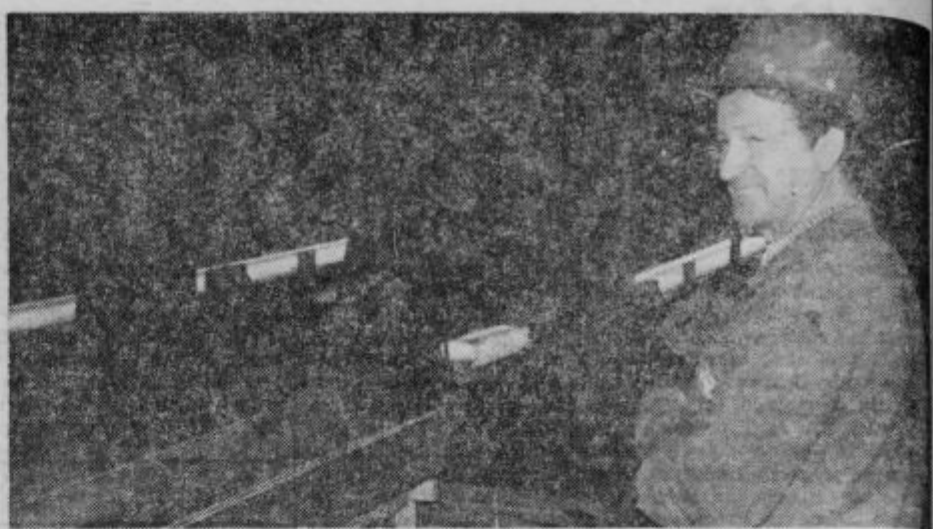
REKLI SO

JANEZ AHACIČ, iz ZALCA:

»Javna razprava o kongresnem gradivu v naši občini je zelo dobro potekala v vseh TOZD. Glavna značilnost teh razprav je predvsem v odobravanju načina priprave na kongres. Osnutki so najprej pripravljeni in tako je lažje oblikovati dodatne pripombe. Gradivo za kongres je bilo dobro pripravljeno. Dovolj obširno in hkrati ne preobširno. Zajema celotno področje delovanja sindikatov. Nalog je omogočiti izvoz in ohraniti krepko poprijeti, da jih izpolnimo. Vseh zadev namreč ne bo mogoče lotiti. Najprej bomo morali ustrezno organizirati delo sindikatov, potem pa se kar samo od sebe ponuja področje dogajanja samoupravnih odnosov, uveljavitve delegatskega sistema.

8. kongres ZSS nedvomno veliko pomeni za bodoče slovenske sindikate. Dal bo vzpodbude za še aktivnejše delo v osnovnih organizacijah, še posebej pa je pomembno, da je sindikat sedaj dokončno ustrezno organiziran za svoje delo. Vsi si želimo in si bomo prizadevali za uresničitev zaključkov kongresa.

Ludvik Krajnc je kontrolor v štorški železarni. Nadzoruje delovanje velikih škarij, ki režejo skoraj neskončen trak razbeljenega železa, ki prihaja iz velike topilne peči. Čeprav je vročina na njegovem delovnem mestu huda, pravi, da mu pri delu ni vroče, saj se je že navadil. »Pri vlitvanju in razlaganju je vročina hujša,« pravi. »Tudi do 60 stopinj in več pokaže termometer poleti.« Sicer pa je Ludvik Krajnc s svojim delom zelo zadovoljen. »Da bi le ostalo tako,« pravi.

Foto: BRANKO STAMEJCIC

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

KONUS: USPEŠNO

OZD Konus je uspešno zaključil tudi tretje tromesečje svojega poslovanja. Kljub nekoliko poslabšani likvidnosti širo računa še niso imeli blokirane. Devetmesečni celotni dohodek je za 49 odstotkov nad doseženim v enakem obdobju lani. Ob tem velja opozoriti na podatek, da porabljena sredstva naraščajo počasneje od celotnega dohoda. Ze danes je jasno, da bo plan celotnega dohodka presežen vsaj za 3 odstotke.

Iareden je ostanek dohodka, ki je kar za 154 odst. višji od doseženega v lanskem devetih mesecih. Tudi letos bodo pretežni del ostanka dohodka namenili novim investicijam.

Raste tudi amortizacija. Ta je po devetih mesecih za 37 odst. višja od lanske v enakem obdobju.

Osebnih dohodkov so se močno popravili. V povprečju so višji za 30 odstotkov. Najhitreje so naraščali v proizvodnji, znatno počasneje pa v skupnih in režijskih službah. Povprečni osebni dohodek po devetih mesecih je 2.363 dinarjev.

Med vsemi TOZD so najuspešnejše s področja

kemijske dejavnosti, medtem ko usnjarstvo po predvidevanjih slabše posluje. To vnovič dokazuje pravilnost razvojne usmeritve Konusa, ki je v pospeševanju in razvijanju kemične proizvodnje.

darsko načrtovanje je postal Ljubo Kovačič, predsednik odbora za trženje Mile Gregorič in namestnik predsednika odbora za programiranje razvoja Janez Miklavčič, vsi iz ZIP Gorenje Velenje. T. V.

GORENJCANI V SOZD

V Ljubljani je bila prva seja delavskega sveta sestavljene organizacije združenega dela združenih podjetij elektro kovinske stroke, kjer so tudi združena industrijska podjetja Gorenje iz Velenja. Konstituirali so nekatere organe, kjer so tudi delavci iz Gorenja. Tako je postal namestnik predsednika delavskega sveta SOZD Združenih podjetij elektrokovinske industrije Janez Miklavčič iz ZIP Gorenje Velenje. Vrhlec dolžnosti poslovnega odbora je postal Ivan Atelšek, glavni direktor Združenih industrijskih podjetij Gorenje Velenje. V poslovnem odboru so še naslednji predstavniki Gorenja: Avgust Jeriha, Gregor Svajger in Jože Herlah iz Velenja ter Aleksander Uzelac iz Subotice in Hrabroslov Sterdin iz Mute. Obe podjetji sta v okviru Gorenja, Predsednik odbora za gospo-

PROSLAVA

Tudi kolektiv TOZD EMO »Tovarna kopalnih kadi« v Kruševcu je praznoval 80. obletnico obstoja matične tovarne. Na svečanosti je govoril direktor EMO ing. Miro JANCIGAJ, delavec in prebivalec Kruševca pa so si pozneje ogledali predstavitev amaterskega gledališča iz Štor »Veronika deseniška«.

Kruševski TOZD je bil še nedolgo tega vizredno težkem položaju zaradi cen kopalnih kadi. Po sprostilu so začeli delati s »polno paro«. Sedaj imajo toliko dela, da so uvedli četrto izmenico in povečali proizvodnjo za 60 odst. Za prihodnje leto so si zastavili proizvodni program kar 100.000 kopalnih kadi.

Tovariši: večer, ki so ga organizirali v Kruševcu ni bila samo formalna zabava, temveč tudi manifestacija bratstva in enotnosti naših narodov ter solidarnosti delavcev ZP Iskra. E. J.

MILAN LOŠTRK - 60-LETNIK

Komur so poznani gorenjski hribi nad Skofjo Loko, ta ve, kako trdni ljudje rastejo tam.

Pred šestdesetimi leti so v Zireh v družini čevljarja Loštrka priokala na svet še ena lačna usta, ki jih je bilo treba preživeti. Očetov kruh je bil z znojem prepojen, zato ni čudno, če se je ožiral v lepši svet in k temu navedel tudi svojega sina Milana. Delavčeva roka je bila preveč žuljava, da je ne bi opazil, da bi jim ne pomagal, zato se je že v stari Jugoslaviji vključil v delavsko gibanje in postal že pred vojno član KP.

Ko je osvajačna fašistična sodrga preplavila Evropo, pri nas pa se je začela organizirana borba proti njej, se je vanjo vključil tudi mladi Milan. Partizani so vsa leta borbe in v njih opravljal veliko političnih in vojaških funkcij. Je tudi nosilec ne-

redkega priznanja — Partizanske spomenice 1941.

Po osvoboditvi se zanj borba za enakopravnejši svet, pravičnejši in bratski, ni ustavila. Znal je braniti pridobljeno svobodo in utirati pot, ki je bila iz dneva v dan bolj zahtevna. Milan ji je bil vedno kos in predan z vsem srcem. Najtrdnije pa se je za-

sidral v zavesti ljudi kot direktor Okrajnega in kasneje Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje v celjski regiji. Medtem pa je tudi aktivno deloval v republiških svetih, kjer se je razpravljalo o borčevski in socialni problematiki. Od 1965 do 1974 je opravljal poslansko funkcijo v republiški in zvezni skupščini.

Pred nekaj meseci se je upokojil, spravi visoka občudovanja, ki jih je za svoje delo dobil in zaslužil ter začel uživati počitek, ki mu gre. A le za nekaj časa, dokler ga ne bo njegov nemirni duh opozoril na kakšno krivico. Za to je bil v življenju vedno občutljiv, iz nje je zrasla njegova upornost, zaradi nje je partizani, zmagoval in ni poznal počitka do pred kratkim.

Tovariš Milan, ob tvojem jubileju ti kličemo še na mnoga leta!

NOV LIPOV OBRAT V POLJČANAH

29. novembra bodo v Poljčanah slavnostno odprli rekonstruirani obrat Lesno industrijskega podjetja iz Slovenskih Konjic. Proslava ob otvoritvi bo obenem tudi proslava kolektiva, ki bo ob tej priložnosti podelil priznanja in nagrade delavcem, ki so v podjetju zaposleni že 20 let. D. S.

7. IN 8. NOVEMBER: DOGOVOR ZA JUTRIŠNJO AKCIJO

MLADINSKA KNJIGA
KNJIGARNA CELJE
sprejme
v redno delovno razmerje
DELAVČA-KURIRJA
za dostavo knjig

POGOVOR S SOCIALNO DELAVKO

VARSTVO IN ALKOHOL

V Tovarni nogavic na Polzeli imajo dobro organizirano socialno službo. To delovno mesto zaseda socialna delavka Vika Meglič. Da bi kaj več zvedeli o delu v tej službi, smo ji zastavili nekaj vprašanj.

Zasedate delovno mesto socialne delavke. Povejte, kaj vse morate delati?

»V moje delovno področje sodijo: stanovanjska problematika, rekreacija, zdravstveno varstvo, klimatsko zdravljenje, družbena prehrana, prihodi in odhodi delavcev na delo in z dela, problematika skupin delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo, problematika medsebojnih odnosov, priprava gradiva za seje odbora za družbeni

standard, delo s strankami, svetovalno in informativno delo.

S kakšnimi problemi prihajajo k vam člani vašega kolektiva?

»Najpogostejši problemi, s katerimi prihajajo delavci, so: neurejeno otroško varstvo in stanovanjske razmere ter alkohol v družini.

Ali imate dovolj možnosti za reševanje teh problemov?

»Odvisno je od vrste problematike.

Pred nedavnim je bil na Polzeli zgrajen 25-stanovanjski blok, v katerega se bodo vselili še ta mesec člani vašega kolektiva. Po kakšnih merilih ste dodeljevali stanovanja in kako ste reševali pritožbe delavcev, ki niso bili zadovoljni z odločitvijo komisije, ki je stanovanja dodeljevala?

Dodeljevanje stanovanja je v pristojnosti odbora za družbeni standard. Omenjeni odbor stanovanja dodeljuje na osnovi pravilnika o dodeljevanju stanovanj, točkovnega sistema in ogleda stanovanjskih razmer prosilcev za stanovanja. Delavci, ki niso zadovoljni z odločitvijo odbora, lahko vložijo pisмено pritožbo na odbor. Odbor nato razpravlja o pritožbi in poda pisμένο obrazložitev na upravičenost ali neupravičenost pritožbe. Pisμένο obrazložitev je podana v sklepni odločitvi odbora za družbeni standard, ki so na vpogled vsem zaposlenim.

Tekst in foto: T. TAVCAR

zi tesno povezano s Storami in železarno.

Iz Litije je v Store prišel z očetom, ki se je l. 1946 zaposlil v železarni, pet let pozneje pa še Roman. Mlad pa vendar že kar 23 let v Železarni Store! Zato ni čudno, da ga poznajo vsi, ga spoštujejo kot pridnega delavca in dobrega tovariša, ki se ni nikoli izmikal nobenim obveznostim. Marsikaj v Storah ima pečat pridnih rok Romana Zapuška.

Zelo zgodaj ga je privabila železarna. Dobil je štipendijo za metalurški oddelek srednje tehniške šole.

»Imel sem veliko željo po izobrazbi, zato sem seveda z veseljem izkoristil možnost, da končam tehniško šolo. No, želja po izobrazbi me še ni zapustila. Tudi sedaj se pripravljam na študij, vendar česa, raje ne bi povedal,« se je nasmejal.

»Na Store, na železarno sem zelo navezan. To je tako, včasih mislim,

da sem zrastle z železarno, da mi je drugi dom, druga velika družina. Doma je družinsko življenje, v tovarni pa kolektivno.

Danes ima Roman Zapušek tri otroke, zgradil si je hišo in pred devetimi leti kupil avtomobil.

»Standard se je zelo spremenil. Morda nisem nikdar mislil, da bom imel vse to, kar imam danes, čeprav mi veliko, 51. leta sem imel tri tisočake plače, vendar kupiti si nisem mogel veliko, ker ni bilo. Danes delavec, ki je priden, živi zelo solidno. Tudi otroci imajo veliko več možnosti za študij, kot so jih imeli nekoč, le štipendijsko politiko bi morali spremeniti.

Roman v železarni ni delal samo svojega osnovnega dela, bil je tudi podpredsednik delavskega sveta podjetja, tajnik sindikata TOZD 117, panoge, član sveta sindikata, trenutno pa je tudi predsednik komisije za pomoč prizadetim v potresu na Kozjanskem. To ni mala naloga, saj Železarna za-

OBRAZI

posluje veliko število ljudi iz šentjurske občine.

»Z veseljem pričakujem sindikalni kongres v Celju, ker vem, da bo dal nekaj novega in utrdil staro. Menim, da je bistvo ne samo v pridnem delu delavca, temveč tudi v njegovem izobraževanju, nepretrganem dopolnjevanju na delovnem mestu in zunaj njega. Potrebno bo še izboljšati razmere dela, da bo fizično, težaško delo čim manj prisotno, da bomo čimbolj zvišali najnižje osebné dohodke. Tu vidim vlogo sindikata. Njegovo besedo o družbenem standardu delavca — samskih stanovanjih, družbeni prehrani in podobnem. Kongres bo prispeval svoje.

Kar razvnel se je, ko je to pripovedoval. Nato pa je miren in vzravnal odšel — v svoj drugi dom, v železarno.

M. S.

Marjan Ašič, novi predsednik Celjske turistične zveze. Na posnetku vgrajuje temeljni kamen za novo osnovno šolo v Mestlinju, ki jo bo v solidarnostni akciji gradilo Celje. Upajmo, da bo poslej prav tako uspešno nadaljeval z graditvijo turizma na širšem celjskem območju. (Foto: MB)

V DUHU USTAVE

Jesenski plenem Celjske turistične zveze, v ponedeljek, 4. t. m., je odprl nekatere probleme, ki bistveno posegajo na področje nadaljnjega razvoja in kreplive turističnega gospodarstva na širšem celjskem območju. Sicer pa je ta izrazito delovna seja imela tudi nekaj slavnostnega obeležja. Tako so na njej proglasili turistično društvo v Rogaški Slatini za najboljšo društvo na širšem celjskem območju v letošnjem letu. Vrh tega so imenovali glavnega tajnika Celjske turistične zveze in podpredsednika Olepševalnega in turističnega društva v Celju prof. Zorana Vudlerja za najmarlivejšega turističnega delavca, Mitjo Lapa, direktorja Hotela Paka v Velenju pa za najboljšega gostinskega delavca na širšem celjskem območju v letošnjem letu. In ne nazadnje, Lučam so ponovno priznali lovoriko kot najlepše urejenemu turističnemu kraju v celjski regiji. Med zdraviliškimi kraji je v tem ocenjevanju zmagala Rogaška Slatina pred Laškim in Dobrno, med mesti pa Velenje pred Celjem, Šentjurtjem in Zalcem.

Zaradi odhoda dosedanjega predsednika CTZ Jožeta Deberška na novo delovno mesto v Ljubljano, ga je plenem ob priznanju za uspešno delo ne samo razrešil te dolžnosti, marveč izvolil tudi novega. V soglasju z občinskimi konferencami SZDL so to odgovorno funkcijo zaupali Marjanu Ašiču, sicer predsedniku izvršnega sveta celjske občinske skupščine.

Cetudi so glavne točke dnevnega reda veljale kar trem delovnim področjem — letošnji sezoni, problematiki prireditve in turističnim interesnim skupnostim — se je večji del razprave le ustavljal ob novi nalogi, ki jo tudi na turističnem področju narekuje nova ustava. Gre za pobudo in nalogo, da dobi tudi turistična aktivnost svoje temeljne, področne in republiške interese skupnosti. Razpravo o ustanovitvi temeljnih turističnih interesnih skupnosti so pravzaprav sprožile ustrezne teze, ki jih je pripravila Turistična zveza Slovenije. Teze se zavzemajo za povezavo vseh činiteljev, ki jih kakor koli veže turistična problematika. Gre za izredno široko fronto dejavnikov, ki lahko v marsičem pripomorejo k izboljšanju stanja, urejanju in usklajevanju dela in načrtov, skratka dejavnikov, ki vplivajo in oblikujejo celotno turistično ponudbo. Razprava je šla v tej smeri celo nekoliko dlje, saj je menilo, da bi ta krog morali razširiti tudi na nekatere specializirane mladinske organizacije, ki se ukvarjajo predvsem z mladinskim turizmom in vzgojo mladega človeka, na lovske in ribiške družine in druge. Veriga je skoraj neskončna, saj je tistih, ki lahko nudijo takšen ali drugačen delež h kompletni turistični ponudbi zares veliko. To so trgovci, obrtniki, zdravstvena služba itd., itd.

V tem smislu je pobuda Turistične zveze Slovenije dobila vso oporo, nekoliko drugačna pa so bila mnenja okoli teze republiškega sekretariata za gospodarstvo, ki se ubada z vprašanjem formiranja poslovnega odbora oziroma centra za turistično propagando. Teze so našle na odpor zlasti v poglavju, ki predvideva financiranje tega dela, saj naj bi po tej zamisli odvzeli turističnim društvom 50 odstotkov turistične takse. Udeleženci plenuma so zavrgli to misel, sicer pa zahtevali, da naj bi tudi te teze prišle v javno razpravo, iz katere se naj po vsej demokratični poti izoblikujejo takšna stališča, ki bodo koristila turizmu na sploh.

M. BOZIC

ROMAN ZAPUŠEK

Ceprav rojen v Litiji pred 41 leti, je Roman Zapušek pravi Storovčan. Njegovo življenje, delo in ustvarjanje, vse je vesko-

POTRESNO OBMOČJE: SOLIDARNA „SAVA“

Solidarnostna akcija za pomoč po potresu prizadetemu območju v šmarnski in šentjurski občini dobiva najrazličnejše oblike. Vsebinska je vselej ista — pomoč človeku. Pod tem geslom so se lotili zbiranja prostovoljnih denarnih prispevkov v vseh po-

slovnih enotah zavarovalnice Sava v Sloveniji. Akcijo so sprožili v Celju, sprejeli pa so jo povsod, kjer delajo enote te zavarovalnice v naši republiki.

Prvi krog zbiranja denarja je dal presenetljiv rezultat. V dobrih desetih dneh so zbrali pet milijonov starih dinarjev. Ta denar, naložen na hranilni knjižici, so ob koncu prejšnjega meseca izročili članu kolektiva Stanku Verku iz Pristave v šentjurski občini. Potres je namreč njegovo domačijo tako prizadel, da bodo morali hišo porušiti. Zaenkrat so jo oziroma jo bodo usposobili za preživetje, sicer pa so že pričeli z gradnjo nove stano-

vanjske hiše, ki bo vseljiva prihodnje leto.

Stanka Verka je obiskala posebna delegacija celjske poslovne enote Sava z Borisom Copom, sekretarjem osnovne organizacije ZK na čelu, in mu izročili darilo, katerega je bil Verk zelo vesel.

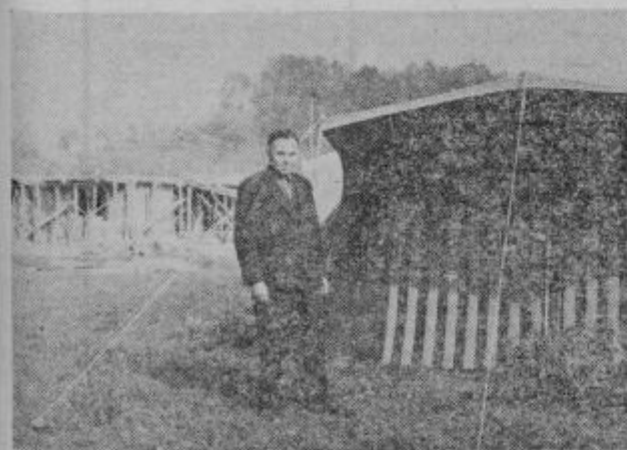
V enotah zavarovalnice Sava se bo solidarnostna akcija še nadaljevala. Tako zbrani denar bodo znova delili med člane svojega kolektiva, ki jih je prizadel potres. Teh je še osem.

Primer zavarovalnice Sava vsekakor zasluži pohvalo in posnemanje.

AVTOMATSKI TELEFON V VITANJU

V sredini prejšnjega tedna je tudi Vitanje dobilo avtomatsko telefonsko centralo, in tako novo zvezo s svetom. Vtem, ko so imeli doslej v kraju okoli dvajset telefon-skih priključkov, računajo, da se bo ta številka poslej povečala na okoli petdeset in morda celo več. Na vsak način pomeni avtomatska telefonska zveza Vitanja zelo veliko in uspeh, na katerega so dolgo časa čakali.

Ce hočete dobiti Vitanje, morate najprej zavrteti številki 78 in zatem značilne za naročnika.

Soto — začasno bivališče Verkovič, v ozadju pa že rase nova stanovanjska hiša. (Foto: Ivan Krušec)

NOVI TEDNIK MED DELEGATI

POGOVOR S ČLANOM IS

PREVEČ DELA

ODGOVOR

NA KRITIKO

STANKO DOLAR je član izvršnega sveta občinske skupščine Zalec. Je delegat obrtnikov in torej zunanji član izvršnega sveta. Na vprašanje, kako je z dosedanjimi izkušnjami pri delu v izvršnem svetu, je odgovoril:

»Sestav izvršnega sveta je dober, s tem pa je tudi že zagotovljeno, da bo delo stalno teklo. Izvršni svet žalske občinske skupščine je delovno telo. Včasih celo preveč delovno, saj se pripeti, da znajkuje časa za ostale stvari. Seveda drugače ne gre, saj so naloge, ki jih zastavlja tako ustava kot občinski statut, obsežne. Velik premik v delu izvršnega sveta je bil, ko so pričele delovati komisije in odbori kot pomožni organi izvršnega sveta na eni strani, na drugi pa smo uspeli vzpostaviti zelo dobre stike s predsedstvom občinske skupščine. Tako koordinirano in usklajeno delo mora voditi do uspehov. Ti pa so očitni. Menim, da moramo v prihodnje še izboljšati stike med delegati občinske skupščine in izvršniki, pa tudi pri nekaterih področjih še podrobneje opredeliti kompetence in naloge.«

Kot zastopnika žalskih obrtnikov v izvršnem svetu sem Stanko Dolarja seveda povprašal tudi o položaju obrti v občini in pomenu njegove dele-

Stanko Dolar

gatske funkcije v izvršnem svetu:

»Nedvomno je prav, da imamo obrtniki svoje delegate na vseh ravneh odločanja. V skupščini imamo dve delegatski mesti, v izvršnem svetu eno. Zasebni sektor je namreč specifičen in ima zelo razvejano problematiko, ki bi jo upravni organi brez našega sodelovanja le stežka obvladovali. O položaju obrti v občini je toliko, da je ta na posameznih področjih še vedno deficitarna. To velja še posebej za storitveno, na primer gradbeništvo, mizarstvo, pa tudi krojaštvo, frizersko obrt ipd. Izredno pomembno za obrtnike v žalski občini

je, da bomo že ta mesec dobili svoje občinsko združenje. Tako bomo se boljše usklajali interese. Pot nekega predloga ali odločitve bo nato takšna: sekcija za obrt pri SZDL — združenje obrtnikov — izvršni svet — skupščina občine.«

V žalski občini so sredi priprav na tretji referendum o samoprispevku. Noben pogovor tega ne more zaobiti.

»Program referenduma o samoprispevku za družbeno izgradnjo v občini močno podpiram. Tudi zato, ker vsi vidimo, koliko smo pridobili s preteklimi referendumi in kako majhne so bile takrat obremenitve, ki smo se jih, iskreno povedano, bali. Izračunali smo že, da predlagane obremenitve ne bodo nič večje od tistih v preteklosti, čeprav je odstotek višji. Mislim, da drugače ne gre. Le z referendumom lahko dobimo denar za izgradnjo prepotrebnih objektov. Popravljen program, do katerega smo prišli po javni razpravi, zagotavlja uspeh referenduma. Prav je tudi, da bomo obrtniki zbrali v 5 letih 280 milijonov, zasebno kmetijstvo pa le 80. Zasebni kmetje so namreč v težjem položaju in rabijo denar za vlaganja v svojo kmetijsko proizvodnjo.«

BRANKO STAMEJČIČ

V odgovor na delegatovo kritiko KS Marija gradec objavljeno v Novem tedniku dne 30. okt. sem kot predstavnik te skupnosti dožal, da nekatere trditve osvetlim tudi z druge strani.

Načeloma se strinjam, da so ceste, ki jih omenja delegat v nemogočem stanju, vendar za tako stanje niso kriva zgolj sredstva, temveč je v letošnjem letu opravilo svoje tudi deževje, ki neusmiljeno uničuje ceste. Seveda še huje tam, kjer občani ne čistijo kanalov.

Nedopustljiva pa je kritika delegata, ki pravi, da ima KS Mar. gradec diskriminacijski odnos do cestnih problemov vasi Radobilje, Piazovje in Modrič.

Na omenjenem območju je 1100 m cest B kategorije in 4853 m cest C kategorije, in če upoštevamo, da prejme KS od občinskega Sklada za komunalno dejavnost za vzdrževanje cest B kategorije po km 160.000 s. dinarjev in za ceste C kategorije 70.000 s. dinarjev, bi bili občani v tem primeru upravičeni, da prejmejo za vzdrževanje svojih cest le 516.000 starih dinarjev. Vsako leto pa so prejeli znatno več sredstev, kot so jim le ta pripadala, konkretno v preteklem letu 630.000 s. dinarjev.

Za leto 1974 pa sred-

stva še niso bila podeljena, ker se trenutno še danes ne ve, koliko jih bo. Delegat je bil prisoten na seji Sveta KS, na kateri smo razpravljali in sklepali o obliki in načinu uporabe letošnjih sredstev v te namene. Delegat proti taki obliki uporabe letošnjih sredstev ni ugovarjal.

Trditve, da obstoji bojazen, da KS troši preveč sredstev za rekonstrukcijo ceste Lahomno—Tevče, so popolnoma neosnovane in brez vsake podlage. Delegatu je dobro znano, da je KS v preteklem letu z rekonstrukcijo omenjene ceste reševala hkrati tudi občinski problem, ki je bil za KS kot za občino Laško vse prej kot ugoden.

Omenjeno rekonstrukcijo ceste je vodil režijski odbor, ki je med občani in delovnimi organizacijami izvedel nabitralno akcijo in tako zbral proti pričakovanju ca. 14 milijonov s. dinarjev. Če k temu znesku prištejemo še vrednost gramozov, prostovoljnih neplačanih prevozov in soudeležbo občanov pri delu, znaša čisti prispevek za rekonstrukcijo omenjene ceste preko 20 milijonov s. dinarjev. Sredstva, ki jih je v ta namen prispevala KS, znašajo le 2 milijona starih dinarjev, kar se pred širšo skupnostjo lahko vedno opraviči, saj

je to cesta, po kateri dnevno vozi 10 avtobusov, preko 200 osebnih in tovornih avtomobilov, še več pa motorjev in mopederov.

Skratka, to je cesta širšega pomena oziroma najprometnejša lokalna cesta na območju občine Laško.

Občani Tevče in Reke so v tem letu začeli z akcijo, da z rekonstrukcijskimi deli te ceste nadaljujejo vse do naselja Tevče. Že do sedaj je brez prispevka KS opravljenih del v vrednosti ca. 10 milijonov starih dinarjev in ne vem zakaj gleda delegat tako kritično na željo občanov naselij Tevče in Reke, da le pridejo enkrat do boljše ceste, ki se jim obljublja iz leta v leto. Ker so občani iz omenjenih naselij sprevideli, da jim družba trenutno ne more prispevati potrebna sredstva, so se dela lotili sami in tako opravili delo, ki bi širšo družbeno skupnost bremenilo za precejšnje milijone starih dinarjev.

V nobenem primeru pa se ne more pomembnost ceste Lahomno—Tevče istovetiti s cesto Marijagradec—Radobilje—Piazovje—Modrič.

Ce pa občani iz navedenih naselij želijo boljše ceste, naj se lotijo akcije, ki so jo podvzeli občani, ki gravitirajo na cesto Marijagradec—Tevče. Po vsej verjetnosti bi se Krajevna skupnost Marija gradec v tem primeru ne odrekla svojemu prispevku in s tem dokazala, da je zainteresirana tudi do tega problema, ki ga nakazuje delegat.

Vsaka akcija pa ni oziroma ne bo izvedljiva le v odvisnosti od finančnih sredstev, temveč od pripravljenosti in složnosti občanov, da tudi sami sodelujejo s prispevki in prostovoljnimi delom. V nasprotnem primeru pa je in bo tudi v bodoče vsako reševanje komunalnih problemov nemogoče.

TONI KNEZ,
predsednik KS
Marija gradec

SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI PREVZEMAJO FUNKCIJO DRŽAVE

Vključevanje SIS v skupščinski sistem

Nova ustava je opredelila samoupravne interesne skupnosti kot vsebinski del družbeno ekonomske ureditve in kot enega pomembnih temeljev družbeno političnega sistema. S samopravnimi interesnimi skupnostmi, ki so oblika podružbljanja nekaterih (in vendar najpomembnejših) državnih funkcij, delovni ljudje in občani dobivajo možnost razpolaganja s celotnim presežnim delom. Demokratizacija državnih funkcij ne pomeni spreminjanja družbenega pomena teh funkcij, pač pa širše prevzemanje odgovornosti tako do delovnih ljudi kot do družbe nasploh. Vsaj na šestih področjih človekovega dela in življenja (ki jih je opredelila ustava: vzgoja in izobraževanje, kultura, zdravstvo, socialno varstvo, otroško varstvo in znanost) bodo delovni ljudje in občani organizirani in povezani v samoupravnih interesnih skupnostih prek skupščin enakopravno odločali z ustreznimi zbori občinskih in republiške skupščine. Družbena integracija demokratiziranih državnih funkcij je tedaj medsebojno soodvisna: kot pravica skupščin SIS in hkrati njihova odgovornost, v enakopravnem odločanju, do interesov družbeno politične skupnosti. In narobe: enakopravno odločanje skupščin, odvisno od značaja

vprašanj, pomeni združevanje nekaterih (poglavitnih) družbenih funkcij, ki morajo biti združene na ravni družbene politične skupnosti.

Vključevanje SIS v skupščinski sistem prek novega, demokratičnega organizacijskega mehanizma omogoča delovnemu človeku, da obvlada celoten proces razširjene reprodukcije in celoten sistem zadovoljevanja svojih socialnih, kulturnih in podobnih družbenih potreb, se pravi na vseh tistih področjih združene dela, kjer je lahko le samoupravni sporazum, ne pa tržišče, temelj njihovega dela. Razpolaganje s presežkom dela in presežek dela postaja tako sestavni del sredstev, s katerimi delavec zagotavlja sebi in družbi kot celoti zadovoljevanje svojih potreb.

Politične, organizacijske in kadrovske priprave

Po določbah ustavnega zakona za izvedbo ustave SRS se morajo samoupravne interesne skupnosti konstituirati v skladu z ustavo do 31. decembra 1974, ker se ne morejo vključiti v skupščinski sistem kot enakopravni zbori v vse faze obravnavanja in odločanja o zadevah iz njihovega delovnega področja, dokler niso konstituirane na delegatskih osnovah.

Dogovorjene politične akcije za uveljavitev SIS kot sestavnega dela soci-

alističnega samoupravljanja v občini so časovno opredeljene tako, da se pravočasno zagotovi njihova ustavna funkcija. Potekajo priprave na kandidacijske postopke, ko je v tem času potrebno opraviti vrsto organizacijskih, političnih in kadrovskega opravil (kandidiranje, obravnava sporazumov, volilne priprave), da bi v decembru izvolili splošne delegacije v TOZD in KS za skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. Te bodo že v decembru delegirale delegate v skupščine SIS, ki tvorijo skupščinski sistem in v druge SIS, tudi s področja gospodarstva.

Volilna komisija pri občinski konferenci SZDL v Celju je po več posvetovanjih v koordinacijskem odboru za uresničevanje ustave, v medobčinski konferenci SZDL celjske regije in celjskih družbeno političnih organizacijah izdelala natančen rokovnik za izvedbo volitev delegacij za samoupravne interesne skupnosti. Najtako uvodoma povemo, da bodo delovni ljudje in občani volili neposredno in tajno:

- v četrtek, dne 5. decembra delavci v TOZD
- v nedeljo, dne 8. decembra delovni ljudje in občani v KS

Na nedeljskih volitvah pa bodo delovni ljudje in občani hkrati tudi izvolili svoje člane v delegacijo nastajajočega (vasi, naselja, zaselka ali soseske), ki bo temelj za se-

stavo sveta KS kot izvršilnega organa v njej. Upokojenci (osebni in invalidski) pa bodo na teh volitvah lahko volili še svoje delegate v skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Seveda pa je do volitev treba opraviti vrsto volilnih opravil. Te dni so se v TOZD in KS sestali koordinacijski odbori za izvedbo volitev. Sestavljeni so iz predstavnikov vseh družbeno političnih organizacij, izvršilnega organa KS in drugih organizacij v krajevni skupnosti. Ti so na podlagi stalne evidence možnih kandidatov za volilne funkcije in seveda še novih predlogov oblikovali širše liste možnih kandidatov, ki jih bo obravnavali na kandidacijskih konferencah, dopolnili in sprejeli kandidatne liste. Najbrže ni treba posebej utemeljevati, kdo naj bodo naši kandidati. Najbolj preprosto rečeno tisti, ki imajo interes na posameznih področjih. To pa so starši otrok, ki se šolajo, mlade družine, ki imajo otroke v vzgojno varstvenih zavodih in tisti, ki bi jih radi poslali v vrtec, pa tega zaradi pomanjkanja prostora ne morejo. Naposled vsi, ki uživamo te ali one kulturne dobrine; mladi in stari, ki si želimo zagotoviti dobro zdravstveno varstvo, skratka vsi imamo interese in potrebe, uveljaviti in zagotoviti si jih bomo preko in v samoupravnih interesnih skupnostih.

Koordinacijski odbori za izvedbo volitev sklicujejo v dneh med 8. in 20. novembrom kandidacijske konference delovnih ljudi v TOZD in v KS. Kandidacijske konference bodo v tem roku opravile pomembne naloge: poleg določitve kandidatov v splošne delegacije za delegiranje v samoupravne interesne skupnosti in predlaganja kandidatov za vodilne funkcije v skupnostih bodo delovni ljudje v TOZD obravnavali samoupravne sporazume o ustanovitvi SIS in preverili, kako se izvršuje program SIS v letošnjem letu in kako so se uporabljala sredstva, ki so jih delavci letos združevali in namenili za zagotavljanje svojih skupnih potreb.

Delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti pa se bodo mimo tega še dogovorili, kako se organizirati v KS, da bodo uresničevali skupne in družbene funkcije. Zato bodo sprejeli statut KS, dogovorili sistem financiranja skupnih potreb in določili organizacijo strokovne službe (pisarna krajevne skupnosti). In se seveda tudi dogovorili, komu bodo poverili izvrševanje tekočih in izvršilnih nalog dogovorjene politike (izvolili delegate krajevne samouprave).

(Se nadaljuje)

PIŠE: BOJAN
VOVK (1)

PRED
VOLITVAMI

V krajevni skupnosti in delovni organizaciji občinske občine že evidentirajo kandidate za volitve delegacij v skupščine samoupravnih interesnih skupnosti. V delovnih organizacijah vodi akcijo evidentiranja sindikat, v krajevni skupnosti pa krajevni odbori SZDL. Najkasneje do 10. novembra morajo evidentirati celotno število kandidatov za volitve, saj bodo že kmalu v drugi polovici novembra tudi prve kandidacijske konference.

Istočasno se na volitve in ustavno konstituiranje pripravljajo tudi vse temeljne interesne skupnosti v občini. Interesne skupnosti pripravljajo tudi statute, ki bodo urejali njihovo nadaljnje delo, koordinacijski odbor pri občinski skupščini pa že pripravlja izhodišča o programiranju in financiranju splošne in skupne porabe v občini za prihodnje leto. D. S.

NOVI TEDNIK MED DELEGATI

DELEGATOV LEKSIKON

KAJ JE SINDIKAT?

V Celju se danes začne slovenski kongres sindikatov. V vsakodnevnem samoupravnem življenju v delovnih kolektivih tudi zaradi nepoznavanja ali zaradi slabe politične organiziranosti pozabljamo na možnost, ki jih za politično sodelovanje, za vpliv, za neposredno uresničevanje interesov delavcev nudi sindikalna organizacija.

Vendar je ustavna opredelitev sindikata tako izrazito jasna in delovno določena, da bi morala postati najboljši smernik za uresničitev pravega, političnega sindikalnega dela.

Sindikat je najširša organizacija delavskega razreda, v kateri so delavci prostovoljno organizirani in se borijo za zelo konkretne in dolgoročne interese.

V ustavi je zapisanih dvanaest velikih nalog sindikata. Vsaj

nekaj jih lahko izpostavimo:

— da se delavci v sindikatu borijo za tak položaj delavskega razreda, kot ga določa ustava

— za uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov in odločilno vlogo delavcev pri upravljanju družbene reprodukcije

— za uresničevanje interesov in samoupravnih in drugih pravic delavcev na vseh področjih dela in življenja, za zagotavljanje enakopravnosti delavcev pri združevanju dela in sredstev, pridobivanju in delitvi dohodka in pri določanju skupnih meril za delitev po rezultatih dela

— za samoupravno povezovanje in združevanje različnih področij družbenega dela

— za razvijanje proizvodnih sil družbe in za večjo produktivnost dela in druge.

Mogli bi naštet še naloge pri usklajevanju interesov, pri usposabljanju delavcev, pri demokratičnem predlaganju kandidatov za delegate, pri varstvu pravic delavcev, pri zagotavljanju socialne varnosti in razvoju življenjskega standarda delavcev kot tudi za razširjanje, krepitev solidarnosti, za večjo neposredno zavest in odgovornost samoupraviteljev in še nekatere.

No, ta nadrobna razčlenitev ni namenjena le ponavljanju ustavnih določil. Je odgovor vsem, ki hočejo omejiti vlogo sindikata zgolj na skrb za ožimnico, za premost, stanovanje. Tudi to so naloge sindikata oziroma je njegova dolžnost, da spodbudi rešitev takih težav. Toda »dobrodušnost« nalog sindikatov se ne sklada z ustavno opredeljeno pomena in področij dela sindikatov, ki so politični subjekt, osebek v našem samoupravnem političnem sistemu. Ne moremo pristati na teze o »ozimniškem sindikatu«, ki ne sme videti ali ne vidi nalog v organiziranem političnem usmerjanju delavcev v samoupravnem odločanju.

Zato tudi delo delegacij ne more zaobiti pogovorov in sodelovanja s sindikalno organizacijo v vsaki temeljni organizaciji združenega dela.

IZ SKUPČINSKE PISARNE

DELEGATI — V RAZPRAVO

Takšno je vabilo republiške skupščine, ki je pred dnevi objavila predloge šestih zakonov:

— o samoupravnih interesnih skupnostih za vzgojo in izobraževanje

— o raziskovalni dejavnosti in samoupravnih interesnih raziskovalnih skupnostih

— o samoupravnih interesnih kulturnih skupnostih

— o zdravstvenem varstvu

— o socialnem skrbstvu

— in o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lasti.

Vse predloge zakonov je republiški skupščini predložil v razpravo izvršni svet. O njih bodo delegati vseh zborov republiške skupščine razpravljali v novembru in jih najbrž tudi sprejeli. Čeprav ni mnogo časa, pa imajo delegacije, še zlasti neposredno zainteresirane, da povedo svoja mnenja o predloženih besedilih. Ni sodejati, da določila o samoupravnih organiziranosti skupščin samoupravnih interesnih skupnosti.

Predlogi zakonov, kakor je napovedala ustava, uvajajo v skupščine SIS dva zbora: zbor izvajalcev (sestavljajo ga delegati delegacij delavcev temeljnih in drugih organizacij združenega dela posamezne dejavnosti, na primer vzgoje in izobraževanja) in zbor uporabnikov teh dejavnosti (sestavljajo ga seveda delegati delegacij iz temeljnih in drugih organizacij združenega dela, samoupravnih organizacij, skupnosti ter iz kra-

jevnih skupnosti). To pa še zdaleč ni edina novost. Če bomo o predloženih zakonih skrbno razpravljali, in to bomo morali storiti, bomo na primer ugotovili več zanimivosti. In prav to je tisto, kar mora spodbuditi naš poseben interes za predložene zakone.

Predlog zakona o samoupravnih interesnih skupnostih za vzgojo in izobraževanje izraža stališča, ki smo jih v zadnjem času v občinah večkrat

izrekli. Gre za možnost ustanovitve samoupravnih interesnih skupnosti za usmerjeno izobraževanje. Poleg SIS za osnovno izobraževanje bomo imeli odslej še dve vrsti SIS za usmerjeno izobraževanje — SIS za usmerjeno izobraževanje po posameznih področjih (na primer grafična, metalurška itd.) in SIS za tisto usmerjeno izobraževanje, za katerega ni neposrednega celotnega interesa družbene dela (gimnazije itd.). Izredno pomembno je, da se bodo delegati vseh teh skupnosti združevali v skupščini zveze izobraževalnih skupnosti Slovenije. Ta skupščina bo opravljala sedaj bolj usklajevalno vlogo in bo v nekoliko drugačnem položaju kot sedanja republiška izobraževalna skupnost.

Veliko novost napoveduje med drugim še predlog zakona o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lasti. Mnogo več besed in odločanja bodo dobili stanovalci oziroma hišni sveti. Stanovalcu bodo samostojno odločali o tekočem vzdrževanju skupnih prostorov in naprav v stanovanjski hiši ter pri rednem obratovanju stanovanjske hiše. To pomeni, da bo delo hišnih svetov okrepljeno in bo dana materialna baza stanovalcem za hišno samoupravo.

Vsi predlogi zakonov služijo odmevi. V političnih organizacijah, v samoupravnih interesnih skupnostih na terenu, predvsem pa v delegacijah.

MIRKO GAJSEK iz Zekzarne Store bo na kongresu razpravljajo o racionalnem dogovarjanju o dohodku in skupni porabi. »To je zelo aktualna tema, glede na to, da sredstev, ki jih lahko delimo, ni veliko. Menim, da bi morala biti delitev čim racionalnejša, da ne bi nekateri dobili preveč in drugi premalo. Delitev mora biti utemeljena s programom in ciljem, ki ga ta program zasleduje. Od kongresa pričakujem ne samo sprejem teze, ki so podane v osnutkih, temveč tudi navodilo in podporo za poznejše uresničevanje vsega kar bo kongres dal.«

KONJICE: ZASEDAL IS

Včeraj so se zbrali na svoji osmi seji člani izvršnega sveta skupščine občine Slovenjke Konjice. Pregledali so sklepe zadnje seje in poročali o njihovi uresničitvi. Člani izvršnega sveta pa so nato razpravljali o gospodarskih gibanjih v občini v obdobju devetih mesecev letošnjega leta. Razpravljali so še o spremembah in dopolnitvi odloka o družbenih denarnih pomočeh borem, pregledali so dohodke in izdatke občinskega proračuna za obdobje devetih mesecev letošnjega leta ter sprejeli predlog dopolnitve besedila odloka o davkih občanov. Ob koncu so pregledali tudi nekatere vloge občanov in društev.

D. S.

PODRUŽBLJANJE LOKALNIH INFORMACIJSKIH SREDSTEV

PIŠE: JOŽF VOLFAND (1)

Označitev družbenopolitične vloge lokalnih informacijskih sredstev je bila v preteklosti mnogo bolj sporna, kot je danes. Če je pred leti nastanek lokalnega časopisa in radia mnogokje v resnici izražal prilagajanje modnim muham ali pa je celo umetno dvigoval pomen vodilnih družbenih struktur, ki so znale preudarno izkoristiti moč lokalne informacije, potem danes doživlja lokalna informacija pomembno renesanso. Ta proces, ne da bi spregledali tudi resne napore mnogih lokalnih redakcij, ki so že od vsega začetka doživljale lokalno informacijo pomembno renesanso. Ta proces, ne da bi spregledali tudi resne napore mnogih lokalnih redakcij, ki so že od vsega začetka doživljale lokalno informacijo pomembno renesanso. Ta proces, ne da bi spregledali tudi resne napore mnogih lokalnih redakcij, ki so že od vsega začetka doživljale lokalno informacijo pomembno renesanso.

Lokalne informacije pa ne moremo izvesti iz globalnega sistema obveščanja. Zato tako v družbeni praksi radi delamo in tudi v dokumentih ZK in SZDL pogosto zanemarimo pomen dveh »bazilarnih« informacijskih sredstev — lokalnega tiska in radia ter glasil delovnih kolektivov. Morda je v tem dejstvu nekaj stare etatične miselnosti. Ali pa tudi premajhnega poznavanja neizmernih možnosti, ki jih za boljše obveščenost delavca in občana v lokalnem sistemu ponujata ti dve prvi stopnici, navadno najpomembnejši in najbližji — za dokajšen del recipientov z nižjimi pred-

znaki kulturne osveščenosti in neposredne vključenosti v politiko odločanja v celovitem procesu obveščanja. V preučevanju lokalnih skupnosti opozarjajo avtorji na več zanimivih funkcij lokalnih informacijskih sredstev — da utrjujejo lokalni sistem, razširjajo kanale demokratičnega upravljanja, pomenijo »obliko stimulacije prebivalcev za delovanje, usmerjeno na osnovi dominantnih družbenih vrednot in normativnega reda. Gre torej za izrazito družben (ne le materialni) in sociološki (ne le ekonomski) način krepitev integracije lokalnih sistemov (dr. Zdravko Milnar: Sociologija lokalnih skupnosti). Integrativna vloga lokalnih informacijskih sredstev raste iz njihove razvitosti, iz njihove množičnosti, iz možnosti, ki jih pri izvajanju informativnih nalog kažejo delavci in občani za neposredno vključenost v odločanje, v delo, v prizadevanje za doseganje družbeno-pomembnih ciljev v lokalni ali regionalni skupnosti.

V Sloveniji imamo šest regionalnih časnikov (Dolenjski list, gorenjski Glas, prekmurski Vestnik, ptujski Tednik, Primorske novice, celjski Novi tednik) in trinaest lokalnih radijskih postaj. Vsi mediji se združujejo v Združenju pokrajinskih časnikov in lokalnih radijskih postaj. Združenje ima koordinacijsko, vsebinsko-politično usmerjevalno in tudi materialno funkcijo (skupna ponudba časopisnega, radijskega prostora oglaševalcem). Naklada šestih pokrajinskih časnikov znaša okrog 120.000 izvodov na teden. Če upoštevamo strukturo bralcev in poslušalcev lokalnih radijskih postaj, že sama razširjenost (četudi so ostale še bele lise v pokrivanju prostora) lokalne informacije ne dovoljuje marginalnega položaja in obstojanja, v katerem so se znašla lokalna informacijska sredstva.

Zato ni čudno, da smo lokalci z odprtimi rokami sprejeli uvajanje delegatskega sistema in izostren odnos ZK in SZDL do nalog, ki jih morajo izpeljati sredstva obveščanja v ustavni prenosni samoupravnega sistema in pri izvajanju stališč X. kongresa ZKJ. V Sloveniji smo v lokalnih medijih sami zelo natančno opredelili naše mesto v družbenem komunikacijskem

sistemu republike. Naša funkcija je v komplementarnosti »republiške« informacije — niti dnevnik niti TV, niti osrednji radijski program ne bodo mogli prenesti v osrednji pretok informacij vsega bolj ali manj živahnega lokalnega vrveža. Vseh drobcev samoupravnih iskanj v lokalnem ali delovnem okolju, manifestacij družbene dejavnosti in vsega za majhen kraj velikega in dragocenega, kar pred širšim auditorijem izgubi čar pomembnosti. Kaj pomeni komplementarna lokalna informacija v vsebinskem, organizacijskem in praktičnem življenju lokalnih medijev — to je snov za posebno meditiranje in dokazovanje utemeljenosti takega dopolnjevanja. Navzlic temu, seveda, da se nekateri vprašujejo, ali ne bi mogli v sedanji mreži lokalnih informacij poiskati racionalnejše rešitve te komplementarnosti. Skladno s tezo, da ne more imeti vsaka vas svoje lokalne radijske postaje in časnika. No, odločitev o »izgradnji« komunikacijskega sistema in o mestu lokalne informacije v njem morajo rezultirati iz družbenodogovorjene in sprejete politike na področju informacij.

V tem trenutku, ko zavestno utiramo poti delegatskemu sistemu, so se v središču družbeno relevantnega interesa znašla tudi lokalna informacijska sredstva. Ne brez vzroka. Preseganje ozke delavčeve navezanosti le na ekonomsko samoupravno enoto in usmerjanje njegovega samoupravnega ravnanja v delegatsko življenje v TOZD in v krajevni skupnosti, v skupščini, preseganje dualizma proizvajalca in občana, vodi tudi skozi odprta vrata lokalnih informacij. Če pogledamo vse štiri ravnanje samoupravnega odločanja — od delovne organizacije, krajevnih skupnosti, skupščine družbenopolitične skupnosti do samoupravne interesne skupnosti — na vseh teh poljih človekove subjektivne vloge kot antipoda odtujenosti, sopotništva ali pasivne objektivne pozicije, torej na vseh teh poljih uveljavljanja človeka — samoupravitelja, je moč lokalne informacije globoko vsajena. Če jo znamo in hočemo afirmirati kot sredstvo v rokah delovnega človeka.

8. kongres

Kultura med nami

Kultura je nedeljiva. Kultura je poleg spoznanja in osveščanja tudi kruh, bolečina in radost. Je okno v svet in je pogled vase. Kultura je del človeka.

Zato ni naključje, da smo v zadnjem obdobju toliko govorili in pisali o njej. Pravzaprav nas spremlja že od samega začetka. A kakor da se vedno ne bi zavedali tega. In zato tudi ni naključje, če se zdaj vse bolj in bolj tega zavedamo. Vsekakor in na vseh ravneh našega družbeno političnega življenja.

Značilno za današnji čas je pojav, ki smo mu nadeli ime vodenje kulture na obeh relacijah: človek h kulturi in obratno. Pravičnejše rečeno je ta proces, ki sta ga ob vseh drugih dejavnikih najbolj osvetlila in sprožila oba kongresa zveze komunistov in zdaj je pred nami še osmi kongres sindikatov. Kongres delavske organizacije. Pravimo, da ravno v sindikatu ne more nobena stvar mimo delavca. Potemtakem izredna prilika, da se zastavi beseda na pot dejanjem, ki naj kulturo resnično povežejo z vsemi, ki jo ustvarjajo in sprejemajo.

Nedvomno je to proces osveščanja. A vsi takšni procesi so dolgotrajni. Toda sami smo izoblikovali kulturno akcijo, prav njen nosilec pa je ob kulturnih skupnostih sindikat. Čeprav je ob začetku bila kulturna akcija več ali manj prepuščena kampanji in priložitnostnim akcijam, postaja danes vse bolj organizirana oblika pristopanja in spoznavanja pa tudi ustvarjanja kulturnih dobrin na vseh ravneh. Ze to je veliko, ko ravno ob konkretnih kulturnih okoliščinah ugotovljamo, da kultura in umetnost nista deljivi na poklicno in amatersko raven.

Veliko je organizacij združenega dela, ki so samoiniciativno odprle vrata kulturi. Menda je zadnji primer razstave likovnikov v Toprovi tovarni, med stroji. In to ni samo kulturna akcija. To je tudi socializacija delovnega mesta. Posamezni poklicni kulturni zavodi so spremenili svoje programe. Ne na račun kakovosti, ampak na račun metode dela. Knjige so zato, da jih beremo. Torej, naučimo se brati. Kdor je šel po tej poti, je našel odziv. Osmi kongres slovenskih sindikatov je izjemna prilika za ugotovitev, da je teh prizadevanj še premalo. Da bosta na tem polju morala več zasejati tudi izobraževanje in vzgoja. Od vrta dalje. Kulturni animatorji bodo premalo. In če sem v začetku omenil, da je ta proces dolgotrajen, to ni že vnaprejšnje iskanje opravičila za odlašanja. Morda je to vzpodbuda k čimhitrejšemu in učinkovitejšemu delu. Kongres bo z razpravo in sklepi prav gotovo to učinkovitost oplemenil in ji dal predznak potrebe. Moral bo tudi potrditi dejstvo, da je ustvarjalec sredstev upravičen in dolžan spregovoriti o sadovih svojega dela. Eden takih sadov, velik in dragocen kot kos kruha, pa je ravno kultura. Potrditev tega dejstva pa je najboljši dokaz in zagotovilo, da je sprejel kulturo za svoje. Iz tega izhodišča bo nedvomno lažje in boljše pospeševati proces odpiranja kulture — kulture, ki ni piedestal, ampak naša beseda, naša misel.

DRAGO MEDVED

Ob razstavi v Rogški Slatini

Staro steklo in keramika

Steklarstvo na celjskem področju v preteklih stoletjih predstavlja vrsto, ki jo označujemo kot gozdno steklarstvo. To so bili steklarski obrati, ki so nastajali v predelih, kjer so bile poleg velikih zalog lesa tudi nahajališča kremenca, in kjer je bilo možno pridobivati pepelko. Ko je bil gozd v bližnji in daljni okolici izkoriščen, so steklarstvo preselili drugam, ali pa so proizvodnjo povsem opustili.

Časovno obsega steklarstvo na celjskem področju čas od 17. stol. vse do današnjih dni. Prva med njimi je bila steklarna žičnega samostana v Spitalu, kjer so izdelovali okensko steklo, lekarniške posode, kozarce, steklenice in svetilke za domačo rabo zlasti iz zelenkastega — gozdnega stekla.

V 18. stol. se je z merkantilističnimi težnjami, pogojenimi z novimi trgovskimi cestami v srednjeevropski trgovski prostor in krizami beneškega ter češkega steklarstva zanimanje za izkoriščanje štajerskih gozdov izredno povečalo, zato so fevdalni veleposestniki v graščinah oddajali v izkoriščanje gozdove s kurivom in kremenom (Bakovec nad Vitanjem, Glažuta pri Svetini, Glažuta pod Lisco, itd.).

V 19. stol. pa so se v steklarsko manufakturno vključili tudi zemljiški veleposestniki sami (Glažuta pri Taboru, Nemški dol pri Ljubljani) pa tudi celjski in kojniški meščani. Strokovni delavci v teh steklarnah so bili izprva v glavnem italijanski in češki steklarji, šele kasneje so se pojavili tudi domači mojstri — kvalificirani steklarji. Steklarne so monopolno obvladale domače tržišče, z izgradnjo železnice Maribor — Zidani most pa se je tržišče razširilo tudi na ostale predele Balka-

na, v Turčijo in Italijo. V 2. pol. 19. stol. pa niso mogle naše steklarne več voditi konkurence z naprednejšimi češkimi in italijanskimi steklarji, ki so že modernizirali svoje obratovanje s plinskimi kurjavami in drugačnimi tehničnimi izboljšavami. V velike težave pa so zašle naše steklarne tudi zaradi izčrpanosti nahajališča kremenčevega peska. Zato je večina steklarn povsem prenehala obratovati, ostale pa so se priključile drugim (Mišji dol Hrasniku, Zagorje Rogški Slatini itd.), ki so že uporabljale premog. Danes obratujeta le še steklarni v Hrasniku in Rogški Slatini. Stare steklarne na celjskem področju so podobno kot steklarne na Pohorju izdelovale steklo za shranjevanje zdravil in živil, za pivsko posodo, svetila, stekleno jedilno posodo, steklenice za zdravilno vodo, steklo za šipe in drugo. Izdelovali so preprosto zeleno, predvsem pa tkzv. kredno votlo steklo, pa tudi polkristalno polbrušeno, bakrenorubinaste, rdečerjave barve. Dragocenejšje izdelke so krasili z rezanjem, brušenjem, graviranjem in barvanjem tako, da prehajajo dekorativni elementi od umetnoobrtnih do narodopisnih karakteristik. Izdelki za vsakdanjo rabo so bili večinoma gladki, strogo funkcionalnih oblik in preprostih estetskih, a še danes obdudanih domiselnih uporab.

Steklorezci so delovali v samih steklarnah, zahtevnejša dela pa so prevzemali mojstri v Celju (Jakob Kendler ob koncu 17. in 18. stol., Kristof Skhazol, Mihael Skreget in v 19. stol. Ivan Haskel) v Slovenskih Konjicah, v

Lembergu, v Gradcu in drugod.

Poslopja starih steklarn so povsod propadla, na delovanje teh manufaktur nas spominjajo le še nekatera krajna imena, arhivski dokumenti, publikacije in ohranjeni predmeti, ki pa so zelo maloštevilni in zato tem dragocenejši. Razstava ohranjenih predmetov, grafični prikaz geografske razširjenosti steklarn na celjskem področju in njegovi neposredni okolici, pa grafični listi iz stek-

larskega priročnika iz konca 18. stol. naj prikazujejo prizadevanja za čim dostojnejšo prezentacijo — pomembnost delovanja nekdanjih steklarn, ki so bile doslej premalo raziskane in premalo popularizirane.

Staro steklo s celjskega področja so razstavili: Pokrajinski muzej iz Celja in Maribora, Narodni muzej iz Ljubljane, Arhiv Zdravilišča Rogška Slatina, ter Kurt Müller iz Zuricha — za grafične liste iz priročnikov za steklarje iz konca 18. stoletja.

MILENA MOSKON

Včeraj popoldne so v celjskem Likovnem salonu odprli razstavo likovnih del mladega slovenskega likovnika Ludvika Pandurja iz Maribora. Razstava bo odprta do 3. decembra.

KMZ

„Še eno“

Komorni moški zbor je v 25 letih svojega obstoja in dela prejel že lepo številno vabil od vseh povsod in se jim v okviru svojih objektivnih možnosti in subjektivne pripravljenosti tudi odzval. Toda telefonskega vabila in to iz krajev onkraj državne meje, še ne! In vendar je pod koncem preteklega tedna pozvonil telefon, po katerem se je oglašil tajnik goriške zveze in poslanec v svetu Goriške pokrajine Maiko Waltrisch: »Pridite v nedeljo! Popoldne bi imeli koncert v Gorici, zvečer pa v slovenskem kulturnem domu v Sovodnjah ob Soči!«

Oba koncerta, dirigiral jima je prof. Ciril Vertačnik, tako koncert v svečani dvorani baročne palače Attems v Gorici, kakor oni v slovenskem kulturnem domu v Sovodnjah ob Soči, sta izzvenela v spontano izraženo željo, da bi se prihodnje

leto zbor zopet oglašil na tem ali onem koncertnem odru na Goriškem.

Izjemna gostoljubnost in prisrčnost, ki sta spremljala oba koncerta, sta le del nepozabnega nedejskega doživljanja celjskih pevcev, zakaj oboje je nadkrillilo navdušenje, s katerim je bila naša pesem sprejeta. Zlasti na koncertu v Sovodnjah! Aplavz nad aplavzom, še predno se je pesem končala, pa skandiranje in vzkliki »Še eno! in »Še eno partizansko!« so pevce zadrževali na odru ljubkega, z lastnimi žulji zgrajenega kulturnega doma zavednih Sovodnjancev, da bi lahko peli takorekoč brez konca.

Koncertna pot, ki je bila Komornemu moškemu zboru in po njem vsem kulturnim ustvarjalcem in delovnim ljudem, ki našo kulturno rast podpirajo, v kulturno-umetniškem in narodno političnem oziru vzpodbudno poplačana.

G. G.

teden domačega filma

O filmski politiki

Že v prejšnjem NT smo sporočili, da je pokroviteljstvo nad Tedom domačega filma v Celju prevzela Kovinotehna. Kaj jih je v Kovinotehni vodilo pri odločitvi in kaj pričakujejo od te kulturne prireditve — o tem je na naša vprašanja odgovoril Anton Jelenko, predsednik delavskega sveta v Kovinotehni: »Menim, da lahko tako zasnovana prireditve vne- se v slovensko filmsko življenje mnogo novosti, kvalitete. Film se ne more rojevati le v središču. Doslej takih sre-

čanj v drugih krajih Slovenije ni bilo in to pomeni, da tudi ni bilo dovolj kontaktov med delavci, gledalci in slovenskimi filmskimi ustvarjalci. Zato bi morali tako vrsto srečanj negovati, spodbujati. Pozitivno je, da bomo imeli v Kovinotehni pogovor delavcev s filmarji. Povedali bomo, kaj želimo od našega filma, kaj mislimo o slovenskem filmu. Čim več bo takega sodelovanja in pogovarjanja, tem boljše bo filmsko delo in tudi boljše osnove bodo za odprav-

ljanje velikih materialnih težav slovenskega filma.«

Kaj vas je vodilo pri odločitvi, da prevzamete pokroviteljstvo nad TDF?

»Ne reklamni namen. Zavedamo se družbene vloge naše delovne organizacije in pravzaprav tudi obveznosti do vseh naših kupcev, občanov, delavcev. Če za kaj, potem za film lahko rečemo, da pomeni skoraj nepogrešljiv del življenja mnogih ljudi. Teden domačega filma pa je prireditev, ki izpolnjuje vrzeli v našem kulturnem življenju, ki omogoča srečanja občana, delavca z domačim filmom, z njegovimi napori in težavami. Je pa še nekaj. V samoupravnem sistemu doživljamo velike spremembe v financiranju kulture. Ko sem razlagal samoupravne spoznanje, sem ugotovil, da delavci marsikje še premalo poznajo kulturno tvornost. Morda je vzrok tudi v določeni odtujenosti kulture od delavcev. Za film to še določeneje velja. Film moramo bolj približati bazi, združenemu delu, moramo ga bolj poudariti. Srečanja s filmskimi ustvarjalci

bodo lahko nam, v delovnih organizacijah, povedala, kako je film pomemben, kako je naš, kako moramo vplivati na filmsko politiko in kako moramo, navsezadnje, tudi filmsko tvornost financirati. Naša zgodovina, naše vsakodnevno življenje je dovolj razgibano in bogato za kakovostno, vsebinsko in tematsko podobo našega filma. Teden domačega filma je korak v oblikovanju takega domačega filma.«

DOGODKI

KONJICE: KADROVSKE SPREMEMBE

V tem mesecu je prišlo v Slovenskih Konjicah do nekaterih kadrovskih sprememb v vodstvu organizacije ZK in SZDL. Tako je prišel za namestnika sekretarja na komite občinske konference Zveze komunistov Maks Brečko, ki je bil pred tem sekretar občinske konference SZDL. Za novega sekretarja občinske konference Socialistične zveze pa je bil imenovan Franc Hlastec. D. S.

CELJE: VEČJA TV NAROČNINA?

Občinska konferenca SZDL Celje in občinski sindikalni svet sta obravnavala predlog RTV Ljubljana o povzvišanju radijske in televizijske naročnine ter se glede predloga nista izjasnila. Predlog o povzvišanju radijske naročnine od 13 na 42 in televizijske od 25 do 75 dinarjev mesečno je premalo utemeljen, so menili člani občinske konference in občinskega sindikalnega sveta. Dodali so še, da naj sama televizijska hiša poišče najprej notranje rezerve in naj racionalnejše posluje, kot s povzvišanjem ne mislijo pokrivati izgube, ki je nastala v prejšnjih letih. Z. S.

LJUBNO OB SAVINJI

NOVO V DOMU

Tudi na cesti, več ali manj mimogrede, zato pa ne po naključju, lahko stečejo marsikateri koristni pogovori. Enemu takemu smo prisluhnili sredi trga na Ljubnem ob Savinji.

Srečala sta se upravnik prosvetnega doma, sicer upokojenec, Ivan Marovt (na levi) in mizarški mojster Andrej Fašun.

Beseda je tekla o domačem prosvetnem domu, oziroma dvorani v njem, ki ji bo mizar Andrej Fašun dal novi leseni opaz. To pa seveda ni vse, kar so v zadnjem času naredili v njem.

»Z denarjem, ki nam ga je dala kulturna skupnost (devet starih milijonov) ter z lastnimi sredstvi (okoli pet milijonov), predvsem pa deležem kino sekcije pri prosvetnem društvu »Slavko Slander«, smo že uredili novo centralno kurjavo v domu. Dela smo uspešno opravili in dvorana je zdaj prijetno topla. Ogrevamo jo s pomočjo kurilnega olja. Razen tega,« je dejal Ivan Marovt, »smo uredili tudi novo električno napeljavo. In zdaj pride na vrsto še lesen opaz.«

Prosvetni dom na Ljubnem ima pravzaprav edino večjo dvorano, ki jo uporabljajo vsi. Prav zato je odgovornost za vzdrževanje toliko večja. Sicer pa so domačini našli v Ivanu Marovtu odličnega in skrbnega ravnatelja, ki mu je objekt tako pri srcu, da bdi nad vsemi dogajalnji v njem. M. B.

**BREZ SINDIKATA NIČ,
KAR JE POMEMBNEGA
ZA DELAVCA'**

Kamin, dimnik št. 1

SCHIEDEL — YU —

v Evropi

PGP

GRADNJA ŽALEC

ZDRAVNIK ODGOVARJA - SVETUJE

Vprašanje: Ze dalj časa opažam rumen izcedek iz nožnice neprijetnega vonja (Bralka Marija H. iz Celja).

Odgovarja dr. Milan Bekič: Belo perilo je najpogostejša težava, zaradi katere prihajajo bolnice h ginekologu. Zdrava nožnica je vlažna in ima manjšo količino belega, kašastega izcedka. Povečan iztok ima svoj vzrok v menstruaciji, ovulaciji ter v nosečnosti in poporodni dobi.

Mimo tega lahko povzročajo povečanje belega perila še splošna oslabilost organizma, utrujenost, psihične in živčne bolezni ter druge bolezni, ki prizadenejo ves organizem. Najbolj pogosten vzrok je infekcija. Vnetja so lahko lokalizirana v nožnici, maternici, jajčnikih in jajcevodih.

Na splošno so za ženske bolezni značilni trije bolezenski simptomi, in sicer: izcedek (belo perilo), krvavitev in bolečina. Pri nekaterih ženskih boleznih najdemo vsa tri znamenja, pri drugih samo dve ali eno, včasih celo nobenega. Izcedek, krvavitev in bolečina so le tri varnostne naprave, ki opozarjajo ženo, da na njenih genitalijah nekaj ni prav. Neredko se lahko skriva resno obolenje. S preiskavami natančno ugotovimo vzrok, od česar bo tudi odvisno zdravljenje.

Zdravstvena služba in specializirane ustanove Zdravstvenega doma in bolnišnice, dispanzer za žene in ginekološko-porodniški oddelek skrbita za zdravstveno varstvo žene. Vsaka žena naj praviloma pride na pregled najmanj enkrat v šestih mesecih. To pa ima resnično namen obvarovati ženo bolezni in vsega, kar bi ogrožalo njeno zdravje.

Vprašanje: Na posvetovanju jugoslovanskega združenja za kazensko pravo in kriminologijo so govorili o nekaterih aktualnih vprašanjih družbenega odnosa do deviantnih pojavov v spolnem življenju ljudi. Kaj je pomembno za vsebino posvetovanja?

JE VSAKA LJUBEZEN ČISTA?

Na posvetovanju jugoslovanskega združenja za kazensko pravo in kriminologijo, bilo je oktobra 1974 v Mostarju, in se ga je udeležilo 500 pravnikov, kriminologov, sociologov, psihologov in socialnih delavcev, so govorili o načrtu novega kazenskega zakona in o spremembah nekaterih njegovih določil.

Zelo opazen je bil referat dr. Ljuba Bavcon, prof. Pravne fakultete v Ljubljani. Posebno njegova razprava iz seksualne delikvence, protinaravnega nečistovanja in nečistih dejanj, za kar stari kazenski zakonik zahteva kazensko odgovornost, in sicer za ekshibicionizem in homoseksualnost.

Po njegovih besedah sedanja sodobna praksa ne registrira več takih pri-

merov, kljub temu da gre za kazensko delo po privatni tožbi. Gre za deviantne ljudi, za katere ni specifičnega zdravljenja, pa tudi represije.

Za bralce Novega tednika posredujemo iz medicinskega koda nekatere spolne deviacije. Čeprav se je naša vednost o spolnem vedenju v zadnjih

nost se v življenju človeka razodeva kot močno čustveno in telesno doživetje in ga spremlja od najbolj zgodnjega detinstva do starostne dobe. V socialistični družbeni ureditvi, kjer razvijamo socialistične odnose med ljudmi in v celotnem družbenem življenju, temelji spolnost na načelih socia-

morale je človekov odnos do družbe in ljudi sploh, pa tudi do osebe drugega spola. V seksualne anomalije štejemo med drugim ekshibicionizem in homoseksualnost.

Ekshibicionizem je iskanje spolne potešitve v razkazovanju lastnih spolov. Ventil njihove spolnosti je samozadovoljevanje, povezano z razgaljanjem. Pri moških pogostejši kakor pri ženskah. Srečuje se pri mentalno slabo razvitih osebah, težkih nevrastenikih in alkoholikih, epileptikih, starejših in mladih ljudeh, ki bolujejo zaradi impotence. Ekshibicionisti večinoma niso agresivni, nasprotno prej plahi in zastržani.

Z vidika medicine pa je najvažnejše to, da se ekshibicionizem, pa najsi so njegovi vzroki kakršnikoli, prišteva med tiste spolne posebnosti, ki se v mnogih primerih dajo odpraviti.

V zvezi z nudizmom mnogi psihologi štejejo kult golote za ekshibicionizem, to je željo razkazovati svojo goloto in gledati goloto drugih, vendar to stališče ni splošno sprejeto. Nudizem kot družbeni pojav je ekshibicionističen — ali pa ne? Naj se vsak sam odloči. Najbrž pa v resnici pomeni svojstveno človekovo vrnitev k naravi.

Homoseksualnost je erotično nagnjenje do oseb istega spola — je tudi seksualna anomalija. V antični Grčiji homoseksualnost ni veljala za nezahvalno zablodo. V začetku tega stoletja so se seksologi gibal v prepričanju, da je prirojena. Po Freudu je homoseksualna faza za nujen korak v človekovem zorenem procesu. Po Gebhardu ni bolezen, marveč poseben življenjski stil. Ljubitelji istega spola večinoma že v zgodnji mladosti kažejo lastnosti nasprotnega spola, nedružabnosti in manjvredni občutki pripeljejo le-te do konfliktov z družbo, v nevrotične, psihopatske in moralne degradacije. Nekateri so popolnoma normalni, nadpovprečni. Po spolnih deviacijah so bili v preteklosti znani pisatelji, umetniki, znanstveniki, državniki (Platon, Michelangelo, Oscar Wilde, Henri III., Čajkovski, Sternberg, Byron in drugi).

Zdravljenje homoseksualnosti ni dalo zaželenih rezultatov. Hipnoza je bila brezuspešna, pa tudi hormonalno zdravljenje in operativne metode. Psihoanalitična šola Sigmunda Freuda obravnava homoseksualnost kot seksualno perversijo s psihološkega stališča.

Socialistični humanizem naše družbe šteje za vsa pravico za bistvo in eno od najlepših lastnosti našega sistema. S tega vidika moramo obravnavati tudi pojave spolnih odklonov in zlasti s spolno vzgojo prebujati v človeku čist odnos do ljubezni in spolnosti. O dejanjih, ki jih obsojamo z raznimi stopnjami moralne odklonitve, zlasti se spričo različnih gledanj in seveda tudi različnih zakonskih rešitev v raznih deželah, pa je prav, da smo dobro obveščeni in da jih znamo opredeliti.

Dr. Milan Bekič

Hermaphrodit. Marmorna kopija po Praksitelu iz 2. stoletja pred n. š. Louvre.

desetletjih zelo razširila, vseeno še zmeraj zaostaja za našo vednostjo o večini drugih človeških dejavnosti.

Moderne raziskave spolnega vedenja so ovrgele mnogo starih bajk in seksologija zmeraj bolj postaja prava znanost. Toda o poreklu deviacij so mnene še vedno deljena. Izhajajo iz stališča, da je spolna vzgoja pomemben sestavni del splošne vzgoje v oblikovanju človekove osebnosti.

V zgodovinskem razvoju človeštva, odvisno od ekonomske-politične ureditve družbe, pa so imela pomembno vlogo v vseh časih tudi razna verska in moralna naziranja glede spolnega življenja. Spol-

lističnega humanizma. Odnosi med ljudmi in posebej med moškimi in žensko se morajo opirati na medsebojna spoštovanja in razumevanja, na zavesti človeka do sebe, do tovariša v ljubezni in do družbe ter odgovornosti staršev do svojih otrok.

Čeprav se nekaterim zdi, da je to osebna zadeva, je to vendarle pomembno družbeno vprašanje. Družba posebno skrbi za pravilno vzgojo otrok, za njihov pravilni telesni in duševni razvoj. Poleg šole imajo razna društva in družbenopolitične organizacije pomembno vlogo pri oblikovanju mladega človeka, oblikovanju njegovega pogleda na svet in življenje. B.š.v.

pisma

ZGODBA IZ PRETEKLIH DNI

Ponosni in visoki topoli šumijo nad mojo glavo. Zdi se mi kot bi mi peli uspavanko. Sedim na mahu, ki mi dišečemu mahu in gledam v prostrano nebo. Daleč pod menoj hrumi reka. Tako mogočna je in tako umazana! Včasih pa je bila tako čista in sonce se je ogledovalo v njej. Spomin mi zaplavlja nazaj, v čase, o katerih vem tako veliko, pa vendar skoraj nič. Kje sem bila takrat? V glavi se mi motajo najrazličnejše misli, stavki so povezani v nesmiselno sliko, ki je ovita v gosto meglo. Potem pa se prične megla redčiti, dvigovati in nenadoma je čepav mi je to pripovedovala moja babica, nekoč davno, davno, pod temi istimi topoli, ki so takrat bili še topoli...

Bilo je sivo megleno jutro. Oblaki so se spuščali nizko nad gozd, ki je obdajal samotno hišico nekje v Sloveniji.

»Dobro jutro, mati«, je pozdravilo mlado dekle belolaso starko, ko je prišlo v temno, zakajeno kuhinjo.

»Dobro jutro, Ani! si dobro spala? Plavalaso dekle modrih oči se je rahlo nasmehnilo in prikimalo. Starka, ki je sedela za težko hrastovo mizo, jo je objela s svojim ugaslim pogledom, nato pa se je znova zatopila v svoje delo — prebiranje fižola. Dekle je odšlo iz kuhinje. Kmalu pa se je vrnila in v svojih mladih rokah je nosila veliko košaro. Poljubila je mater na čelo,

sedla na kolo in se odpeljala.

Kot je enakovredno drselo po beli cesti. Ani je sanjalo o velikem in bogatem svetu, ki se skriva nekje ob tej širni cesti. In tam je življenje tako lepo, vsega je v izobilju! Mimo nje so brzele hiše, izgnjala so drevesa, ljudje, pokrajina se je spreminjala. Sredi sanjarjenja o lepšem življenju se je domislila svoje ostarele matere. Sreča se ji je nenadoma skrčilo, kaj? vedela je, da bo mati zdaj zdaj umrla. Hotela ji je pomagati, zato je naložil v košaro jajca in jih odpeljala v mesto. Z izkupičkom, ki bi ga dobila za nje, bi lahko plačala zdravnika. Toda v velikem mestu je le s težavo prodala jajca. Sprva jih je ponujala glasno kričeč, potem pa ji je glas v grlu zamrl. Končno se je ob njej ustavil starejši možič in kupil vsa jajca s košaro vred. Bil je zelo priazen z njo, povabil jo je tudi na kosilo. Toda Ani, čeprav hudo lačna in izmučena, je povabilo odklonila.

Hodila je po širokin mestnih ulicah in vpraševala po zdravniku. Končno se je napol privlekla do rdeče hiše. Noge so jo bolele, bila je strašno lačna, saj še ni ničesar zaužila, za njo pa je bila zelo dolga pot. Potrkala je in sprejela jo je oslabljena ženska, ki jo je gledala s prezirljivimi očmi. Ko je Ani s poslednjimi močmi povedala, kaj hoče, je morala dolgo časa čakati v beli sobi. Zdelo se ji je tuja, prazna, skoraj grda... Končno se je

na stopnicah, ki so vodile v prvo nadstropje, prikazal zdravnik. Ani se v njem prepoznala moškega, ki ji je pokupil jajca s košaro. Dekletu je postalo neprijetno, tudi zdravnik je bil nekoliko presenečen.

Nazadnje sta se le sporazumela in Ani se je odpeljala v doktorjevo kočjo domov k materi, ki se je delala močno in zdravo, a je vidno pešala. Toda tam, visoko v samotni, kjer so se širno nebo in visoki vrhovi smrek skoraj dotikali, se je zgodilo...

Ani je zakričala, njen krič pa je bil krič preganjane zveri. Konja sta se vzpela na zadnje noge, zahrzala in pobesnela dirjala po gozdu. Dirjala po sta naravnost proti globokemu prepadu, ki je bil nedaleč stran. Ani se je s svojim krikom hotela otresti starega ponotnega zdravnika, ki si je zaželel mladega dekleta. Zal ni vede kam ga bo ta želja pripeljala. In pripešala ga je naravnost v smrt. Z njim vred pa je v globokem prepadu izginila tudi Ani.

Daleč, daleč stran pa je osivela žena v samotni hišici sredi gozda zmanjčala na svojo hčerko. Ni več ni prebirala fižola, temveč je vsa onemogla ležala v beli postelji. Glava ji je postajala težka, omotična, v prsih jo je stiskalo, težko je hropala in se grabila za srce. Polagoma se je umirila in pogled ji je zaplaval k vratom, od tam pa k oknu. Tam so se v tem risale pošastne sence včasih pa je nežen lunka začel potrkati na okno, ki pa je kljub vsamemu ostalo nemo. S postelje v kotu se je zaslizal še en vzdih, ki je bil mnogo globji od prejšnjih, nato pa je vse utihnilo. Starka je umrla, ne da bi vedela, da njena hči leži na dnu prepada.

Slika mi je izginila izpred oči. Jasno nebo, mило petje ptic, šumenje topolov, topli sončni žarki

— nihče ni mogel izprati iz mene nemira, ki se me je polasčal. Zazrem se v umazano reko pod seboj in zazdi se mi čista kot rosa; pogledam v krošnje topolov in zdi se mi, da to niso topoli ampak ropolčki; obrnem se in zazdi se mi, da poleg sebe vidim sivolaso babico, ki mi je prav tu povedala toliko zgodb...

Ksenija Kozarog,
Praprotno 12a,
61433 Radeče

TEŽAVE V ALPINI

Dne 5. t. m. sem v celjski prodajalni obutve Alpina Ziri kupila lepe čevlje, za katere sem odštela 300,00 N din. Kar lep denar, toda če so čevlji lepi, ga, čeprav s težavo, odšteješ v dobri nadi, da boš lahko čevlje nosil vsaj do zime.

Toda smola, v ponedeljek 7. 10. 1974, dva dni kasneje, se mi je odlepil podplat, kar sem ugotovila v službi. Vzajem si uro dopusta in odhitim v trgovino, da bi mi čevlje zamenjali. Šef prodajalne pa mi vljudno pove, da lahko prinesem čevlje nazaj in da jih bodo poslali v tovarno, kjer mi bodo zalepili nov podplat in da jih bom dobila nazaj čez 10 dni. Toda, kaj naj jaz obuvam 10 dni za službo, tega mi šef ni povedal, oziroma kje naj vzajem novih 300,00 dinarjev da si za teh deset dni kupim druge čevlje. Vsa razočarana sem prišla nazaj v službo, kjer so mi sodelavke svetovale, naj pokličem Tovarno Alpina Ziri. Po telefonu sem govorila z direktorjem tov. Govekarjem, ki me je res razumel in mi rekel, naj grem nazaj v prodajalno, naj povem, da sem govorila z njim in da mi je on odobril nove čevlje. Vesela nad razumevanjem direktorja tov. Govekarja sem prosila še za eno uro dopusta in se znova odpravila v prodajalno Alpina v Celju. Ko sem prodajalkam povedala, da sem govorila z direktor-

jem tov. Govekarjem, mi verjunc tega sploh niso verjeli in ker šefa trenutno ni bilo v prodajalni, so me napotile po opravkih na mi naročile, naj se vrnem, ko pride šef. Ker nisem imela namena kupovati, sem se odločila, da čevlje počakam kar v prodajalni in ker ga po eni uri čakanja še ni bilo, sem ih prosila, naj same pokličejo tov. Govekarja in se prepričajo v resničnost moje izjave. Prodajalka v Alpini, ki je pri blagajni, mi je rekla, da žal ne ve njegove telefonske številke. Pričakovala je, da jo bo direktor Govekar sam poklical ter jo ob 11.00, če bi bila toliko vlačur s svojim strankam, da bi zamenjala na njegovo zahtevo čevlje.

No torej z novimi čevlji ni. Imam nove čevlje, svedra z odlepljenim podplatom.

Se enkrat sem poklicala tov. Govekarja in ta mi je obljubil, da bo sam poklical prodajalno — za kar se mi lepo zahvaljujem — in se naj sem zopet potolažena. Zopet unam da bom za svoj težko prišluzhen denar dobila ustrezno obutve. Upam tudi, da bodo prodajalke naprej bolj razumele težave potrošnika!

Zlata Cvetrežnik
Podgorje 29. Celje

TUJCEM VEČ?

Tako kot vsako soboto doslej se je tudi 26. 10. t. l. pričel ples v restavraciji »POSTA« v ROGASKI SLATINI ob 19.30 uri. Toda, žal, bili smo prisotni razočarani.

Poleg nas so bili v dvorani omenjene restavracije tudi tuji gostje, ki so imeli banket. Na njihovo željo je moral ansambel prekiniti igranje, ker je bil čas večerje, ki pa je trajala zelo dolgo.

Ne moremo razumeti, kako lahko uprava dovoljuje, da tuji gostje vplivajo na družabnost. Ali je res tako zelo pomemben denar? Zavedati se je treba, da so bili gostje iz

tujine le en večer, medtem ko ostali prisotni prihajajo večkrat.

Mislimo tudi, da bi bila dolžnost osebja, da nas opozori, da imajo goste in da bo tudi manj zabave. Tudi cena 10,00 din, ki smo jo plačali za vstopnico za ta večer, je bila previsoka, glede na to, kar so nam lahko nudili.

Upamo, da je še kje v ROGASKI SLATINI prostor, kjer bi lahko v bodoče tuji gostje uživali pri tih večerji brez glasbe, za nas staine oz. nestalne »domače goste« bi poskrbeli za zabavo, kot je že bila z izjemo zadnje sobote.

Skratka, želimo, da tudi od nas upoštevate želje in čutite tisto obzirnost, ki jo dajete tujim gostom, čeprav za manjšo CENO.

BOGDAN PODPLATAN
SENTJUR

VERJETNO GA JE IZTIRIL PETSTOTAK

Ze dve leti poprej sem kupoval krompir pri Mirku Skočirju, Strmec 57. Letos sem tudi peljal vreče k njemu ter povedal, da bom prišel ponj. Ker pa je imel nepolno vožnjo za bolnico Vojnik, mi ga je sam dostavil domov. Čez nekaj dni sem šel krompir plačat, pa njega ni bilo doma. Ker žena ni vedela za ceno krompirja ni hotela vzeti denarja. Dejal sem ji, da so mi dali letos veliko slabši krompir kot prejšnja leta. Žena in sestra pa sta dejali, da sta bili bolni, zato so drugi nabirali krompir. Ponovno sem se oglašil čez nekaj dni, da bi plačal krompir. Gospodarju sem dal 500 dinarjev in jih je šel menjati. Ker pa ga predolgo ni bilo nazaj, sem ga šel iskat v kuhinjo. Dejal je, da se mora sezuti in iti v sobo menjati. Mimogrede sem ga vprašal, po čem ima letos krompir. Nič hujšega kot

ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA:

7

30 LET OSVOBODITVE

PIŠE: FRANJO FIJAVŽ

Meseca maja — v noči med 18. in 19. 1942 — je Savinjska četa skupno z nekaterimi političnimi aktivisti (Strgar, Atena, Ivo) in ilegalci iz zadrečke doline, izvedla napad na nemško postojanko v Ljubnem. To je vzpodbudno vplivalo in poživilo delovanje organizacije OF po vsej Zg. Savinjski dolini in enako v Nazarjah. Nemška policija je morala vsekakor zaznati s pomočjo svojih ovaduhov, da se tudi tu nekaj pripravlja. Nekega dne v maju so se pričele težave za nazarsko ilegalo. Koncem maja je bil aretiran Maks Hlačun, nekdanji delavec na žagi, a od 1939. leta dalje zaposlen kot občinski sluga na občini Rečica ob Savinji. Ze 8. junija so Hlačuna v Mariboru ustrelili. Hlačun je vse od začetka snovanja frontovske organizacije v Nazarjah dal organizatorjem razne važne podatke. V začetku avgusta so Nemci zaprli njegovega brata Franca in sestre Angelo in Arnaljo. Vsi trije so preminuli v Osvietlumu (Auschwitz). Sledile so še druge aretacije. Rešili so se le tisti člani frontnega odbora in sodelavci, ki so že pred pričetkom aretacij zapustili svoje domove. V začetku junija je zapustila dom tudi Tomičeva družina. Mati z dvema hčerkama se je podala na Gorenjsko. Vrnile so se šele po osvoboditvi Zg. Savinjske doline v avgustu 1944. leta. Istočasno sta odšla z njimi pri njih zaposlena Vrankar Slavko in Stopar Rudolf ter se vključila v Savinjski bataljon.

Le redki so dočakali svobodo

Vojne čase so preživeli le redki od tistih aktivistov, ki so začeli v Nazarjah sodelovati z OF v prvem in drugem letu vojne. To so bili Mogu Ivan — Marko, Planovšek Jože — Jaka, Zupan Anton — Zvone, aktivni že vrsto let pred okupacijo v nazarski podružnici sindikata Jugosl. strokovne zveze za gozdine in lesne delavce (umrli pred nekaj leti) in Remičev Ciril — Borut, sedaj gozd. inženir v Ljubljani.

MOGU IVAN-MARKO. — Odšel v partizane konec maja 1942. Kot eden prvih članov prostovoljnega OF odbora v Nazarjih. V partizanih je bil pozneje instruktor za TV linije. Sedaj živi v Letušu pri Smartnem ob Paki kot invalid.

Poleg naštetih je bilo še nekaj sodelavcev OF, ki so tedaj v Nazarjah in okolici veliko prispevali k širjenju podtalnega gibanja. Bili so aretirani, mučeni, ustreljeni ali odpeljani v koncentracijska taborišča, od koder se niso vsi vrnili. Tudi ti, med njimi še živeči vrtnar Skaza, bi lahko o svojem trpljenju v zaporu in taborišču povedali veliko hudlega.

Na zelo spreten način je ušel gotovi smrti ob aretaciji Viktor Krč. Ko so ga privedli policisti v bivošo gostilno Majerhold in odšli še naprej po svojem krvavem poslu, je prosil stražarja, da naj za nekaj minut odpre okno, ker je bilo v sobi zelo toplo. Peč je bila res močno zakurjena in stražar je ugodil Krčevi prošnji. Takrat se je Krč pognal skozi okno in se rešil. Dolgo so ga zamaž iskali po vsej okolici. Poznano je, da je odšel potem v partizane in da je padel nekje na Dolenjskem.

Podjetnost in borbenost ilegale se je povečala kljub okupatorjevemu terorju

Nazarje kljub prvim močnim udarcem — vdoru Gestapa v frontovsko organizacijo in med njene simpatizere, od katerih so bili, kot smo spoznali iz dosednjega opisa, mnogi zaprti, ustreljeni ali odpeljani v logorje — ni klonilo in ni postalo pasivno. Nasprotno, še z večjo vnetostjo so številni vzdrževali zveze s tistimi, ki so odšli med frontne aktiviste in borce, se zadrževali v bližnjih krajih ali pa od daleč prihajali ob časa do časa v bližino svojega rodnega kraja, včasih celo do svojcev in njihovih hiš. Nekateri, zaposleni v zelo oddaljenih krajih, kot npr. Remičev Pepe, brat treh aktivistov in partizanov, ki je bil zaposlen v Gradcu, so prav tako po svoje prispevali k širitvi odpora z materialnimi dobrinami za partizane ali po obveščevalni plati.

Delovanje političnih aktivistov je bilo že od vsega začetka narodnoosvobodilne borbe najožje povezano s partizanskimi skupinami. Tako je poznano, da so aktivisti izvedli skupno z borci prvo pomembno akcijo na tem področju. Koncem maja 1942 so napadli del objektov lesne industrije v Nazarjah. Zažgali so preko 300 kub. metrov lesa. Streljali so tudi na utrjeno postojanko, kjer so se zadrževali dobro oboroženi obratni policaji. Partizani so pogladi strah v kosti policiji, dobro vedoč, da s svojo pomanjkljivo oborožitvijo niso kos posadki. Napad je vzpodbudno odmeval med ljudmi daleč naokoli.

Nadaljnji podvigi aktivistov in borcev

Iste noči, ko so še gorele skladovnice lesa zabojarne lesnega obrata, je bila likvidirana tudi sovražna postojanka v Kokarjih. To je bila hiša kmeta Ježovnika, vulgo Govek, ki je bil tedaj Ortsbauernführer. Z življenjem so svoje grdo obnašanje do tamkajšnje okolice poravnali gospodar hiše in dva policista, hiša je bila porušena.

to: kot krogla iz topa je zarohnel, ker sem mu dejal, da je malo drag po 1.60 din, saj ga je dovolj in ga v Celju prodajajo po 1.50 din in ga je v bolnico v Vojniku prodal po 1.30. Dejal mi je, naj mu vrnem krompir ali bo sam prišel ponj. Jaz pa sem rekel, da za letos naj le bo, drugo leto pa ne bova več trgovala. Vrgel je 500 dinarjev na okno njegove hiše, češ, da ne mara nič denarja, naj požrem ta krompir in še razne psovke sem slisal. Da naj sejem na svoji zemlji. Naganjal me je tudi z dvorišča. Odšel sem in mu nakazal denar po pošti po ceni, po kolikor ga je prodal bolnici. Denarja ni hotel sprejeti in mi ga je vrnil. Ker pa se ne čutim krivega in tako revnega ter da zaslužim za preživljanje šestčlanske družine, tudi njega ne bom izkoriščal. Še prej, ko so bili otroci še majhni, nisem prosil miloščin. Tudi sedaj ne bi odveleposesnika Mirka Skočerjca, ne.

Ta denar bom nakazal za slepo mladino. Vsota je 325 dinarjev. Potrdilo o nakazilu se nahaja pri meni.

STANE ZALOŽNIK, Arelin 16, Skofja vas POHOD S SMUČMI

V redakcijo smo prejeli pismo, ki nam ga je pisal Karel Stemenšek iz Gomilškega. Med drugim piše:

»Pri vas pogostokrat organizirate razne akcije in izlete. Tudi jaz imam predlog za akcijo oz. izlet in to v zimskem času. Rad bi, da bi NT organiziral dvodnevni pohod s smučmi na Golte in Smrekovec ter če bi bile ugodne snežne razmere, bi pot nadaljevali na Slemo in Soštanj, v obratnem primeru pa bi se vrnil na Golte. Turni smuk naj bi bil na prosti soboto in nedeljo. Tukaj ne bom na široko pisal o tem, kako naj bi pohod izgledal, želim pa, da bi se nekdo pri vas v uredništvu za to idejo zavzel. Ta akcija naj bi ostala tradicional-

na. Povedati še moram, da s sinovi že vrsto zim hodim na to progo in da je zelo prijetna.

Pozdravlja vas Karel Stemenšek, — Gomilsko 55 a.»

ODGOVOR:
Hvala za nasvet. S predlogom smo odšli na Zvezo za šport in rekreacijo pri Občinskem sindikatu nem svetu v Celju in jih z njim seznanili. Tovarši, ki so letos izvedli dve množični akciji (kolesarjenje in plavanje), pripravljajo za letošnjo zimo tudi množično smučarsko akcijo. Da bi zajeli čimveč udeležencev, se bodo za prvič odločili za lažjo varianto, ki naj bi jo izpeljali na Celjski koč ali Svetini, na Gričko ali »okoli Celja«, lahko pa tudi na Golteh, samo ne do Smrekovca. Takšna proga zahteva fizično dobro pripravljene in opremljene človeka, kar pa — roko na srce — vsi niso. Smučarska akcija, ki jo pripravljajo, ne bo zajemala samo teka na smučeh, temveč tudi lažji stalom pa tek brez smučk in hojo ter še druge spretnosti, tako da bi vse skupaj bilo čimbolj pestro in privlačno za čimveč ljudi. Saj je to tudi namen množičnih akcij. Toliko zaenkrat. Pri tej akciji, ki jo pripravlja Zveza za šport in rekreacijo, bomo sodelovali tudi mi in vabimo vas, da se je z družino udeležite. Upamo, da boste kljub temu zadovoljni. Čez nekaj let pa ni rečeno, da se po predhodnih temeljnih pripravah ne bi podali tudi na »vaso« progo.

TONE VRABL SREČANJE Z UČENCI

Ze leto dni smo učencem osnovne šole Črešnjice obljubljali, da jih bomo obiskali. Nameravali smo to storiti že v začetku septembra. Zal pa je bil ves september deževen, deževje pa se je pomaknilo še v oktober. Končno smo le ujeli dan, ko je posijalo sonce. Odpravili smo se na pot, spremljali sta nas tovarišici Vučajnikova in Kri-

čejeva.
S kornbijem smo se odpeljali v vasico Črešnjice — 3 kilometre od Frankolovega. V vasi, ki leži na visokem hribu, je le nekaj hiš, šola in cerkev. Kmetje živijo predvsem od sadjarstva in poljedelstva. Nekaj imajo tudi vinogradov. Njihovo življenje je trdo. Sadev, njaki so bili polni sadja, zato so imeli kmetje polne roke dela z obiranjem tega. Kot so nam kasneje povedali, so tudi šolski otroci pomagali pri obiranju. Marsikateri od njih si je ob tej priliki prislužil dinar za mladinske liste in šolske potrebščine. V vasi nimajo trgovine in hodijo po kruh in ostala živila v dolino: v Frankolovo, Vojnik ali Celje.

Pred šolsko zgradbo, ki je prav lepa, nas je pozdravila tovarišica učiteljica Hilda Kranjc — vodja šole. V manjšem skupnem prostoru so nas pričakali otroci. Hitro smo si postali prijatelji in že je stekel pogovor. Pripovedovali so nam o njihovem življenju na Črešnjicah, mi pa o našem v Piširskem domu. Življenje njih je težje od našega. Mnogi hodijo na dolino, da si prislužijo potrebne dinarčke za obroke. Zato jim tudi v šoli gre učenje težje. Prihajajo v šolo tudi brez domačih nalog. Tovarišice učiteljice jim to težko zamerijo in se z njimi še bolj trudijo, da bi napredovali v višji razred.

Po razgovoru smo jim predvajali magnetofonski posnetek in to igrice, ki jo je našel naš dramski kroček za lansko novoletno praznovanje. Z zanimanjem smo jo vsi skupaj poslušali. Čas obiska je hitro minil. Naši sovrstniki so se zahvalili za prinesena darila ter nam v zameno podarili 4 zaboje jabolk.

Sklenili smo, da se bomo še videli.

JONKO DARJA
VERDNIK BARBKA
HOCHKRAUT ANITA
Pionirski dom
»Cvetke Jerinove«
Celje

IZ DELA IZVRŠNIH SVETOV IN SKUPŠČIN

CELJE: ZAKAJ NELOJALNOST

Podrobna ocena izvajanja družbenega dogovora o enotnih osnovah kadrovske politike v občini — Celje bo dobilo zemeljski plin iz Sovjetske zveze — Začetek gradnje glavnega kanalskega zbiralnika ob Savinji.

Ocena izvajanja družbenega dogovora o enotnih osnovah kadrovske politike v celjski občini, je dobila svoj odmev na seji članov izvršnega sveta, v sredo, 30. oktobra. In he samo to vprašanje. Tudi stališča okoli priključitve Celja na zemeljski plin pa pobuda o graditvi glavnega kanalskega zbiralnika in še marsikaj.

Razprava o enotnih osnovah za izvajanje kadrovske politike je opozorila na nekatere aktualne probleme. Položaj in naloge se zrcalijo tudi v sklepih. Med prvimi kaže opozoriti na tistega, p. katerem so organizacije združenega dela dolžne do konca januarja prihodnjega leta pripraviti za svoje samoupravne organe oceno izvajanja kadrovske politike v lastni delovni sredini. Če je splošna občinska slika več ali manj znana, bo postala z analizami organizacij združenega dela popolnejša.

Sicer pa velja ugotoviti, da je tudi na tem področju očiten napredek, zlasti v smislu operativnega izvajanja kadrovske

politike. Načela že dobivajo konkretizacijo. Navzlic temu so še problemi, ki jih ni moč odpraviti čez noč. Člani izvršnega sveta so v tej zvezi opozorili na nelojalno pridobivanje kadrov s prepričevanjem in vprašali, kaj je z izvajanjem družbenega dogovora o delitvi osebnih dohodkov, ki naj bi odpravili prevelike razlike med istimi poklici v različnih panogah. Vprašanje zase je problem kadrovskega plana v investicijskih načrtih. Očitno gre samo za formalno zahtevo, ki je nihče ne upošteva, kaj šele kontrolira. Banka, ki s finančne strani odobrava takšne načrte, ni poklicana, da bi spremljala izvajanje kadrovskega načrta. Morda je to področje, ki bi moralo zanimati samoupravno interesno skupnost za zaposlovanje?

Izvršni svet je obsodil in hkrati opozoril na nevarnost ekstenzivnega zaposlovanja, ki hkrati odpira plaz drugih problemov od stanovanjskih, otroškega varstva, zdravstva itd.

Mnogi so se spogledali ob ugotovitvi, da je v občini kar precej dolga vrsta organizacij združenega dela, ki niso podpisale družbenega dogovora o enotnih osnovah kadrovske politike. Med njimi celo Zavod za napredek gospodarstva, ki je neposredno angažiran pri izvajanju nekaterih smer-

nic kadrovske politike pa opekarna Ljubecna, celjska bolnišnica, celjske lekarnе, zavarovalnica Savva, zavod za spomeniško varstvo itd. Čeprav gre v nekaterih primerih bržčas za tehnično napako, ne pa za odklonilno stališče samoupravnih organov do te politike, bo izvršni svet vendarle opozoril na problem in če bo treba sprožil tudi ustrezno akcijo.

V vrsti zaključkov zasluži posebno pozornost tisti, ki opozarja na odhod strokovnjakov v tujino in na mnenje, da bi morali take odhode pogovarjati z določenimi ukrepi, morda tudi s povračilom stroškov za šolanje in podobno.

Pomemben je tudi sklep, da naj delo okoli izvajanja dogovora o štipendiranju opravi kadrovska služba pri občinski upravi in ne komunalni zavod za zaposlovanje.

V nadaljevanju dela je izvršni svet potrdil pobudo o priključitvi Celja na omrežje zemeljskega plina, ki ga bo od 1980. leta dalje, morda prej, dobavljala naši državi Sovjetska zveza. Pri tem je šlo tudi za nekatere finančne obveznosti, ki jih prinaša takšna odločitev.

S polnim razumevanjem so se izrekli še za stališče, da naj bi čimprej pričeli z gradnjo glavnega kanalskega zbiralnika ob Savinji in tako tudi z gradnjo prve faze glavne čistilne naprave v Celju.

MB

7. in 8. novembra: Dogovor za jutrišnjo akcijo

SODNIKOVE BELEŽKE

PIŠE: **7**
LUDVIK VIDMAR

Obstajajo že posebne študije o pogostnosti nesreč v časovnih obdobjih, tako preko cellega leta, v posameznih mesecih pa tudi dnevih in urah in seveda o možnih vzrokih. Proučevanje takšnih pokazateljev pa zahteva zadostno znanje in tehniko, pri čemer pa tudi zastajamo.

Drugo skupino objektivnih faktorjev predstavlja stanje vozišča in cest. Nekatere študije ugotavljajo, da je ta faktor udeležen pri prometnih nesrečah za največ 10 odst., vendar je tudi to vprašljivo. Kljub temu pa je omembe vreden, ker tudi ta pride bolj do izraza v skupnem delovanju z osebnimi faktorjem.

Konfiguracija vozišča z neurejeno ali spremenjeno izvedbo ceste lahko doprinese k nesreči ob sočasnem delovanju kakšnega drugega faktorja (dež, poledica). Če vzamemo npr. magistralno cesto, so takšni izrazito slabi odseki od Konjice do Vojnika, kjer obstoji vrhni sloj čejansko iz valovitih asfaltnih zaplat, podobna je Mariborska cesta v Celju, del stare betonske ceste skozi Savinjsko dolino in še kje. Nevarnost je v tem, ker na takem vozišču v določenih vremenskih razmerah pride do delovanja izjemnih silnic ali streljav, ki ne normalno vplivajo na vozilo, na zavorne možnosti, pravilnost vožnje ipd. Omejevanje hitrosti na takšnih odsekih nima bistvenega pomena, ker se vozniki preprosto ne držijo. S takšno omejitvijo prevladuje pristojni faktor, ki bi sicer moral skrbeti za urejenost vozišča, odgovornost s sebe na voznika. Tragika je v tem, ker v življenju odgovornost ni toliko bistvena, ampak pusti posledice predvsem nesrečni dogodek.

Ta prenos odgovornosti na takšen, sicer domiselni način pa ima v sebi določene neetične elemente. Razvoj prometa zahteva optimalno hitrost, ki je torej ne

moremo omejevati na račun slabih in neurejenih cest. Podobno primerjavo bi npr. našli v tem, če bi vsa sodišča začela izrekati pogojne kazni namesto zapornih, ker so pač zaporne dražje. Takšno urejevanje prometa in prometnih pogojev je sicer poceni, vendar tvegano, če začnemo iskati odgovornost tistega, ki bi moral skrbeti predvsem za vozišče ali cestišče, ne pa za prometne znake in odgovornost.

Bolj nazoren je problem železnice. Bilo je že omenjeno, da se je sicer signalizacija izboljšala, vendar so cestni prehodi, in sicer nezavarovani, še največ opremljeni z znanim znakom »STOP«. Tudi tu je uporabniku ceste prepuščena izbira, ali se prepovedi drži ali ne. Vprašanje pa se zopet pojavi, če se mora o tem odločati invalid, otrok ali starček ipd. Na takšnih prehodih, tudi zavarovanih, so žrtve ravno najbolj pogoste in sicer so to starejši ljudje, invalidne osebe in vinjene osebe — vse torej osebe, katerih miselni procesi se odvijajo nekoliko drugače kot pri ostalih ljudeh. Jasno je, da odgovornosti ne iščemo ravno zaradi uvodne misli, češ prometni znak je in je od uporabnika odvisno, če se ga bo držal. Pri takšnih primerih pa marsikdaj zanemarimo dejstvo, da predstavlja železnica objekt povečane nevarnosti in to v civilno-pravnem smislu. Če pa ima daljšo pot ustavljanja, če pride do srečanja z zgoraj omenjeno osebo in recimo še v meglenem vremenu, potem bi morali takšni ljudje čakati, posebno če gre za nepregledni in nezavarovani prehod. Takšne nesreče v meglenih pogojih so že bile, posebno huda je bila pri Ormožu. Če si torej takšen objekt povečane nevarnosti jemlje tolikšno prednost, mora seveda zagotoviti tudi posebno varstvo. To posebno zavarovanje pa bi moralo biti v tem, da bi prehodili bili tako zavarovani, da bi dejansko morali onemogočiti prehod ali pa onemogočiti nepozornost. So,

sednja Avstrija ima tako urejene vse bolj prometne prehode.

Posebna situacija je v prometnih nesrečah s kolesarji. Vozniki so zmotno prepričani, da bi ti morali voziti po bankini. V prometnih nesrečah, ki jih obravnavamo, se vedno pokaže, da bi moral imeti kolesar vsaj meter cestišča na razpolago. Ta širina, ki jo mora voznik upoštevati, pa se nanaša na vozni pas, torej tudi na asfaltirani del. Peščeni pas ob robu — bankina, pa je namenjen odstavnemu prostoru, tistemu, kamor se vozilo lahko umakne, kadar v sili obstane. Od voznega pasu bi morala biti ločena z jasno in vidno razmejitveno črto ter široka vsaj v mejah od 0,5 do 1,5 m. Takšne bankine pa so po naših cestah precej redke in zato se tudi marsikdaj srečamo z nesrečami, ki so se začele ravno s tem, ko je vozilo moralo obstati na voznem pasu, ker pač drugje ni imelo možnosti.

V tej skupini so še pomembni odcepi in signalizacija. Ne samo, da na vozišču ni ustreznih označb, razen redkih izjem, težava je tudi v tem, da opozorilni znaki ne upoštevajo takšnih odcepi. Takšen primer je bil svojčas na cesti iz Maribora proti Celju, kjer je npr. znak za nevarnost poledice bil nekje na Strančah, potem pa do Celja nič več, čeprav je vmes še nekaj nevarnih mest in nekaj križišč. Pravno in ne dejansko pa je v tem okviru vprašanje, kako daleč tega opozorilo ali prepoved po prometnem znaku, ali za celo traso npr. ceste št. 6 ali pa le do prvega križišča, četudi glavne s stransko cesto?

Po teh glavnih objektivnih faktorjih so omembe vredni še nekateri posebni, ki se nanašajo na urejenost prometa. Seveda tudi tu ne gre za samostojne, temveč nekatere, ki bi imeli možnost povzročiti nevarnost:

DELEGATI ZA 8. KONGRES SO REKLI

LIK SAVINJA: VEČ ZA REKREACIJO

Na 8. kongresu ZSS sodeluje kot delegat tudi EDO IZANC, sicer predsednik sindikalne konference v LIK Savinja Celje, na kongresu pa je delegat sindikata delavcev lesne industrije.

Boste razpravljali na kongresu?

»Bom in to v komisiji za družbeni standard in socialno varstvo. Spregovoril bom o pomembnosti rekreacije ter oddiha za naše delavce v sedanjih pogojih.«

Na kaj se boste v svoji razpravi najbolj oprijeli?

»V osnovku 12. sklepa, ki govori o oddihu in rekreaciji delavcev, je več dilem pa tudi premalo proučenih trditve, ki izhajajo zlasti iz nejasne opredelitve odnosov med TOZD — sindikati in samoupravno interesno skupnostjo za telesno kulturo. Če delovni ljudje preko delegacij TOZD združujejo interese v telesni kulturi v temeljni interesni skupnosti, potem najbrž ne morejo biti sindikati neposredni nosilci celotne politike načrtovanja in izvajanja oddiha ter rekreacije zaposlenih, vključujoč pri tem družine in druge občane!«

Če sta oddih in aktivna športna rekreacija nedeljivi in sestavni del družbene reprodukcije in standarda delavcev, pomeni, da je to skrb samoupravnih organov TOZD, ki skupno s sindikati in aktivni mladine načrtujejo, financirajo in izvajajo programe rekreacije v okviru TOZD. Za skupne interese na občinski ravni pa združujejo sredstva in sooblikujejo programe v TTKS.

Sindikati se moramo boriti za realizacijo naše politike in programe interne aktivnosti s skupnim načrtovanjem s samoupravnimi organi v TOZD. Politiko in programe širšega interesa (zagotavljanje rekreacijskih površin, gradnja, vzdrževanje in odprtost objektov, programi športne rekreacije za vsakogar, izvedba SSI, aktivnosti KS, izobraževanje amaterskega kadra in podobno), pa bomo realizirali z oblikovanjem programov TTKS in strokovnih zvez — izvajalcev skupnega programa športne rekreacije. V ta namen moramo »oborožiti« delegat v TTKS z našimi zahtevami po takšnih programih, ki naj odgovorijo vsakemu delavcu »Kaj mi program, ki ga financiram, nudi?«

Ne smemo dopustiti, da bi sindikati stali izven oblikovanja politike in programa rekreacije, po drugi strani pa ne smemo s svojo dejavnostjo neposredno ujavati dvotirnost na področju telesne kulture, za katero je vse bolj značilno, da se enotno planira in izvaja za vsa področja: za temeljno telesno vzgojo, tekmovalni šport in športno rekreacijo. Vloga sindikalnih organizacij bi bila torej predvsem v tem:

- da skupaj z aktivni ZSMS sodeluje s predlogom pri načrtovanju programa rekreacije v TOZD. Pri tem naj posebno pozornost posveti delu z vsemi zaposlenimi in zaposlitvi profesionalnega kadra v večjih delovnih organizacijah. Izvajalec programa pa je lahko OOS sama, aktiv mladine ali strokovna služba TOZD.

- da preko delegatov TOZD vpliva v telesno kulturni skupnosti za čimboljšo realizacijo programov zaposlenih v občinskem merilu.

Torej se zavzimate za čimvečjo vlogo na tem področju v delovnih organizacijah?

»Vsekakor, ker je to nujno potrebno.«

Tone Vrabl

DORA MOHORKO, DELEGATKA IZ CELJA: »Osmi kongres slovenskih sindikatov v Celju nas postavlja pred važne

naloge. Če jih bomo uresničili, smo lahko zadovoljni. Javna razprava je bila v naši tovarni (Metka) temeljita in delavke so imele želje po beneficiranem stažu delavk tkalk. Gradivo za kongres je dobro pripravljeno, upam pa tudi, da se bomo Celjani kot gostitelji odrezali. Teme v kongresnem gradivu govorijo o resnosti nekaterih področij, ki jih mora sindikat na Slovenskem zavzeti. Med njimi mora tudi zelo resno spregovoriti o nočnem delu slovenskih žena. Naša tovarna, ki je predvsem »ženska« tovarna to breme izredno občuti. To bo tudi tema, o kateri mislim na osmem kongresu sindikata razpravljati. Zavzela se bom za to, da bi ga polagoma ukinili, razpravljala pa bom tudi o beneficiranem stažu naših delavk tkalk, ki nobena ne zdrži na tem delovnem mestu do svoje upokojitve. Proti koncu svojih službenih let moramo skoraj vsako premestiti na lažje delovno mesto.«

JOZE KRAMER, KLJUČAVNICAR CELJE:

»Pri nas v Ključavničarju sem sicer predsednik izvršnega odbora, na osmem kongresu pa bom razpravjal o poglobljanju delavske kontrole. Delavska kontrola je pri nas dobro zaživel. Razpravljali smo o delitvi osebnih dohodkov, kontrolirala je vračanje kreditov tistih, ki so delovno organizacijo zapustili, pa so dolžni sredstva vrniti podjetju. Moje mnenje je, da bo osmi sindikalni kongres izjemnega pomena za nadaljnje vključevanje delavcev v odločanje in poglobljanje samoupravljanja. Govorili bomo o najrazličnejših problematikah, s katerimi se srečujemo pri našem vsakdanjem delu. Pri reševanju teh problemov pa lahko veliko vpliva in pomaga sindikat, kot organizacija delavcev. Zato veliko pričakujem od osmega kongresa in upam, da bom s svojo razpravo o delavski kontroli tudi sam doprinesel nekaj k uspehu kongresa.«

DORA RATAJC, ZLATARNE CELJE:

»Na osmem slovenskem kongresu sindikata bom delala v tretji skupini. Razpravljala bom o rednem šolanju kadrov pri nas v Zlatarni pa tudi splošno. V razpravi bom skušala osvetliti nekaj problemov o možnostih izobraževanja delavcev. To je široko področje s kompleksno problematiko. Pri nas so priprave na sindikalni kongres dobro potekale in so delavci dobro seznanjeni. Mislim, da bodo sklepi in sploh vsebina osmega kongresa veliko pomenili v nadaljnjem delu sindikatov, kot organizacije delavcev. Od nas bo odvisno kako bomo v razpravi sodelovali in kako bomo prispevali k dokončnim oblikovanjem sklepov.«

NELA SAJOVIC, delegatka iz Celja: Zelo sem vesela, da imamo enkrat slovenski sindikalni kongres in to še v Celju. Po-

časeno se čutim, ker bom sodelovala, upam pa tudi, da se bomo smernic, ki jih bo kongres sprejel, tudi držali. Želim, da bi osmi kongres pomenil renensanso za slovenski sindikat. Javna razprava okoli kongresnega gradiva je bila v naši sindikalni organizaciji (Zdravstveni dom) aktivna in nanj ni bilo pripomb, sicer pa je bilo tudi kongresno gradivo tako pripravljeno, da je bilo vsakemu razumljivo. Bilo je temeljito. Jaz bom razpravljala v tretji komisiji, o zdravstvenem varstvu delavcev, o preventivi delavca, o invalidnosti in bolezenski odsotnosti z dela. Postregla bom s podatki iz medicine dela na našem celjskem območju, ki zajema okoli 74.000 zavarovancev, od teh pa je bilo v preteklosti sistematsko pregledanih le dobra polovica. Zaradi tega bo potrebno ustanovljati dodatne obratne ambulante, ki so bile do zdaj le v večjih delovnih kolektivih.«

16 DELEGATOV IZ CELJA

Člane sindikalnih organizacij v celjski občini bo na osmem kongresu Zveze sindikatov Slovenije zastopalo šestnajst delegatov. Iz posameznih skupin bodo na kongresu sodelovali:

INDUSTRIJA: Vili Skrt (Toper), Maks Pečnik (clinkarna), Dora Mohorko (Metka), Mirko Gajšek (železarna Store), Edvard Izanc (LIK Savinja), Dora Ratej (zlatarna), Malčka Sket (Aero).

PROMET IN ZVEZE: Ivan Zelenšek (železnica).

GRADBENISTVO: Antonija Perović (Ingrad) in Milan Brecl (Opekarna, Ljubecna).

DRUŽBENE DEJAVNOSTI: Zdenka Zimšek (občinski sindikalni svet), Nela Sajovic (zdravstveni dom).

STORITVENE DEJAVNOSTI: Danica Gornik (Kovintehna), Slavica Kozovinc (Celjsko gostinsko podjetje), Jože Kramer (Ključavničar) in Sinjo Jezernik (Tehnomercator).

VELENJE: PREDVSEM O ŠOLSTVU

MARIJA BOLE je učiteljica na osnovni šoli »Bratov Letonja« v Šmartnem ob Paki. Je predsednica osnovne organizacije sindikata na šoli, podpredsednica občinske konference sindikata delavcev vzgoje in izobraževanja ter predsednica občinske delegacije za samoupravno sporazumevanje. Na predkongresni konferenci občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Velenje, na kateri je bilo več kot 200 delegatov iz osnovnih organizacij sindikata, predsednikov samoupravnih organov in sekretarjev organizacij zveze komunistov iz organizacij združenega dela, delegati za kongres in kot gost direktor Centra za samoupravno sporazumevanje o delitvi dohodka in osebnih dohodkov Republiškega sveta ZSS Stjepan Šaubert, je spregovorila tudi delegatka za 8. kongres slovenskih sindikatov v Celju Marija Bole.

V prvem delu diskusije je govorila o otroku in njegovem prostoru v šoli. »Družba želi urejeno šolstvo, nimamo pa še ustrezno rešenega problema financiranja. Pred šole postavlja družba zahtevne naloge in učenci se morajo izobraževati na nov način. Dati jim moramo boljšo vzgojo, zato moramo biti učitelji predani svojemu poklicu, moramo biti vzor na strokovnem, družbenopolitičnem in kulturnem področju. Nova vzgoja in izobraževanje zahtevata od učitelja, da je najbolj popolno oblikovana osebnost. Če vsega tega ni, čuti posledice otroci. Zato je naša dolžnost, da vsi veliko prispevamo, da se bodo stvari v šolstvu uredile. Delovni ljudje so pripravljeni dajati in tudi dajejo. Zatakne se nekje drugje. Šole še vedno ne dobivajo toliko denarja, kot bi ga potrebovale, da bi lahko izpolnile nov, kvalitetnejši program dela, ampak samo toliko, kolikor ga je na razpolago. Želimo uresničiti ustavno načelo o svobodni menjavi dela. Želimo postaviti ceno izobraževanju. Element cene pa naj ne bo ura, ne pedagoška, ne delovna, temveč se naj cena izobraževanja formira na osnovi enote, ki ji pravimo delovni program. Torej govori o kvaliteti in kvantiteti vzgojno — izobraževalnih storitev, ki jih šola nudi na »stržišču« v svobodni menjavi dela. Ali od šole se zahteva, da izpolni svoj plan, najbolje, kolikor ga zmore. In ga tudi izpolnjuje, toda ko pride do računa, ne dobi toliko, kot je vse stalo, ampak samo toliko, kolikor je denarja.«

Prizadeti ne bomo več izpolnjevali planov v celoti, črtali bomo to in ono ter opravili samo toliko, kolikor bo denarja. Pri tem pa moram vsekakor opozoriti, da bodo pri tem najbolj prizadeti otroci in da se kaj takega ne sme zgoditi, saj naša družba vse gradi na vzgojeni in izobraženi mladini.«

V drugem delu diskusije je spregovorila o osebnih dohodkih prosvetnih delavcev. »V vseh poročilih posredujejo, da je bil osebni dohodek v družbenih službah dokaj visok, kar pa ne drži za prosvetne delavce. Zato predlagam, naj ne posredujejo številke za povprečni osebni dohodek in naj šolstvo v poročilih ločijo od drugih kategorij, ker neke splošne številke ne prikažejo realnega stanja v šolstvu (osnovnem). Zahtevala sem enako pravno obravnavanje in obojestransko izpolnjevanje samoupravnih in družbenih dogovorov. Pričakujem, da bomo o tem spregovorili tudi na 8. kongresu slovenskih sindikatov v Celju.«

Poleg Marije Bole bodo sindikaliste velenjske občine na kongresu v Celju zastopali Branko Brišnik iz REK Velenje, Valter Čimperc iz TGO Gorenje, Ignac Hanžič iz GIP Vegrad, Franc Melanšek iz Rudarskega šolskega centra, Franc Miklavčič iz REK in Milena Novak iz TGO Gorenje.

TONJE VRABL
Foto: L. Ojsteršek

JOZE SABJAN IZ ZALCA:

»Kongresne materiale so pravočasno razdelili v vseh TOZD našega kombinata, tako da je javna razprava lahko dobro potekala. Na zborih delavcev, kjer je bila udeležba naravnost odlična, smo materiale potrdili. To priča o tem, da so bili tokrat materiali dobro pripravljeni. Niso bili preobsežni, hkrati pa so bili dovolj konkretni, da je sleherni delavec v njih lahko našel svoj in skupne interese.«

Po kongresu čaka slovenske sindikate veliko dela. V naši organizaciji menim, da se bo najprej treba lotiti vprašanj in nalog s področja ustvarjanja in delitve dohodka. Kmetijstvo je specifična gospodarska panoga s specifičnimi problemi predvsem kar zadeva cene, ki so še vedno večinoma administrativne. Druga naloga za naš sindikat bo brez dvoma povezana z integracijo kmetijstva in trgovine v se verovzvodni Sloveniji.

Kongresi, kot je sedanji so potrebni, saj dajejo delu sindikata takšne injekcije, ki poživijo delo vsega članstva.«

NOVI TEDNIK

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE
KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELSAH IN ZALEC

V PRILOGI TE ŠTEVILKE VAM POSREĐUJEMO
ZASNOVE PROGRAMOV SAMOUPRAVNIH IN-
TERESNIH SKUPNOSTI S PODROČJA SKUPNE
PORABE ZA LETO 1975 V OBČINI LAŠKO

SKUPEN INTERES

V laški občini delujejo na področju družbenih dejavnosti štiri temeljne samoupravne skupnosti in sicer: temeljna izobraževalna skupnost, temeljna skupnost otroškega varstva, temeljna kulturna skupnost in temeljna telesno kulturna skupnost. V letu 1974 so te skupnosti delovale na osnovi neposrednih dogovorov o svojih programih dela. Zdej, ko začnemo javno razpravo o programih dela za leto 1975 in za naslednja leta, je potrebno, da z vso odgovornostjo najprej ugotovimo, kako so samoupravne skupnosti uresničevale sprejete programe in sprejeto razvojno politiko. S tega vidika je bilo nujno, da so interesne skupnosti prikazale svoj položaj, usmerjenost, dosežke in neuresničene naloge. Na tem gradimo svojo razvojno koncepcijo in delovne programe za leto 1975.

Tako kot načrtovanje razvoja tudi dogovarjanje o programih dela interesnih skupnosti izhajajo iz nalog, ki so pred temeljnimi organizacijami združenega dela pred krajinskimi skupnostmi in drugimi. Zato so programi interesnih skupnosti orientacijski. Programi za leto 1975 nakazujejo nekatere premike, predvsem so ti prisotni pri izobraževalni skupnosti, kjer želimo, da bi bila v programu vključena tudi investicijska izgradnja in sofinanciranje srednjega šolstva. Veliko je bilo še doslej vloženih naporov za izgradnjo novih šolskih prostorov za osnovno šolstvo v občini, vendar na tem področju še vedno močno zaostajamo in še malec nismo sposobni zagotoviti tistih pogojev, vzgoje in izobraževanja naših otrok, kot to zahteva naš družbeni samoupravni socialistični sistem. Nobenega dvoma ni, da se bomo morali opredeliti za politiko prioritarnih nalog in s tem v zvezi ustreznemu financiranju.

V tem letu ocenjujejo, da bodo našteje samoupravne skupnosti razpolagale za 18.557.000 dinarjev za izvedbo programov, ki so si jih zastavile v začetku tega leta. V tem znesku so všeti oziroma računani valorizirani plani, to je povečanje osebnih dohodkov in materialnih izdatkov, kar velja po samoupravnih sporazumih za posamezne dejavnosti in se enotno obravnava v SR Sloveniji.

Do konca 1974. leta bomo ustanovili novo temeljno samoupravno skupnost, to je skupnost socialnega skrbstva. Ta skupnost bo združevala sredstva za svojo dejavnost na enak oziroma podoben način kot ostale interesne skupnosti, sredstva pa koristila za reševanje socialnih problemov, ki jih ni malo. Do sedaj je to nalogo opravljala služba pri upravnem organu občine, ki se z ustanovitvijo skupnosti prenese izven upravnega organa.

V danes objavljenih ocenah in zasnovah programov so samo okvirni orisi. V temeljnih organizacijah združenega dela bodo med delavci obeh sfer — gospodarstva in družbenih dejavnosti, nastali osnovni elementi programov, ki jih bodo v samoupravnih interesnih skupnostih združenih delegacij iz obeh področij menjave dela uskladjali in izoblikovali v samoupravne sporazume. Te bodo sprejemali delavci in v njih je bistven program, ki ga je treba uresničiti in zato tudi financirati. Torej je naša odgovornost dvojna: sestaviti uporabne in realne programe, upoštevati naše možnosti enako kakor zmogljivosti ali potrebe. Zato bomo tudi uskladjali vse programe družbenih dejavnosti z načrti gospodarskega in družbenega razvoja v občini.

Pričakujemo, da bodo vse temeljne organizacije združenega dela razpravljale o programih interesnih skupnosti do 20. novembra 1974, da bi lahko do konca novembra na osnovi stališč delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela uskladjali programe med dejavnostmi, jih ovrednotili in se potem s samoupravnimi sporazumi dogovorili o delu v letu 1975. Vse temeljne samoupravne skupnosti so dolžne zagotoviti, da bodo razprave konstruktivne in v duhu našega socialističnega samoupravnega sistema. Le ob upoštevanju pomena, ki ga družbene dejavnosti pri razvoju celotne družbe imajo, bomo lahko objektivno in pravilno ocenili potrebe in pomen teh dejavnosti. Te dejavnosti lahko veliko prispevajo k napredku gospodarstva za obči napredek naše ožje družbene skupnosti.

KOORDINACIJSKI ODBOR
ZA DRUŽBENO DOGOVARJANJE
NA PODROČJU SKUPNE
IN SPLOSNE PORABE

Vzgojno izobraževalni proces osnovne šole beleži premik precej v idejni usmerjenosti našega pouka ter kot pogoj k zagotavljanju kvalitete dela tudi v izboljšani materialni bazi.

Delavci združenega dela so prav tej interesni sferi v začetku leta 1974 posvetili največ razprav, ki so se v letu 1974 odražale v delu naših vzgojno varstvenih zavodov.

Vse programirane naloge se v letošnjem letu zaključujejo uspešno, saj so v začetku šolskega leta naši delovni kolektivi z »Aneksom« k samoupravnemu sporazumu dodatno priskočili na pomoč k rešitvi finančnih problemov.

Kljub vsem dobrim rezultatom, ki se kažejo v zmanjšanem osipu, izboljšani prehrani, v nabavi učbenikov za novo matematiko, kvalitetnejših prevozov, testiranju pred vstopom v šolo, povečanju dijakov in študentov za tovrstni poklici, kljub temu pa še ostaja veliko in odprto vprašanje povečanja prostorskih kapacitet v večjih centrih ter izboljšanja delovnih pogojev na naših podružničnih šolah.

Naši občani so pred tremi leti izglasovali samopriskpek za pomoč pri razvoju šolske mreže, kar pa za čedalje dražje investicije ni zadosti, če

no izobraževalne dejavnosti in pokrivanja materialne baze.

Zaradi posebnega družbenega pomena je potrebno tej sferi vzgoje in izobraževanja zagotoviti potrebno stabilnost in sicer na osnovi vseh zakonskih predpisov in družbenih dokumentov, kot so:

— družbeni plan razvoja SR Slovenije v letih 1971—1975;

— resolucija o dolgoročnem razvoju SR Slovenije;

— stališča in sklepi XIX. seje CK ZKS o idejnopolitičnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja;

— sklepi in stališča 3. seje konference ZKS o socialnem razlikovanju;

— dokument Republiške konference SZDL o izravnavanju pogojev za vzgojo in izobraževanje otrok.

Izračun sredstev za izvršitev nalog v l. 1975 se opira na:

— organizacijska poročila zavodov s področja vzgoje in izobraževanja naše občine

— verificiran samoupravni sporazum

— obračun minimalne stopnje amortizacije nepremičnin.

V obvezno osnovno šolanje je na našem območju vključenih 2.425 otrok, ki pridobivajo obvezno znanje na petnajstih šolah in sicer štirih

vzgoje in varstva ter podaljšanega bivanja. Za to je potrebnih skupno za osebne dohodke in vse materialne izdatke

dinarjev 1.166.067.—.

Poleg izračuna potrebnih sredstev za pokrivanje OD pedagoškega in tehničnega kadra, so za nemoteno dejavnost vzgoje in izobraževanja ter sredstev vseh materialnih izdatkov, potrebna še naslednja sredstva:

— Zavod Ivanke Uranjekove, Celje 170.000 dinarjev

V zavodu Ivanke Uranjekove v Celju je vključenih 6 prizadetih otrok, za katere ni možno pridobiti skrbniških družin na našem območju in so v tem zavodu vključeni preko celega leta.

— Soloobvezni telesno prizadeti otroci, ki se šolajo v specializiranih zavodih izven občine Laško 70.000 dinarjev

Vseh otrok, ki se šolajo v teh zavodih je 9, oskrbnina je od primera do primera različna, plačuje pa se za 12 mesecev.

— Štipendije 170.500.— din.

Za pridobitev pedagoškega poklica skupnost štipendira 22 učencev na srednjih in višjih šolah s predvideno prečno štipendijo v l. 1975 dinarjev 771.—, kar pomeni 100 odstotno povečanje z ozirom

pomoč učencem pri šolski in izvensolski dejavnosti, za pripravo vstopa v šolo ter pri prehranjevanju izboljšanja kvalitete hrane in pomoč socialno ogroženim otrokom.

Pri postavitvi učbeniki, pripomočki, mladinski tiska, si interesna skupnost zastavlja nalogo pomoči nabave učbenikov ter pripomočkov za vse potrebne otroke, istčasno pa se predvideva regresiranje mladinskega časopisa, ki je prav tako potreben v učenem in vzgojnem procesu naših mladih.

— Bančna provizija

30.000 din

To so stroški poslovanja z SDK Laško z ozirom na celoten promet transformiranja sredstev zavodom.

— 75-odstotna amortizacija

220.550 din

75 odstotkov na sredstva amortizacije nepremičnin predstavljajo obvezno združevanje finančnih sredstev po najnižji amortizacijski stopnji, koristijo pa se po prioriteten vrstnem redu za najbolj akutne probleme podružničnih šol.

V letu 1975 se pred interesno skupnost postavlja naloga sofinanciranja srednje šolske mreže, ki je iz leta v leto siromakejša in postaja ozko grlo pri prehodu v neobvezni del šolanja. Skupnost ugotavlja, da je učenec iz našega območja veliko števil, vsi mladi želijo doseči ustrezno izobrazbo za čedalje bolj zahtevna delovna mesta v organizacijah združenega dela.

VZGOJI IN IZOBRAZBI DAJMO STABILNOST

ta sredstva niso oplemenite, na z dolgoročnimi kreditnimi sredstvi.

Kljub željam občanov, interesne skupnosti, se investicije težko rojevajo, saj je vsem znano, da z enoletnimi obratnimi krediti problem investiranja v šolski prostor samo prenašamo iz leta v naslednje leto. Ta problem bomo morali skupno in še širše reševati, da bodo naši šoloobvezni otroci pridobili ustrezne učne prostore, še kvalitetnejši pouk v njihovo in naše zadovoljstvo.

Kot v letu 1974, tako želi izobraževalna skupnost sodelovanja pri dogovarjanju tudi v prihodnjem letu ter apelira na naše delavce, da ta program postane njihov za naj lepše naših učencev.

PREDLOG PROGRAMA IN
FINANCIRANJE VZGOJNO
IZOBRAZVALNE DEJAV-
NOSTI ZA OBMOČJE TE-
MEJNE IZOBRAZVALNE
SKUPNOSTI LAŠKO V LE-
TU 1975

Glavni nosilec za razvoj vzgoje in izobraževanja na območju občine Laško še naprej ostaja dosedanja interesna skupnost Laško. Njena naloga ostaja še naprej v kreiranju politike ter reševanju vprašanj razvoja vzgoj

centralnih in enajstih podružnicah.

Za nemoteno pouka je z ozirom na zakonska določila potrebno opraviti v 116 oddelkih 120.612 pedagoških ur. Za doseg tega programa imamo na našem območju 128 učiteljev, ki vsakodnevno in v dveh izmenah opravljajo svojo redno dejavnost ter vzporedno za vse spremljajoče delo pri obveznem šolanju še 47 oseb tehničnega kadra (računovodje, administratorji, hišniki, kuharice, snajilke).

Za pokritje obveznosti iz plačil osebnih dohodkov z vsemi prispevnimi stopnjami, za vse izobraževalne strukture tega kadra potrebujemo za proračunsko leto 1975

dinarjev 13.748.044.—.

Za vzdrževanje vseh šolskih objektov in za pokrivanje vseh stroškovnih mest, ki nastajajo pri rednem poslovanju, je potrebno zavodom zagotoviti za materialne izdatke

dinarjev 1.218.942.—

za amortizacijo dinarjev 339.500.—.

Poleg financiranja rednega obveznega šolanja je naša interesna skupnost dolžna pokrивati del stroškov za spremljajoče dejavnosti glasbene šole v Radečah, predšolske

na leto 1974. S to kadrovsko štipendijo se urejuje veliko pomanjkanje pedagoškega kadra predvsem na podružničnih šolah, v doglednem času pa pričakujemo uspeh pri zasledbah prostih delovnih mest.

— Finančno-administrativno

poslovanje TIS

190.000 dinarjev

Služba združuje tri zaposlene, ki opravljajo finančno-administrativne naloge s področja vzgoje in izobraževanja ter otroškega varstva. V višini predvidenih sredstev so zajeti stroški plačila OD, ter vseh materialnih in tehničnih izdatkov za delovanje službe.

— Delo voljenih organov

5.000 dinarjev

Ta znesek predstavlja stroške članov vseh samoupravnih organov skupnosti za delo na sejah, regionalnih in republiških posvetih.

— Šolske ekskurzije

30.850 din

— Interesne dejavnosti

99.500 din

— Učbeniki, pripomočki, mladinski tisk

200.000 din

— Šolske mlečne kuhinje

250.000 din

— Testiranje novincev male šole

20.000 din

— Mala šola

35.000 din

Vse te stroškovne postavke združujejo sredstva za

Soudeležba za razširitev prostorskih kapacitet drugostopenjskega šolstva znaša za leto 1975

360.000 din

Intervencijska sredstva vzgojno izobraževalne skupnosti za razširitev šolske mreže v naši občini

1.100.000 din

Kljub samopriskpeku naših občanov za razširitev šolske mreže v naši občini, so še vedno potrebna dodatna sredstva k že prej omenjenim. Samo na ta način bomo sposobni rešiti tozadevno problematiko ter dokončati prepotrebne učne prostore, ki jih terjata današnji čas.

— Sredstva za upokojene delavce v letu 1975

15.000 din

Po samoupravnem sporazumu so zavodi dolžni upokojenim delavcem zagotoviti odpravnino v najmanj enkratnem povprečnem znesku, sredstva pa se združujejo pri izobraževalni skupnosti.

— Iznajmljevalna mesta

430.000 din

Sredstva za pomoč učiteljem na podružnicah s težjimi delovnimi pogoji se valorizirajo z ozirom na težino dela v hranihvitih predelih, oddaljenosti od centrov, promitnih zvez, razdelitve se opravi po kategorizaciji delovnega mesta za dodatek k osebnemu dohodku.

— Prevozi otrok

700.000 din

Stroškovna postavka prevozov otrok temelji na zakonskih določilih — oddaljenosti 1 km od prebivališča učenca do šole — predstavlja pa mečno obremenitev obveznosti in odvisnosti višini sredstev od cen storitev prevoznih podjetij.

— Obvezna rezerva

207.000 din

Iz programa je razvidno, da interesna skupnost vzgoje in izobraževanja občine Laško, ob izhoditvah obsega dejavnosti iz leta 1974, potrebuje za proračunsko leto 1975 skupaj vseh sredstev

dinarjev 20.775.953.—

ki jih želi ob pomoči vseh zaposlenih občanov obratiti in ta nepopoln program tudi uresničiti.

V SKUPNEM INTERESU OBČANOV OBČINE LAŠKO

MANJ RAZLIKOVANJA

VEČJA POMOČ ZAPOSLENIM MATERAM

Temeljna skupnost otroškega varstva Laško je že v razpravah za 1. 1974 nakazovala najbolj pereče probleme s tega področja ter nakazovala možnosti njihove odprave.

Nosilna in glavna problematika skupnosti je bila pogojena na investicijsko politiko za razširitev mreže predšolske vzgoje in izobraževanja. Ti prostorski problemi so izbijali na dan že v preteklosti, vendar jih skupnost uspešno rešuje šele v zadnjem obdobju zastavljenega 5 letnega programa. Prikazana skrb za razširitev prostorskih kapacitet v 1. 1974 je sicer delno realizirana z zaključeno gradnjo vrtca v Laškem, ostaja pa še vedno skrb za nadaljevanje pridobitve prostorov v prihodnjem razdobju.

Rimske Toplice in bližnja okolica prav tako terjajo ureditev zagotovitve dnevnega varstva otrok, pri dokončnem pristopu pa finančnih sredstev vedno zmanjka.

Dokončna zagotovitev odprave tega problema pa je prikazana v nadaljevanju teksta programa za 1. 1975.

Leto 1974 je prelomnica v pomoči otrok socialno ogroženih kmečkih družin, ki živijo v naših oddaljenih ter več ali manj nerazvitih krajih, kar vse se odraža v šolskem uspehu teh otrok, njihovi socializaciji oziroma pripravljenosti vključevanja v širše družbeno angažiranje.

Pri tej obliki finančne pomoči je zajetih 270 otrok, šolobveznih in predšolskih ter majhnega dela težje telesno in umsko prizadetih. Ta pomoč je naletela na ugoden odziv, določene kmečke družine izražajo zadovoljstvo prav tako pa je celotna naša skupnost le prešla od besed k dejanjem delne pomoči našemu kmečkemu človeku.

Zelo uspešni postajajo organizirani oddelki vzgoje in izobraževanja podeželskih otrok, ki so se že močno utrdili in kažejo, da bi s to obliko dela na podeželju veljalo nadaljevati tudi v drugih krajih naše občine.

Ocena dela je sicer za 1. 1974 ugodna, vendar bi lahko bila še ugodnejša, če skupnost ne bi naletela na tolikšne finančne probleme, ki so iz leta v leto izrazitejši pri vseh zastavljenih nalogah.

PREDLOG PROGRAMA TEMELJNE SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA LAŠKO ZA LETO 1975

Temeljna skupnost otroškega varstva Laško se na prejšnjem ostaja nosilec investicijske politike izgradnje vzgojno-varstvenih objektov v naši občini. Vzporedno je organizator dnevnega varstva in socializacije dela otrok iz podeželja, opravlja pa tudi nalogo odprave socialnega razlikovanja do kmečkih otrok.

Temeljna skupnost otroškega varstva v svojem programu iz nalog, začrtanih v dolgoročnem programu, nalog, predvidenih za eno proračunsko leto in že v preteklosti začeti, ki so v letu 1975 zaključuje.

Študijska mesta Temeljne skupnosti otroškega varstva Laško so naslednja:

— Anuitete odplačila kredita za VVZ Radeče. VVZ v Radečah je bil zgrajen v letu 1969, pri čemer je bil najet kredit za obdobje 10 let, ki se vsako leto plačuje tako tudi v letu 1975 v višini dinarjev 29.926.—

— Soudružba za socialno ogrožene otroke, ki so vključeni v vzgojno izobraževalno vsakodnevno varstvo, je nujno potrebna zaradi ekonomskih cen v zavodu. Skupnost bo prispevala v letu 1975 za doplačilo 200 otrok dinarjev 340.000.—

— Vzgoja in socializacija podeželskih otrok je začeta akcija skupnosti v Reki, Lažišah in Svibnem. S to obliko vzgoje predšolskih otrok so doseženi takšni rezultati, da je to začeto delo potrebno nadaljevati in po možnosti razširiti še na druge kraje podeželja. Za dopolnitev igral in mentorsko plačilo skupnost programira dinarjev 15.000.—

— Tehnična dokumentacija in odkup zemljišča ter pričetek gradbenih del v Rimskih Toplicah je nadaljevana naloga iz leta 1974, razmere pa sili v takojšen pristop k realizaciji te naloge. Skupaj potrebnih sredstev za ureditev začrtane naloge bi bilo potrebnih dinarjev 1.500.000.—

— Gradnja vrtca v Laškem je investicija v zaključni fazi, ki bo končana v začetku leta 1975. Dokončanje del, dodaten nakup opreme, ureditev okolice, terja programiranih sredstev v višini dinarjev 2.300.000.—

Poleg nalog, ki terjajo finančna sredstva iz rednega dotoka po dogovorjeni prispevni stopnji, so pri kupnih še obveznosti financiranja denarnih pomoči otrok socialno ogroženih kmečkih družin; teh otrok bo v letu 1975 270, ki prejemaajo mesečno na enega otroka 95.— din. Vseh potrebnih sredstev, ki se pridobijo od Republiške skupnosti otroškega varstva in proračuna SOb Laško, bo potrebnih za celotno realizacijo dinarjev 307.900.—

Ta program daje Temeljna skupnost otroškega varstva v javno razpravo in pričakuje pomoč vseh občanov za njegovo uresničitev.

Skupaj vseh sredstev bi bilo potrebno zbrati v letu 1975 za vso realizacijo dinarjev 4.432.726.—.

VEČJE MOŽNOSTI

NA KULTURNEM POLJU

Za leto 1974 sprejet program kulturne skupnosti ni bil v celoti izpolnjen, predvsem zato ker so bili ustrezni samoupravni sporazumi podpisani šele aprila, ko se je sezona 1973/74 že iztekala. Vendar bo do konca leta mogoče zamujeno nadoknaditi, zlasti ker so se zavlekla tudi nekatera investicijska dela. Sicer pa je bil predvideni plan dohodkov do 31. septembra letos realiziran v višini 91 odstotkov, ali en milijon in 113.000 ND. V istem obdobju je bilo izdatkov za 712.000 ND.

Kulturniška bera je bila v minulemu letu skromnejša. GLEDALIŠKA DEJAVNOST je kulturno skupnost na eni strani s sofinanciranjem SLG Celje, ki je gostovala v Laškem in Radečah; omogočila je obiske gledaliških predstav mnogim abonementom, amaterjem, hkrati pa tudi gostovanja amaterskih skupin, med temi trnoveljske »Zarje«. V občini je skupnost financirala revijo mladinskih gledaliških skupin, amaterske skupine na Vrhu, Reki, Jurklostru, Lažišah in Sedražu. NA PODROČJU GLASBE je od predvidenih šestih koncertov doslej izvedenih le dve, medtem pa so bili izdatne pomoči po programih deležni vsi pevski zbori in godbe na območju občine. KNJIŽNICARSTVO je v glavnem doseglo v tem letu načrtovan program. Od pomladi deluje centralni knjižnica v Laškem, a tudi knjižnice v Radečah, Rimskih Toplicah in Jurklostru. Skupnost sofinancira študijsko knjižnico regij-

skega značaja v Celju. MUZEJSKA IN LIKOVNA dejavnost se je odvijala predvsem v regijskih zavodih, ki so lepo obiskani tudi s strani občanov laške občine. V občini je bil izvršen ogled prazgodovinskega selišča v Toroku, razstava o taboriščih smrti pa je bila prirejena v Vrhu nad Laškem. Zelo agilen, tudi ob pomoči kulturnih skupnosti, so bili likovni amaterji. Podobno so v okviru zavoda potekale akcije SPOMENISKEGA VARSTVA in ARHIVARSTVA. Skupnost je podpisala tudi INFORMATIVNO-ZALOŽNIŠKO dejavnost, medtem ko je skupnost prva nakazala za vzdrževanje kulturnih domov in dvoran mogla nakazati šele ob koncu poletja.

PREDLOG PROGRAMA KULTURNE SKUPNOSTI LAŠKO ZA LETO 1975

Pri programiranju razvoja kulturnih dejavnosti za 1975. leto ne izhajamo iz novih osnov. Logično je, da programsko in načrtno nadaljujemo delo tam, kjer ga bomo končali s 1974. letom. Program vnaša nekatere kvalitetnejše premike, predvsem to, da bo kulturna skupnost začela v celoti na delegatskem načelu, da bo zato vpliv neposrednih proizvajalcev na razvoj kulture neposreden. Program daje prednost nadaljnjemu razvoju knjižničarstva, gostovanjem gledaliških in glasbenih ansamblov, poudarjena pa je tudi investicijska dejavnost.

Program je glede na 1974. leto še konkretnější in skuša razširiti kulturne dejavnosti na večje območje kot doslej. Zato pa je seveda treba angažirati več sredstev, saj dosežanja vlaganja še niso omogočila, da bi dosegli normalni razvoj teh dejavnosti.

GLADALIŠKA DEJAVNOST

V 1975. letu se bo predvsem povečalo število gostovanj poklicnih gledališč, razširila amaterska dejavnost, organiziran obisk v gledaliških hišah ter v posredovanju umetniške besede mlademu rodu. Sofinancirali bomo redno dejavnost gledališča v Celju ter sklenili z njim več pogodb za gostovanja v občini. Glede na bolj sprejemljiv gledališki repertoar bodo organizirana najmanj štiri gostovanja v Laškem in prav toliko v Radečah.

Pri amaterskih dejavnostih se bo skušalo s skupnim programom organizirati takšno dejavnost, da bodo v vsakem kraju, kjer je na razpolago primeren oder, vsaj tri gledališke predstave. Najprizadevnejšim amaterskim delavcem pa je treba omogočiti obisk amaterskega abonmaja v Celju ob znižani vstopnini.

Spomladi bo organizirana občinska revija amaterskih skupin, šolam pa bo omogočen ogled mladinskih predstav v Celju ali pa bo organizirano gostovanje z mladinskimi deli na domačih odrih.

GLASBENA DEJAVNOST

Glasbene prireditve bodo organizirane enakomerneje vse leto z gostovanji poklicnih ali drugih priznanih in kvalitetnih ansamblov. Tako bo zagotovljeno v vseh treh središčih najmanj šest gostovanj za odrasle, posebna gostovanja pa tudi za mladino. Tako bo imela vsaka centralna šola po dve gostovanji ter po eden skupinski obisk v opernih hišah ali pri drugih glasbenih prireditvah. Tudi za občane bodo organizirani obiski opernih hiš.

Amaterski pevski zbori, godbe na pihala, zbori šolske mladine ter glasbena šola pa bodo kot doslej sodelovale na javnih prireditvah in proslavah kot glavni nosilci kulturnega programa.

V občini bosta tudi dve občinski reviji in sicer revija moških pevskih zborov in revija mladinskih ter pionirskih pevskih zborov.

KNJIŽNICARSTVO

V razvoju knjižničarstva nas čakajo še velike naloge, saj bomo s pridobitvijo prostorov in opreme za matično knjižnico v 1974. letu zgradili šele osnovni temelj. Matična knjižnica bo v 1975. letu prevzela celotno delo in programiranje za področje knjižničarstva v občini. Zato pa bo treba v tej knjižnici zaposliti poklicnega knjižničarja in ustanoviti knjižnico kot zavod. S svojim rednim delom bodo nadaljevale knjižnice v Radečah, v Rimskih Toplicah in v Jurklostru, proučiti pa je treba delo izposojevališča v Vrhu in ga vključiti v knjižničarski sistem. V Rečici pa proučiti možnost, da se izposojevališče zopet odpre.

Nabavi novih knjig bo posvečena vsaj takšna skrb, kot je bila 1974. leta. Za zagotovitev ustreznega knjižničarskega kadra, bo treba načrtno štipendirati tudi te kadre.

Zaradi dokajšnjega obiska naših občanov v celjski študijski knjižnici ter za dajanje strokovnih nasvetov naši knjižničarski mreži bo treba sofinancirati študijsko knjižnico v Celju.

Knjižnica v Rimskih Toplicah že zdavnaj ni več primerna. Zato bo treba iskati nove primerne prostore in knjižnico urediti po novem sistemu.

SPOMENISKO VARSTVO

Področje spomeniškega varstva je v veliki meri urejeno in določeno s predpisi. Obsega pa tako javno službo, kar je stalna naloga ter strokovno delo na področju zavarovanja naše kulturne dediščine. Delo na tem področju bo opravljal ustrezeni zavod za spomeniško varstvo v Celju. Tako bodo opravljena predvsem tista dela, ki jih mora zavod opravljati na podlagi predpisov, kot specializirana strokovna organizacija pa bo delala tudi na področju evidentiranja in registracije kulturnih spomenikov. Za območje občine je treba pripraviti pregled vseh zaščitenih kulturnih spomenikov.

Med gostujočimi gledališkimi skupinami so nastopili minulo leto pred laškim občinstvom amaterji trnoveljske »Zarje« s svojo »uspešnico« Jožeta Javorške »MANEVRI«. Nastop ni bila samo osvežitev v kulturnem (še vedno preskromnem) življenju Laškega, morda tudi spodbuda domačim ljubiteljem Talijane umetnosti. Nekoč je Laško slovelo po lastnih odrskih uprizoritvah.

Foto: D. Medved

V SKUPNEM INTERESU OBČANOV OBČINE LAŠKO

ARHIVSKA DEJAVNOST

Najvažnejša in osnovna dejavnost arhivarstva je preverjanje arhivskega gradiva. Prav to delo pa bo v 1975. letu okrnjeno, kar pomeni v določenem pogledu stagnacijo. Zgodovinski arhiv v Celju, ki opravlja to službo tudi na območje občine Laško, razpolaga z prostori, kamor bi lahko spravil gradivo, ki bi ga moral prevzeti. Zato bo delo usmerjeno v nadaljnja urejanja že sprejetih arhivskih gradiv, nadalje na nadzor nad gradivom, ki ga hranijo organizacije združenega dela, organi in druge organizacije, v izpolnjevanje evidenc v delo z uporabniki gradiva, potrdila, predpisi in drugo), v študijsko raziskovalno delo na temo sprememb v upravni in sodni razdelitvi v celjskem okrožju od terezijanskih reform naprej itd.

MUZEJSKA DEJAVNOST

Pri muzealstvu programiramo delo predvsem na treh področjih, delo muzeja revolucije in pokrajinskega muzeja iz Celja kot regionalna zavoda, katerih delo in dejavnost sega tudi na območje občine Laško ter dejavnost naše muzejske zbirke. Poleg redne dejavnosti v Celju, kjer so številne razstave, bo organizirana preko muzeja revolucije tudi potujoča razstava za naše območje. Zbrano gradivo o predvojnem revolucionarnem delavskem gibanju, deloma o aktivistih OF celotne celjske regije, dejavnost pokrajinskega muzeja pa bo osredotočena na nadaljnje zbiranje, hranjenje, urejevanje in razstavljanje zgodovinskega gradiva.

Muzejska zbirka Laško bo imela stalne razstave v treh oddelkih in sicer: kulturno-zgodovinski oddelk, oddelk GOB in oddelk zgodovine Laškega. V ta namen pa bo treba vključiti še nekatera likovna dela iz NOB, nadalje motive iz Laškega, ki jih zbirka še nima, a bi jih bilo reba odkupiti in zavarovati. Za zaščito zbirke pa so potrebna tudi dela na zaščiti strehe nad razstavnimi prostori.

OSTALE DEJAVNOSTI

Poleg že programiranih nalog in dejavnosti je predvidena nadaljnja dejavnost likovne amaterske dejavnosti, ki se je v 1974. letu začela načrtnje razvijati preko na novo ustanovljene amaterske likovne skupine.

Pri literarni in založniški dejavnosti je treba še nadalje angažirati Novi tednik in Radio Celje, da bosta tudi v bodoče posredovala informacije o kulturnih prireditvah in dosežkih čim širšemu krogu naših občanov.

Izločevala se bodo tudi namenska sredstva za pripravo gradiva za izdajo Zbornika o Laškem, ki bo 1977. leta slavilo 750. obletnico.

Na področju amaterske dejavnosti bo glavni nosilec realizacije tega programa občinski svet zveze kulturno-prostorskih organizacij tako pri izvedbi prireditev, kot pri obračevanju amaterskih kadrov itd.

Sodelovanju z drugimi republikami in s Slovenci v zamejstvu na kulturnem področju nismo posvečali pozornosti. Zato bo treba v 1975. letu poiskati možnosti in oblike, da se razvijejo tudi te oblike kulturne dejavnosti. Konkretnije oblike pa bo treba še proučiti.

KULTURNI DOMOVI, DVORANE, OPREMA

V 1974. letu smo prvič pristopili k delnemu, vendar pa načrtnemu vzdrževanju ter adaptacijam domov in dvoran, ki se uporabljajo za kulturne prireditve. Z delom bi nadaljevali tudi v 1975. letu, saj brez ustreznih prostorov in opreme ne more biti napredka, saj so skoraj vse kulturne prireditve vezane na primerne prostore. Predvsem pa bo treba poskrbeti, da se domovi zaščitijo in obnovijo ter tako zmanjša škoda, ki je v preteklosti na teh objektih že nastala zaradi neprimernega odnosa do kulturnih vprašanj.

PROGRAM SKUPNIH NALOG

Skupne naloge za celotno slovensko področje opravlja Kulturna skupnost Slovenije na podlagi samoupravnega sporazuma vseh temeljnih kulturnih skupnosti, predvsem pa skrbi za to, da bi bil razvoj kulturne dejavnosti na slovenskem skladnejši in načrtniji ter da bi bile uresničene sprejete resolucije, družbeni plani, dogovori o kulturni akciji itd.

Za realizacijo predloženega programa kulturne skupnosti v občini Laško (brez prispevka za Kulturno skupnost Slovenije) bo potrebno 1 milijon in 755.000 novih dinarjev.

Podrobnosti o finančnem načrtu tega programa bodo imeli na voljo občani na sestankih, kjer bodo predstavniki kulturne skupnosti pojasnjevali tako program za prihodnje leto, kot tudi obračun za preteklo obdobje.

ŠIROK RAZMAH

TELESNE KULTURE V LETU 1974

Telesno kulturno področje je z letošnjim letom prvič dobilo status, ki ji pripada, saj smo končno spoznali kaj pomeni telesno kulturna dejavnost za celovit razvoj človeka in njegove osebnosti ter družbe kot celote. Še nikoli se ni o telesni kulturi toliko, predvsem pa tako široko razpravljalo na vseh nivojih. Zaradi donedavnega mačehovskega odnosa do telesne kulture je bilo potrebno in še bo to področje potrebno tako rekoč oživetiti iz osnove saj ni niti najnujnejših pogojev za razvoj, in to od materialne osnove popolnega pomanjkanja kadrov, do prepotrebne organiziranosti do delovanja.

Program dela telesnokulturne dejavnosti, ki smo si ga zastavili na področju izboljšanja materialne osnove je v celoti realiziran, saj je vseh 30 % predvidenih sredstev vloženi v nove investicije.

Opažamo, da smo pri programiranju naredili napako, ker smo premalo pozornosti posvetili vzdrževanju obstoječih objektov, kar bo potrebno v prihodnjem letu in prihodnjem srednjeročnem obdobju popraviti.

Delovanje telesnokulturnih organizacij in društev je bil zadovoljivo v kvaliteti dela tekmovalnih športov, saj so doseženi rezultati, ki jih največji optimisti niso pričakovali. Poleg dviga kvalitete v sorazmerno kratkem času pa v nosilnih organizacijah športne dejavnosti beležimo veliko povečanje števila aktivno vključenih mladih ljudi, kar v končni fazi predstavlja realno mero dviga množičnosti.

Šolska športna društva vključujejo v svojih vrstah preko 1000 članov in so v pogojih, v katerih delujejo, svoje programe, kateri pa so še vedno preveč vezani le na spomladansko, torej ne na celoletno obodbo, uspešno realizirana.

Realizacija in seveda poraba sredstev v letu 1974 ni dala takšnih rezultatov kot so nekateri pričakovali, predvsem v razvoju množičnosti in rekreacije, katera pa je bila v primerjavi s preteklim letom veliko večja.

PREDLOG PROGRAMA TTKS LAŠKO ZA LETO 1975

Izhaja iz izhodišča družbeno ekonomskega razvoja SRS, iz srednjeročnega programa razvoja telesne kulture v občini Laško, predvsem pa iz ugotovitev in spoznanj, da je telesna kultura kot dejavnost posebnega družbenega pomena pri odpravljanju neugodnega zdravstvenega stanja in vpliva na oblikovanje celotne osebnosti človeka.

Začrtane naloge iz l. 1974, njihova realizacija, služi kot osnova telesnokulturne dejavnosti v l. 1975, v nadaljevanju izgradnje športnih objektov, v želji po aktivizaciji čim širše športne množičnosti in ne nazadnje vključevanja posameznih panog v kvalitetni šport.

IZBOLJŠANJE MATERIALNE OSNOVE

Pri zagotovitvi izgradnje potrebnih objektov bo najmoj nameniti v l. 1975 najmanj 30 % razpoložljivih sredstev ter zagotoviti pogoje za vzdrževanje že obstoječih objektov.

Investicijska sredstva bomo namenili za izgradnjo in dograditev nekaterih športnih objektov v vseh treh mestnih središčih, del sredstev pa namenili tudi za izgradnjo športnih objektov izven omenjenih središč.

RAZVOJ MNOŽIČNOSTI

mora postati osnovna usmeritev vseh naših prizadevanj, v katere se bomo v l. 1975 temeljito poglobili.

Največja množičnost je ravno pri šolskih športnih društvih, potrebno bo pridobiti še več mentorjev za delo na športnem področju najmlajših;

— poslužili se bomo oblik dela množičnega športa:

- a) tekmovalne in manifestativne akcije v hoji, z osnovno akcijo »Po poteh tovarištva in spominov«, z zaključno manifestacijo »Po poteh partizanske Ljubljane«;
- b) s TRIM akcijami »Vsi na kolo za zdravo telo«;
- c) nadaljevali akcijo »Naučimo se plavati«.

Nosilci tega dela bodo:

- 1. Občinska zveza za telesno kulturo in Občinska zveza strelskih organizacij,
- 2. Šolska športna društva s svojimi mentorji,
- 3. Športna društva PARTIZAN s svojimi amaterskimi vodji,
- 4. Posamezne sekcije planincev, tabornikov in turistična društva v sodelovanju in s pomočjo:

- a) komisije za šport in rekreacijo pri Občinskem sindikalnem svetu Laško,
- b) ustreznih organov ali organizacij v kolektivih združenega dela,
- c) komisij pri Krajevnih skupnostih.

KVALITETNI ŠPORT

Pri množičnosti športne dejavnosti se izločujejo posamezne športne sekcije, katerih cilj je doseganje boljših športnih rezultatov na nivoju občine, republike ali zveze. To obliko športne dejavnosti ne smemo zanemariti, ker je eden glavnih pogojev pri razvoju množičnosti.

Tudi v l. 1975 je naloga TTKS, da financira programe tekmovalnih sekcij na posameznih področjih, odvisno od tekmovalne hge ter na podlagi predloženih stroškov. Istodčasno bo za dogovorjene prioritetne panoge skupnost zagotavljala minimalno opremo in rekvizite ter nagradila amaterske vodstvene kadre za njihovo delo.

V letu 1975 bomo pristopili k izdelavi programa razvoja telesne kulture v občini Laško za srednjeročno in dolgoročno obdobje, ki bo pripravljen na osnovi analize točnega posnetka sedanjega stanja in v skladu programa razvoja družbenih dejavnosti 1976—1980 ožje in širše družbeno politične skupnosti.

FINANCIRANJE

Za uresničitev zastavljenih nalog predlagamo naslednji finančni plan:

1. Nove investicije	200.000.— din
2. Vzdrževanje obstoječih objektov	90.000.— din
3. Delovanje ŠSD	110.000.— din
4. Delovanje društev in organizacij	315.000.— din
5. Dejavnost za razvoj množičnosti	
(Akcije) in medobčinska sodelovanja telesnokulturnih organizacij	120.000.— din
6. Materialni izdatki, OD, nagrade in financiranje skupnih služb	85.000.— din
7. Obvezna rezerva 1 %	11.000.— din
8. Sofinanciranje republiškega in zveznega programa	210.000.— din
Skupni izdatki	1.141.000.— din

K sodelovanju za dosego zastavljenih nalog vabimo vse občane, saj bomo samo na ta način z zastavljenim programom uspeli v zadovoljstvo nas samih, še posebej pa naših najmlajših.

Varstvo otrok ne pomeni samo varstvo samo in s tem pomoč zaposleni materi, pomeni tudi vzgojo, saj je znano in dokazano, da otroci iz vrtcev v šoli bolje uspevajo. Zato se občasno varstvo predšolskih otrok uveljavlja tudi na podružničnih šolah... In igre so v vrtcu hudo resna stvar, odkrivata obrazka z naše fotografije... Foto: D. M.

V SKUPNEM INTERESU OBČANOV OBČINE LAŠKO

SKRB ZA NEMOČNE - OGLEDALO DRUŽBE

PREDLOG PROGRAMA SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBTVA OBČINE LAŠKO ZA LETO 1975

Osnovna izhodišča za programsko usmeritev dela in nalog bodočih skupnosti socialnega skrbstva so vsebovana v ustavih SFRJ in SRS, kongresnih dokumentih VII. kongresa ZKS in X. kongresa ZKJ, zakonu o socialnem skrbstvu in nad 30 zakonskih ali na podlagi zakona izdanih predpisov, katerih izvajanje (delno ali v celoti) spada v področje socialnega skrbstva. Med najpomembnejše in najboljše spadajo predvsem zakon o družinskih razmerjih, predpisi s področja invalidskega pokojninskega in zdravstvenega zavarovanja, predpisi o razvrščanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju itd.

Socialno skrbstvo je sistem dejavnosti in ukrepov, s katerimi se zagotavlja pomoč posameznikom, družinam, skupinam delovnih ljudi in občanom, ki niso sposobni za delo in nimajo sredstev za preživljanje, varstvo mladostnih oseb, za katere ne skrbijo starši ter drugih oseb, ki ne morejo same skrbeti zase, za varstvo svojih pravic in koristi.

Program obsega dve zelo široki področji:
— varstvo otrok in družine in
— varstvo odraslih

VARSTVO OTROK IN DRUŽINE

je izredno široko in zelo delikatno področje, saj se ravno tu srečujemo z najintimnejšimi in najbolj bolečimi problemi občanov. Delo na tem področju narašča, število izven zakonske zveze rojenih otrok je sicer v primerjavi z zadnjimi leti konstantno, vendar pa narašča število posredovanj v preživinskih zadevah in predvsem v posredovanju v družinskih sporih.

Otrokom, ki so brez staršev in tistim otrokom, ki živijo v neprimernih in skrajno neprimernih družinskih razmerah, se zagotavlja oblika varstva z rejništvom v tuji družini. Rejništvo je že povsem nadomestilo varstvo v socialnih zavodih. Problem predstavlja pa seveda pomanjkanje ljudi, ki imajo pogoje za rejništvo in ki bi bile voljne sprejeti otroke v rejništvo in jim nuditi domačnost in toplino. Vzrok je treba iskati tudi v premajhnem nagrajevanju rejnikov, saj znaša povprečna rejnina v občini za leto 1974 481,00 din mesečno. Za to obliko varstva otrok je bilo skupno porabljenih v letu 1974 — 57.300,00 din.

Druga oblika varstva otrok, ki so brez staršev ali katerih starši niso sposobni skrbeti zanje in njihove pravice, je skrbništvo. To so otroci iz družin alkoholikov ali duševno prizadetih staršev, katerih družinske razmere se ne dajo sanirati in se s postavitvijo pod skrbništvo zaščitijo njihove najosnovnejše pravice.

V primerih, ko ni možna več nobena oblika varstva, se odda otroka v posvojitev tuji družini, kjer najde otrok vse razumevanje in občutek varnosti, ki ga potrebuje za svojo rast in razvoj.

Posebna skrb velja otrokom z motnjami v duševnem in telesnem razvoju, kar je tudi ena od najtežjih nalog socialnega skrbstva. Tu velja pripomniti, da dejavnost v zvezi z odkrivanjem prizadetih ob rojstvu in v razvoju dobi do vključno treh let ni zadovoljiva. Najbolj zanesljivo je še detekcijsko delo pred in ob vstopu v šolo z razvrščanjem (kategorizacijo), vendar pa je to delo še vedno kampanjsko in še ni postalo del strokovne aktivnosti.

Stroški razvrščanja bremenijo v celoti socialno službo in so znašali v letu 1974 — 18.655,00 din.

Lažje prizadeti otroci se šolajo v Posebni osnovni šoli. V letu 1974-75 je vključenih 114 otrok. To so otroci, ki se bodo po končanem šolanju lahko vključili v proizvodnjo in normalno življenje. Za težje prizadete otroke pa so kapacitete obstoječih zavodov za delovno usposabljanje in varstvo premajhne. Zato se socialna služba težko bori za sprejem takih otrok v primerne zavode, problem pa je tudi kritje teh stroškov, ki so izredno visoki (npr. oskrbnina v Dornavi znaša 165,30 din dnevno).

Skupni stroški za leto 1974 v teh domovih so znašali — 182.635,00 din.

Skrb za osebnostno in vedenjsko motene otroke in mladostnike je prav tako ena izmed nalog socialnega skrbstva. V zadnjem času število teh otrok zopet narašča, tako po številu prekrškov, kot po številu kaznivih dejanj. Razen teh otrok in mladostnikov, ki so bili obravnavani, so še otroci, ki s svojimi dejanji še niso opozorili nase, obstaja pa nevarnost, da se bodo prej ali slej znašli v vrstah delinkventov. Registracija moten, prekrškov in kaznivih dejanj, je možna na šolah, ki imajo dobro organizirano strokovno svetovalno službo. Ravno tako tem delu niso kos občinske svetovalne službe, ki so kadrovsko šibke in lahko rešujejo le najbolj pereče socialne probleme. Razlog neuspešnosti na tem področju je tudi dejstvo, da je bil otrok ali mladostnik prepozno odkrit in da ni bilo nič storjenega v fazi njegove osebnostne motenosti.

Stroški za oskrbo otrok v vzgojnih zavodih (VPD Radeče in Vzgojni zavod Preddvor pri Kranju) so znašali v letu 1974 — 51.063,00 din.

VARSTVO ODRASLIH

obsega pomoč osebam, ki so iz različnih vzrokov v takih socialnih težavah, da nujno potrebujejo pomoč družbe. Pomoč je potrebna duševno in telesno prizadetim osebam, osebam z družbeno negativnim ponašanjem ter osebam, ki so za pridobitno delo nesposobne.

Občina Laško spada po številu prebivalcev, starih nad 65 let, med stare prebivalstvo, saj je od skupnega števila prebivalcev, ki znaša 18.446, starih nad 65 let, 2.046 ali kar 11 odst. od vsega prebivalstva v občini. Pretežno število teh oseb živi na nerazvitem območju občine t. j. na območju Kozjanskega.

Pomoč, ki se nudi tem občanom je v obliki rednih družbenih denarnih pomoči, oskrbe v tuji družini in oskrbe v splošnih in posebnih socialnih zavodih. Seveda pa se pri njih porajajo tudi drugi problemi, kot je slabo zdravstveno stanje, potrebna nega na domu, predvsem pa osamljenost in zapuščenost. Večina starih ljudi ima sicer zagotovljeno materialno varnost (preko delavskega in kmečkega zavarovanja), vendar pa jim je potrebna še dodatna pomoč, to je soseska pomoč. Ta pa je uspešna tam, kjer so delavne tudi socialne komisije pri krajevnih skupnostih in kjer so ljudje pripravljeni pomagati staremu človeku zgolj iz humanosti.

Redna družbena denarna pomoč se daje vsem tistim občanom, ki jim predstavlja to edini vir za preživljanje, dodatni vir za preživljanje in pa tistim, ki so zaradi trenutno objektivnih vzrokov zašli v težak socialni položaj. V letu 1974 se je povprečna družbena denarna pomoč močno zvišala napram prejšnjim letom, saj znaša 308,00 din mesečno, tistim pa, ki jim ta predstavlja edini vir za preživljanje, pa znaša v skladu z družbenim dogovorom o izhodiščih za politiko in financiranje družbenih denarnih pomoči, 550,00 din mesečno. V posebnih primerih se dodeljuje tudi enkratne družbene denarne pomoči in tudi enkrat letno zimsko denarne pomoči, za nakup kurjave in izboljšanje materialnega stanja družin in občanov. Prav tako se nudi pomoč ostarelim kmetom, ki sicer že prejemajo kmečko pokojnino, pa jim ta ne zadošča za preživljanje. Posebno kategorijo predstavljajo civilne žrtve vojne, kjer so zajeti invalidi s 60–100 odst. invalidnostjo, denarna pomoč pa se dodeljuje tudi družinskim članom, katerih hranilec je v obvezni vojaški službi, ki je predpisana s temeljnim zakonom, vendar pa sredstva v celoti zagotavlja občina v proračunu.

Vsi uživalci družbene denarne pomoči so tudi zdravstveno zavarovani in trenutno ima zdravstveno varstvo 103 uživalce denarne pomoči. Mesečni prispevek znaša za 1 uživalca 107,00 din.

Za vse oblike družbene denarne pomoči in zdravstveno varstvo je bilo porabljenih v letu 1974 — 504.053,00 din.

Tistim občanom, ki niso sposobni skrbeti zase, se nudi oskrba v domu ali v tuji družini. Vendar pa je težko najti primerno družino, kjer naj bi takšen človek imel res zagotovljeno zadovoljivo oskrbo in nego, posebno težko pa je to za starega človeka, ki je duševno in telesno prizadet. Delno je tudi vzrok premajhen znesek oskrbnine, pa tudi v prezaposlenosti ljudi na podeželju in v strukturi prebivalstva, ker dejansko ostajajo doma predvsem ostareli ljudje.

Celotno oskrbo nudijo občanom socialni zavodi, kjer se šele v zadnjem času izboljšujejo pogoji za varstvo oskrbovancev. Občina Laško svojega doma oskrbovancev nima, je pa soustanovitelj Trubarjevega doma v Loki pri Zidanem mostu. Glede na to, da ta zavod sprejema oskrbovance iz petih občin, ne more z ozirom na sedanjo kapaciteto zadostiti vsem potrebam. Trenutno se nahaja v domskem varstvu (splošni zavodi) 38 občanov, za katere občina plačuje celotno oskrbnino. V letu 1974 je bilo porabljenih v ta namen — 469.641,00 din.

Težje prizadete odrasle osebe (težji telesni invalidi in duševno prizadeti) se nahajajo v posebnem zavodu Hrstovec-Trate in Ponikve Dobropolje, kjer je oskrbnina znatno višja in je za sedem oskrbovancev znašala v letu 1974 oskrbnina — 175.347,00 din.

Na področju varstva odraslih se obravnava tudi problematika alkoholikov in družbeno neprilagojenih oseb. Alkoholizem ni samo socialno skrbstveni, ampak mnogo širši socialni in gospodarski problem. Tu se socialna služba srečuje z najbolj bolečimi in težkimi problemi kot: uničene družine, zanemarjeni in zapuščeni otroci in ne nazadnje tudi s preživljanjem svojcev alkoholikov.

V občini deluje koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu ter klub zdravljenih alkoholikov, ki šteje trenutno 41 članov.

Glede na zelo široko področje socialnega skrbstva programiramo za leto 1975 naslednje najvažnejše naloge:
— načrtni izbor rejniških družin za otroke ter boljše nagrajevanje rejnikov;
— nudenje aktivne pomoči vsem družinam, ki imajo motenega otroka, da se njihov socialni položaj zaradi tega ne bo poslabšal;

— zagotovitev takojšnje strokovne, obravnave otrok in mladostnikov, po ugotovitvi njihove motenosti;
— podpiranje načrtov, da se razširi omrežje zavodov za delovno usposabljanje otrok;
— podpiranje akcije za odpiranje delavnic pod posebnimi pogoji;

Nemočnost ogroženega otroštva in betežna, dostikrat v kol odinjena starost sta najpogostejši predmet socialnega skrbstva. Kadar odpove vest posameznikov, kadar ni nikogar, ki bi ga pekla vest za neprekrbljenega otroka, za ostarelega starčka, takrat mora biti zbujena vest družbe. Kakor mi danes starim in otrokom, tako otroci nekoč nam, ko ostarimo. Krog se nenehno vrti...

— evidentiranje starih občanov, ki so potrebni materialne in nematerialne pomoči;
— tesnejše sodelovanje s socialnimi komisijami pri KS, RK in Društvom invalidov;
— realizirati družbeni dogovor o izhodiščih za politiko in financiranje družbenih denarnih pomoči v celoti;
— posvetiti večjo pozornost izvenzavodskemu varstvu (posebne rejniške družine za prizadete osebe);
— podpiranje razvoja invalidskih delavnic in izboljšanje možnosti za zaposlovanje invalidnih oseb;
— podpiranje ustanovitve zavoda delovno zaščitnega tipa za alkoholike, ki predstavljajo stalno nevarnost za svojo okolico, zlasti za družino, v katerem bodo ti alkoholiki ustvarjali z delom del sredstev za vzdrževanje;
— nudenje finančne pomoči klubom zdravljenih alkoholikov na območju občine.

V letu 1975 bodo skupni stroški za dajatve socialnega skrbstva (vse oblike pomoči) znašali — 2.573.200,00 din.

Za investicije (Trubarjev dom, oprema poslovnih prostorov skupnosti) — 410.000,00 din.

Sredstva za delovanje socialno humanitarnih organizacij — 27.000,00 din.

Sredstva za delovanje službe soc. skrbstva (materialni stroški, osebni dohodki, adaptacija in ureditev poslovnih prostorov) — 638.000,00 din.

Skupaj — 3.648.200,00 din.

STROKOVNE SLUŽBE ZA PODROČJE SOCIALNEGA SKRBTVA

Naloge s področja socialnega skrbstva so se do sedaj opravljale v okviru občinskih upravnih organov, tako strokovne kot administrativno tehnično računovodske. Za opravljanje strokovnih nalog so bili po sedanji sistematizaciji predvideni štirje socialni delavci. Ta mesta pa niso bila zasedana zaradi pomanjkanja tega profila delavcev, kar se je odražalo precej v kvaliteti in obsegu opravljenih nalog. Iz tega razloga se je v znatni meri preveč zanemarjalo preventivno učinkovanje na vsem področju soc. skrbstva.

Da bi bilo mogoče v bodoče zadovoljivo opravljati vse v to področje spadajoče naloge, je nujna 100 odst. zasedba že sedaj sistemiziranih socialnih delavcev (to delo opravlja sedaj samo dva soc. delavca), kar je v mejah določenih normativov, po katerih naj bi na 4.500 prebivalcev bil po 1 soc. delavec. Menimo, da je ta normativ za občino Laško še vedno minimalen, glede na soc. strukturo prebivalstva ter na obsežnost in težavnost terena.

NEOBDELANA ZEMLJA

Gospodarsko zaostala območja bi morala dobiti ceste, vodovod in industrijo, sicer bodo mlajši ljudje pobegnili od doma. Tako nekateri predlagajo za Kozjansko, Haloze in druge podobne kraje v Sloveniji. Pozabljajo pa, da ni dovolj, če ljudje le ostanejo v takih krajih, ampak bi bilo treba tudi obdelavati to kmetijsko zemljo.

Mnogim kmetom ne more dati skopa zemlja na malih kmetijah dovolj dohodkov. Iščejo dodatni zaslužek in zaposlitev. To jim omogoči tovarna, ki jo postavijo v bližini, ali dobra cesta, po kateri se lahko vozijo vsak dan v oddaljeno tovarno. Dodatni dohodek pa se sčasoma spreminja v glavnega, zlasti pri mlajših kmečkih ljudeh, ki kmetije ne cenijo tako kot njihovi očetje. Želijo si več prostega časa, posestva so slabše obdelana. Ne le na skopi hribovski zemlji, celo v Savinjski dolini nekateri že opozarjajo na take pojave.

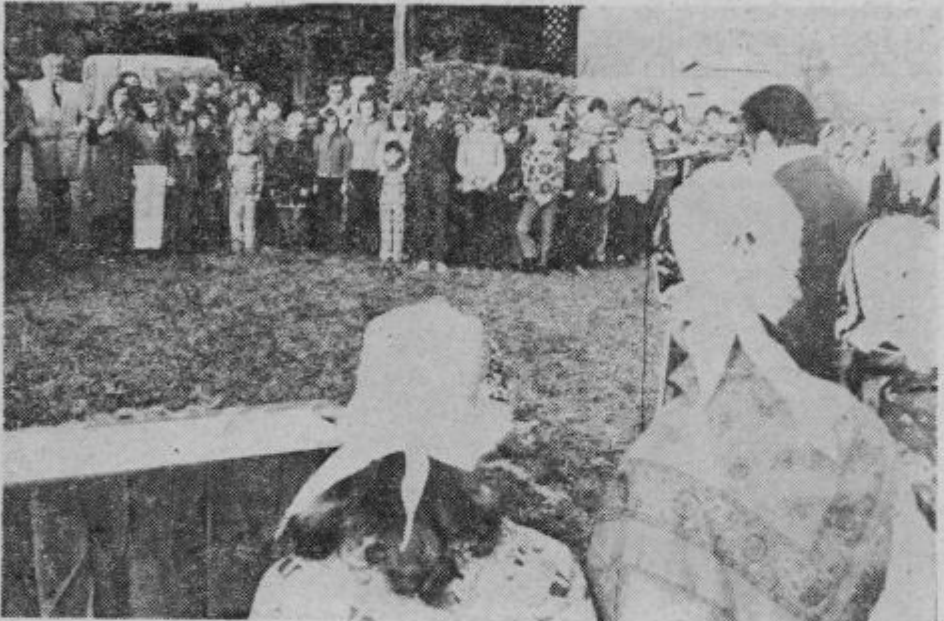
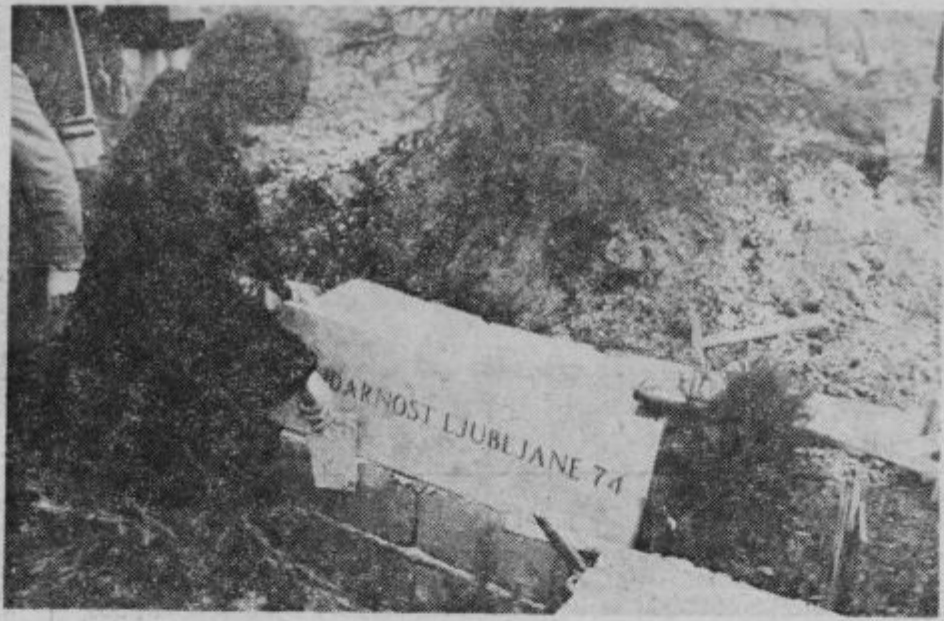
Neobdelane kmetijske zemlje je vse več. Nekateri lastniki ne utegnejo pokositi travnikov, ko jim trava zraste sama. Še manj utegnejo sejati in žeti. Kmet je že plačal, da so mu s traktorjem preorali njivo, pa ni posejal kornuže. Zaradi priložnostne zaposlitve baje ni utegnil. Več mu je pomenil dnevni zaslužek kot kornuza na lastnem polju. S takim zaslužkom se sicer izboljšuje življenska raven ljudi — toda ali kmetijstvo ni več pomembno?

Zaradi možnosti zaposlitve kmečkih ljudi v drugih dejavnostih ostaja vse več zemlje neobdelane. V občini Ravne na Koroškem je to postal že občinski problem. Takega razvoja se ne bojijo kmetje, zlasti ne njihovi otroci, saj se lahko zaposlijo v bližnjih industrijskih podjetjih. Bojijo se delavci, ki potrebujejo tudi hrano, ne le zaslužek v denarju. Občinski organi in delovni kolektivi v tej občini že delajo načrte, kako bi v prihodnje zadržali dovolj kmečkih ljudi na kmetijah, da bi pridelali več mleka, mesa in pridelali več drugih živil. Hrana postaja vse bolj dragocena pri nas in na svetovnem trgu. Bilo bi nesprejemno, če bi se zanašali le na to, da jo dobijo od drugih.

Kozjansko je še daleč od tega, da bi ga lahko primerjali s koroško industrijsko razvito občino Ravne. V hitrem gospodarskem razvoju pa se razmere lahko kmalu spremenijo, zlasti če se bodo ta zaostala območja zavzeli tudi drugi in ne bo prepuščeno vse prebivalcem samim. Ceste bodo speljale s kmetij še več ljudi v bližini industrijskih krajev, če bo življenje na njih težko. Zato bi bilo treba zaostalo kmetijstvo razvijati enako hitro, kot omogoča ljudem dodatno zaposlitev v drugih dejavnostih. Le tako bo mogoče zagotoviti, da bo vsa kmetijska zemlja sodobno obdelana.

Za Haloze nekateri predlagajo, da bi namesto starih vinogradov in sadovnjakov posadili gozdove, ljudi pa zaposlili v drugih dejavnostih. Za ljudi bi sicer bilo poskrbljeno, če bi res dobili drugo zaposlitev — toda ali bi pogostitev pomenila najbolj gospodarni razvoj? Potem bi lahko enako pogostili še veliko drugih posestev na slabši zemlji. V Sloveniji pa imamo premalo ravninske zemlje, da bi kmetijstvo pospeševali samo na njej.

JOZE PETEK

V ponedeljek popoldne je bila v Ponikvi pri Sentjurju velika slovesnost. Delavka ljubljanske tovarne dekorativnih tkanin Marija Murn je položila temeljni kamen za gradnjo nove šole za 300 učencev na Ponikvi. To je solidarnostna pomoč ljubljanske mestne skupščine občini Sentjur za odpravljanje potresne škode. Šola, ki bo imela osem oddelkov, bo zgrajena 25. avgusta 1975, gradbena dela pa bo izvajalo gradbeno podjetje Obnova iz Ljubljane. Šola bo veljala milijardo starih dinarjev.

Foto: Drago Medved

VAŠ PROBLEM

JESENSKA SETEV

Jože Petelinček je doma v Radani vasi pri Zrečah. Kmet je in zato smo ga povprašali, če mu muha sto vreme povzroča kake probleme pri jesenski setvi.

»Takole vreme je za nas, kmete, res velik problem. Poglejte, kmetje imajo vse več strojev in kmetijske mehanizacije, da bi lahko brez večjega truda že opravili jesensko setev. Pa nam nagaža vreme! No, ja, tudi semenski material malce pogrešamo, predvsem tistega boljšega. Pa tudi to bi še šlo, samo da bi bilo vreme. Kljub vsemu pa smo del jesenske setve vseeno že opravili. Na moji kmetiji smo s setvijo že zaključili. Dejal bi, da je tudi 50 odstotkov ostalih kmetov v naši vasi že posejalo pšenico. Veste, nekatere njive so bile že prej godne za setev. Odvisno je tudi od tega, ali so kmetje še pred deževnim vremenom uspeli pospraviti kornuza in ostale pridelke z njiv, ki so jih potem zasejali s pšenico.«

»In če bo vreme še na prejšnje, ali to v večji meri vpliva na kvaliteto pšenice?«

»Lanska jesen je bila približno taka kot letos. Toda takoj po setvi je začel mrast in je zadržal kalitev tja do sredine decembra. V zelo pozni jeseni, že skoraj v začetku

zime, pa je pšenica le vzklila in se zelo slabo obrasla. Kljub temu pa je bil pridelek še kar zadovoljiv. No in zato računamo, da če bo vreme letos še kolikor toliko ugodno in bo tudi pšenica lahko vzklila in se obrasla, ne bo večjih problemov spomladi, pa čeprav star pregovor pravi: Boljše decembra kot novembra, pa tega oče sinu naj ne bi povedal!«

»Zamujenega torej ni še nič?«

»Ja, star pregovor pravi, da smo zamudili. Toda še nekaj je res. Preveč obraščeno žito plesni!«

D. S.

ZIMA NA GOLTEH

Ceprav so se nekateri smučali že prej, lahko nedeljo, 3. novembra označimo kot začetek smučarske sezone na Golteh. Ta dan je bilo v Moravi že okoli sto smučarjev.

Poročila v torek zjutraj pa so znova presenetila. Čez noč je namreč zapadlo 20 cm pršiča, vrh tega je močno snežilo. Še v dopoldanskem času. Na Golteh so smučarji že pripravljena, stalno na delu pa je tudi teptalni stroj.

Golte vabijo v svojo zimsko naravo.

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
TOZD Komercialni servis — enota Agromehanika
Cesta JLA 1, tel. 24-778, 23-485

Priljubljene male hribovite in vinogradniške traktorje PASQUALI — TOMO VINKOVIČ vam nudimo do 25. decembra 1974 na kredit.

Udeležba po dogovoru od 30 do 50 %, ostalo kredit od 18 do 24 mesecev. Kreditira se tudi vse priključke.

Rezervne dele za te traktorje dobite v naši trgovini v Kranju na Koroški c. št. 25, tel. št. 24-786, lahko pa naročite rezervne dele pisмено z označbo katalogske številke, nakar vam jih pošljemo po pošti najkasneje v dveh dneh.

- Iz lastnega proizvodnega programa vam nudimo na kredit pod gornjimi pogoji:
 - izkopalnike krompirja
 - škropilnice 200, 300 in 500 litrov (40 atm. pritiska)
 - kultivatorje z drobilci
 - polavtomatske sadilnike za krompir.

Na kredit tudi lahko kupite vse ostale priključke in traktorje URSUS, DEUTZ itd.

agrotehnika

Nudi cenjenim kupcem kmetijske stroje in kmetijsko orodje, razna gnojila in zaščitna sredstva, rezervne dele za kmetijske stroje in osebna vozila, gume in drug potrošni avtomaterial, ter razna specialna orodja za različne poklice.

Obiščite našo blagovnico v Celju, kjer boste pod eno streho dobili vse, kar potrebujete za vašo kmetijo, avto in vaš vrt.

O ŽIVLJENJU SAMOTARKE

MALIKA JE SREČNA

Ko smo se s prijaznim spremljevalcem iz krajevne skupnosti Loče odpravili na pot, AMALIJO ZLAMBERGER iskati, smo šli preko polj in travnikov. Polja so bila že prazna, razen kolikor jih niso že zasejali. "Koruzišče je bilo že posekano in postavljeno v kupe po njivah. Sonce je slabotno posijalo in se mešalo z meglico, ki se je parila iz jarkov. To je čas zrele, pozne jeseni, ko so travniki že mrtvi, ko listje odpade z jagnedov in z jelšja. V jarkih so se nabirale luže, spremljal nas je potoček, cesta je bila mehka in šumelo je pod nogami. Skoz mešani gozd, ki je svoje bogastvo že stresel iz vej, smo prišli do Malikine kočice. Stoji na samem, obdana z brajdo in »plantažami« fiziola. Tega smo tudi najprvo zagledali, ko smo stopili v njen dom.

SAMOTARKA, BI JI REKLI

Če se nam ne bi Malika, ki si je že nabrala niz iz 65 let, ob našem prihodu vzpodbudno nasmehnila, bi mislili, da imamo opraviti s samotarko, ki ne mara ljudi in se zaradi njih zapira v samoto. Tako pa se je njena postavica, majhna za po. fizioline prekle, zvedavo postavila na noge, z rokami pa uprla v predpotopni gašperček in odgovarjala na naša radovedna in začudena vprašanja. Skledo z žganji je odložila (rekla pa je, da je rižoto, bilo je ob enajsti uri dopoldan), in ob straneh spletenih kitke, vse preprepedene s sivimi nitmi, so potrdjevale ali zanikovale Malikine besede. Nič umažane bluže, ki si jih je nataknila eno na vrhu druge, da jo ne bi zeblo, so bile skrbno zapete, urejene in v skladju s predpasnikom, ki ga je nosila.

V edinem bivalnem prostoru, črnem od saj,

Razdrapana bajta, pokrita s slamo, razkriva kot kurtizana, čisto brez sramu, svojo notranjost. Sestavljajo jo bruna, ki so se že nagnila in se bodo zdaj zdaj zrušila vase. In na tistega, ki v njej živi. Takšna domovanja so največkrat simbol revščine in v njih domujejo socialni podpiranci. Ko jih obiščeš, se bojiš zastaviti korak, ker ne veš, kaj boš notri našel — ali oslabljenega starca, ki ga je uničil alkohol, ali pa apatično ženo, ki ji kopica otrok ne da več živeti.

V bajti, ki je bila nekoč lepa lesena hiša, v Klokočovniku 7 nad Ločami smo našli socialno podpiranko, ki živi s 25 starimi tisočaki na mesec in je SREČNA. Vsak mesec jih dvigne na krajevni skupnosti v Ločah, kamor zaide tudi po nakupih. »Nič mi ne manjka,« pove sama in v njenih očeh je toliko iskrivega življenja, da ji verjamemo.

ker se ji kadri kljub starosti lončeni peči in še zraven dodanemu gašperčku, ji stoji postelja in dva zaboja. Eden je večji od drugega. V manjšem ima spravljeno hrano za hude čase, v večjem pa obleko, če bi kdaj toliko onemogla, da ne bi več šla med ljudi, ki skrbijo za njo in ji tudi z obleko pomagajo. Poleg postelje, na postelji, v kotu in na peči pa je bilo veliko, veliko fiziola. Vse Malikino bogastvo za zimo. Skrbno ga je negovala vse leto in najraje ga je. Krompirja si ni zasadila, ker ji je gospodar rekel, da bi privabila s tem na njivo veliko voluharjev. Pa si zato krompir kupi, pa tudi drv si je napravila za zimo. Kako, smo vprašali, pa živi z borimi 25 tisočaki in si kupuje drva, krompir in vsak mesec si priskrbi makarone in moko? Kako je glodalo v nas, ki nam desetkrat večja vsota komaj zadostuje za življenje? »Fizol sama pridelam, pogledajte koliko ga imam (s čisto majceno roko je ponosno razkazovala svoje fiziološke), toplo mi je tudi in kadar kaj rabim, grem v vas in kupim. Pa obiščejo me in tudi kaj prinesejo. Za najemnino plačujem dva jurja in to ni veliko, pa sparam, veste, sparam, da bom kaj imela, kadar mi bo hudo.«

Ko se je Malika pred 65 leti rodila v bližnji vasi Jerneju, ji je otroštvo potekalo med kurami, svinjami in volmi. Kolikor daleč ji seže spo-

min, je bila dekla, njena specializacija pa živina, se pravi, kravja dekla. Spala je z njimi, vonjala njihov topi zadah in v nočeh sanjala z njimi vred. Nikoli si ni kaj posebnega želela. Še moža ne. Tako je ostala sama, pa čisto nič zagrenjena in še danes prepričana, da bi lahko »ujela« veliko mož. Prikazujejo se ji v sanjah, pogledujejo skozi njena majcena okna, pripeljejo se z avtomobilom, vse polno jih je, ona pa se jim smeji

in jim ne odpre. Ker ima Malika bujno domišljijo, nam sanje izda za resničnost. In kitke ji ob straneh spet drobčno poživčikajo. Bradica se ji stese in kocine na njej so še bolj srebrne, ker jih je osvetlilo sonce.

Malika je čvrsta in malokdaj bolna. »Ja, pa bi me skoraj pred dvemi leti pobralo, odpeljali so me v Celje v bolnico in tam so mi lase ostrigli. Pa so mi spet lepo zrasli, kajne?« nam je zaupno povedala. In to je bil

tudi njen edini sprehod v svet, med tuje ljudi. »Tam mi je ena sestra dala piščalko in do lanskega leta sem jo imela zaklenjeno v omaro. Pokazala nam je v majhno hišno nišo in tam ribniškega petelinčka, ki v riti piska, res ni bilo več. Huduje se nad otroki, ker so ji ga verjetno oni vzeli ali pa ga je ... zgubila. Zelo rada ima otroke in le za trenutek se je pohudovala nanje.

ENKRAT NA MESEC V VAS

Okoli prvega se je Malika vsak mesec odpravila v vas, da dvigne na krajevni skupnosti socialno podporo, nakupi vse potrebno za življenje in spet odrine v samoto med fiziološke in brajde. Še pred letom dni je bila podobna potovki, ki je s petelinčkom v roki in žvižgaje nanj naznala Ločanom svoj prihod. Za njo se je usula vaška otročad in Malika je bila v središču pozornosti. Ko so ji petelinčka ukradli, jo dolgo ni bilo med ljudi. Pogrešali so jo, jo obiskali in predlagali, da bi jo dali v dom za ostarele. Pa se je odločno uprla in še nam je zatrdila, da ne gre toliko časa, dokler bo zdrava in si bo lahko uredila življenje tako, kot do zdaj. Le če bi imela svojega petelinčka, ki je žvrgol lepše od ptičjega zbora...

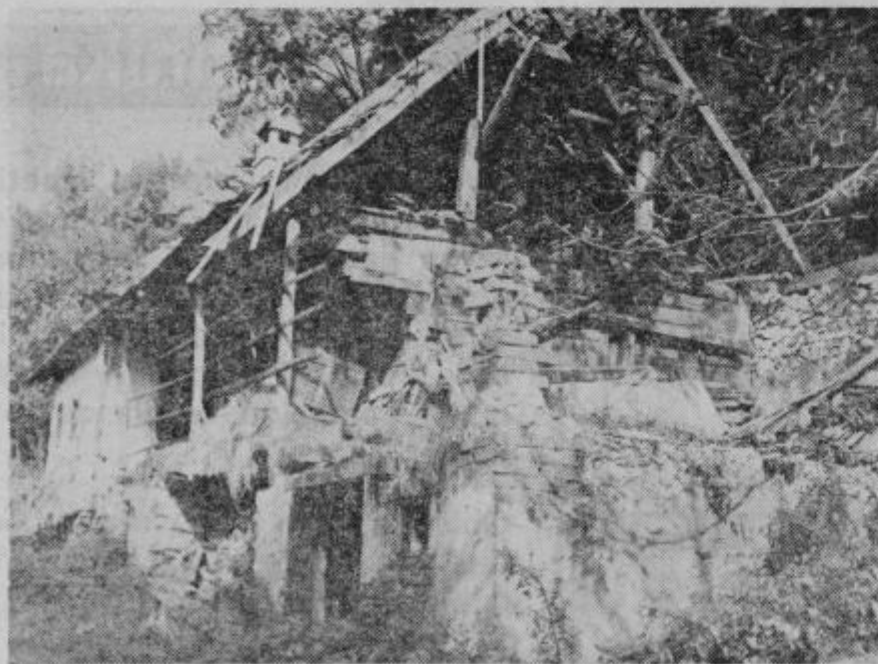
Hrepenenje ji je zastrlo pogled, a je kmalu ugasnilo. Vsakemu človeku je potreben talisman, ki ga pokaže ljudem ali pa ima globoko zaklenjenega v srcu. Tojko huje, če ga kdo ukrade, ogoljufa ali umaže.

Malikina sreča, prekinjena le z ukradenim petelinčkom, nam je bila na dani. Nikoli ni okusila poštenega ležišča, ker je vedno spala v hlevih, zdaj pa že enajsto leto v podprti bajti na Klokočovniku. A ne mara drugim, ker je tu našla svoj mir in tiho srečo.

Ko smo se tega jesenskega dne vračali po poti med vresjem navzdol, preko vinske modrega grebena in temno škrlatnega hriba, smo z zatikačnim jezikom povprašali skorca, kaj misli o tem, kaj je sreča, kaj da je življenje... pa je ptič zaklical: Samo življenje! Življenje! Življenje! In tako odgovoril na naša nadežna pozvedovanja. Z očmi smo se sprehodili še po uveneli marjetici in iskali odgovor v njeni milini. In legli bi še na zemljo in povprašali koblico, ki je tovorila blago v svojo tuknjo, kaj je sreča. In čebelo in mravljo in če bi ležali dovolj dolgo, še večjo, ki se prikaže zvečer in je modra, ker veliko vidi. Pa bi vse skomignile z rameni in se nasmehnile, nič reklo in zato nemara vedo kaj je življenje... Sreča. Vedo, pa skrivnosti ne povedo?

Ko smo torej povprašali ljudi, Maliko, ptice in žuželke, kaj je to (pri tem pa nismo postali čisto nič bolj modri), moramo reči naravnost, da ne vemo. Ali pa je to tihi mir, ki smo ga spoznali v socialni podpiranki Maliki. Pa je nam že toliko časa tuj? Nič želja, le življenje tako kot je, s fiziološki v skledi in mirnimi nočmi? Pa je to res?

Besedilo:
ZDENKA STOPAR
Slike:
DRAGO MEDVED

DO VARŠAVE IN NAZAJ - 3 PIŠE: DRAGO MEDVED

PRED NAMAMI JE POLJSKA

Po skoraj celodnevni vožnji po Češki smo se dodobra nagledali nepreglednih polj, posejanih s sladkorno peso, tisto navadno peso in še s čim. Naša Irena jo je tako vneto napovedovala in omenjala, da se je počasi vzdevek »pesa« kar nje prijel in se ga menda še sedaj ni znebila.

Na Češkem so polja zelo skrbno obdelana. Do koder seže oko, je zemlja, na kateri se pozna

delo kmečke roke ali mehanizacije. Cesta je ozka kot so naše, pa tudi v jugasta. Vendar pa smo imeli ves čas poti po Češki velik problem. N: kjer nismo ob cesti našli napisa za gostilno. Prav nič ne pretiravam, če povem, da je vladala v avtobusu žeja in domačih zalog je kmalu zmanjkalo. Oči smo morali prav napenjati, če smo hoteli stakniti ob cesti kakšno manjšo gostilno

ali kaj podobnega, da smo lahko opravili tiste najnujnejše biološke potrebe z odtakanjem in natakanjem. Toda ko smo prišli do dobrega češkega piva, smo si oddahnili. Tudi zaradi tega, ker je bilo povsod smešno poceni. Pol litra le dve kro ni ali pa še manj.

Tisti dan, ko smo se peljali proti poljski meji, smo imeli za končni cilj dneva Krakow. Vsa sreča, da ni preveč oddaljen

od meje. Pa o tem pozneje. Zdaj pa se vrnimo med naše goste v avtobusu. Kot sem že omenil, so se kmalu vsi razživeali. Pevski zbor je opravljal svojo nalogo bolj z voljo kot s poslušom, a to so bile izjemne okoliščine dela in jim je bilo zato oproščeno. Oproščeno tudi zaradi tega, ker je bil naš pevski zbor neuničljiv in bomo v prihodnji številki objavili zgodovinski posnetek naših »slav-

kove, čeprav je med njihovim koncertiranjem nekdo zlobno dejal, da imajo glasove, kot bi pri sosedu psa topli...

Preidimo raje na nekaj zelo zanimivega. Takšen kolektiv, kot smo bili mi v petih dneh potovanja, ima vedno najmlajšega in najstarejšega oziroma najmlajšo in najstarejšo zastopnico. Ni bilo treba dolgo ugibati, kdo bi to bil. Najstarejši udeleženec izleta je bil FRANC REBEVSEK iz Strmca. Kljub temu, da ni ženskega spola, ne bom izdajal letnice, ker smo se tako domenili. Enako pravnost pač, tu se nič ne more. Najmlajša je bila IVANKA BRACUN iz Dekmance pri Bistrici ob Sotli. Zelo pristržno sta se objela in cmoknilo je, da je bilo vselej. Na srečo Rebevškovega ata

mi je pri sluzanju nle zatajil in je mora ponavljati. Sicer se je »brani« na vse pretege, a mi ni nič pomagalo. Najstarejša udeleženka izleta in najmlajši udeleženec sta si tudi zmenjale znake naklonjenosti na splošno zadovoljstvo vseh v avtobusu. Smeha najpaz n: manjkalo. Nekaj iz ško doželjnosti, največ pa iz dobre volje, ki je ni manjkalo vseh pet dni. Kakorkoli že, vse se je dobro končalo in vsi štiri je izbrancu so bili: kar nekako nekaj posebnega. Tako smo prišli do poljske meje, kjer so bile formalnosti opravljene v dobri uri, s tem, da smo morali zapisati na nekakšen listič ves denar, kar smo ga imeli s seboj. Najbolj sumljiv je bil naš šofer Tone, no, kmalu se ga je lotila okrogolična poljska uradnica na carini in sta družno preštela, koliko je imel evrenka v žepu in vse je o.o v redu. Mejo smo prešli v Češkem Tešnu in avtobus je na carinskem bloku stal ravno na mostu.

Poljska nas je pričakala bolj »obljudena« kot Češkoslovaška. Več prometa na cesti, bolj pisana vozila in več ljudi po cpravkih. Pred nami je bila velika dežela Najprej smo jo spoznavali skozi vožnjo po črni Sleziji, ki je znana tudi našim ljudem iz zadnje vojne. Tjaka so bili mnogi »internirani« in iz Slezije skorajda ni vodila pot nazaj. Mi smo jo imeli priložnost spoznavati drugače, v lepši luči, prijeteje.

Najstarejši Franc Rebevšek in najmlajša Ivanka Bračun

Najstarejša Ana Vrunč in najmlajši Janez Skornik

VOJAŠKE VAJE - KOKARJE 74

PIŠE DRAGO MEDVED 4

SODELOVATI Z NARAVO

Sodelovati z naravo, je vojakova nužnost. Skoraj ni pravila ali kakršnegakoli poga, ki ga mora opraviti vojak, da ne bi pri tem sodeloval z naravo. Ta mu najprej vodi zatočišče, kjer lahko prebiva, nudi mu udi hrane, varnost. Omogoča mu premike, omogoča mu izpolnjevanje številnih nalog, ki mora biti kos, če hoče uspešno tolči sovražnika.

Ena od enot je delala lesen most preko Drete. Pod strogo vodstvom kapetana Popovića to ni bilo težko. Najvažnejša je organizacija dela. Čeprav imajo vojske na sebi puške, zaščitne maske in ostalo bojno opremo, po-

stane obala reke takoj majhno gradbišče, kjer zaživijo najrazličnejši delovni stroji. Najvažnejši je menda kompresor, saj je moč priključiti na njegova mogočna »pijuča« z zrakom vse vrste strojev od svedra za les do razbijalca betona. Čez čas zapoje s svojim značilnim zavijajočim glasom tudi motorna žaga, medtem, ko nedaleč stran monoton udarja s težkim batom makara. To je stroj za zabijanje težkih lesenih pilotov v rečno dno, da nanje varno sede celoten most.

Kapetan Popović je izdal povelje. Vsi komandirji vedo za svoje naloge. Načrti so že izdelani, sekire se z ostrimi

rezili zasekajo v mehak. Na obali Drete rastejo mostni elementi in čakajo, da jih roke zanesejo v vodo, kjer bodo združeni v konstrukcijo nosili v skupnem imenovalcu 15 ton. Delo je kmalu opravljeno, nekaj so fantje še pustili za nočno vajo, ki bo naslednjega dne. A to je bil le del delovišča na desni obali Drete. Malo višje, bližje staremu mostu so hrumeli stroji. Most je pač možno postaviti na več načinov. Eden najhitrejših je ta, da postaviš težki lansirni most, ki se kar sam pripelje na obalo, le v vodo ga je treba spustiti. Elementi so na težkem vozilu, ki ga je treba postaviti na

obalo. Tudi tukaj ne gre brez dobro utečene ekipe vojakov. Vsak zase mora točno vedeti za svojo nalogo. Če delo ni sinhronizirano, je »se zaman in pravega časovnega učinka ne moremo pričakovati. Toda fantje so »zeli« nalogo in delo zelo resno. Stari vodnik prvega razreda Nikolov ni mnogo razlagal. Povedal je enkrat, a tokrat jasno in glasno, pa so že fantje stali v vodi. Za njim drugi in tretji. Drete je bila premagana.

Največja atrakcija je bil most sestavljen z železnimi elementi, sistema »bejlja«. Kar 60 ton nosilnosti ima in če verjameš ali ne, preko Drete so ga fantje sestavili v osmih urah. Če bi to ponavljali več dni, bi mu bili kos tudi v krajšem času. Na tem delovišču je prevzel komando mlad podporočnik Čoslav Stefanović. Čeprav bi človek

pričakoval, da bo na tem delovišču najbolj hrupno, temu ni bilo tako. Pravzaprav je bilo tukaj najbolj tiho, skrivnostno. Železni elementi so bili zloženi v travi. Ekipe so prihajale posamič in po načrtu po posamezne elemente in jih nosile h konstrukciji. Vsak element ima svoje mesto. Čule so se posamezne komande: »Podiži, po-guraj!« in podobne. Res je, to delo je bilo najbolj utrudljivo. Zelezo je težko. Puška ti visi čez hrbet, na glavi je šlem. Vojak mora biti vedno pripravljen. Tudi takrat, ko ni v strelskem jačku. Čeprav je na delovišču, kjer gradi, mora imeti puško vedno pri roki, tudi zaščitno masko. Kaj če sovrtašnik zastrupi ozračje ali uporabi jedrsko orožje. Delati je treba znati pod vsakimi pogoji. Zato so vaje, da se spomnimo na to in obvlada.

mo vse te veščine. No, nič ni ušlo tudi ostremu očesu komandanta tabora podpolkovniku Milanu Vujičiću, ki je vsak dan obšel svoje »borce« na vseh delovnih mestih in sproti kontroliral in spremljal delo na celotnem sektorju. V neposrednem stiku z vojniki, v pogovoru se ustvarja tista vez, ki odlikuje našo vojsko. Vojaki in starešine sodelujejo na vseh področjih in čeprav dobro vemo, da v vojski ni brez komande ničesar in da vedno mora biti nekdo nekomu podrejen ali nadrejen, sta si kljub temu vojak in starešina prijatelja. To je ena od glavnih odlik naše vojske, ki povsem opravičeno nosi predznak ljudskosti.

Tako se je še en dan prevesil v noč. Zastava se je tiho spustila z droga, da bi jo naslednje jutro spet združeni v zboru svečano pozdravili.

NAGRADNA SLIKOVNA UGANKA

Med reševalce s pravičnimi rešitvami nagradne slikovne ugank bo žreb razdelil nagrade v skupni vrednosti 350 dinarjev:

1. nagrada: 100 din
2.-6. nagrada: po 50 din

Izreček z rešitvijo pošljite na naslov: Uredništvo NOVEGA TEDNIKA, 63000 Celje, Gregorčičeva 5. Na pisemski ovitek napišite TRIJE ENAKI. Pri žrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu do četrta, 14. novembra.

Trije kvadrati v koordinatni mreži imajo do pičice enako risbo. Kateri?

NAGRAJENI REŠEVALCI

Za nagradno križanko, objavljeno v Novem tedniku 24. oktobra, smo dobili 112 rešitev. Zreb je razdelil nagrade takole:

1. nagrada (100 din):
IVAN STRMOLE, 63000 — Celje, Goriška 4

2.-6. nagrada (po 50 din) prejmejo:

IVICA OBRAN — 61433 Radeče 94 b

GRETA KLARIČ, 63000 Celje, Na Zelenici 7

IZTOK KARIZ — 63000 Celje, Simončičeva 2

MARIJA HUS — 63000 Celje, Stanetova 15

VERE STIH — 63000 Celje, Celestinova 8

Vsem izžrebancem bomo nagrade poslali po pošti. Cestiramo!

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE

Vodoravno: asket, ikona, ustava, silak, Stana,

striga, Trst, otrobi, AO, Akra, Bi, Neptun, stan, Carlos, Kranj, Evian, vrtnje stena, sanke.

HUMOR

K Michelangelu je prišel slikar, da bi slišal mnenje o svoji sliki, ki jo je imel za veliko mojstrovino. V resnici je slikar na njej upodobil vse mogoče, kar je pobral pri drugih umetnikih, zato delo ni bilo narejeno v enotnem slogu. Michelangelo je smehljaje se povedal svoje mnenje:

»Na dan vesoljne sodbe dobro varujte sliko! Če bo takrat vsak hotel zbrati svoje ude, vam bo ostalo samo platno!«

Francoski slikar Henri Gervéz je pokazal prijatelju, ki ga je obiskal, sliko ženske v naravni velikosti. Oblečena je bila v tako prozorno obleko, da se je zdela gola.

»Prekrasna dekleta! je očaran dejal prijatelj. »Saj ni dekleta,« je rekel Gervéz, »to je portret žene mojega znanca.«

»Hudiča! In je dovolil, da žena takole pozira?«

»Seveda ne! Gospa mi je pozirala samo za glavo. Ostalo je dvojnica — model.«

»In je bil tvoj znanec zadovoljen?«

»Pa še kako! Takoj je hotel od mene naslov modela.«

Veliki nemški glasbenik Christoph Willibald Gluck je nekega večera igral pri slavni sopranistki Arnouldovi. Nenadoma je vstopil knez Renniški. Glasbenik je mirno igral naprej. Užaljeni princ je vzkliknil:

»Francoz vstane, kadar kdo vstopi, zlasti še, če gre za ugledno osebo.«

»Nemec vstane samo, kadar gre za osebo, ki jo spoštuje,« je odgovoril Gluck.

Nato je odšel.

NAŠ KRAJ

• NAPREDEK DRAŽE VASI

V Draži vasi pri Slovenskih Konjicah imajo zelo prizadevno krajevno skupnost. Zato občani s pomočjo skupščine občine Slovenske Konjice in drugih uspešno razvijajo svojo vas.

Največja pridobitev letošnjega leta je regulacija reke Dravinje, ki teče skozi vas. Delo, ki ga je opravila Vodna skupnost Drava — Mura, je sofinansirala konjiška občina. Regulacija je bila potrebna zaradi gradnje hitre ceste, vas pa je rešila stalnih poplav, saj jih je še lani bilo sedem letos pa nobene več.

Ze lani je KS začela z urejanjem kanalizacije. Letos nameravajo dela končati, vendar še čakajo na pomoč občinske skupščine. Velik napredek za vas pomeni tudi asfaltna cesta Slovenske Konjice — Loče, ki je bila dograjena letos.

Trenutno posvečajo prizadevni občani Draže vasi največ pozornosti pripravam za volitve delegacij samoupravnih interesnih skupnosti. Evidencialni so dvanaest kandidatov in izbrali med ljudmi, za katere vedo, da jih bodo znali zastopati.

FRANCEK MALI

• ŠMARSKI DROBIŽ

V Šmarski občini obstaja upravljeno nezadovoljstvo nad nekaterimi kolektivi, ki še dosedaj niso izpolnili svojih obveznosti do delovnega dne, namenjenega odpravljanju posledic, nastalih po potresu. Občani so tudi nezadovoljni zaradi neusklajenega delovanja gradbene operative in krajevnih skupnosti. Menijo tudi, da je posredniška marža za material (15 %) previsoka in da bi zadostovala tudi 5 %. Prav tako so po mnenju občanov previsoki manipulativni stroški bank. Takšna mnenja so se izkristalizirala na nedavni seji zborov skupščine občine Šmarje pri Jelšah.

Očitno je, da je centralno smetišče v šmarski občini še vedno problem, četudi smo o njem poročali domala vsako leto vsaj enkrat. Smetišče ob cesti Rogatec — Zetale je naravnost nevarno, pravijo občani in višajo nosove nad neznošnim smrdom ter neurejenostjo smetišča, ki je hkrati tudi neograjeno ter leglo podgan in druge golazmi.

Občane Vinskega vrha in osem okoliških vasi hudó peklj neredna dostava pošte. Tajnik krajevnega urada Vinski vrh je hkrati tudi ne-

kak neuraden poštar, ki vaščanom omenjenih vasi deli pošto. Kdor pride na krajevni urad, pošto dobi, ostali pa ne. Omeniti je treba, da je enak postopek tudi pri pomembni pošti. Edino rešitev vidijo prebivalci v nastavitvi poštarja, ki bi vsaj dvakrat tedensko, če že ne večkrat, raznašal pošto po hribih okoli Vinskega vrha ali pa tako, da bi vsak drugi dan prišla na vrsto druga vas.

MILENKO STRASEK

• VELENJE: INVALIDI ZBOROVALI

Preteklo nedeljo so se v dvorani skupščine občine Velenje zbrali na svojo redno skupščino člani Društva invalidov iz občine Velenje. Poročilo o dveletnem delovanju je podal predsednik društva Edvard Centrih, ki je naglasil, da je v društvu, ki obstaja že 5 let, vključenih 740 invalidov, medtem jih je bilo pred nekaj leti le 305. Vsekakor je zasluga za porast članstva v izredno aktivnem delu odbora, ki ima na terenu vrsto prizadevnih poverjenikov. Ti nekateri nepokretne invalide obiskujejo tudi na domu. Ker je v občini Velenje celotno preko 3150 invalidnih oseb, bo društvo oziroma odbor poskrbel za popis vseh invalidnih oseb v občini. Poudarili so, da od tistih, ki nimajo ustreznih prejemkov ne bodo terjali članarine. Ravno nasprotno — tem bodo pomagali še bolj saj je geslo društva INVALID TVOJ PRIJATELJ.

Društvo je med letom izvedlo vrsto humanitarnih akcij ter predavanj, kakor tudi izlet v Istarske toplice in Fiesco, ki se ga je udeležilo kar preko 300 invalidov, med katerimi so bili nekateri celo prvič na morju. Invalidi imajo na voljo tudi pravno posvetovalnico, ter razne komisije, ki skušajo invalidom pomagati pri njihovih življenjskih problemih.

Se zlasti pa se bodo zavzeli za rudarje, da se jim bolelost na hrbtnici prizna kot poklicna bolezen. Z željo se vključiti tudi v posamezne samoupravne interese skupnosti, da bodo preko svojih delegatov uspešneje reševali pereče probleme, s katerimi se srečujejo invalidi, ki niso povsod deležni potrebne pomoči in pozornosti. V okviru društva zelo uspešno delujejo razne športne sekcije, v katere je vključeno kar preko 40 invalidov, ki uspešno nastopajo na raznih tekmovanjih. Rastko Lah pa je na svetovnem prvenstvu v plavanju v Angliji osvojil celo srebrno in zlato odličje. Zbor invalidov je pozdravil tudi predsednik temeljne telesne kulturne skupnosti Velenje Rudi Bajec, ki je poudaril, da bodo tudi oni prispevali dodatna sredstva za športno rekreacijo invalidov, kar so navzoči tople pozdravili. Na zboru so ponovno izvolili za predsednika društva Edvarda CENTRIHA.

V. Roje

CIGANKA — povest iz domačih hribov

36

Ampak to bi bilo tako, kakor da priznava svojo krivdo. Kaj naj počne?

Nič. Potrpeti in počakati, kaj bo.

Ali bogve, če mu čakanje ne prinese še kaj hujšega! Lepo se zbirajo oblaki okoli njega: Pavla se vaj urne, cigan naj ga začne igraje in naj raztroši kake nesramnosti; živ človek ga ne bo več pogledal, tako ga znajo spraviti ob čast in dobro ime.

Zadaj se na Pavlo ne more več ozirati. Saj je itak vedel, da je prišlo tako daleč. Zanj ni več druge: takoj se mora odločiti in z odločnim dejanjem presekati vse spletke.

Ves dan mu je besnel vihar po duši. Ko se je zmrčilo, se je podal na Osoje in je prosil Lenčko. Stari je takoj pritrtil, nevesta pa se je najprej še nekaj kujala, potem pa je dala tudi ona svojo besedo, to tem rajši, ker je Ravnjak rekel, da pojdetaj takoj na oklice, čez dva tedna pa pred oltar.

Nedeljo nato se je vsa cerkev od začudenja zavzela: kajti oklicali so Ravnjaka in Osojnikovo Lenčko.

XII.

Od ciganske tolpe, ki jo je vodil Mirko, jih je ostalo le še šestnajst. Ze davno več se niso spuščali na tako daljna popotovanja, ampak so se sukali kar po tem kraju. Tu okoli je imel njihov poglavar Mirko na kakih šestih ali sedmih krajih take sumljive kupčije, kakor jo je imel z Osojnikom; kadar mu je zmanjkalo denarja, je kar na teh krajih pritisnil in ga vedno dovolj izsilil.

Kadar se je kje prikazal, je bil zmerom kako drugače oblečen, da ga orožniki ne bi spoznali; kajti teh se je bal, pa se jih je tudi imel zakaj. Na Bistrici je bil to teto štirikrat, pa le en edini krat je ujel Osojnika. Prve tri krat

ga je vzel mojster Smola pod streho; bil je pač lahkomiselni in potreben ciganove napitnine. Kar je kraljevna Urška v čevljarjevi koči, si cigan ni upal več blizu, s Cencem pa se je skrivaj shajal, da je tako zvedel, kaj je novega na Bistrici in na Ravnah in Osojah. Tu je bil tisti skrivni vir, iz katerega je čevljarju zmerom še prikapljal kak kovač, za katerega Urška ni vedela; kajti cigan ni bil skripičast in je Cenca vedno nagradil, kadar mu je vedel kaj novega povedati.

Zadnjo nedeljo v juniju se je ulila ploha na bistriško okolico; treskalo je in grmelo in tudi toča se je usula. Cenca žena nocoj ni izpustila na vas; moral je za kso kopti drago, da voda ni vdrla v klet. Iznenada je pridrvel iz gozda dol možki s pelerino okoli in s kapuco na glavi ter je čevljarju na kratko velel:

»Vidiš kako je! Nocoj ostanem v tvoji koči.«

»Mirko, ti?« je vzkliknil čevljar, ki je cigana takoj spoznal. »Zaradi mene seveda lahko ostaneš, toda kaj poroče moja milostljiva, tega ne vem.«

»S to se bom že jaz pomenil. Pojdiva!«

Hitro sta stopila pod streho; tu je cigan vrgel moker plašč čez stol in zaklical v kuhinjo:

»He, gospodinja, kje pa si? Pazen sem, za denar in za lepo besedo mi doš dala prenočišče, kaj? — Pri tem pasjem vremenu ne morem dalje.«

Urška je vstopila skozi kuhinjska vrata in je pomerila tujca nezaupljivo:

»Od kod pa ste?«

»Iz Mlak prihajam čez Jankovec — pa me je ta burja ujela. Ali kaj me vikaš?«

»Kdo pa ste?«

»Aah, saj me še poznaš ne, Hahaha... Petelinšek sem iz Mlak, mešetar, ki ga povsod poznajo, kakor slab denar.«

»Kaj, Petelinšek? Tega sem na Ravnah pač že videla. No, prav, prav, da si še k nam pogledal. Seveda moraš ostati; kam pa hočeš v tem vremenu in tako premočen? Tako ti ne morem postreči, kakor si vaju. Kar bom mogla, pa bom.«

Poiskala je Cenceve hlače in jopič, da se je gost lahko spreoblekel, njegovo obleko pa je nesla sušit. Na mizo je postavila steklenico žganja in dva kozarčka ter odhitela zopet v kuhinjo pripravljat večerjo.

Moža sta sedela v sobi. Ko je cigan izpil kar zaporedno dva kozarčka žganja in se prepričal, da so vrata zaprta, je dejal potihoma:

»Dal si mu vedeti, naj pridem.«

»Da, toda pozno prihajaš,« je zašepetal čevljar.

»Imel sem druge poti in nisem mogel prej. Kaj novega?«

»Ravnjak se ženi.«

»Aaaaa, ali res? Naglo se je odločil. Torej bo z ciganke?«

»Kaj še! Ne ciganke, Lenčko, Osojnikovo Lenčko.«

»Prekleta!« se je zavzel cigan in se rezko zakrohotal: »Hahahahahahaha.«

»Kaj se režiš, kaj je smešnega? Meni je žal za deklo — za Pavlo ali Vando, kakor ji ti praviš.«

»Vanda je neumna kakor noč. Ko bi bila malo pametna, bi bila danes že Ravnica. Ampak za tega ne bi dejal, da je tak lisjak.«

»Za koga? Za Ravnjaka?«

»Da, za Ravnjaka. Večji Lisjak pa je Osojnik...«

»Ostane Vanda v Mariboru?«

»Ne. Jerca jo je spravila od tam.«

»Tista baba, tista salamenska? Kam pa?«

»Tega še nisem mogel izvedeti.«

Cigan je malo pomislil, potem je vprašal:

»Kdaj se bo Ravnjak oženil?«

Stasa Gorenšek

TOPLA MODA ZA HLADNE DNI

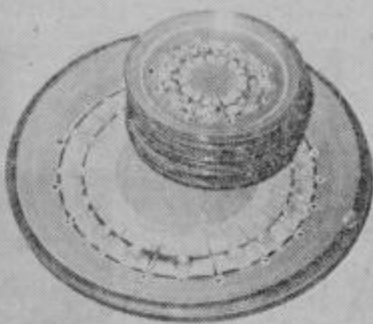
Naj bo še tak mráz in tako huda zima, kot nam jo napovedujejo, v oblačilih, ki nam jih priporoča moda za letošnje jesen in zimo, nam bo vselej toplo in udobno. Največja zasluga za to gre predvsem pletenim oblačilom, narejenim iz debele volne in pa novemu stilu oziroma načinu oblačenja, pri katerem se nosijo številna oblačila drug vrh drugega. Poleg tega, da nam bo tako oblečenim prav gotovo toplo, lahko s tem dosežemo prav zanimivo in učinkovito modno kombinacijo in nov svež videz v oblačenju.

Ce se boste torej odločili in ubogale modo, kar poskusite. Oblačila lahko nosite v takem zaporedju, ki vam je najbolj všeč in skoraj vse, česar se domislite: puli in čez njega srajco, nato pa še debelo jopo. Ali: srajčno bluzo, brezrokavnik ali pullover in spet topla jopico. Vse to se bo najlepše ujemalo z dolgim krilom, ki bo v tem času sešito iz toplih mehkih tkanin.

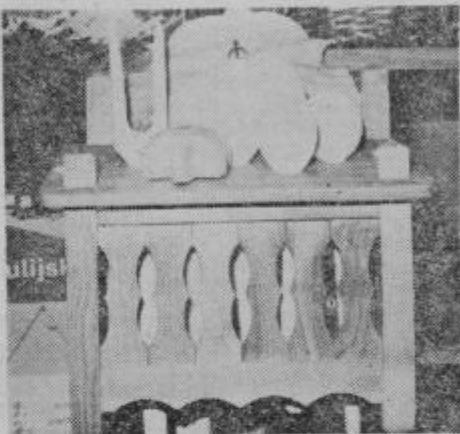
Seveda pa morate biti pozorne pri izbiri barv, ki naj bodo ubrane v skladno harmonijo in materialov, ki morajo biti med seboj sorodni.

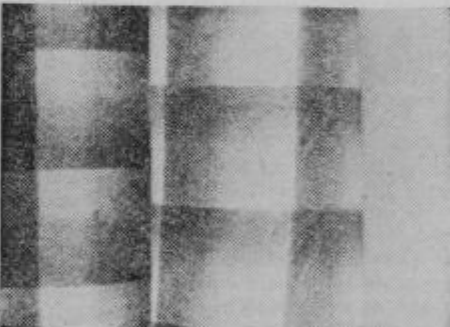
priporočamo

V uradu turistično olepševalnega društva lahko poleg informacij kupite tudi lep spominek. Kot na primer tole bolgarsko keramiko, ki je ročno potiskana z narodnim motivom. Servis 6 krožnikov in 1 velikega za pecivo stane 190 din.

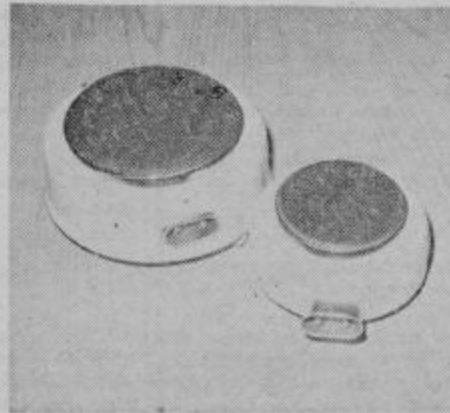
Tudi tale zličnik s kuhalicami prodajajo samo v turističnem uradu. Narejen je iz belega smrekovega lesa. Cena je 156 din.

Ce želite kvalitetno blago za zimske plašče, vam svetujemo odlične tweede, shetlande ali angleški mohair v modnih barvah, ki jih imajo te dni na izbiro v prodajalni Manufaktura. Cene mohairja se sučejo od 289,40 do 392,05 din.

Priporočamo vam moderen jedilni servis za 6 oseb, ki ga poleg krožnikov sestavlja velik jušnik, skleda, oval in omarica. Prodajajo ga v veleblagovnici T, je sodobnih oblik in na voljo v dveh barvah: rdeči in oranžno-rjavi. Proizvajalec KIL Ljube. Cena je 499,62 din.

V Tehnomicatorjevi prodajalni Elektro smo izbrali za vas praktične majhne električne kuhaličke tovarne Iskra. Ceni teh na sliki sta 101,65 in 123,70 din.

TTKS CELJE

TUDI LASTNA SREDSTVA

Delegati temeljnih organizacij združene ga dela, krajevnih skupnosti in telesnokulturnih organizacij (šestdeset po številu) so se sestali pred dnevi na rednem zasedanju začasne skupščine Temeljne telesnokulturne skupnosti Celje. Zadnjič zato, ker bo že prihodnji mesec formirana stalna skupščina TTKS. Seveda pa kljub temu zadnje zasedanje začasne skupščine TTKS ni bilo nič manj pomembno, morda še bolj, saj so delegati pregledali opravljeno delo začeto v lanskem letu in si načrtali program za prihodnje leto.

Ugotovili so, da so bili na tem področju doseženi bistveni premiki, vendar pa bodo večji rezultati vidni šele po daljšem obdobju, ko se bodo stvari ustalile in upognale tisto, kar pričakujemo. Z zadnjim zasedanjem začasne skupščine TTKS pa se je začela tudi javna razprava o predlogu samoupravnega sporazuma in ostalih samoupravnih aktov.

Predsednik IO TTKS Franc Ramskogler je poudaril, da gre z novimi oblikami za globlji pomen telesne kulture, ki mora zajeti vse od predšolskih otrok do starostnikov. V Celju se na razne načine trenutno ukvarja s športom 11 tisoč občanov, vendar je treba to število še povečati. Izredno skrb bo treba v bodoče posvetiti objektom, ki jih je še vedno premalo. Poseben prob-

Franc Ramskogler, predsednik Izvršnega odbora TTKS Celje.

Foto: B. Batalaki

lem so tudi kadri in kljub raznim akcijam ni zadovoljivega odziva. IO TTKS mora čimprej okrepi svoje strokovne službe, da ne bo vse delo ležalo na njegovih plečih.

Predsednik skupščine TTKS Franc Vitanc je opozoril, da je treba pri zbiranju sredstev za prihodnje leto upoštevati tudi lastna sredstva, če bodo hoteli izpolniti zastavljeni program, kajti odbor podpisnikov družbenega dogovora se je odločil za isto prispevno stopnjo iz osebnih dohodkov za financiranje telesne kulture, kot je bila letos (0,5 odstotka).

Tone prof. Goršič je razložil programsko izhodišča za prihodnje leto, ki bodo temeljila na teh nosilcih za posamezna področja:

- zveza za temeljno telesno vzgojo (SSD),
- zveza za športno rekreacijo in
- zveza za tekmovalni šport z ustreznimi komisijami ter strokovnimi združenji.

Pri temeljni telesni vzgoji gre za dvig kompletne sposobnosti vseh učencev, ne pa samo tistih, ki so že upo naravnost obdarjeni s smislom za šport in jih tudi v tem smislu protežiramo. Tako je bilo do sedaj, vendar to ni pravilno. Cilj je torej zajeta vseh otrok v temeljni telesni vzgoji, kajti le tako lahko pričakujemo kasnejši dvig telesne sposobnosti odraslih in odraslih. Več se je treba ukvarjati tudi s predšolskimi otroci (VVU, potrebna igrišča itd.) ter igre za njih obogatiti z novimi, privlačnimi elementi. Pri športni rekreaciji kaj več ne bo možno doseči, izdali pa bodo brošuro, kjer bo vsak posameznik videl, koliko se moramo ukvarjati s športom za telesno sposobnost. Posebno pozornost pa

je treba posvetiti tekmovalnemu športu in nadaljevati s spremljanjem uspehov športnih organizacij. Zavzel se je tudi za varianto B pri financiranju, kjer se naj upoštevajo lastni dohodki. Da ne bi bilo stalnih problemov z objekti, kje bodo in kakšni, so izdelali plan, kjer so zajete za daljše obdobje vse površine namenjene športnim objektom.

V razpravi so sodelovali: Franjo Kočar je bil proti varianti B za financiranje telesne kulture, zavzel pa se je za centralno opravljanje s športnimi objekti v Celju in tudi za centralni športni klub Nace Krumpak je govoril o Golovcu in zagotovil, da bo glavni objekt (hala) gotov do 1. avgusta prihodnjega leta in tako tudi namenjen športu. Tone Erjavec je opozoril na nemogoč odnos nekaterih do vzdrževanja objektov in predlagal, da se proti takšnim uveljavljenim sankcijam. Tudi Konrad Končan se je ustavil ob objektih (odbojkarji so prav tako kot košarkarji brez svojega prostora in nastopajo izven Celja), medtem ko se je Mitja Pipan zadržal pri pripravljanju aktov za samoupravno delovanje TTKS. Tone Zagar se je dotaknil prisotnosti JLA v TTKS, saj telesni vzgoji v vojski posvečajo veliko pozornost. To je že urejeno.

Skratka, delegati so z nekaterimi dopolnitvami (centralno vzdrževanje objektov, misel na pripravo ustanovitve centralnega športnega društva, programiranje v realnih finančnih možnostih itd.) sprejeli programska izhodišča za prihodnje leto. Ob zaključku so sprejeli operativni sklep, da takoj pristopijo k oživitvi Občinske zveze za telesno kulturo, ki mora opravljati svojo funkcijo.

TONE VRABL

● PIREŠICA: OPOZORILO VOZNIKOM

Pred kratkim je bila odprta nova asfaltirana cesta v dolžini štirih km od Pirešice do Ponikve. Nedvomno je to pomembna zveza, ki bo v kratkem vodila prav do Velenja. Pravkar so namreč začeli s cestnimi deli na odseku Arnače — Ponikva, kjer bi naj položili asfalt še pred zimo.

Ne smemo prezreti dejstva, da gladka asfaltna cesta omogoča hitrejšo vožnjo, ki pa ni priporočljiva pri ozki ovinkasti cesti, posebno še, ker so ovinki izpeljani manj varno in mnogi visijo navzven. Cesta se vije v vsej svoji dolžini med listnatim gozdom, kar je posebno v jesenskem času lahko zelo nevarno. Odpadlo listje pomeni prave pasti, pesek na ovinkih in neutrjene bankine prav tako.

JOŽE MIKLAVC

ŠPORT NT — ŠPORT NT — ŠPORT NT — ŠPORT NT — ŠPORT NT

SSI

IGRE S TRADICIJO

Letos poteka deset let, odkar so organizirane redne in sistematizirane športne igre (SSI) v celjski občini. Vsekakor je to podatek, ki uvršča celjsko občino oz. SSI na tem področju vsaj med prve, če ne že na prvo mesto v Sloveniji. Ševeda pa so bile sistematizirane športne igre že prej prisotne v delavskem Celju, vendar v manjšem obsegu, bolj občasno in načrtno.

Zaradi vse večjih potreb po organizirani rekreaciji in športni dejavnosti (vse bolj napete delovne obveznosti, tehnični napredek in ostalo) so se v Celju odločili pri Občinskem sindikalnem svetu za organizirane sindikalne športne igre, ki so kmalu dobile svoj stalni in občasni krog sodelavcev, vse skupaj pa se je z leti tako širilo, da danes že predstavlja pomembno in množično obliko rekreacije in športne dejavnosti v naši občini. Vseskozi so in še tekmujejo v treh kategorijah — člani, starejši člani in članice. Prve igre so bile končane 1965 in je sodelovalo 28 osnovnih sindikalnih organizacij, letos pa že 80! Medtem ko ko so leta 1965 tekmovali v sedmih športnih panogah, so letos že v desetih. V vseh letih obstoja SSI pa se je zvrstilo 16 športnih panog, pač zato, ker se je program menjal po interesu ljudi. Leta 1965 je bilo nastopajočih v vseh kategorijah in panogah 87 ekip, letos pa že kar 650! Podatek za leto 1970 govori, da je bilo 1291 nastopajočih, letos jih je pa že 2500! Če k temu pristojemo v letošnjem letu še 2500 nastopajočih v kolesarski akciji (prva v Sloveniji, ki so jo potem povzeli drugi, ne pa obratno!) in 1300 v plavanju (tako množična za vse kategorije in družine tudi edina v Sloveniji!) ter številne »individualiste«, ki izpolnjujejo pogoje za TRIM športni znak, potem vidimo, da gre za resnično množično obliko, katero ne gre podcenjevati, temveč še naprej sistematizirano razvijati.

Kaj meni o tem prof. Tone Goršič, ki s teamom športnih zanesenjakov na tem področju že veskozi skrbi za to interesno in pomembno področje?

»Skrozi vse do sedaj organizirane SSI smo opazili, da gre za neko zakonitost in to, da je najlažje organizirati organizirano akcijo s kvalit-

Tone Goršič

nimi sindikalnimi ekipami, potem pa se vse to skupaj razvija nazaj v internost. Osveščanje je tako večje. Prišli smo že tako daleč, da bomo morali SSI zožiti na račun notranje dejavnosti v kolektivih. Z razvojem SSI so rasti tudi pogoji za igre in vedno več je bilo delovnih organizacij z organiziranimi komisijami za pripravo iger. Zlasti v večjih delovnih organizacijah se je nabralo toliko dela, da so za to določili profesionalno delovno mesto rekreatorja, kot v Cinkarni, Aeru, Zvezarni in EMO, razmišljajo pa tudi drugod. S skupnimi akcijami kolektivov smo prišli do množičnih rekreacijskih objektov na Gričku in Skalni kleti. Vse to pa je bila tudi osnovna podlaga za uspeh TRIM akcij. Skratka značilno je, da smo menjali tekmovalni sistem — od občasnih oblik smo prešli v redno delovanje.

Se pojavljajo pri SSI kakšne dileme?

»Teh je več, predvsem pa na pr. na problem združevanja neformalnih skupin, kot krajevnih skupnosti, posameznih ulic itd., uvedba vzporednega poteka ligaških tekmovalij, kajti s tem bi povečali aktivnost in resnost in podobno. Pridobiti je treba nove površine, zlasti na Golovcu, kjer že za prihodnje leto predvidevamo več rekreacijskih igrišč.

Usmerjevalec in koordinator programa je zveza za športno rekreacijo ob sodelovanju komisije pri občinskem sindikalnem svetu. Dejavnost v

prihodnjem letu bo poleg naštetega potekala več ali manj v osnovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, posredno pa se cilji športne rekreacije uresničujejo tudi v šolah in vzgojno varstvenih ustanovah. Pri izvajanju svojega programa se bo zveza povezala in dogovarjala z vsemi strokovnimi zvezami in komisijami, ki delujejo v okviru TTKS. Za določene skupne akcije pa se bo dogovarjala tudi na območju regije in republike ter se vključevala v program republiškega odbora za športno rekreacijo. Osnovni cilj programa so skrbeti za dvig nivoja telesne sposobnosti in vedrega izpolnjevanja prostega časa vseh občanov s takimi programi, ki bodo lahko odgovorili vsakemu delavcu na vprašanje »KAJ MI NUDI PROGRAM, KI GA FINANCIRAM«.

Za dosego teh ciljev bodo financirali ali usmerjali občane v naslednje aktivnosti: Redno organizirane oblike (SSI, vadba rekreacijskih skupin in interna tekmovanja v TOZD), občasno organizirane oblike (TRIM dnevi kolesarjenja, plavanja in hoje, TRIM športni znak, tečaj plavanja in smučanja, pikniki in izleti s športno rekreativno vsebino in razne igre sorodnih TOZD), usmerjene oblike (z objekti in izposojevalnicami rekreativnih ter s programi individualne aktivnosti in obveščanjem o možnostih rekreativne aktivnosti v Celju) in individualne oblike, ki jih bo vzpodbujala propaganda, občasno organizirane akcije in druge oblike telesnokulturnega osveščanja.

Ob koncu je prof. Tone Goršič povedal:

»Prihodnje leto bo poleg ostalega zlasti precej enkratnih množičnih akcij (kolesarjenje, plavanje, hoja, smučanje, tek itd.), ker želimo zažeti čimširši krog ljudi. Da bi dosegli končni namen teh enkratnih akcij, bomo izdali knjižico z navodili za pridobivanje kondicije v obliki individualne aktivnosti, ki naj bi vzpodbujala vse nastopajoče, da ne bi bile te akcije enkratne, ampak da bi sistematizirano teklo skozi daljše obdobje. Medtem ko se v ostalih občinah še vedno pojavljajo dileme, kako z rekreacijo, smo pri nas že zdavnaj rešili vprašanje ali dati prednost množičnemu športu ali ne. Dalj smole«.

TONE VRABL

ROKOMET

SNOJ: „ODLIČEN ROKOMET“

Preko 2500 gledalcev se je zbralo v soboto na derbyju jesenskega prvenstva v drugi zvezni rokometni ligi. Celjani so zmagali proti Mehaniki 18:15 (8:6). Bilo je to srečanje, ki se ga bomo spominjali še dolgo. Zakaj? O tem pa nam pove tudi vse izjava delegata in zveznega kapitana jugoslovanske reprezentance Ivana Snoja, ki je dejal:

»Hvala za tako lepo rokometno predstavo. To je pravi rokometni ambient. Poln stadion in izvrstna igra obeh moštev. Občinstvo do zadnje meje objektivno, kar pomeni, da je rokomet in njegova publika v Celju res ena najboljših pri nas. Zmaga Celja je popolnoma zaslužena, zlasti potem, ko so domačini preko Levstika, Miha in Vlada Bojeviča v 50. minuti odločili in se odlepili od 12:11 na 15:11. Prikazani rokomet obeh ekip je bil enakovreden prvotlačskemu najboljšim tekam. Čestitkam vsem, ki so prispevali svoj delež k tej uspešni predstavi.«

Celjani so uspeli. Sedaj so sami na vrhu tablice. Toda v soboto bo potrebno zmagati v Varaždinu proti nevarnemu in ranjenemu Varteksu. O tej tekmi pa nam je trener Seleseljko dejal: »Med tednom gremo v dvorano Zagreba na prijateljsko tekmo proti prvotlaču. Upam, da bodo fantje znali obdržati prednost dveh zadetkov. Tu namreč vse preveč in prelahko predamo vodstvo domačinom. Če bomo ponovili današnjo igro, bi morali uspeti.«

Zadetke na tej izredni tekmi proti Mehaniki so dosegli: Vlado Bojevič 6, Levstik 4, Koren 3, Pučko 2, Miha Bojevič 1, Pevnik 1 in Laskar 1. Odlično so igrali vsi, svoj poseben prispevek so dali Koren in Miha Bojevič v prvem delu igre in Vlado Bojevič ter Levstik v nadaljevanju. J. Kuzma

NOGOMET: SAMO REMI

Celjani so bili v nedeljo razočarani. Na Glaziji smo cer videli osem zadetkov, toda domačini so osvojili samo točko. Drava je uspela remizirati proti Kladivarju. Rezultat 4:4 (3:4). Zakaj tako pa nam bo takoj pojasnila izjava tehničnega svetovaleca MK Kladivar, tovariša Branka Dupančiča, ki je po tekmi dejal: »Nismo klub, da bi lahko svojim igralcem delili stanovanja. Ker to ne moremo, je Dobrak odšel gledat tekmo v Smartno, namesto da bi pomagal labljeni ekipi v Celju. Zaradi objektivnih težav je izostala tudi vratar Alunovič in zaradi tega je obramba igrala pod psihičnim pritiskom. Vse to pa je vzrok, da smo po vodstvu 3:0, dobili v osmih minutah štiri zadetke. Se dobro, da je Kuder v nadaljevanju rezultat izenačil. Toda zagotavljam, da bomo v društvu naredili red. Nihče pa ne bo dobil izpisnice, čeravno nekateri klubi iz okolice Celja stalno nadlegujejo naše igralce z novimi ponudbami.«

Celjani so izgubili točko. To ni tako tragično, kajti Drava jim beži samo za eno točko. Mnogo bolj nevarno je to, da igralci nimajo pravega stimulansa. Nekateri žal še vedno imajo velike finančne želje, čeravno teh v amaterski nogometni ligi ni mogoče realizirati. V prihodnjem kotu igrajo Celjani ponovno doma proti Ljubljani. Tokrat ne bo igral Hribernik, ki je dobil sedaj že drugi rumeni karton. Skoda. Tehnično vodstvo bo imelo nove težave pri izbiri moštva.

V conski nogometni ligi vse po starem. Smartno je to krat odpravilo Steklarja 4:1. Dravinja je boljše od Osankarice za minimalni met. Rezultat 2:1. Velenje pa je podleglo v gosteh proti Bakovcem 0:1. Na lestvici Smartno prvo brez izgubljene točke, Steklar četrti, Dravinja peta, Rudar Velenje šesti in Osankarica, dvanaesta, zadnja.

J. KUZMA

ŠPORTNI UTRINKI

USPEH JADRALNIH MODELARJEV

Celjski jadralski modelarji so dosegli nov uspeh. Na dveh zadnjih tekmovanjih v Jugoslaviji so osvojili dve ekipni zmagi. V Murski Soboti so osvojili pokal Pomurja, med posamezniki pa je zmagal Parkelj, drugi je bil Lesjak in tretji Toplak.

V reprezentanci Slovenije pa sta sodelovala Leskovič in Parkelj. Skupaj z Ljubljancem Videnskom sta osvojili pokal Jugoslavije v Zagrebu. Premagali so vse republiške vrste in izvrstne ekipe iz Italije, Nemčije, Avstrije in Madžarske. Med posamezniki je Parkelj osvojil drugo mesto, Leskovič pa šesto.

ZMAGA NAD MARIBOROM

Ceravno nimajo svoje telovadnice in možnosti za nastop v Celju, dekleta Gaberja nadaljujejo z uspehi v republiški odbojarski ligi. Tudi tokrat so v Sentjurju pri Celju osvojile dragoceni točki v srečanju proti Mariboru. Rezultat 3:1 (15:4, 15:5, 18:15, 15:8) pove o sigurni igri Celjank, ki so v slabih dveh urah popolnoma nadigrale odlično vrsto Maribora. Za večji uspeh v borbi za Fužinarjem so naslov prvaka pa bo potrebno, da čimprej uredimo vprašanje vadbe in igranja v eni od dveh novih osnovnih šolah v Celju. Ti zavodi imajo lepe in prostorne telovadnice, ki pa so za športnike še zaprte. Skoda!

PORAZ PROTI ZELINI

Mladi igralci Zeline so pripravili veliko presenečenje, ko so na Skalni kleti premagali domačo moštvo Gaberja. Rezultat 1:0 za goste je boleč. Toda omeniti moramo, da so Celjani imeli veskozi iniciativo, žal pa svojo premoč niso znali izkoristiti. Gostje so po prodoru povedli in se pozneje pametno branili. V celjski vrsti sta zadovoljila le Jošt in Zupanc. Na tablici so sedaj Celjani po porazu proti Jedinstvu 0:3 in proti Zelini 0:1 izgubili odlično tretje mesto. V pokalnih tekmah proti Marathonu pa so podlegli 1:4. V preostalih dveh tekmah igrajo v nedeljo doma proti Trešnjem in pozneje proti Pomurju v gosteh.

CELJSKA NOGOMETNA PODZVEZA

V nadaljevanju tekmovanja v I. skupini celjske nogometne podzveze so se srečanja v 9. kolu končala z naslednjimi izidi: Soštanj — Kovinar 0:0, Boč — Papirničar 2:2, Straža — Olimp 2:2, Pivovar — Ljubno 0:4, Brežice — Senovo 1:0 in Opekari — Celuzor 2:2.

Lestvica:

Ljubno	9	7	1	1	22:7
Straža	9	6	2	1	24:11
Olimp	9	5	3	1	20:5
Papirničar	9	3	2	2	28:15
Soštanj	9	5	1	3	16:14
Brežice	9	4	2	3	19:20
Celuzor	9	3	2	4	14:24
Kovinar	9	2	4	3	13:6
Boč	9	1	2	6	12:25
Senovo	9	2	1	6	15:26
Pivovar	9	0	1	8	9:25
Opekari	9	3	1	5	15:16

Rezultati 9. kola II. skupine: Kozje — Smarje 2:1, Polzela — Oplotnica 3:0, Ponikva — Zalec 3:1, Vransko — Krško B 5:2, Velenje B — Senovo B 2:2 in Gotovlje — Dravinja B 1:1.

Lestvica:	7	7	0	0	47:11
Zalec	9	6	0	3	25:12
Polzela	9	5	2	2	24:12
Gotovlje	9	3	2	0	12:8
Kozje	8	4	0	4	6:65
Oplotnica	8	4	1	3	27:15
Ponikva	8	4	1	3	25:13
Dravinja B	8	4	1	3	19:22
Vransko	8	1	2	5	9:22
Senovo B	8	1	1	6	21:24
Velenje B	8	1	0	7	9:27
Krško B	8	0	0	8	9:27
Smarje	8	0	0	8	9:27

TRIM VESTI

NOGOMET

Končno je tekmovalje v nogometu za sindikalne ekipe. Letos je nastopilo rekordno število ekip in to kar 50 v šestih ligah. Končni vrstni red: I. liga: 1. TTC 14:5 in 10 točk, 2. Zlatarna 9. 3. TMC 8, sledijo Metka, EMO, Zavarovalnica, Klama in Ingrad.

II. liga: 1. Zvezarnica 13:2 in 13 točk, 2. Aero 9. 3. Avto Celje 9, sledijo Merx, Savinja, Zilina, Toper in SDK.

III. liga: 1. Cinkarna 25:2 in 13 točk, 2. Gradis 12. 3. Čestno podjetje 7, sledijo Intercommerce, Prosveta, Elektro-signal, Remont in Obnova.

IV. liga: 1. UVJ 16:5 in 10, 2. LB 10. 3. Mesnine 10, sledijo Prevoznistvo, Transjug, Avtomotor, Carina in SKINC.

V. liga: 1. Avtoleparstvo 16:4 in 12 točk, 2. Pionermehanika 11. 3. Zvezarnica 10, sledijo Pohištvo, Eol, Občina, GG in PTT.

VI. liga: 1. Elektro, 2. Pionarna 3. Geodetski zavod, sledijo ZD, ZNG, OŠ Hudinja, Tkanina, Zapori, Izletnik in CE-KA.

tv

SEMINARJI ZA SODELAVCE ŠSD

Republiški center SSD in ZS SRS prireja v vsej Sloveniji enodnevne seminarje za mentorje, predsestnike in tajnike SSD. Tudi v celjski regiji bodo ti seminarji opravljeni v tem tednu in to v Preboldu, kjer se bodo udeleženci lahko neposredno seznanili z delom tamkašnjega društva, trikratnega zaporednega zmagovalca SSD v naši republiki. Na seminarju se bodo seznanili z novo organiziranostjo šolskega športa, oblikami dela, propozicijah republiškega tekmovanja SSD, ogledali si bodo barvni film o delovanju SSD v SRS, izvolili pa bodo tudi delegate za področni koordinacijski odbor in republiški zbor SSD.

K. JUG

KEGLJANJE

INGRAD PRVAK

Na republiškem kegljaškem prvenstvu v borbenih igrah so Celjani dosegli svoj največji uspeh. Novi prvak je ekipa Ingrada, ki je podrla 1141 kegljev in jo je le domača ekipa Celja ogrozila pri osvojitvi prvaka. Celjani so bili prekratki za 16 kegljev in so dosegli drugo mesto s 1123 keglji. Znaane ekipe, kot so Triglav, ki je tretji, Gradis, Konstruktor in ostali so znatno slabše.

Za novega republiškega prvaka so kegljali: Ivan Ahlik, Jože Lipovšek, Ivan Cizelj, Stane Turnšek, Edi Sunko, Roman Dobrišek, Alojz Justin, Jernej Kumer, Boris Kompan, Dušan Vanovšek, Dušan Lipovšek in Leopold Rudigaj.

Ce pa upoštevamo, da so osmo mesto osvojili predstavniki Aera, podrla so 1014 kegljev in deveto mesto Zalec 987 smo Celjani med 32 ekipami dosegli na tem prvenstvu največ.

jk

HOKEJ N. L.

MLADOST IZGUBILA

V nadaljevanju državnega prvenstva v hokeju na ledu so celjski igralci dosegli nov uspeh. Premagali so Mladost 13:2 (3:0, 2:1, 7:1). Ob tej tekmi nam je Rajko Juršič dejal: »Tokrat fantje niso zmagali tako kombinatno kot teden dni popreje. V tretji tretlini so se razgrnili in s kombinacijami premagali vratarja gostov kar sedemkrat. Razveseljivo je, da je kar deset igralcev doseglo zadetke.«

Igra se torej popravlja. Mladost pa se še vedno kaže v posameznih etapah igre. Zato ne gre vse tako tekoče. Zadetek pa so tokrat dosegli: Ograjenšek 2, Antleč 2, Kerkoč, Sušnik, Senica, Lesjak, Vertovšek, Smere, Hribar in Dobovnik. Na tablici so Celjani drugi.

Mladinci Celja pa so v prijateljski tekmi izgubili v Celju proti Olimpiji 6:8 (1:3, 4:0, 1:5). Čeravno so vodili že s 6:4. Zadetek sta dosegla Zorko 5 in Vajdetič.

jk

30 KONUSOVIH LET

II. SVETOVNA VOJNA

Hitlerjeva Nemčija je aprila leta 1941 napadla Jugoslavijo. Nemška vojska je prišla v Konjice že aprila tega leta, kmalu na — 13. in 16. aprila — pa Nemci že izvedli prve areacije zavednih Slovencev v konjiški občini.

Prve vesti o odporu proti okupatorju so prišle prihajajo na območje konjiške občine že leta 1941. Sin učitelja iz Spitaliča, Marjan Krtan, ki je deloval v konjiški organizaciji v Mariboru, je svoje prijatelje v Konjicah seznanil z odporom proti okupatorju. Rudi Stepanek ter Selihovi in Vovčevi fantje so pod vplivom spoznanj izvedli že avgusta ali septembra 1941 prvo akcijo v Konjicah. Trosili so protifašistične letake po ulicah. Vendar pa v odpornem gibanju niso sodelovali samo mladi, temveč tudi večji Konjičani, med njimi železničarja Franc Tratnik in Jurij Hinič, ki pa nista bila izdana in 27. decembra 1942 so ju Nemci v prirobu ustrelili.

Prvi partizani so se na Pohorju pojavili že julija 1941, konjiško območje pa je bila pohorska četa septembra 1941. Tu si je za krajši

čas uredila svoj tabor, naslednji mesec pa že odšla na Grmado nad Piešivcem, kjer se je združila s savinjskimi in revirskimi partizani v I. štajerski bataljon.

Partizanskega delovanja na konjiškem območju pa ni bilo več čutiti do jeseni leta 1942, ko je na Pohorje prišel I. pohorski bataljon. Od njegovega prihoda pa vse do zadnjega junaškega boja 8. januarja 1943 pri Osankarici je pohorski bataljon na konjiškem območju opravil številne uspešne akcije. Med tem je prišel v bližino Konjic tudi poverjenik izvršnega odbora OF Slovenije Ivan Nemec-Vojko. Za sekretarja okrožnega odbora OF je postavil Toneta Melivo.

Med večje akcije pohorskega bataljona na konjiškem območju spada tudi »ekonomska« akcija, ki so jo partizani izvedli 12. oktobra 1942 v Boharini nad Zrečami. Tam je bila trgovina, vod »vermanskafta« pa je imel svoj sedež. Partizani so izpraznili trgovino, polastili so se oblek »vermanskafta« in vse skupaj odpeljali z vozom na Pohorje. Pri Resniku so se tedaj uspešno spopadli s policijo in »vermania«, ki so se zjutraj napotili za njimi iz

Zreč. Prav na ta dan pa danes praznuje občina Slovenske Konjice svoj praznik.

Partizani so ponovno prišli na konjiško območje konec junija 1943. leta. Med njimi je bil tudi Boris Vinter, domačin iz Zreč, ki je bil takrat že komandir čete (kasneje je poveljeval II. pohorski brigadni komandant NOB v Sloveniji Boris Vinter je kot hraber borec padel 19. februarja 1945 kot komandant Slandrove brigade na Menini planini.

S prihodom XIV. divizije na Štajersko pa so bile ustvarjene možnosti za večji razvoj politične dejavnosti. Kronisti te slavne divizije poudarjajo, da je prebivalstvo Starih Slemen, Tolstega vrha in Kamne gore borce zelo toplo sprejemalo in nudilo vso možno pomoč.

Od marca 1944 pa do osvoboditve so partizanske enote na konjiškem območju izvedle številne uspešne akcije. Prebivalstvo je s partizani sodelovalo povsod, to sodelovanje pa so hoteli preprečiti Nemci z nasiljem. Zadnje žrtve med prebivalci konjiškega območja pa so padle prav na dan zmage — to je 9. maja 1945. Vla-

slovci, ki so se tedaj umikali skozi naše kraje, so na ta dan ustrelili in zaklali 35 ljudi, pretežno iz Konjic in Zreč. 16. junija 1945 pa je eksplozija zbrane nemške municije v skladišču na Dobrnežu ob glavni cesti terjala smrt še 16 mladeničev, ki so se v NOV vključili malo pred osvoboditvijo.

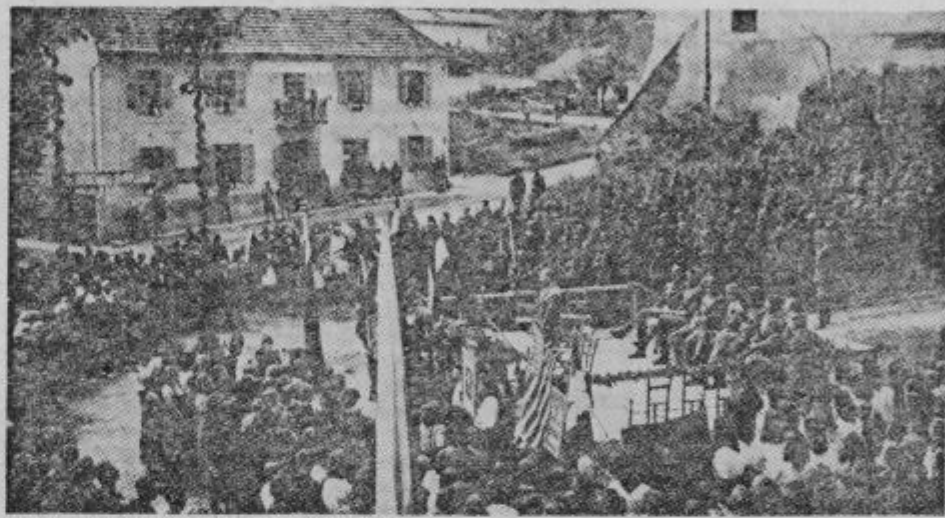
Tovarnar Lavrič je že pred koncem vojne odpeljal iz Konjic stroje, tri avtomobile, velike količine izdelanega usnja in drugih stvari. Poskrbel je tudi za to, da porabljeni material ni nadomeščal z novimi pošilkami. Tovarna je bila tako po osvoboditvi skoraj popolnoma iz-

ropana. Kar je pustil tovarnar, so s svojim opustošenjem dokončali Vlasovci, ki so zažgali moderno urejeno mehanično in ključavničarsko delavnico. Vse je bilo popolnoma uničeno.

Kljub temu pa je že prve dni po osvoboditvi pričelo 138 delavcev in dva nameščena z delom. Že drugi dan so začeli odstranjevati ruševine in čistiti obrat. Nova uprava se je zavedla velikega pomena v Avstrijo odpeljanih strojev. Vodstvo je sprva pisмено posredovalo pri zasedbenih oblasteh za vrnitev strojev. Ker pa to ni zaleglo, je delegat usnarne osebno posredoval v Grad-

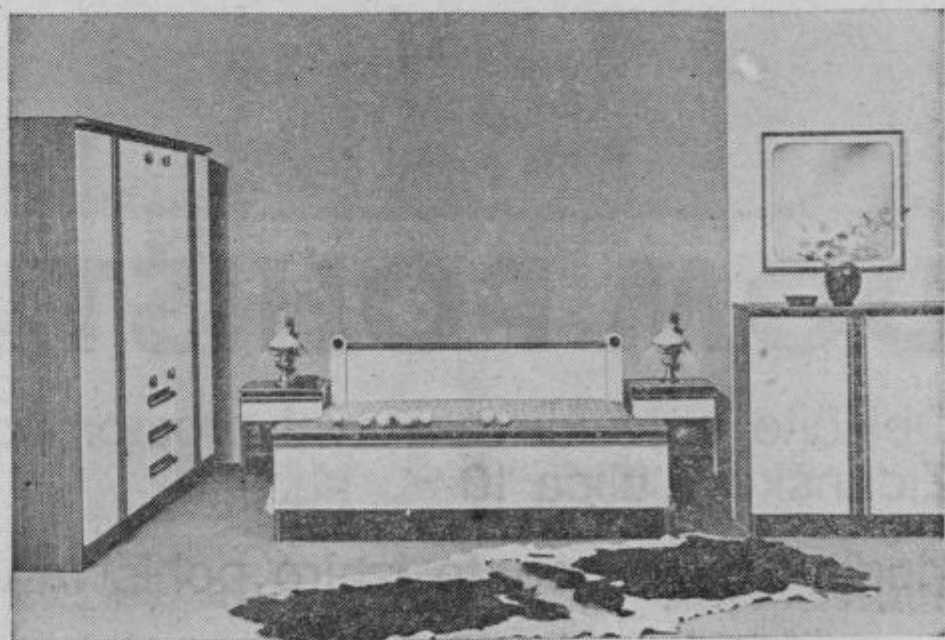
cu. Sele osebni stiki s poveljnikom Rdeče armade v tem mestu so pomagali, da so bili 17. julija 1945 vrnjeni stroji za jermenski oddelk. Ker pa so v Gradcu vsaki dan pričakovali prihod angleške vojske, je bilo treba stroje nemudoma razstaviti in odpeljati. Delavci iz Slovenskih Konjic so odšli v Gradec ob treh zjutraj, z velikimi napori so težke stroje iz prvega nadstropja prenesli na dva kamiona s prikolico in se že opolnoči istega dne z njimi srečno vrnili domov.

(prihodnjič: Mejniki v razvoju Konusa)

Miting leta 1945 v svobodnih Konjicah

En ogled je vreden več kot 1000 besed...

SPALNICA PETRA

PRIVOŠČITE SI VELIKO UDOBJE NA MAJHNEM PROSTORU

Zadošča vam že 14 kvadratnih metrov, da si omislite eno izmed naših spalnic PETRA: kombinacija furnirja tanglejika in belo obarvanih površin (na sliki), vso v furnirju tanglejika ali pa v hrastovem furnirju. V petdelno omaro lahko shranite oblačila tudi veččlanska družina. Prostor za posteljnino ož vznožju postelje.

KREDIT DO 15.000 DINARJEV. OB NAKUPU Z DEVIZAMI 3-ODSTOTNI POPUST.

PETRO si lahko ogledate v naši prodajalni. Za dodatne informacije pišite na naslov: Lesnina, SJEP, 61000 Ljubljana, Parmova 53.

lesnina
CELJE, ČUPRIJSKA 1

TRGOVSKO PODJETJE

moda

CELJE

POSLOVALNICA

Torbica

nudi

CENJENIM STRANKAM PESTRO
IZBIRO DEŽNIKOV, DAMSKIH
TORBIC, POSLOVNIH KOVČKOV
TER DRUGE USNJENE GALANTERIJE

PRIČAKUJE VAS KOLEKTIV POSLOVALNICE

VIRŠTANJ: ZGORELO GOSPODARSKO POSLOPJE

V nedeljo okoli 13. ure je pri kmetu Antonu Štuku iz Sel pri Virštanju pričelo goriti gospodarsko poslopje — ko je bila družina pri kosilu. Ogenj se je tako hitro razširil, da se kljub hitri intervenciji domačinov in gasilcev iz Podčetrčka ter njihovih kolegov iz Prevalja, ki so jim ravno takrat podarili brizgalno in opremo za trodelni napad, ni dalo ničesar več storiti. Ogenj je poleg gospodarskega poslopja uničil tudi 10 tisoč kilogramov sena, 3 tone koruze, mlina za sadje in žito, novo kosilnico, skobelnik, elektro motor in veliko drugega orodja. Zgorela je tudi ena svinja. Skoda znaša okoli 20 starih milijonov. Domneva se, da je požar nastal zaradi kratkega stika v električni napeljavi.

Posnetek: I. IVACIČ

DOM POHIŠTVA CELJE

Obiščite največji razstavni prostor pohištva v Celju — dom pohištva, Zidanškova ulica 10

Nudimo vam bogato izbiro pohištva večine jugoslovanskih proizvajalcev

- ugodne kreditne pogoje
- brezplačna dostava do 30 km
- brezplačen strokovni nasvet
- po želji tudi montaža na domu
- talna obloga ITISON je bodočnost talnih oblog, režemo po meri
- posebej opozarjamo na vrtno garniture in pisarniško opremo
- sprejemamo individualna naročila za opremo šol

Obiščite nas in se prepričajte o kvaliteti naših uslug in izbirajte med širokim izborom vseh vrst pohištva

LOVSKA DOGODIVŠČINA

LOVEC JAKA

Kako pravi pesem? Takole!
— Mi smo lovci zgodaj
vstali, vsak svojo puško na
ramo d'jali. Po gozdu smo
hodili, smo zajčke lovili,
smo slišali en glas, smo mi-
slili, da je špas, pa vendar
je moral zajček dol past'.
Tako: tokrat bo stekla be-
geda o JAKOBU PETKU iz
Zahomna. Ali veste, kje je
Zahom? Ne veste. Potlej
vprašajte vse zveste obisko-
valce, ki se vsako soboto po-

poldne, vsako lepo nedeljo
porpno na vrh Homa, kjer
imajo zabukovski planinci
svojo postojanko. Ja, v ne-
kaj letih se je na vrhu Hom-
na tako spremenilo, da člo-
vek, oboževalec planin posto-
ji, gleda in se čudi.
Kar spodaj pa je PETKO-
VA domačija. Tam je doma
JAKOB PETEK in tam slož-
no gospodarita s sinom Edi-
jem, s snaho, ki mora v le-
pem ali grdem v žalski JU-
TEKS, Edi je ostal zvest

MONTANI v Zabukovici, nje-
gov sin je imeniten kuhar
v gostišču Ojstrica, hčerka
pa hodi v sedmi razred os-
novne šole v Grizah.
Seveda bi lahko na račun
Petkovih fantov marsikatero
veselo zapisal, saj smo ga
nekad kot fantje skupaj
»biksali«, peli in plesali, za-
kaj Edi je rad razpotegnil
harmoniko in dobra volja je
bila tukaj. Taki so pač lju-
dje v Zahomu: vedri, nasme-
jani, znajo tudi katero trdo

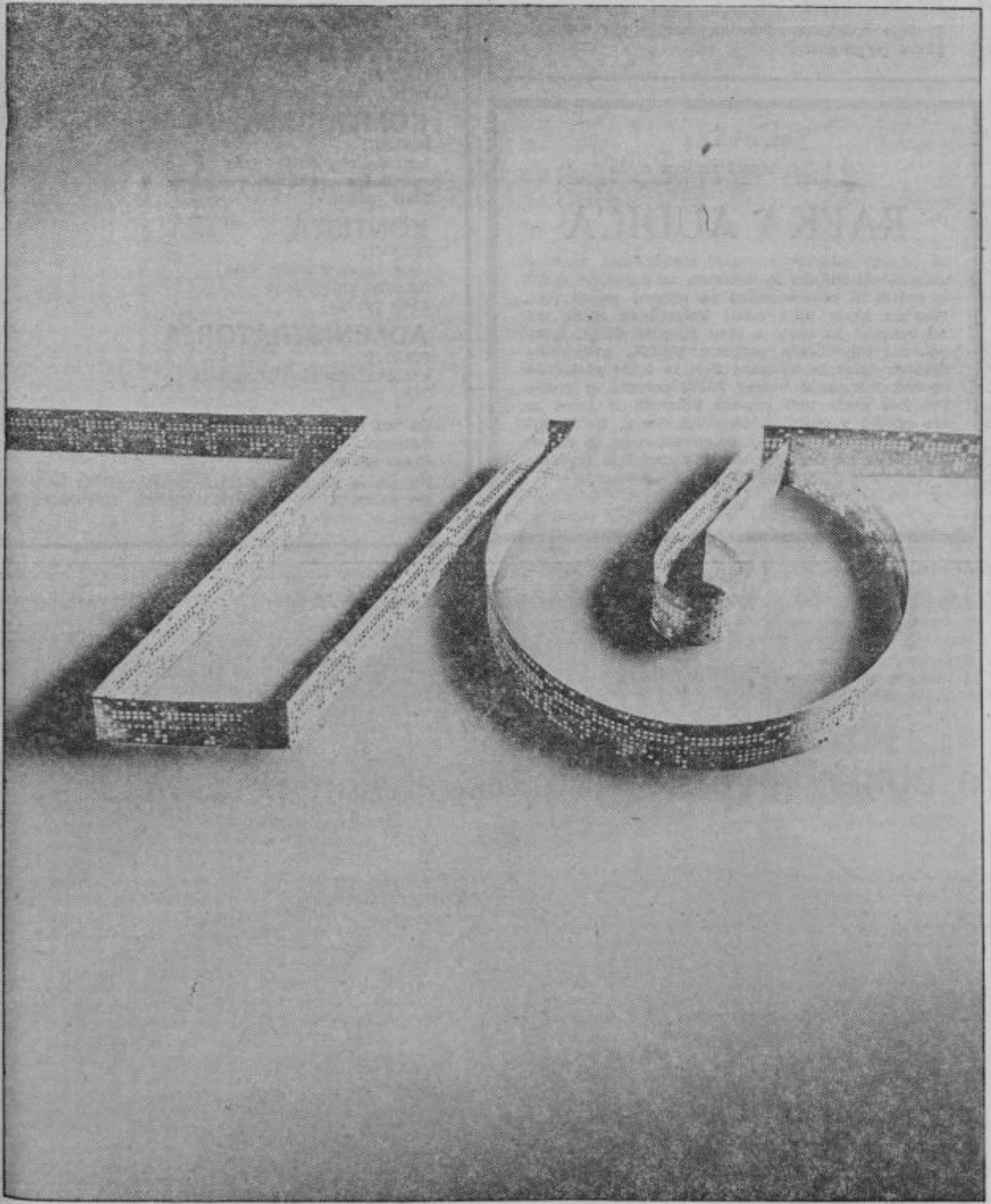
reči, med vojno pa so se hu-
dimano trdo držali, to pa.
Pa se tokrat ustavimo pri
oču Petku, ki se rad pohva-
li, da sta s tovarišem Titom
istega leta rojena, da ga je
za lov navdušil pokojni VE-
DENIKOV Tonč iz Preboida;
takrat je bilo Jakobu natan-
ko dvajset let, se pravi, da
nosi pihalco polnih šest de-
setletij. (Na uho povedano:
poprej pa je že nekaj let
»rabščala« in trdi, da brez
tega pod lovskim soncem no-
benega pravega lovca ni.)
Povejmo še to, da je Jakob
pri svojih dvainosemdesetih
presneto čvrst možakar in te
»potegne za nos« če le mo-
re. O, šegav pa je tale Pet-
kov Jakob, ki ima hudimano
dosti trofej, čeprav trdi, da
jih nikoli ni načrtno zbiral;
zanj je že vsa lovska leta ti-
sta gozdna tišina najdražja.
Samo sin Franci hodi po nje-

govih lovskih poteh, dočim
ostali raje pospravljajo ka-
ko pristno lovsko jed. O
zdravju ga nikar ne sprašuj-
mo, saj je še zares pravi mila-
denič in še vedno rad tudi
kako srnco v rožastem kri-
lu pogleda (Jakob je namreč
že nekaj let vdovec). Trdi,
da to sicer ne spada v »lov-
ski kotiček« in take in po-
dobne stori je ni treba »na
zvon obešati«. Najbrž ima
prav.
— No, kaka lovska se pa
je v tolikih letih že nakani-
la, kaj?
— Ojej, teh je kar za zvr-
han koš! Tale bo kar po lov-
sko zabeljena. Takole je bi-
lo. Menda ni lovca, ki se ne
bi kdaj »pregrešile« in tudi
»na črno« kako živalco s te-
ga sveta spravil. No, pa me
je prijelo, da bi stara za ko-
silo kak dober zajčlj »ajnge-
mahtest« pripravila. Hudir
nazaj zgodaj se skobacam na
noge — sicer je to moja sta-
ra navada — vzamem pihal-
nik in stopim na prag. Bil
je pač tak jesenski dan in
meni žilica ni dala miru Grem,
ne grem? Kaj, če me kdo
zasači? Bolj kot za denarne
posledice je šlo za tisto pravo
lovsko sramoto. Kaj bo-
do rekli sokolegi? Ja, vedel
sem pa tudi, da je bil že
marsikdo izmed naše zelene
bratovščine na »krivici« polt.
Strast je bila hujša od trez-
ne misli. Navsezadnje en dol-
gouhec pa že tudi ni taka
reč. To pa sem dobro vedel,
da so zajci, ki se pasejo v
našem zeljniku kar čedno re-
jeni, meso divjega zajca pa
je neka čisto posebnega; se-
veda mora biti pa tudi do-
volj strokovno pripravljeno.
To pa smo v naši hiši že od
nekad znali.

Odlepin se od doma. Vedel
sem, kam moram stopiti: za de-
bel hostanč kakih sto metrov
nad hišo. Nekaj časa stojim, op-
režujem na vse strani, čakam:
pihalnik pa pripravljen, to pa. V
ušesih — pevci smo mi, Petki,
že od nekdaj, mi je pozvanjala
melodija lovske pesni: Pa ven-
dar je meral en zajček dol
past... Takrat je imel v zaku-
pu vse tele gozdove Lurber iz
Zalca. Ja, včasih je bilo čisto
drugče: bogatija k bogatiji, rev-
ščina k revščini. Nasa družina je
bila nekje na zlati sredini. Ja,
to, da se v našem zeljniku pa-
sejo zares lepi dolgouhci, so ve-
deli tudi drugi. No, ko tako ča-
kam, pihalnik pripravljen, pri-
marsira rajni Zahomski, tako re-
koč gozdni čuvaj, ki pa je imel
tudi čisto posebno pooblastilo.
Zeleni bratec, po kaj si prišel?
Aha, po zajčkah! Tudi ti bi rad
papakal zajčji »ajngemahtest«. O-
paži me in stopi za drevo. Tudi
jaz sem priplepen k deblu. Kdo
bo streljal? Priskaklja zares
imeniten dolgouhec, streljati pa
noben ne upa. Ti preklemana
reč. Jaz sem bil malo višje, on
kakih sto metrov nižje. Kaj pa
tam? No, še njega je treba. V
breg se pozibava Oblakov Fran-
ce, zaprisežen lovski čuvaj. Oči
pa take, da bi se Hom prevr-
talo. Ljubček, po kaj pa ti? Hm,
sline po prepovedanem dolgouh-
cu. Pravšnji čas naju opazi in
stopi za drevo. No, zdaj smo že
trije, pa en samec uhač. Skrb-
no se krijemo drug pred dru-
gim. Gromska strela, tam je čer-
titi s pihalnikom, Ehrlov Gašper.
Bil je navaden lovec kot jaz,
nekoga izmed nas pa je vendar-
le opazil. Spretne smo se po-
mikali od drevesa za drevo, drug
pred drugim smo bežali, v zel-
jnik priskakljajo še tri uhači. Glej,
sem si mislil, ko bi bili složni,
vsak enega, pa bi bil mir. O,
pa sem se spretno zamaknil k
sorodnikom, tam skril puško in
jo lepo primarsiram in zakričim:
Hej, kaj pa vi, bi radi zajca na
»črno« streljali? Moji »odkritje« ob-
tožbi najbrž niso verjeli. Skrivaj,
vsak zase smo dvignili kozarčke
zahomskega vinca in si v brk
zapeli: »Pa vendar ni mogel en
zajček dol past. Tako je končal
pripoved naš lovec JAKA in smo
se ob pristni domači kapijci do
solz nasmejali.

pravi naslov
za denarne zadeve

ker smo naše poslovne enote
prek terminalov povezali
z našim elektronskim računskim centrom,
poslujemo še hitreje, učinkoviteje in zanesljiveje;
zdaj imamo se več časa,
da prisluhnemo vsaki vaši želji

Zaradi izrednega zani-
maja za knjigo ZLATA
PRAVILA ŽIVLJENJA, ki
je bila z vsakim ponati-
som razprodana, vam pri-
pravljamo novo, obsežnej-
šo, boljšo in lepšo izdajo
z enakim naslovom

ZLATA
PRAVILA
ŽIVLJENJA

ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA, to je izbor napotkov, modrosti in
izrekov velikih mož sveta, ki so s svojimi razmišljanji skušali
omogočiti človeštvu boljše in srečnejše življenje, človeku pa olajšati
borbo za njegov danes in jutri in ga spodbujati za pošteno in
resnično ljubezen sveta okrog sebe.
Knjiga bo priročnik za stare in mlade, polna napotkov za življenje,
skritih misli in razmišljanj, ki so kdaj pa kdaj potrebni vsako-
mur. Velikih leksikonov ni vedno pri roki, zato bo knjiga dobro-
došla novost na našem tržišču.
Vse to in še mnogo več boste našli v knjigi
ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA.
Vsem, ki Zlata pravila življenja že poznate v žepni izdaji, še
posebej priporočamo novo, izboljšano veliko edicijo, ki bo ne
samo dopolnila prejšnji zbirki, ampak prepotrben življenjski pri-
pomoček za vsakega in ob vsaki priliki.
ZLATA PRAVILA SO PRIJATELJI,
KI NIKDAR NE RAZOCARA.
Subskripcijska cena knjige v prednaročilu je 100.— din, cena
v prosti prodaji bo znatno višja. Priporočamo, da knjigo naročite
čimprej na naslov:
Kulturni atelje Slovenije, p. p. 179 Ljubljana.

NAROČILNICA

Podpisani: _____ (ime in priimek)

Natančen naslov _____

Zaposlen pri _____

Naročim obvezno ZLATA PRAVILA ŽIVLJENJA

Naročeno bom poravnal po povzetju.

Datum: _____

Podpis: _____

MALI OGLASI

PRODAM

MARLES kuhinjo — dobro ohranjeno, z vgrajenim hladilnikom in štedilnikom, poceni prodam. Tel. 21-242.

170 KOSOV salonit opeke prodam. Čraskova 33, Strmec pri Voljniku.

FIAT 750 ugodno prodam. Vprašajte v večernih urah na telefonsko štev. 21-002.

INVALIDSKI AVTO BMW — registriran julij 1975, fiat 750, registriran — oktober 1975 in bojler za dimnik, prodam. Ivan Vidmar, Gornja vas, Prebold.

KOKOSI — nesnice, prodam. Cena 15 din za kg. Betka Kramer, Ruše 5, Petrovče.

6 KOSOV izredno velike pasme japonskih rač, starih 2 in pol meseca in dodatno peč in nerjaveči štedilnik — domače delo, prodam. Marica Skale, Celje, Zagrad 103.

DVE TONI cementa nujno prodam po zelo ugodni ceni. Pokličite tel. 2227-26, do 14. ure ali 213-10 od 15. do 19. ure.

SKODO 1000 MB, letnik 1968, registrirano, dobro ohranjeno, ugodno prodam. Informacije tel. 26-913 ali pod oznako »Skoda«.

TAM 2000 v voznem stanju, prodam na potrošniško posojilo. Ponudbe pod »Ugodno«.

STEDILNIK — desni, rabljen in Küpersbusch, poceni prodam. Stefan Zupanek, Novake 22, Strmec.

JABOLKA — namizni jonatan po 2,00 in jabolka za predelavo po 0,40 din za kilogram, prodam. J. Vizovšek, Gotovlje 118.

FIAT 850 (Seat), registriran do novembra 1975, letnik 1969—70, dobro ohranjen, ugodno prodam zaradi odhoda v JLA. Ogled popoldne. Vlado Čuvan, Celje — Titov trg 5.

LIGUSTER za ograje (živa meja), širokolistni, naprodaj, Voljnik 50.

MOPED — 4 brzine (ripi — brez izpita) letnik 74, prodam. Tone Krajnc, Brstnik 13, Lasko.

HISO z nekaj zemlje v Pečovniku pri Celju, prodam. Cena po dogovoru. Stanko Simončič, Breg 46, Celje.

RIBNIK z utico, ki lahko služi za vikend, prodam ali dam v najem za neomejen čas. Informacije na telefon 063-72-824.

FIAT 750 v voznem stanju poceni prodam (motor tudi posebej). Ogled v ponedeljek popoldne, Plečnikova 4.

BETONSKE zidake, V-12, V-8, ugodno prodam. Informacije na naslov: Franc Turnšek, Cesta v Lokrovec 35, Celje.

KRAVO — vozno, visoko brejo, prodam. Cater, Pečovnik 25.

ZASTAVO 750, letnik 1973, registrirano do julija 1975, prevoženih 18.000 km, prodam. Ponudbe na telefon 214-00 int. 0001 — Peter Centih.

AUSTIN 1300, letnik 1970 — ugodno prodam. Vprašati na naslov: Branko Pihl, Trubarjeva 46, Celje, popoldne.

RDEČE dobro domače vino — 200 l, prodam. Zagrad 103, Celje.

KRAVO — vozno, 8 mesecev brejo, prodam. Felicijan, Migojnice 108, Griže.

SPALNICO, dobro ohranjeno, prodam po ugodni ceni. — Malgajeva 16, priključje, dešno.

OTOSKI športna vozilca (in košarico s kolesci, prodam za 400 dinarjev. — Mužar, Plančarjeva ul. 5, Celje.

KRAVO, brejo, vozno, prodam takoj ali s teletom. Vprašati pri: Gusti Rom, Liboje pri Keramčini tovarni.

AVTO VW, nujno prodam. Poizvedbe pri Bife Kosu, Sempeter ob Savinji.

RENAULT R-4 export, prodam. Ivan Gobec, Celje, Na zelenici 4.

TELICO plemensko — šeko, 7 mesecev staro, prodam. Breznik, Gorica 37, Celje.

SPALNICO — 2 fotela in kraljičjo peči, prodam. Vprašati pri Bolha, Mariborska cesta 147 a.

TELEVIZOR znamke »Majora«, prodam. Strašek, Gričnova 3, Selce, Celje.

GARAZO na Titovem trgu, prodam. Jevšnik, Celje, Kajuhova 9, telefon 21-181.

ZASTAVO 750 ali samo motor in menjalnik, peč na olje EMO 5, prodam. Plančarjeva 5 Celje (Hudinja).

ZASTAVO 750, letnik 1968, prodam. Rajko Ribič, Laskova vas 121, Prebold.

TRAKTOR »Porsche« — 22 KS s hidravliko — kosilnico, prodam. Ogled dopoldne vsak dan. Vinko Prištovšek, Drešinja vas 55, Petrovče.

OSEBNI AVTO NSU 1200 C, dobro ohranjen, letnik 1970—71, prodam. Telefon 25-221.

KOSILNICO ALPINA z žetveno napravo, v zelo dobrem stanju, prodam. Jernej Ojsteršek, Voljnik 197.

MLADICKE čistokrvne škotske ovčarje, prodam. Gregorič, Tomšičeva 26 B, Velenje.

KUPIM

STARO HISO ali majhno kmetijo v Smartnem, Dobri, Strmci ali pri Frankolovem, kupim. — Naslov sporočite v bife »Park« Celje, Malistrova 2.

STANOVANJA

TRJE samski, zaposleni v Celju, iščejo stanovanje ali sobo s souporabo kopalnice. Ponudbe pod »Studenti«.

PRAZNO SOBO oddam za določen čas. Vprašati: Miklošičeva 3, prtiličje levo.

NEOPREMLJENO sobo s souporabo kopalnice v Celju ali okolici, iščem. Ponudbe pod »Usluženka«.

ZDRAVNICA na specializaciji išče garsonjero. Ponudbe pod »45.000«.

USLUŽBENKA išče centralno ogrevano garsonjero ali sobo s souporabo kopalnice v centru Celja, ali okolici Topra. Ponudbe pod »Nujno«.

ZDRAVNIK na specializaciji išče enosobno stanovanje ali garsonjero, po možnosti z garažo. — Ponudbe pod »50.000«.

ENODRUŽINSKO stanovanje na deželi nudim za zelo majhno pomoč. Zglasite se na naslov: Boris Platovšek, Zadobrova 125 a — Skofja vas.

OGREVANO SOBO oddam inteligentnemu upokojenca, po želji tudi z vso oskrbo. Ponudbe pošljite pod »Prijeten dom«.

MIREN, pošten mlajši mož, išče v Celju sobo s posebnim vhodom in souporabo kopalnice. Nagrada 800 dinarjev. Ponudbe pod »Dobri odnosi«.

STUDENT išče sobo v Celju ali okolici. Ponudbe pod »Miren«.

SOBO s kopalnico nujno potrebujem v centru Celja ali okolici. Ponudbe pod »Novembra«.

ZAPOSILITEV

STIRICLANSKA družina išče gospodinjstvo pomočnico, ki bi varovala dva otroka, lahko je upokojenka ali mlaj-

ša oseba. Nudajo opremljeno sobo. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Zanesljiva«.

MLAJŠO delavko sprejemam takoj. Tomažin, Celje — Tomšičev trg 17.

RAZNO

GARAZO na Otoku II ali III vzamem v najem. Zglasite se v večernih urah na številko 21-002.

DNE 25. X. 1974 sem med 10. in 11. uro izgubila zlato zapetnico na poti iz Zalca do Sempetra — avtobus. Poštenega najditelja prošim, da jo odda proti nagradi Majdi Čehovin, Zalec, Sladov trg 12 a.

ALBIN ZNIDAR, Zgornja Hudinja 135, preključujem ribiško člansko izkaznico in izkaznico za šmartinsko jezero štev. 68/72, izdano od Ribiške družine Celje.

POSESTVO v izmeri 1 ha po-

darim ali dam v najem. — Voda, elektrika, pri cesti. Vse v dobrem stanju. Informacije pri Matildi Kobal, Kranjčica 27 a, Sentjur.

GARAZO v Celju iščem. Ponudbe pod »Pičeka«.

DOSTAVLJAM kakovostno mariborsko mivko na območje Celja, 3,5 kv. metra po 800 din. Ferdo Frinc, Cesta k Dravi 22, Maribor.

POSTENA vdova — upokojenka, stara 65 let, želi spoznati poštenega, preprostejšega, starejšega moža, ki bi imel stanovanje za oba, jaz imam svoje pohištvo. Ponudbe pošljite pod oznako »Resnično zadovoljstvo«.

OPOZORILO! Ker sem jaz lastnica gozda v Storah nad veliko cesto pri Smitovem, nad šolo, ki mejijo s tovarniškim gozdom, opozarjam vsakogar, ki bi sekal les ali grabil stelo, da se bo sodno zagovarjal in plačal tudi ostali les, ki je bil odvzet letos iz gozda. Ana Peperko, Kompolje 84, Store.

MIK proizvodno podjetje PREBOLD

objavlja
prosto delovno mesto

KOMERCIALISTA

POGOJI:
srednja šola komercialne smeri in 4 leta delovnih izkušenj ali srednja šola tekstilne smeri in 4 leta delovnih izkušenj v komerciali.
Znanje nemškega jezika.
OD po pravilniku.

Prošnje sprejema odbor za medsebojna razmerja 15 dni po objavi.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi mojega moža

RAFKA AUDIČA

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sostanovalcem, prijateljem in znancem za darovane vence in cvetje in za spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebna hvala velja sestri Valeriji za njeno požrtvovalnost in skrb v času njegove dolge, težke bolezni, trgovskemu podjetju MERX, gasilskemu društvu Zalec za izkazano čast in tople poslovilne besede, Združenju borcev NOV, pevcem in godbi. Prisrčna hvala tudi družini Vinarnik iz Zalca za vso pomoč v najtežjih trenutkih ter g. Koblerjevi za vso izkazano dobroto. Se enkrat vsem, ki so me tolažili in mi stali ob strani v najtežjih dneh — iskrena hvala.

Zalujoča žena Marica

Razpisna komisija pri

KULTURNI SKUPNOSTI CELJE

razpisuje
delovno mesto

TAJNIKA KULTURNE SKUPNOSTI

Na delovno mesto tajnika kulturne skupnosti je lahko imenovan, kdor poleg splošnih izpolnjuje še naslednje posebne pogoje:

1. da je javni ali kulturni delavec in ima organizacijske izkušnje s področja kulture;
2. da ima fakultetno izobrazbo (prednost imajo diplomanti humanističnih ali družbenih ved).

Razpisna komisija bo sprejemala prijave do 20. novembra 1974.

Komisija za medsebojna razmerja pri

TOZD SLOVIN-HMEZAD CELJE, Kocbekova 5

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

RAČUNOVODJE

POGOJI:
višja strokovna izobrazba ekonomske smeri
5 let delovnih izkušenj

SEKRETARJA

POGOJI:
višja strokovna izobrazba pravne smeri

KOMERCIALNEGA REFERENTA

POGOJI:
končana ekonomska šola
znanje korespondence
2 leti prakse

KONTISTA

POGOJI:
končana ekonomska šola
finančni knjigovodja
3 leta prakse

ADMINISTRATORJA

POGOJI:
končana administrativna šola
2 leti prakse

Za vsa navedena delovna mesta je poskusna doba 3 mesece. Rok za zasedbo delovnega mesta velja 15 dni po objavi.

Prijave za navedena delovna mesta pošljite kadrovske službi TOZD SLOVIN-HMEZAD, Kocbekova 5, Celje.

Pred odhodom na pot vedno

KAVA MERX

DOMAČA KRONIKA

SMRTI

CELJE

FRANCISKA SESKO, 49, Celje; DAVORIN KALINSEK, 68, Celje; MIRKO BAJEC, 88, Celje; JAKOB ARZENSEK, 86, Slivnica; ANTON STEFULJ, 63, Podvin; JAKOB REICH, 77, Brodnice; ROZA ZAVSEK, 82, Zagrad; ROZALIJA KOVAC, 34, Celje; FANIKA GRACNER, 54, Globoko; AMALIJA BOŽNIK, 63, Lokovina; JOZE ZAPUSEK, 65, Polzela; FRANC OOKAN, 71, Dobrava; JULIJANA AMON, 80, Virštanj; MARJANA PELIKAN, 85, Celje; MARIJA ZELE, 78, Teharje; FRANCISKA GROBELNIK, 68, Dobriša vas; FRANC DRAKSLER, 64, Celje in JOZE RIBEZL, 69, Dobrova.

SMARJE PRI JELSAH

FRANC OSOJNIK, 77, Zadrže; JANEZ ANDERLUH, 62, Mala Sristava; ZORICA ZUGEC, roj. Ruzič, 80, Zadrže; ANTON KLAUZER, 77, Bistrica in SOPLJA JURACIC, roj. Lugarič, 85, Zadrže.

ZALEC

NEZA DOBRIHA, roj. Veber, 80, Šempeter; ROZA KRAMER, 78, Dobriša vas; MARIJA PRISLAN, 89, Parižlje; JOZEF ROTOVNIK, 93, Dobriša vas; KARL VRHOVSEK, 78, soc. podpiranec, Kompile; JANEZ MIKLAVC, 71, kmet, Marija Reka; ANTON PUSNIK, 69, soc. podpiranec, Polzela; MARJETA SATLER, 82, upokojenka, Orla vas in MARIJA JUGOVIC, 73, upokojenka, Celje.

POROKE

CELJE

Poročilo se je 20 parov, od teh: IVAN VIRANT, Trnava in IVANA KUHAR, Medlog; ANTON ŠPAN, Celje in MARIJA KOTNIK, Celje; MAKŠ BUNSEK, Zdole in MARIJA VRENKO, Celje; DUSAN VODLAN in SILVA PEVEC, oba iz Celja; SABAN MEDJIC, Liješnica in NEVENKA GOLOB, Mozirje ter DRAGO KUNEJ in DUSICA RADOVANOVIĆ, oba iz Celja.

LASKO

PETER OJSTERSEK, rudar, Lahomno in KATARINA KARNOVSEK, delavka, Breze; MILAN SKAZA, avtomobilist, Strazica in MARTA JAVORIN, skladiščnik, Harje; JOZE DEZELAK, traktorist in MARIJA HOHKRAUT, kuharica, oba iz Strmce ter KARL ZIMSEK, strojnik, Zidani most in OLGA GASPARUT, trg. pomočnica, Zidani most.

SLOVENSKE KONJICE

ZLATKO SRIBAR, 25 in AMALIJA GORENAK, 31, oba iz Nove Dobrave; RANC BRGLEZ, 24, Brezina in JOZICA RUPNIK, 20, Mlade; SREČKO JURSE, 22 in HERMINA BRGLEZ, 31, oba iz Kobel.

ROJSTVA

CELJE

28 dečkov in 22 deklic
SLOVENSKE KONJICE
3 dečki in 2 deklici

TRŽNICA

Celjska tržnica je te dni bolj pusta in prazna, posebno še ob jutranjih urah. Tudi izbira ni kdo ve kakšna. Smo pač v poznih jesenskih mesecih, ko sveže zelenjave ni več toliko, kakor smo je bili navajeni pozno poleti. Branjevke nam ponujajo kislo repo in zelje po 6 din za kg, solato po 6 do 10 din za kg, peteršilj po 20 din, korenje boste lahko kupile po 6 din kg, jajca so 2 din kom, skuta 16 din kg, grozdje 10 din kg.

KINO

UNION: 7. in 8. novembra zaprto zaradi kongresa, nato ameriški barvni film »Lady poje blues«
od 11. do 13. novembra, italijanski barvni film »Za vsako ceno«
METROPOL: od 7. do 10. novembra, ameriški barvni film »Potovanje s tetov«

od 11. do 14. novembra, ameriški barvni film »Strašilo«

DOM: od 5. do 9. novembra, ameriški barvni film »Mladi masčevalec«
od 10. do 14. novembra, ameriški barvni film »Plavi vojaki«

RECEPTI

Jabolka so zelo zdrava in bogata z vitamini. Poskusite narediti polnjena jabolka s skuto.

Za 4 osebe potrebujemo: 4 velika, kiselkasta jabolka, 1/2 l sladkane vode, 250 g skute, 1 rumenjaki, 2 žlici limoninega soka, malo naribane limonine lupine, 1 noževno konico cimeta, 1 beljak, 1 žličko sladkorja, 1 žlico nasekljanih orehov.

Jabolka olupimo in dušimo v sladkani vodi, da se napol zmečajo. Nato jih damo na cedilo in jih pustimo ohladiti. Medtem zmešamo skuto z rumenjaki, limoninim sokom, limonino lupino in cimetom. S to zmesjo polnimo jabolka. Beljak in sladkor stepemo v trd sneg, vmešamo orehe in položimo na vsako jabolko snežno kepico. Popečemo v vroči pečici, da sneg zarumeni in ponudimo.
Dober tek.

DEŽURNI VETERINARJI

CELJE: dežurstvo na veterinarski postaji, telefon 23-463.

ZALEC: dežurstvo na veterinarski postaji, telefon 71-953, lahko kličete tudi na postajo milice, telefon 71-922.

LASKO: od 10. do 12. novembra, vet. Jakob Kolman, telefon 73-979

SENTJUR: od 9. do 14. novembra, vet. Branko Hus, telefon 74-150; 7. in 11. novembra vet. Jože Stiglic, telefon 74-087

SMARJE: od 9. do 17. novembra mgr. Ivan Mazej

DEŽURNA LEKARNA

do 9. novembra je dežurna Nova lekarna, Tomšičev trg, od 9. do 16. novembra je dežurna lekarna Center.

SLG

Cetrtek, 7. novembra, ob 19. uri: Mošker: LJUDOMRZNIK. Abonma delavska mladina in izven

Petek, 8. novembra, ob 18. uri: P. S. Finžgar: RAZVALINA ŽIVLJENJA. Abonma Kozjansko

Sobota, 9. novembra, ob 10. uri: P. S. Finžgar: RAZVALINA ŽIVLJENJA. 2. šolski abonma in izven

Ponedeljek, 11. novembra, ob 16. uri in 19.30: P. S. Finžgar: RAZVALINA ŽIVLJENJA. Gostovanje v Sevnici

Torek, 12. novembra, ob 15.30: Mošker: LJUDOMRZNIK. 2. mladinski abonma in izven. Ob 19.30 pa za 6. mladinski abonma in izven

Sreda, 13. novembra, ob 17. uri: P. S. Finžgar: RAZVALINA ŽIVLJENJA. Abonma za upokojenke in izven.

POIZVEDBA

Dne 2. novembra 1974, ob 9.40 se je na železniški postaji v Grobelnem dogodila huda prometna nesreča, v kateri je izgubila življenje do sedaj neznanca ženska.

Ženska pri sebi ni imela nobenih dokumentov. Obklečena je bila v siv kostim, zeleno jopico, belo majico, volnene nogavice, obuta v črne gumijaste škornje št. 7 ter pokrita s temno plavo ruto. Pri sebi je imela rumeno PVC vrečko, v kateri je imela črne platnene copate, črn predpasnik, bele volnene nogavice, zeleno ruto, glavnik in rdečo denarnico na zadrgo, v kateri je bilo 80.— din. Ima kostanjeve, do vratu pristrizene lase, je močnejše postave, stara okoli 50 let, brez zob v zgornji čeljusti, visoka 150 cm. Kdor bi karkoli vedel o tej ženski, prosimo, da to sporoči najbližji postaji milice ali Upravi javne varnosti v Celju, Gregorčičeva 5, tel. 23-941.

DEŽURNI ZDRAVNIKI

ZALEC: 7. nov. dr. Ločniškar Andrej, 8. nov. dr. Rizmal Lojze, 9. in 10. nov. dr. Tanasković Tanasko, 11. novembra dr. Janez Čukjaki, 12. novembra dr. Lojze Rizmal, 13. nov. dr. Vlada Kranjc

KONJICE: 7. nov. dr. Topolšek Božidar, 8. nov. dr. Kolar Anka, 9. nov. dr. Pavlina Božo, 10. nov. dr. Pavlina Božo, 11. nov. dr. Topolšek Božidar, 12. nov. dr. Stefic Branka, 13. nov. dr. Pele Milica.

SENTJUR

7., 9., 10., 12. novembra, dr. Svetina Ante; 5., 13. novembra, dr. Moser Ivan; 8. novembra, dr. Prebil Hilda.

TV SPORED

NEDELJA, 10. novembra
9.30 Svet v vojni — serijski dokumentarni film (Lj)
10.10 Oroska matineja: Zgodba o deklici Margareti, življenje v gibanju, barvna filma (Lj)
11.05 Poročila (Lj)
11.10 Narava — nemarna znanca — barvna oddaja (Lj)
11.15 Kmetijska oddaja (Sa)
Nedeljsko popoldne: Prvi aplavz, Moški perški zbor Ivan Cankar s Tabora, barvna oddaja Za konec tedna
16.40 Košarka Bosna: Jugoplastika — prenos (Sa, Lj)
v odmoru Moda za vas (Lj)
18.15 Poročila (Lj)
18.20 Vidoc — serijski barvni film (Lj)
19.15 Barvna risanka (Lj)
19.30 Cik-cak (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.50 Tedenski gospodarski komentar (Lj)
19.55 3-2-1 (Lj)
20.00 M. Bošk: Človek in pol — barvna TV nadaljevanka (Zgb)
21.05 Dokumentarna oddaja: Urbanizacija Slovenije (Lj)
21.35 Športni pregled (Zgb)
22.10 TV dnevnik (Lj)

PONEDELJEK, 11. novembra 1974

8.10 TV v šoli (Zg)
9.30 TV v šoli: Zemljepis, Ledeniki, Srbohrvaščina (do 10.35) (Bg)
14.10 TV v šoli — ponovitev (Zgb)
15.30 TV v šoli — ponovitev (Bgd)
16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plesivec do 16.50) (Bgd)
17.30 E. Majeron: V znamenju dvojčkov — I. del (Lj)
17.50 TV obzorik (Lj)
18.05 Na sedmi strani — športna oddaja (Lj)
18.35 Mozaik (Lj)
18.40 Sodobni idejnopolični tokovi in marksizem (Lj)
19.00 Odločamo (Lj)
19.10 Barvna risanka (Lj)
19.20 Cik-cak (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.55 3-2-1 (Lj)
20.05 S. Groshovnik: Pantje — barvna TV drama (Lj)
21.25 Sodobna oprema — barvna oddaja
21.35 Kulturne diagonale (Lj)
22.05 Mozaik kratkega filma: Okoli mreže, barvni film (Lj)
22.15 TV dnevnik (Lj)

TOREK, 12. 11

beni pouk (do 11.30 — Bg)
14.10 TV v šoli — ponovitev (Zg)
15.35 TV v šoli — ponovitev (Sa)
16.05 TV v šoli — ponovitev (Bg)
16.35 Madžarski TVD (Pohorje, Plesivec do 16.55 — Bg)
17.40 C. Sami Saens: Živalski karneval (Lj)
17.55 Obzorik (Lj)
18.10 Življenje v gibanju — barvni film (Lj)
18.35 Mozaik (Lj)
18.40 Ne presrčite: Kipar France Berniker (Lj)
19.10 Barvna risanka (Lj)
19.20 Cik-cak (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.55 3-2-1 (Lj)
20.05 Vzhodna Nemčija — dokumentarna oddaja (Lj)
21.05 Propagandna oddaja (Lj)
21.15 T. Hardy: Mračni Jude — barvna TV nadaljevanka (Lj)
22.00 TV dnevnik (Lj)

SREDA, 13. 11

16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plesivec do 16.50 — Bg)
17.05 Zgodba o deklici Margareti, barvni film (Lj)
17.35 Mozaik (Lj)
17.40 Obzorik (Lj)
17.55 Rokomet Jugoslavija — Reprezentanca sveta — prenos, v odmoru Propagandna oddaja (Lj)
19.15 Barvna risanka (Lj)
19.20 Cik-cak (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.55 3-2-1 (Lj)
20.05 Na lovu — celovečerni film (Lj)
21.45 Propagandna oddaja (Lj)
21.50 Miniature: Tomaž Pengov, barvna oddaja (Lj)
22.10 TV dnevnik (Lj)

CETRTEK, 14. 11

8.10 TV v šoli (Zg)
9.35 Francoščina (do 10.10 — Bg)
14.10 TV v šoli — ponovitev (Zg)
15.30 Francoščina — ponovitev (do 16.10 — Bg)
16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plesivec do 16.50 — Bg)
17.35 T. Seliskar: Bratovščina sinjega galeba — barvna TV nadaljevanka (Lj)
18.00 Obzorik (Lj)
18.15 Mozaik (Lj)
18.20 Svet v vojni — serijski dokumentarni film (Lj)

19.10 Barvna risanka (Lj)
19.20 Cik-cak (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.55 3-2-1 (Lj)
20.05 M. Vitezić: Duništrije Tucović — barvna TV nadaljevanka (Lj)
21.10 Kam in kako na oddih (Lj)
21.30 Cetrtekovi razgledi (Lj)
21.50 J. Haydn: Godalni kvartet, barvna oddaja TV Beograd (Lj)
22.20 TV dnevnik (Lj)

PETEK, 15. 11

8.10 TV v šoli (Zg)
10.50 Angleščina (do 11.35 — Bg)
14.10 TV v šoli — ponovitev (Zg)
15.45 Angleščina — ponovitev (Bg)
16.30 Madžarski TVD (Pohorje, Plesivec do 16.50 — Bg)
17.20 Veseli tobogan: Slovenske Konjice — II. del (Lj)
17.50 Obzorik (Lj)
18.05 Perski tabor Sentrid — I. del (Lj)
18.35 Mozaik (Lj)
18.40 Električni štedilnik (Lj)
18.50 Dosegli svetovne znanosti: Maca ni več skrivnost (Lj)
19.10 Barvna risanka (Lj)
19.20 Cik-cak (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.50 Tedenski notranjepolični komentar (Lj)
19.55 Propagandna reportaza (Lj)
20.00 3-2-1 (Lj)
20.10 Toplina tvojih rok — celovečerni film (Lj)
21.30 TV kriptot (Lj)
21.50 TV dnevnik (Lj)

SOBOTA, 16. 11

9.30 TV v šoli (Bg)
10.35 TV v šoli (Zg)
12.00 TV v šoli (do 12.30 — Sa)
13.25 Nogomet Proleter: Vardar (do 15.15 — v odmoru Propagandna oddaja Bg)
17.45 Trboveljski oklet — narodna glasba (Lj)
18.05 Obzorik (Lj)
18.20 Mozaik (Lj)
18.25 Disneyev svet — barvni film (Lj)
19.10 Barvna risanka (Lj)
19.20 Cik-cak (Lj)
19.30 TV dnevnik (Lj)
19.50 Tedenski zunanjepolični komentar (Lj)
19.55 3-2-1 (Lj)
20.00 Človek ne ženi se (Zg)
20.30 Moda za vas — barvna oddaja (Lj)
20.40 Zabavno glasbena oddaja (Lj)
21.30 Barvna propagandna oddaja (Lj)
21.35 Onkraj masčevanja — barvni film (Lj)
TV dnevnik (Lj)

PROMETNE NESREČE

MRTEV PESEC

Iz Celja proti Drenjini vasi je vozil z osebnim avtomobilom Mariborčan ALOJZ PEJOVNIK, 55. Ko je pripeljal v Drenjino vas je nenadoma pred njim prečkal cesto 56-letni KAREL KRASOVEC iz Maribora, ki je padel na vetrobransko steklo, po 50 metrih pa mrtev obležal na robu ceste.

DVA POSKODOVANA

JOZE MULEJ, 31, iz Nove vasi je vozil z osebnim avtomobilom skozi Vozovje, ko ga je v ostram ovinku zaneslo v desno in kljub zaviranju ni uspel obdržati vozila na cesti, temveč je zapeljal na bankino in v jarek, kjer se je po 11 metrih vožnje ustavil ob betonskem propustu. Pri nesreči sta se poškodovala voznik in njegova žena ALOJZIJA. Škode je za 7.000 dinarjev.

NENADOMA JE STEKEL

ALOJZ KOROSCEK, 9, Spodnje Laze je hodil po lev; strani proti domu. Za njim je pripeljal z osebnim avtomobilom FRANC JAGER, 27, iz Smarja, pred katerim je deček nenadoma stekel na drugo stran, pa ga je voznikadel in odbi na pokrov motorja, nato pa je padel po cesti in dobil pretres možganov.

NEZASENCENE LUCI

ANDREJ TURNSEK, 79, iz Drenjskega rebra je vozil neregistriran traktor s priganimi dolgimi lučmi, ko se je srečeval z voznikom osebnega avtomobila ANTONOM MALGAJEZ, 25, iz Sel. Voznik se je zmedel, pa je trčil v prednji del prikolice traktorja, nato pa se je prevrnil na bok. Telesno se ni nihče poškodoval, ugotovili pa so, da je vozil Turnšek brez voznškega dovoljenja, alkoškop, s katerim so preizkusili Malgaja, pa je do polovice pozatenel. Škode je za 6.000 dinarjev.

POBEGVIL JE

Na Teharski cesti v Celju so našli poškodovan osebni avtomobil nemške registracije, s katerega je voznik po nesreči, ko se je zletel v dve drevesi ob cesti, pobral registrske tablice. Dornje vajo, da je povzročitelj nesreče adomec. Škodo so ocenili na 30.000 dinarjev.

PREHITEVANJE NA NADVOZ

ANDREJ DERCA, 23, iz Zalca je vozil z osebnim avtomobilom iz Šempetra proti domu in pri nadvozu nameraval zaviti v levo. Za njim pa je pripeljal voznik osebnega avtomobila STANKO LONČAR, 42, iz Rečice pri Laštem, ki je nameraval Derco prehiteti po levi strani, pa je tako prišlo do trčenja, pri čemer je nastala škoda za 10.000 dinarjev.

IZSILJEVANJE PREDNOSTI

RUDOLF GAJSEK, 37, iz Celja je vozil proti železniškemu prehodu v Medlogu pri Celju in zavil v levo na prednostno cesto v trenutku, ko je iz nasprotne smeri pripeljal z osebnim avtomobilom NIKO ZAVSKI, 26, iz Petrovč. Voznik sta trčila, pri čemer je nastala škoda za 5.000 dinarjev.

POGLEJMO NAOKROG

KRIV DENAR

Milenci odločena rutice v Radečah so bili 31. oktobra otveščeni, da je prejšnji dan odšel od doma in se ni vrnil Drago Zakrajšek, 19, iz Njivice, sicer pa vajenec in zaposlen v Radečah. Doma je povedal, da je namenjen v Zidani most, kjer si bo ogledal nek star avto in ga kupil. Odpeljal se je z mopedom, s seboj vzel 5300 din gotovine, z njim pa je potoval tudi petnajstletni M. P. iz Obrežja pri Zidanem mostu.

Milenci so takoj stopili v akcijo in skupaj z delavci UJV Celje iskali izginulega Zakrajška. Ustavili so se tudi na domu M. P., ki pa je povedal, da se je z Zakrajškom peljal samo nekaj metrov, potem pa ne več.

Na Dan mrtvih so delavci železniškega podjetja našli v jarku ob železniški progi na tovarni postaji težko poškodovanega in v kritičnem stanju pogrešanega Draga Zakrajška in so takšnega prepeljali v bolnišnico. Ob njem ni bilo denarja in mopeda, 500 metrov više pa so našli njegov suknjič in dokumente.

S podrobnim ogledom in preiskavo kraja so nadaljevali

in naslednji dan dopoldne in ugotovili, da je Drago Zakrajšek pred odhodom od doma povedal sodelavcu M. P., da namerava kupiti star avto. Ta mu je povedal, da ve za nekega v Zidanem mostu in da se lahko skupaj odpeljeta tja. Medtem pa je M. P. to povedal še očetu Mihaelu Percu, 58, s katerim sta skupaj napravila načrt, kako bosta prišla do denarja. M. P. se je tako odpeljal z Dragom Zakrajškom, kjer ju je v gozdu Majlon nad Zidanim mostom pričakal Mihael Perc ter s trdim predmetom udaril Draga Zakrajška. S sinom sta ga zvela v zapuščen rov, vzela denar in se odpeljala z njegovim mopedom, ki pa se jima je med potjo pokvaril, tako da sta morala do doma peš. Zakrajšek od udarcev ni umrl, ampak se je kasneje prebudit iz nezvesti, poskušal oditi, vendar se je verjetno zaradi oslabelosti in poškodb odvalil po bregu na prostor, kjer so ga našli. V rovu so našli kladivo, s katerim naj bi bil udarjen. Zoper Mihaela Perca, ki pa za enkrat vse taji, je bil odrejen pripor, ker obstaja sum, da je on glavni storilec podlega dejanja.

ŠE O 70 LETNEM PIVU

STEKLENICA PRIPOVEDUJE

Pred meseci je upokojeni rudar Bovhan iz Trbovelj našel pri izravnavanju jaška v rudarskem delovišču Ojstro litrsko steklenico, ki je bila še zamašena. Na steklenici sta bila dva napisa, ki sta odkrila, da je v steklenici pivo, da je staro okoli sedemdeset let in da sodi v obdobje, ko sta laška in žalska pivovarna zvarili okoli 30 tisoč hektolitrov piva na leto, od tega 120 tisoč v steklenicah, ostalo v sodčih.

Znanstveni laboratorij švicarskih pivovarn, kamor so Laščani poslali steklenico s pivom v analizo, je med drugim odgovoril, da so pivo tudi poskusili, da je imelo kislost, toda ne neprijeten okus, da je bilo rahlo grenko, da pa se je le še narahlo penilo.

KORISTNA AKCIJA

— Si čital, da celjski poklicni gasilci sploh nimajo čolnov za reševanje?

— Saj sem vedno govoril, kako koristna je akcija »Naučimo se plavati«.

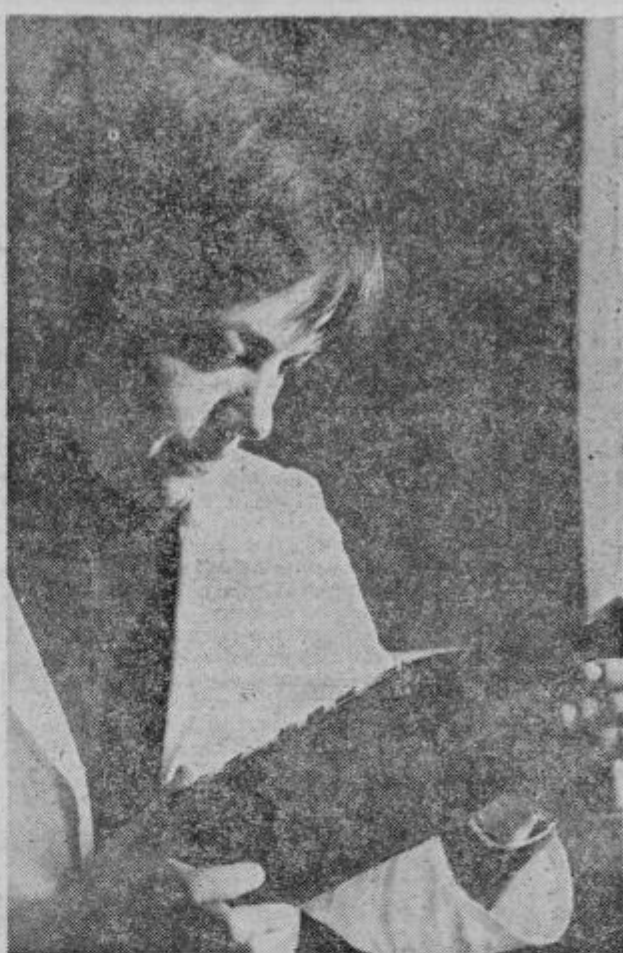
SPREMEMBA

— Ha, zdaj te je pa pritislil novi temeljni zakon o varnosti cestnega prometa. Zdaj pa gotovo ne piješ več, tako kot si prej.

— Zakaj pa ne?! Še vedno ga pijem.

— Še vedno? Pa se ne bojiš, da ti vzamejo dovoljenje?

— Ne! Ker zdaj ne vozim več.

— skratka, pivo je bilo še užitno.

Kaj še pove steklenica? To, da je pivovarstvo v Laškem zares že tradicija, saj bo drugo leto poteklo stoletje, odkar so v takratni gornji pivovarni (danes »Volna«) zvarili prvi kotel piva. Steklenica pove tudi, da so imeli nekoč litrsko steklenico za

pivo, da so bili boljši pivci. Pove tudi, da jo je moral neznan rudar pred nekom skriti in jo je potem pozabil v skrivališču. Meni da ga je zmotil nadzornik.

In še nekaj pove steklenica, ki jo drži v rokah diplomirana inženirka — živilski tehnolog DRAGA BRKLJACIČ. Pove, da je »ranjka« Avstrija bolj spoštovala dvojezičnost, kot današnja, saj je napis na steklenici najprej slovenski in potem nemški. Delniška pivovarna Laško — Actinen Brauerei Tiiffer.

Italijanski diplomat in politik Carlo Sforza je odgovoril častnikarju, ki ga je bil prosil, naj čisto na kratko opredeli diplomatsko dejavnost:

»Diplomat je tisti, ki zaredi nasilja dvigne obrvi na mesto glasu.«

Voltaire je nakazoval pod poročnikinjo slavnega francoskega dramatika Corneilla, ki je zašla v bedo, in je to kolo opravičeval svojo deložljivost:

»Dolžnost vsakega vojaka je pomagati vnukinji svoje ga generala.«

LJUBEZEN PO SVETU

NGVEKO IN MUFLI

Ongi so veliko in krepko pleme na vzhodnoafriški obali, nekako na meji med Ugando in Kenijo. Zenske in dekleta tega ljudstva si zaljajo lasišča s pisanim perjem, v novejšem času pa tudi z živimi rutami. Zenske med Ongi doživljajo 'ljubezen z lepše strani pred poroko, kajti s poroko in resničnim spolnim življenjem se začne njo muke. Od malega namreč dekletom s posebno vrsto masaže povečujejo sramne ustnice, mufla imenovane. Bolj kot so podaljšane in ozke, večjo vrednost si starši obetajo z doto, ki jo bodo dobili za hčer. In v zakon mora dekle nedolžno, kar je pri Ongih huda preizkušnja, saj je tipanje med fanti in dekleti najljubša in povsem dovoljena zabava. Medsebojno božanje in dotikanje imenujejo Ongi 'ngveko', kar bi po angleški seksualni terminologiji pomenilo 'petting'. Da bi pri teh igrar, kjer je dovoljeno skoraj vse, ne prišlo do končnega dejanja, nosijo dekleta od pasu in čez trebuh, mednožje in nazaj spet na pas zavezano ruto ali pa širok usnjen pas. Ta se

tako čvrsto prilega, da je kaj več kot tipanje nemogoče, sneti pas pa je tabu, je strogo prepovedano. Dekle, ki to dovoli, se mora pri poroki poročiti. In poroka, preden je »mufla« tako velika, da je

prav, je huda kazen, kajti spolno združenje zaradi podaljšanih vnanjih organov hudo boli tudi povsem odraslo žensko, kaj šele nedoraslega dekleta.

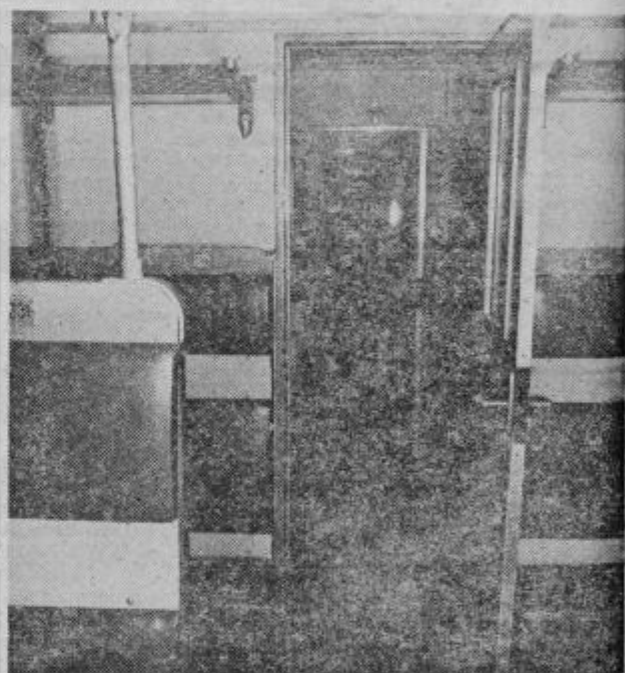
In zakaj vse to? Zato, ker

podaljšane sramne ustnice, ki so tesno stisnjene, povzročajo moškim izredne užitke. Moški so pri Ongih hudi egoisti in jim je vseeno, če njihove žene stokaajo od bolečine.

Ongoška dekleta že od rane mladosti pripravljajo na to, da bi svojim bodočim možem nudile čimveč ugodja, staršem pa čim višje plačilo, ki ga mora za nevesto dati ženin.

DVA MRTVA

V vlaku, ki je pripeljal v Rogatec, se je zgodila tragedija. V enem izmed malostevilnih vagonov je prišlo do pravega »kavbojskega« obračunavanja med dvema skupinama mladeničev, na katere se zdaj ne veda, zakaj so se stopili in segli po nožih, ki so zahtevali veliko krvi in dve mladi življenji.

Ko se je vlak okoli 16.40 ustavil na železniški postaji v Rogatecu, je med potniki vladala panika. Pred postankom je nekaj mladeničev skočilo skozi okno in se razbežalo po bližnjih njivah in izgubilo v gozdu. Ljudje, ki so vse skupaj gledali pa so se stisnili v kote in čakali, da bo vlak ustavil in da se bodo rešili.

Med mladimi je prišlo do prepira. Najprej so rezevale

žaljitve, nato pesti in ob koncu še svetlikačji se noži. Ko se je vlak ustavil, so izvele mrtvega Jožeta Novaka, 20, iz Loga, ki je podlegel poškodbam, zadobljenim s nožem v hrbet. V bolnišnici pa je umrl prav tako zaradi težjih poškodb Vinko Pavlovič, 20, prav tako iz Loga.

Dva ki sta sodelovala v grozljivem pretepu, so kmalu po pobegu z vozečega vlaka, prišli. To sta bila Branko Hercigonja in Milan Hanžič. Tretjega, Josipa Hercigonjo, pa so prišli naslednji dan v Črnučah, kjer so vsi trije — stalno stanujoči v Plemenščici Gornji v SR Hrvaški — zaposleni v Splošnem obrtnem podjetju. Zoper vse tri je preiskovalni sodnik odredil pripor.

NOVI tednik

KLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE
KONJICE, SENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

PREDLOGI

SAMOUPRAVNIH SPORAZUMOV O USTANOVITVI
SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI
V OBČINI CELJE

SAMOUPRAVNI SPORAZUM O USTANOVITVI SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

SKUPNOST SOCIALNEGA SKRBSTVA

Na podlagi člena Zakona o socialnem skrbstvu sklenejo delovni ljudje v združenem delu in delovni ljudje iz krajevnih skupnosti skupaj z delavci iz organizacij socialnega skrbstva na območju občine Celje

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o ustanovitvi skupnosti socialnega skrbstva občine Celje

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Za uresničevanje svojega osebnega in družbenega interesa za socialno skrbstvo se delovni ljudje v organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacij ter skupnosti in iz krajevnih skupnosti povezujejo skupaj z delavci v organizacijah socialnega skrbstva v skupnost socialnega skrbstva občine Celje, da v njej svobodno menjavajo svoje delo, solidarno združujejo sredstva, določijo delovne in razvojne programe socialnega skrbstva ter obseg pravic in način njihovega uresničevanja.

2. člen

Skupnost socialnega skrbstva uresničuje in izvršuje naloge s področja socialnega skrbstva po sprejemnem programu.

Za uresničitev programov socialnega skrbstva združujejo delovni ljudje potrebna sredstva po načelu vzajemnosti in solidarnosti ter odločajo način uporabe sredstev.

3. člen

Delovni ljudje in občani uresničujejo svoje pravice in dolžnosti iz socialnega skrbstva neposredno v svojih organizacijah, krajevnih skupnostih in v skupnosti socialnega skrbstva.

3. a člen

Za usklajevanje politike na področju socialnega skrbstva v SR Sloveniji ter za opravljanje tistih nalog, ki terjajo širšo solidarnost delovnih ljudi, se skupnost socialnega skrbstva povezuje v zvezo skupnosti socialnega skrbstva SR Slovenije.

4. člen

V skupnosti socialnega skrbstva delovni ljudje uveljavljajo svoj interes pri programiranju, izvajanju nalog, samoupravnem načinu upravljanja, gospodarjenju z združenimi sredstvi ter pri drugih medsebojnih razmerjih, pravicah, obveznostih in odgovornostih skupnosti socialnega skrbstva.

II. NALOGE SKUPNOSTI SOCIALNEGA SKRBSTVA

5. člen

Skupnost socialnega skrbstva upošteva pri oblikovanju politike razvoja in financiranja socialnega skrbstva splošne družbene potrebe in družbene cilje, ki so določeni z zakonom, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi v občini in republiki.

Združena sredstva je skupnost socialnega skrbstva dolžna smotrno in racionalno uporabljati.

6. člen

Delovni ljudje uresničujejo v skupnosti socialnega skrbstva na osnovi sprejete politike in finančnih načrtov zlasti te naloge:

— sprejemajo dolgoročne in srednjeročne programe razvoja ter letne načrte socialnega skrbstva, ki obsegajo izhodišča in prioritete naloge socialnega skrbstva; programi morajo biti usklajeni z družbenim programom občine ter s programom razvoja drugih družbenih dejavnosti ter predhodno sprejeti v javni razpravi v TOZD in krajevnih skupnostih,

— združujejo sredstva za uresničevanje nalog ter zagotavljajo racionalno uporabo sredstev,

— organizirajo in zagotavljajo pogoje za spremljanje in proučevanje socialnih problemov in pojavov,

— pospešujejo organiziranje prostovoljnega socialnega dela v krajevnih skupnostih in socialno-humanitarnih organizacijah ter društvih,

— ustanavljajo socialne zavode, strokovno socialno službo (Center za socialno delo), skrbijo za njihov razvoj in delovanje,

— določajo s samoupravnim sporazumom pogoje in kriterije za dodelitev družbenih denarnih pomoči in višino teh pomoči,

— določajo prispevke uporabnikov v stroških posameznih oblik in storitev socialnega skrbstva kot npr.: zavodskem varstvu, rejništvu itd.,

— opravljajo javna pooblastila po predpisih o socialnem skrbstvu, družinskih razmerjih, usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, izvrševanju vzgojnih ukrepov ter po drugih predpisih, ki dajejo javna pooblastila organom socialnega skrbstva,

— za opravljanje nalog iz prejšnje alineje skupnosti pooblasti skrbstveni organ, ki ga sestavljajo delegati skupščine ter drugi delovni ljudje in občani,

— organizirajo pomoč občanom in družinam pri načrtovanju družine, vzreji in vzgoji otrok,

— skrbijo za odkrivanje in usposabljanje za življenje in delo prizadetih otrok in mladostnikov ter drugih občanov,

— organizirajo varstvo in delo invalidnih oseb pod posebnimi pogoji,

— zagotavljajo varstvo in oskrbo ogroženim občanom v socialnih zavodih,

- organizirajo varstvo in pomoč občanom na domu ter sosedsko pomoč,
- skrbijo za razvoj in izvajanje rejništva otrok in ostarelih oseb
- posvečajo posebno skrb otrokom brez staršev in otrokom, katerim starši ne morejo v zadostni meri zagotoviti pogojev za normalno rast in življenje,
- razvijajo skrbništvo za mladoletne in odrasle osebe,
- skrbijo za rasocializacijo družbeno neprilagojenih oseb,
- zagotavljajo pomoč osebam, ki iz drugih upravičenih razlogov potrebujejo pomoč,
- zagotavljajo pogoje za raziskovanje in analitično delo ter strokovno izpopolnjevanje strokovnih delavcev v socialnem skrbstvu.

7. člen

Program skupnosti socialnega skrbstva izhaja iz analize potreb delovnih ljudi, družbenih ciljev in materialnih možnosti družbe. Delegati skupnosti socialnega skrbstva zastopajo pri oblikovanju programov neposredni interes občanov, delovnih ljudi in njihovih organizacij, da se zagotovi njihova socialna varnost in upoštevajo splošne družbene potrebe.

III. SAMOUPRAVLJANJE

8. člen

Za uresničitev ciljev in nalog skupnosti socialnega skrbstva člani skupnosti odločajo na zborih delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah, v krajevnih skupnostih, v temeljnih organizacijah združenega dela in društvih na področju socialnega skrbstva ter prek delegatov v skupščini skupnosti socialnega skrbstva.

9. člen

Na zborih delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v krajevnih skupnostih, v samoupravnih organizacijah in skupnostih socialnega skrbstva, delovni ljudje odločajo o programu socialnega skrbstva o združevanju sredstev za njegovo uresničitev, o višini stopenj prispevkov za socialno skrbstvo, sklepajo o tem samoupravne sporazume ter o delu skupnosti socialnega skrbstva.

10. člen

Skupnost socialnega skrbstva ima skupščino. Določene izvršilne naloge poveri skupščina izvršnemu odboru, organom socialnega skrbstva za opravljanje javnih pooblastil in drugim organom skupščine.

11. člen

Skupščina skupnosti socialnega skrbstva (v nadaljnjem besedilu: skupščina) ima dva zbora:

- zbor uporabnikov, ki je sestavljen iz delegatov delavcev združenih v temeljnih organizacijah in skupnostih ter delegatov občanov in delovnih ljudi organiziranih v krajevnih skupnostih,
- zbor izvajalcev, ki je sestavljen iz delegatov delavcev, ki delajo v organizacijah socialnega skrbstva.

12. člen

Skupščina ima 60 delegatov:

- Zbor uporabnikov ima 40 delegatov;
- iz temeljnih organizacij združenega dela in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti 30 delegatov
- iz krajevnih skupnosti 10 delegatov
- Zbor izvajalcev ima 20 delegatov:
- iz organizacij združenega dela, ki izvajajo naloge socialnega skrbstva 15 delegatov
- iz družbenih organizacij in društev, ki delujejo na področju socialnega skrbstva 5 delegatov

 Mandat delegatov skupščine traja štiri leta. Izvolitev in odpoklic delegatov se vrši na način in po postopku, ki ga določa zakon. Za ustavnost in zakonitost svojega dela je delegat odgovoren delegaciji, ki ga je poslala v skupščino skupnosti. Delegat skupščine je dolžan sodelovati v delegaciji o vseh vprašanjih, o katerih razpravlja in sklepa skupščina, ter ji posredovati stališča.

13. člen

Vsak delegat v skupščini ima pravico dati pobude za obravnavo vprašanj s področja dela v skupščini, predlagati ustrezne rešitve in zastavljati vprašanja organom skupščine in strokovni službi.

14. člen

Skupščina skupnosti razpravlja in odloča enakopravno na zasedanju obeh zborov:

- sprejme statut in druge splošne akte,
- sprejme predlog programa razvoja socialnega skrbstva in ga po opravljeni javni razpravi razglasi za sprejete in skrbi za izvrševanje programa,
- sprejme načrt dela skupnosti,
- sprejme finančni načrt in zaključni račun,
- sklepa družbene dogovore in samoupravne sporazume,
- sprejme poslovnik o svojem delu in o delu njenih organov,
- določa načela in merila za delitev in uporabo sredstev, s katerimi razpolaga,
- upravlja s sredstvi, ki pripadajo skupnosti,
- odloča o najemanju kreditov,

— obravnava problematiko socialnega skrbstva na svojem območju,

— daje pobudo za sodelovanje z drugimi interesnimi skupnostmi in drugimi organizacijami in organi o vprašanjih skupnega pomena,

— obravnava pripombe, mnenja in priporočila občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij in jih obvešča o svojih ukrepih in stališčih,

— daje pobude za sprejem predpisov s področja skrbstva, odloča o ustanavljanju socialnih zavodov ter drugih organizacij na področju socialnega skrbstva,

— daje pobudo in odloča o ustanovitvi Centra za socialno delo in socialnih zavodov ter drugih organizacij združenega dela na področju socialnega skrbstva,

— voli in odpokliče člane organov skupščine ter predsednika in namestnika predsednika skupščine,

— imenuje in razrešuje člane organov za socialno skrbstvo z javnimi pooblastili (svete),

— imenuje in razrešuje člane občasnih teles,

— voli delegacijo za skupščino družbenopolitičnih skupnosti,

— voli delegate za skupščino zveze skupnosti po načelu enakopravnosti zastopnosti obeh zborov,

— imenuje in razrešuje direktorja Centra za socialno delo po javnem razpisu ter

— opravlja še druge naloge določene z zakonom in statutom skupnosti.

15. člen

Odločitev skupščine je sprejeta, če je zanjo glasovala večina delegatov vsakega izmed zborov skupščine.

V primeru, če ni doseženo soglasje, oba zbora izvolita skupno komisijo 4 članov, da predloži soglasno rešitev.

V komisijo za usklajevanje izvoli vsak zbor izmed svojih delegatov po dva člana. Član komisije je tudi namestnik predsednika skupščine, ki vodi delo komisije in ji predseduje.

Če do soglasne rešitve tudi v tem primeru ne pride, odloča o tem vprašanju ustrejni zbor skupščine občine. Sklep skupščine občine velja do sprejema ustrezne rešitve v skupščini skupnosti.

Skupščina občine začasno uredi tudi vprašanja, ki so bistvena za delo skupnosti socialnega skrbstva in do rešitve ni prišlo v skupščini skupnosti. Taka vprašanja so zlasti:

- program razvoja socialnega skrbstva,
- finančni načrt,
- določitev stopenj prispevkov za socialno skrbstvo, če do samoupravnega sporazuma ni prišlo,
- določitev pogojev za dodelitev družbenih denarnih pomoči in višina pomoči, če ne pride do sklenitve samoupravnega sporazuma.

16. člen

Skupščina ima izvršni odbor, ki šteje 10 članov. Naloge izvršnega odbora so:

- izvaja politiko in sprejema druge odločitve ter sklepe skupščine skupnosti,
- izvaja družbene dogovore in samoupravne sporazume, programe in druge splošne akte skupnosti,
- usmerja delo strokovne službe,
- pripravlja predloge sklepov in splošnih aktov in
- opravlja druge naloge iz pristojnosti skupnosti, ki so določene s statutom.

17. člen

Skupščina skupnosti imenuje organ socialnega skrbstva, ki se organizira kot:

- svet za varstvo družine,
- svet za varstvo odraslih,
- svet za odločanje o pravici do družbene pomoči.

Organ socialnega skrbstva opravlja javna pooblastila in odloča po predpisih o socialnem skrbstvu, družinskih razmerjih, usposabljanju otrok in mladostnikov z motnjami v telesnem in duševnem razvoju, izvrševanju vzgojnih ukrepov ter po drugih predpisih, ki dajejo javna pooblastila organu socialnega skrbstva.

Sveti imajo po 7 članov.

Predsednika in člane svetov voli skupščina.

Mandatna doba članov v svetih traja 4 leta.

18. člen

Skupščina skupnosti, njeni izvršilni in drugi organi so dolžni obveščati vse člane skupnosti in družbenopolitične organizacije o uresničevanju programov in o uporabi sredstev za socialno skrbstvo.

19. člen

Skupščina skupnosti je dolžna najmanj enkrat letno poročati tudi skupščini občine o svojem delu, izvajanju politike na področju socialnega skrbstva in porabi sredstev za socialno skrbstvo.

Skupščina skupnosti in njeni organi so dolžni obravnavati priporočila in mnenja občinske skupščine ter obveščati občinsko skupščino o svojih stališčih.

Skupščina občine opravlja družbeni nadzor nad delom skupnosti, pristojni organ skupščine občine pa nadzor nad zakonitostjo dela skupnosti.

Skupščina skupnosti odloča enakopravno s pristojnimi zbori skupščine občine o tistih vprašanjih socialnega skrbstva, ki jih določa statut skupščine občine.

IV. SAMOUPRAVNA KONTROLA

20. člen

Za uresničevanje in varstvo samoupravnih pravic v skupnosti socialnega skrbstva se izvoli poseben samoupravni organ, preko katerega uporabniki in izvajalci uveljavljajo pravico nadzora.

21. člen

Organ samoupravne kontrole izvoli skupščina iz vrst predlaganih kandidatov in šteje 7 članov.

22. člen

Naloge in pristojnosti organa samoupravne kontrole so podrobneje določene v statutu skupnosti socialnega skrbstva.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

23. člen

Prvo sejo skupščine skupnosti skliče iniciativni odbor, ki ga je imenovala skupščina občine.

Iniciativni odbor vodi delo skupščine do njene konstituiranja.

24. člen

Spremembe in dopolnitve tega samoupravnega sporazuma lahko predlagajo člani skupnosti socialnega skrbstva.

25. člen

Ta samoupravni sporazum je sklenjen, ko ga podpiše najmanj 3/4 pooblaščenih podpisnikov članov skupnosti socialnega skrbstva.

Samoupravni sporazum začne veljati, ko je sklenjen in potrjen od Izvršnega sveta skupščine občine Celje.

Celje, dne 5. novembra 1974

Iniciativni odbor
za ustanovitev skupnosti
socialnega skrbstva
Predsednik
TONE ERJAVEC

SKUPNOST OTROŠKEGA VARSTVA

Na podlagi drugega odstavka 8. člena zakona o družbenem varstvu otrok in o skupnostih otroškega varstva (Uradni list SRS, št. 18/74) sklenejo delovni ljudje v združenem delu in delovni ljudje ter starši v krajevnih skupnostih na območju občine Celje

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o ustanovitvi skupnosti otroškega varstva občine Celje

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Za uresničevanje ciljev družbenega varstva otrok se delavci, kmetje, osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost in občani v krajevnih skupnostih združujejo v skupnost otroškega varstva Celje (v nadaljnjem besedilu skupnost otroškega varstva), da v njej svobodno menjavajo svoje delo, solidarno združujejo sredstva, določajo delovne in razvojne programe družbenega varstva matere, otroka in družine ter obseg pravic in način njihovega uresničevanja.

2. člen

Skupnost otroškega varstva uresničuje in izvaja naloge s področja družbenega varstva otrok po sprejetem programu, družbenem dogovoru in samoupravnem sporazumu.

Za uresničevanje programiranih nalog združujejo delovni ljudje po načelu vzajemnosti in solidarnosti potrebna sredstva ter določajo način in navedenost njihove uporabe.

Delovni ljudje in občani uresničujejo svoje pravice in dolžnosti v skupnosti otroškega varstva neposredno preko svojih delegatov.

3. člen

Program skupnosti otroškega varstva izhaja iz analiz stanja, možnosti in potreb delovnih ljudi. Delegati skupnosti otroškega varstva zastopajo pri oblikovanju programov neposredni interes otroka ter interese delovnih ljudi in njihovih organizacij.

4. člen

Delovnim ljudem omogoča skupnost otroškega varstva neposreden vpliv na programiranje in izvajanje sredstev, samoupravni način upravljanja, izvajanje nalog, javnost dela ter druga medsebojna razmerja, pravice, obveznosti in odgovornosti skupnosti otroškega varstva.

5. člen

Zaradi usklajevanja politike na področju družbenega varstva otrok v SR Sloveniji ter izvajanja nalog, ki terjajo široko solidarnost vseh delovnih ljudi, se skupnost otroškega varstva združuje v zvezo skupnosti otroškega varstva SR Slovenije.

II. DELOVNO PODROČJE

6. člen

Skupnost otroškega varstva upošteva pri oblikovanju politike razvoja otroškega varstva in nje- nem uresničevanju družbene cilje, ki so določeni z zakonom, družbenimi dogovori, s samoupravnimi sporazumi in tekočo ekonomsko politiko.

Združena sredstva je skupnost otroškega varstva dolžna smotno in racionalno uporabljati.

7. člen

Delovni ljudje v skupnosti otroškega varstva: — spremljajo razmere, v katerih živi družina z otroki in pripravljajo v interesu otrok predloge ter ukrepe za izboljšanje teh razmer (denarne dajatve, dnevno varstvo otrok, davčna politika, socialno skrbstvo);

— sprejemajo programe razvoja družbenega varstva otrok v sodelovanju s temeljnimi organizacijami združenega dela, samoupravnimi interesnimi skupnostmi, krajevnimi skupnostmi, občinsko skupščino ter z drugimi organizacijami in strokovnimi ustanovami;

— na podlagi sprejetega programa razvoja družbenega varstva otrok sprejemajo letni načrt za uresničevanje nalog in oblik družbenega varstva otrok;

— združujejo sredstva po načelu vzajemnosti in solidarnosti za uresničevanje sprejetega programa;

— določajo denarne dajatve otrokom v skladu z zakonom o družbenem varstvu otrok in o skupnostih otroškega varstva in s samoupravnimi sporazumi o programu otroškega varstva in o združevanju sredstev za njihovo uresničitev;

— določajo okvirne kriterije za sprejem otrok v vzgojnovarstveni zavod;

— določajo kriterije za oblikovanje cen storitev vzgojnovarstvenega zavoda in višino prispevka staršev k ceni;

— razvijajo razne oblike vzgojnovarstvene dejavnosti za dojenčke in predšolske otroke in kriterije za vključevanje otrok v te oblike otroškega varstva (vzgojnovarstveni zavod, varstvo v drugih družinah);

— razvijajo posebne oblike varstva in vzgoje za razvojno telesno ali duševno motene otroke;

— vzpodbujajo združevanje občanov na območju krajevnih skupnosti za pospeševanje razvoja otroškega varstva v skladu s specifičnimi potrebami tega območja za prilagoditev oblik družbenega varstva otrok potrebam zaposlenih staršev in uveljavitev neposrednega odločanja občanov v krajevni skupnosti;

— zagotavljajo racionalno porabo sredstev pri večanju vzgojnovarstvenih zmogljivosti;

— skrbijo za racionalno organizacijo vzgojnovarstvenih dejavnosti na območju skupnosti otroškega varstva;

— sodelujejo z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi zlasti s skupnostjo socialnega skrbstva, zdravstva, skupnostjo vzgoje in izobraževanja ter stanovanjsko skupnostjo pri urejanju zadev skupnega interesa pomembnih za otroke in se z njimi sporazumevajo o načrtovanju in izvajanju skupnih nalog ter o zagotavljanju potrebnih sredstev.

III. NAČIN SAMOUPRAVLJANJA

8. člen

Na zborih delovnih ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, v krajevnih skupnostih ter temeljnih organizacijah združenega dela in društvih na področju otroškega varstva, delovni ljudje odločajo o sklepanju samoupravnih sporazumov, o programu otroškega varstva in o združevanju sredstev za njegovo uresničitev, o višini stopenj prispevkov ter o delu skupnosti otroškega varstva.

9. člen

Skupnost otroškega varstva ima skupščino. Izvršilne naloge poveri skupščina izvršnemu odboru in drugim organom skupščine ter tajniku.

10. člen

Skupščino skupnosti otroškega varstva sestavlja dva zbora:

— zbor uporabnikov, ki ga sestavljajo delegati delavcev združenih v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih ter delegatov staršev in drugih delovnih ljudi organiziranih v krajevnih skupnostih in

— zbor izvajalcev, ki ga sestavljajo delegati delavcev, ki delajo v temeljnih organizacijah združenega dela in društvih na področju otroškega varstva.

11. člen

Skupščina skupnosti: Skupnost ima skupščino, ki jo tvori 60 delegatov.

V skupščino delegirajo svoje delegate:

— temeljne organizacije združenega dela, ki prispevajo sredstva za družbeno varstvo otrok 30 delegatov
— krajevnih skupnosti 10 delegatov
— temeljne organizacije združenega dela, ki izvajajo naloge družbenega varstva 20 delegatov

Mandat delegatov skupščine traja 4 leta. Nihče ne more biti izvoljen več kot dvakrat zaporedoma za delegata skupščine skupnosti.

Delegati skupščine so se dolžni z delegacijami in s svojimi organizacijami o vseh vprašanjih, o katerih razpravlja in sklepa skupščina, posvetovati ter ji posredovati stališča svoje delegacije.

12. člen

Skupščina skupnosti otroškega varstva:

— daje predlog programa družbenega varstva otrok v obravnavo delovnim ljudem in občanom ter ugotovi, da je program družbenega varstva otrok sprejet in skrbi za njegovo izvršitev;

— daje predloge in predlaga ukrepe za izboljšanje razmer v katerih živi družina z otroki;

— določa okvirne kriterije za sprejem otrok v vzgojnovarstveni zavod, za določanje cene storitev vzgojnovarstvenega zavoda in za določevanje višine prispevka staršev;

— sprejema sklepe v zvezi s povečanjem zmogljivosti vzgojnovarstvene dejavnosti in pospeševanjem razvoja posebnih oblik varstva otrok za razvojno, duševno in telesno motene otroke;

— skrbi za racionalno organizacijo vzgojnovarstvene dejavnosti, daje pobude ter predlaga sprejem predpisov, ki zadevajo interes otroka;

— sprejema statut in druge splošne akte;

— v skladu s samoupravnim sporazumom daje mnenje o pogojih za pravico do otroškega dodatka in višini denarnih dajatev otrokom;

— sklepa družbene dogovore in samoupravne sporazume;

— sprejema finančni načrt;

— sprejema zaključni račun in poročilo o delu skupnosti;

— voli in odpokliče člane organov skupščine, predsednika in namestnika skupščine;

— voli delegacijo za sodelovanje pri delu skupščine občine;

— voli delegate za skupščino zveze skupnosti otroškega varstva SR Slovenije;

— opravlja še druge naloge določene z zakonom in statutom.

13. člen

Skupščina skupnosti otroškega varstva razpravlja in odloča na zasedanju obeh zborov.

Odločitev skupščine je sprejeta, če je zanjo glasovala večina delegatov vsakega izmed zborov skupščine.

Kadar je sklep sprejet samo na enem izmed zborov skupščine ali kadar je sprejet v različnem besedilu, se prične usklajevalni postopek med zboroma.

Če tudi v usklajevalnem postopku med zboroma ni doseženo soglasje, o vprašanjih od katerih je bistveno odvisno delo skupnosti otroškega varstva in so določena v njenem statutu, lahko skupščina občine na predlog svojega izvršnega sveta s svojo odločitvijo začasno uredi tako vprašanje.

Sporna vprašanja, o katerih se ne odloča po prejšnjem odstavku, rešuje arbitraž.

14. člen

Skupščina ima izvršni odbor, ki šteje 10 članov. Izvršni odbor:

— izvaja politiko in druge odločitve ter sklepe skupščine skupnosti otroškega varstva;

— izvaja družbene dogovore in samoupravne sporazume, programe in druge splošne akte skupščine skupnosti;

— usmerja delo strokovne službe;

— pripravlja predloge splošnih aktov in sklepov in

— opravlja druge naloge iz pristojnosti skupnosti otroškega varstva kadar ni določena pristojnost skupščine skupnosti otroškega varstva.

15. člen

Ker je družbeno varstvo otrok dejavnost posebnega družbenega pomena, so skupščina skupnosti otroškega varstva in njeni izvršilni organi dolžni obveščati vse člane skupnosti, skupščino občine in družbenopolitične organizacije o uresničevanju programov in o uporabi sredstev sklada skupnosti otroškega varstva.

16. člen

Za kar najbolj neposredno uresničevanje samoupravnih pravic in interesov se lahko občani v krajevnih skupnostih in delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, ki izvajajo naloge družbenega varstva otrok v krajevnih skupnostih organizirajo v enoto skupnosti otroškega varstva.

Enota skupnosti otroškega varstva ureja oblike družbenega varstva otrok, ki neposredno zadevajo območje za katero je ustanovljena, zlasti letovanje otrok, varstvo otrok v drugih družinah ter razne oblike občasnega varstva otrok in predlaga skupnosti otroškega varstva, da v program družbenega varstva otrok vnese ukrepe, ki so dejanski odraz potrebe delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti.

IV. SAMOUPRAVNA KONTROLA

17. člen

Za uresničevanje in varstvo samoupravnih pravic v skupnosti otroškega varstva se izvoli poseben samoupravni organ, preko katerega uporabniki in izvajalci uveljavljajo pravico nadzora,

18. člen

Organ samoupravne kontrole izvoli skupščina iz vrst predlaganih kandidatov in šteje 7 članov.

19. člen

Naloge in pristojnosti organa samoupravne kontrole so podrobneje določene v statutu skupnosti otroškega varstva.

V. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

20. člen

Spremembe in dopolnitve tega samoupravnega sporazuma lahko predlagajo člani skupnosti otroškega varstva.

21. člen

Ta samoupravni sporazum je sklenjen, ko ga podpiše najmanj tri četrtine pooblaščenih podpisnikov članov skupnosti otroškega varstva.

Samoupravni sporazum začne veljati, ko je sklenjen in potrjen od Izvršnega sveta skupščine občine Celje.

Celje, dne 5. 11. 1974

Predsednik
skupščine skupnosti
otroškega varstva
Stane BERGLEZ

TELESNO KULTURNA
SKUPNOST

Na podlagi 64. in 135. člena ustave SRS čen 10. člena zakona o telesnokulturnih skupnostih sklenejo delovni ljudje in občani, vključeni v telesnokulturne organizacije, delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela in občani v krajevnih skupnostih.

SAMOUPRAVNI SPORAZUM
O USTANOVITVI TELESNOKULTURNE
SKUPNOSTI

1. člen

Z namenom, da se zagotovi organizirano zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delovnih ljudi na področju telesne kulture, se za območje občine Celje ustanovi telesnokulturna skupnost (v nadaljevanju: skupnost).

2. člen

V skupnosti delovni ljudje in občani enakopravno in sporazumno:

— oblikujejo politiko razvoja telesne kulture
— sprejemajo programe in ustvarjajo pogoje za dejavnost
— odločajo o opravljanju te dejavnosti
— združujejo sredstva za razvoj telesne kulture
— uresničujejo svobodno menjavo dela z delavci na področju telesne kulture
— opravljajo druge zadeve, ki izvirajo iz narave odnosov na področju telesne kulture.

3. člen

Ob izvajanju svojih nalog skrbi skupnost za uresničevanje družbeno opredeljene vloge telesne kulture za povezovanje telesnokulturne dejavnosti z dejavnostmi drugih družbenih področij, za medsebojno vsklajevanje interesov, oblikovanje in uresničevanje razvojnih načrtov ter za nadaljni razvoj in utrjevanje samoupravnih razmerij na področju telesne kulture.

4. člen

Delovni ljudje v organizacijah združenega dela ter drugih organizacijah in skupnostih združujejo sredstva za izvajanje dogovorjenih programov na področju telesne kulture na podlagi samoupravnih odločitev, ki temeljijo na vzajemni povezanosti potreb in interesov delovnih ljudi ter na načelu solidarnosti.

Člani v skupnosti odločajo o sredstvih za financiranje obsega in kvalitete telesnokulturne dejavnosti ter programa razvoja materialne osnove za dejavnost.

5. člen

Skupnost je pravna oseba.

6. člen

Program, ki je osnova za samoupravno odločanje o sredstvih za telesno kulturo zajema:

— materialne in kadrovske osnovne pogoje za izvajanje dejavnosti
— program telesnokulturne dejavnosti
— investicije in investicijsko vzdrževanje objektov
V programu je potrebno posebej opredeliti kaj predstavlja sredstva za množičnost in kvalitetni šport.

7. člen

Program in obseg sredstev za dejavnost nosilcev telesnokulturne dejavnosti se določi s pogodbo na osnovi zakonov, samoupravnih sporazumov, meril in kriterijev skupnosti ter drugih dokumentov, ki urejajo ta vprašanja.

8. člen

Skupnost sodeluje z drugimi samoupravnimi in družbenopolitičnimi skupnostmi ter strokovnimi organizacijami.

Skupnost je soustanovitelj telesnokulturne skupnosti v Sloveniji.

Skupnost sodeluje z občinsko skupščino na način, predviden z občinskim statutom.

9. člen

Organ upravljanja skupnosti je skupščina. Skupščino sestavlja:

1. zbor porabnikov, ki ga sestavljajo delegati organizacij združenega dela in delov skupnosti, krajevnih skupnosti ter drugih organizacij in skupnosti
2. zbor izvajalcev, ki ga sestavljajo delegati telesnokulturnih organizacij.

10. člen

Skupščino sestavlja 60 delegatov. V skupščino delegirajo svoje delegate:

1. v zbor porabnikov
 - temeljne organizacije združenega dela in delov skupnosti 30 delegatov
 - krajevne skupnosti 10 delegatov
2. v zbor izvajalcev
 - temeljne organizacije za telesno kulturo 20 delegatov

Oblikovanje delegacij skupnosti se opredeli s splošnim aktom. Oblikovanje delegacij temeljnih organizacij za telesno kulturo mora sloneti na organiziranosti telesne kulture na področju rekreacije, temeljne telesne vzgoje in kvalitetnega športa ter biti odraz strukture temeljnih organizacij.

11. člen

- Skupščina skupnosti:
- sprejema in spreminja statut skupnosti in poslovnik skupščine
 - sprejema program dela in finančni načrt skupnosti
 - določa načela in merila delitve ter uporabe sredstev, s katerimi razpolaga
 - sklepa družbene dogovore in samoupravne sporazume
 - daje pobude in predlaga sprejem predpisov, ki se nanašajo na telesnokulturno dejavnost
 - voli predsednika skupščine, predsednika in člane izvršnega odbora ter imenuje sekretarja skupnosti
 - voli delegate republiške skupnosti
 - opravlja druge naloge določene z zakonom in statutom.

12. člen

Skupščina skupnosti sklepa na sejah, kjer oba zbora odločata in sklepata enakopravno.

Sklep je sprejet, če je v vsakem zboru zanj glasovala večina delegatov.

V primeru različnih stališč zborov se izvede postopek za usklajevanje, določen s poslovníkom skupščine. Če v postopku vsklajevanja ni doseženo soglasje, odloči Občinska skupščina na predlog Izvršnega odbora.

13. člen

Izvršilne zadeve skupščine opravlja izvršni odbor, ki ima 11 članov.

- Izvršni odbor:
- zagotavlja uresničevanje sklepov skupščine
 - pripravlja gradiva za zasedanje skupščine
 - skrbi za izvajanje programa in finančnega načrta
 - skrbi za strokovne službe
 - opravlja druge naloge, ki mu jih poveri skupščina in so določene s statutom.

14. člen

Skupščina in izvršni odbor lahko ustanovi občasne ali stalne delovne organe.

15. člen

Strokovne, finančne in administrativne naloge opravlja strokovna služba skupnosti ali druge pooblašene organizacije. Strokovna služba se lahko združi s službami drugih samoupravnih interesnih skupnosti.

Položaj in naloge skupnosti so določene s statutom in drugimi dokumenti skupnosti, ki zadevajo delo službe.

16. člen

Nadzor nad delom organov skupnosti in strokovne službe opravlja samoupravni organ nadzora, ki ga izvolijo člani skupščine.

17. člen

Priprave za ustanovitev skupnosti po tem sporazumu opravijočasne temeljne telesnokulturne skupnosti.

18. člen

Delo skupnosti je javno.

19. člen

Sporazum je veljaven in obvezen za ustanovitelje najmanj tri četrtine (3/4) predvidenih ustanoviteljev.

KOMUNALNA ZDRAVSTVENA SKUPNOST

Na podlagi 58. člena Ustave SR Slovenije in 10. člena Zakona o zdravstvenem varstvu (Uradni list SRS, št. /74) sklepajo delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela ter v samoupravnih organizacijah in skupnostih, delovni ljudje, ki samostojno opravljajo dejavnost z osebnim delom s sredstvi, ki so lastnina občanov, drugi delovni ljudje v samostojnih poklicnih dejavnostih in kmetje — v svojih skupnostih in združenjih, začasno neza- posleni delavci v skupnosti za zaposlovanje in uživalci pokojnin in invalidskih dajatev po organih skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter drugi delovni ljudje in občani krajevnih skupnosti ki opravljajo svojo dejavnost ali stalno prebivajo na območju občine Celje

SAMOUPRAVNI SPORAZUM o ustanovitvi komunalne zdravstvene skupnosti Celje

I.

V komunalni zdravstveni skupnosti Celje (v nadaljnjem besedilu: zdravstvena skupnost) se združujejo delovni ljudje in občani — uporabniki z izvajalci zdravstvenega varstva, da si v njej s svobodno menjavo dela in z združevanjem sredstev po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo zdravstveno varstvo in socialno varnost v primerih bolezni, poškodbe, poroda ali smrti.

Z delovnimi ljudmi in občani iz prejšnjega odstavka se lahko združujejo v zdravstveni skupnosti tudi delovni ljudje v društvih na območju občine Celje, ki se ukvarjajo z zdravstvenim varstvom.

II.

Zaradi čimbolj neposrednega uresničevanja samoupravljanja se delovni ljudje in občani v zdravstveni skupnosti, lahko organizirajo v enotah zdravstvene skupnosti za posamezne organizacije združenega dela ali za območje krajevnih skupnosti ob pogojih in s pravicami kot jih določa statut zdravstvene skupnosti. Enote zdravstvene skupnosti se ustanovijo s samoupravnim sporazumom.

III.

Z neposrednim zdravstvenim varstvom si občani in delovni ljudje v zdravstveni skupnosti zagotavljajo:

- nujno zdravniško pomoč,
- splošno ambulantno in dispanzersko zdravljenje ter zdravljenje na domu,
- bolnišnično zdravljenje in oskrbo,
- zdravlila,
- specialistično ambulantno zdravljenje,
- zobno nego,
- stalno zdravstveno varstvo otrok in žensk v zvezi z materinstvom,
- posebno zdravstveno varstvo doraščajoče mladine;
- prevoze z reševalnimi vozili,
- preglede in posege za ohranitev zdravja in ukrope za preprečevanje nalezljivih bolezni (cep- ljenja),
- medicinsko rehabilitacijo in
- organizirano zdravstveno vzgojo in prosveto.

Ob pogojih, ki jih določa statut, si delovni ljudje v zdravstveni skupnosti zagotavljajo tudi:

- zobotehnično pomoč in zobna protetična sredstva,
- proteze, ortopedske in druge pripomočke ter
- zdravljenje in medicinsko rehabilitacijo v naravnih zdraviliščih.

Neposredno zdravstveno varstvo iz prvega in drugega odstavka zagotavljajo delovni ljudje v zdravstveni skupnosti, če ni zagotovljeno po posebnih predpisih ali po mednarodnih sporazumih, katere je ratificirala SFR Jugoslavija.

IV.

V zvezi z delom si delovni ljudje ob sodelovanju organizacij združenega dela in zasebnih delodajalcev v zdravstveni skupnosti zagotavljajo tudi:

- posebno zdravstveno varstvo v zvezi z delom,
- ukrepe za varstvo zdravega delovnega okolja,
- ukrepe za preprečevanje poklicnih bolezni in poškodb pri delu,
- ukrepe za utrjevanje zdravja in sposobnosti za delo ter
- posebno zdravstveno varstvo za delavce z zmanjšano delovno sposobnostjo.

V.

Med opravljanjem dela ali bivanjem v tujini imajo delovni ljudje v zdravstveni skupnosti pravico do zdravstvenega varstva ob pogojih, ki jih določa statut zdravstvenih skupnosti.

VI.

V zvezi z boleznijo, poškodbo, porodom ali smrtjo si delovni ljudje v zdravstveni skupnosti ob pogojih, ki jih določijo s splošnim aktom, zagotavljajo tudi:

- nadomestilo osebnega dohodka med zadržanostjo od dela,
- povračila potnih stroškov ter
- povračila pogrebnih stroškov in posmrtno pomoč.

VII.

Pravice iz III. do VI. točke si zagotavljajo delovni ljudje v zdravstveni skupnosti:

1. s prispevki:
 - iz osebnega dohodka delavcev in občanov, ki z osebnim delom z lastnimi sredstvi opravljajo gospodarsko ali negospodarsko dejavnost,
 - iz dohodka organizacij združenega dela in drugih delovnih skupnosti ter zasebnih delodajalcev,
 - skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja,
 - skupnosti za zaposlovanje in
 - družbeno-politične skupnosti;
2. s povračili po mednarodnih sporazumih;
3. s prispevki uporabnikov k stroškom zdravstvenega varstva;
4. z drugimi dohodki.

VIII.

Zdravstvena skupnost si zagotavlja rizično sposobnost in svobodno menjavo dela na širšem območju ter uresničevanje drugih skupnih interesov in nalog v regionalni zdravstveni skupnosti (v nadaljnjem besedilu: regionalna skupnost) in v zvezi zdravstvenih skupnosti Slovenije (v nadaljnjem besedilu: zveza skupnosti), v kateri se združuje z drugimi zdravstvenimi skupnostmi s samoupravnim sporazumom o njuni ustanovitvi.

IX.

Z združevanjem sredstev v regionalni skupnosti in v zvezi skupnost, si zagotavljajo delovni ljudje tudi skladen razvoj teritorialne razporejenosti organizacij združenega dela zdravstvene dejavnosti, njihove zmogljivosti, sodoben razvoj zdravstvene vede in dejavnosti ter strokovno izobraževanje zdravstvenih delavcev.

X.

Sredstva za zdravstveno varstvo morajo biti usklajena s programom zdravstvenega varstva, o tem se sporazumevajo za območje zdravstvene skupnosti uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva v temeljnih organizacijah združenega dela in drugih organizacijah in delovnih skupnostih, pri čemer se zagotovi izvajalcem zdravstvenega varstva enak družbeno-ekonomski položaj kot drugim delovnim ljudem in ustrezen razvoj zdravstvene dejavnosti. Pri sprejemanju programa mora zagotoviti zdravstvena skupnost delovnim ljudem — uporabnikom vpogled v oblikovanje sredstev zdravstvene skupnosti in v oblikovanje dohodka organizacij združenega dela zdravstvene dejavnosti.

S programom se mora zagotoviti v zdravstveni skupnosti zdravstveno varstvo delovnih ljudi in občanov po sodobnih medicinskih dosežkih in metodah ter po družbenih zmogljivostih.

Program mora sloneti na analizi zdravstvenega stanja delovnih ljudi in občanov in ugotovitvi prednostnih nalog, ki zagotavljajo postopno izpopolnjevanje zdravstvenega varstva občanov.

Program zdravstvenega varstva za območje zdravstvene skupnosti mora biti usklajen s programom zdravstvenega varstva regionalne skupnosti oziroma republiškim programom zdravstvenega varstva in z družbeno dogovorjenimi merili. Zdravstvena skupnost in enote zdravstvene skupnosti si v svojih programih lahko zagotovijo tudi dodatne oblike in obseg zdravstvenega varstva s katerimi se izpopolnjuje zdravstveno varstvo, če zagotovijo zanje delovni ljudje posebna sredstva s samoupravnim sporazumom

* XI.

S programom se določi sporazumno z družbenopolitično skupnostjo tudi tisti del zdravstvene dejavnosti in njenega razvoja, ki ga zagotovi zdravstvena skupnost v sodelovanju z družbenopolitično skupnostjo, zlasti na področju zdravstvene preventive kot je sanacija življenjskega okolja in izboljšanje higijenskih razmer, odpravljanje vzrokov obolenj in poškodb ter njihovih posledic, zgodnje odkrivanje obolenj in podobno.

XII.

Zdravstvena skupnost zagotavlja vselej tiste pravice, ki so določene z mednarodnimi sporazumi, katere je ratificirala SFR Jugoslavija, z zakoni, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi.

XIII.

Zdravstveno skupnost upravljajo delovni ljudje — uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva v skupščini in v zborih delegatov. Skupščino in zbora sestavljajo delegati, poslani iz delegacij, katere so delovni ljudje izvolili po načelih delegatskega sistema v svojih temeljnih organizacijah in skupnostih.

Razmerja obveznosti in odgovornosti delegata v samoupravni organizaciji in skupnosti, ki ga je izvolila, določajo njeni samoupravni akti.

XIV.

Skupščino zdravstvene skupnosti sestavljajo delegati delovnih ljudi — zavarovancev v zboru izvajalcev zdravstvenega varstva.

V skupščini je 60 delegatskih mest, od tega v zboru uporabnikov 40 in v zboru izvajalcev 20 delegatskih mest.

V zbor pošilja vsaka delegacija ustrezno število delegatov, ki je sorazmerno številu delegatskih mest v pristojnem zboru skupščine in številu delovnih ljudi v tej organizaciji oziroma skupnosti.

Skupščina zdravstvenih skupnosti določi s posebnim sklepom število delegatskih mest za vsako delegacijo in način delegiranja tistih delegacij, ki se morejo imeti v zboru lastnega delegata.

XV.

Zbora delegatov odločata v skupščini enakopravno predvsem o:

- programu in načrtih ter politiki razvoja zdravstvenega varstva in zdravstvene dejavnosti,
- finančnem načrtu in zaključnem računu zdravstvene skupnosti,
- osnovah in merilih za svobodno menjavo dela med uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva,
- družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih, ki jih sklepa zdravstvena skupnost,
- poslovniku skupščine zdravstvene skupnosti ter
- statutu in splošnih aktih ki jih določi statut.

Zbora delegatov sta samoupravna organa skupščine in enakopravno imenujeta druge organe skupščine.

Način skupnega ali samostojnega odločanja zborov delegatov o drugih vprašanih določa poslovnik skupščine in statut zdravstvene skupnosti. Vsak zbor lahko o zadevah iz lastne pristojnosti organizira javno razpravo svojih delegatov v organizacijah, ki so jih delegirale.

Kadar zbora delegatov pri enakopravnem odločanju tudi po ponovnem sklepanju ne sprejmeta enake odločitve, ravna skupščina po usklajevalnem postopku, ki ga določa njen poslovnik.

XVI.

Skupščina ima predsednika skupščine in predsednika obeh zborov, ki sta hkrati podpredsednika skupščine, ter ustrezno število njihovih namestnikov.

Pooblastila in obveznosti predsednika ali podpredsednika skupščine določa poslovnik skupščine.

Skupščina ima izvršilni odbor, ki šteje 9 članov ter katerega sestav in naloge se določijo v statutu zdravstvene skupnosti.

XVII.

Zdravstvena skupnost ima odbor delavskega nadzora, ki ga sestavlja 7 delegatov; te delegate pošilja delegacije v skladu z določbami statuta in sklepa skupščine zdravstvene skupnosti iz četrtega odstavka XIV. točke.

V odboru delavskega nadzora morajo biti enakomerno zastopane delegacije uporabnikov in izvajalcev zdravstvenega varstva.

XVIII.

Zdravstvena skupnost mora zagotoviti uspešno opravljanje administrativnih, finančnih in drugih strokovnih zadev v zvezi z uresničevanjem svojih nalog in uveljavljanjem pravic delovnih ljudi iz zdravstvenega varstva in socialne varnosti v zvezi z zdravstvenim varstvom.

XIX.

Zdravstvena skupnost določi s statutom natančneje:

- pogoje za pridobitev in prenehanje lastnosti upravičenca do zdravstvenega varstva,
- natančnejše pogoje za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega varstva in v zvezi z zdravstvenim varstvom,
- organizacijo in organe zdravstvene skupnosti ter njihove naloge in pristojnosti,
- način delegiranja v skupščino in njene organe,
- postopek za zagotovitev in uresničevanje svobodne menjave dela med uporabniki in izvajalci zdravstvenega varstva,
- organizacijo naloge in pristojnosti odbora delavskega nadzora,
- organizacijo in način javnega obveščanja članov zdravstvene skupnosti o njenem delu in o uresničevanju sprejetega programa zdravstvenega varstva in finančnega načrta,
- pogoje in način ustanavljanja enot zdravstvene skupnosti in njihove naloge,
- način opravljanja administrativnih, finančnih in drugih strokovnih zadev v zvezi z nalogami zdravstvene skupnosti,
- zagotavljanje in uveljavljanje pravic delovnih ljudi med opravljanjem dela ali bivanjem v tujini in
- ostale določbe o uveljavljanju pravic in obveznosti zdravstvene skupnosti in njenih članov ter njihovega pravnega varstva.

XX.

Zdravstvena skupnost uresničuje svoje naloge na podlagi sprejetega programa in finančnega načrta v okvirih, določenih z zakonitimi predpisi, družbenimi dogovori in samoupravnimi sporazumi.

Skladno z določbami iz prvega odstavka podrobneje določi v statutu in splošnih aktih obseg zdravstvenega varstva delovnih ljudi in občanov.

XXI.

Skupščina zdravstvene skupnosti je dolžna obnavljati predloge in zahteve enot zdravstvene skupnosti

XXII.

Zdravstvena skupnost enakopravno odloča s pristojnimi zbori skupščine občine Celje kot to določa statut občine Celje. Zdravstveno skupnost obvezujejo pri tem stališča in smernice, ki jih sprejme skupščina regionalne skupnosti.

XXIII.

Zdravstvena skupnost je pravna oseba in je registrirana pri okrožnem gospodarskem sodišču, pristojnem po kraju njenega sedeža.

Zdravstvena skupnost ima svoj pečat premera 2,5 cm z napisom »Komunalna zdravstvena skupnost« v krogu in »Celje« v sredini.

XXIV.

Statut zdravstvene skupnosti in drugi splošni akti morajo biti sprejeti v šestih mesecih po uveljavitvi tega sporazuma.

Do sprejema statuta zdravstvene skupnosti in drugih splošnih aktov se začasno uporabljajo statutarne določbe in splošni akti začasne skupnosti zdravstvenega varstva in zavarovanja v skladu z določbami tega samoupravnega sporazuma ter statutarnimi in drugimi začasnimi sklepi zdravstvene skupnosti.

Zdravstvena skupnost in njeni organi se morajo konstituirati v rokih, predvidenih z zakonom.

XXV.

Zdravstvena skupnost vstopa v pravice in obveznosti začasne skupnosti zdravstvenega varstva in zavarovanja na podlagi samoupravnega sporazuma o delitvi in prevzemu njenih pravic in obveznosti.

XXVI.

Ta sporazum je sklenjen, ko ga sprejmejo člani zdravstvene skupnosti v več kot polovici njihovih temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti in podpišejo pooblaščenji organi ter potrdi skupščina občine Celje.

Samoupravni sporazum se objavi v »Uradnem listu SRS« in velja osmi dan po objavi.

Naziv organizacije oziroma skupnosti:
Številka:
Datum:
Podpis:

KULTURNA SKUPNOST

Skladno z določili zvezne in republiške ustave, z zakonom o kulturnih skupnostih in statutom občine Celje

sklenejo

delavci in drugi delovni ljudje z območja občine Celje prek svojih organizacij združenega dela ter delovnih in krajevnih skupnosti skupaj z delavci organizacij in skupnosti, ki opravljajo kulturne dejavnosti, naslednji

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o ustanovitvi Kulturne skupnosti Celje za območje občine Celje.

Splošne določbe

1. člen

S tem sporazumom se določijo:

- a) področje dela kulturne skupnosti;
- b) organizacija kulturne skupnosti;
- c) način odločanja kulturne skupnosti;
- č) pooblastila in odgovornosti skupščine in drugih organov upravljanja skupnosti;
- d) pravice, obveznosti in odgovornosti delegatov;
- e) način nadzora po članih skupnosti nad delom organov upravljanja in delom strokovne službe skupnosti;
- f) način obveščanja javnosti in članov kulturne skupnosti;
- g) medsebojni odnos skupnosti in organizacij združenega dela, delovnih in krajevnih skupnosti ter delavcev, organizacij in skupnosti, ki opravljajo kulturne dejavnosti (svobodno menjavo dela);
- h) sredstva skupnosti;
- i) odnos skupnosti do Skupščine občine Celje;
- j) sodelovanje z drugimi kulturnimi skupnostmi in drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi.

Delovno področje kulturne skupnosti Celje

2. člen

Kulturna skupnost Celje se kot samoupravna interesna skupnost ustanovi za uresničevanje kulturne politike za območje občine Celje.

3. člen

Skupnost oblikuje in uresničuje kulturno politiko, s tem da:

- a) načrtuje razvoj kulturnih dejavnosti v občini Celje in jih pospešuje v skladu z družbenimi razvojnimi načrti (pri tem posebej upošteva, da je Celje kulturno središče širšega območja);
- b) skrbi za zagotavljanje sredstev za izpolnjevanje programa kulturnih dejavnosti in za investicije in investicijsko-vzdrževalna dela na področju kulture v skladu z družbenimi razvojnimi načrti ter upravlja s temi sredstvi in določa pogoje za njihovo uporabo;
- c) spodbuja in išče možnosti za dodatno sofinanciranje kulturnih dejavnosti;
- d) sodeluje z drugimi kulturnimi skupnostmi vzajemno in solidarno pri načrtovanju in organiziranju kulturnih dejavnosti, pomembnih za celotno celjsko regijo;
- e) začenja in organizira postopek dogovarjanja z drugimi kulturnimi in ostalimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi o svojem programu in enakopravno sodeluje pri tem dogovarjanju oz. pri ustanavljanju event. skupnih organov;
- f) ustanavlja delovne organizacije s področja kulture;
- g) spremlja in proučuje delo in razmere nosilcev in ozajalcev svojega programa in njihove dosežke ter v primeru neizpolnjevanja programa izvaja dogovorjene posledice;
- h) uveljavlja načelo, da so rezultati dela nosilcev in izvajalcev programa osnova za njihov družbeni in ekonomski položaj;
- i) spremlja in proučuje možnosti za izpopolnjevanje zadovoljevanja kulturnih potreb delovnih ljudi;
- j) skrbi, da so kulturne vrednote dostopne vsem delovnim ljudem in spodbuja kulturno vzgojo v sodelovanju z vzgojnimi in znanstvenimi delavci;
- k) razvija pogoje, ki bodo zagotovili usklajenost kulturnega življenja delovnih ljudi v mestu in na podeželju;
- l) podpira znanstveno delo na območju občine Celje, ki je po svoji naravi povezano s kulturnim delom;
- m) načrtuje izvajanje razširjene reprodukcije na področju kulturnih dejavnosti in skrbi za usposabljanje kadrov za to področje;
- n) spodbuja organizacije združenega dela in druge organizacije s področja kulture k čimbolj uspešnemu delu;
- o) z nagradami, priznanji in na druge primerne načine spodbuja najbolj kakovostne umetniške in znanstvene dosežke s področja kulture;
- p) skrbi za proučevanje in oživiljanje kulturne dediščine na območju občine Celje;
- r) spodbuja, podpira in razvija kulturne stike s Slovenci zunaj Slovenije in Jugoslavije ter vsestransko pospešuje stike slovenske kulture s kulturami drugih narodov in narodnosti doma in v tujini.

Organizacija kulturne skupnosti

4. člen

Stalni organi skupnosti so: skupščina in izvršilni odbor, ki ju izvoli skupščina in so ji za svoje delo odgovorni.

Skupščina lahko za izvajanje posameznih občasnih pomembnejših nalog ustanovi komisije kot občasne organe.

5. člen

Delo organov in strokovne službe kulturne skupnosti pri izvajanju politike in trošenju sredstev kulturne skupnosti nadzira samoupravni kontrolni organ.

6. člen

Skupščino kulturne skupnosti sestavljata zbor porabnikov, ki šteje 40 delegatskih mest in zbor izvajalcev, ki šteje 20 delegatskih mest.

7. člen

V zbor porabnikov pošiljajo delegate delegacije oziroma konference delegacij temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, ter delegacij delovnih ljudi, ki delajo v kmetijski, obrtni in podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico, in sicer skupaj 30 delegatov.

V zbor porabnikov pošiljajo delegate tudi delegacije oziroma konference delegacij krajevnih skupnosti, in sicer skupaj 10 delegatov.

Število delegatov, ki jih v zbor porabnikov pošilja posamezne delegacije oziroma konference delegacij določi skupščina kulturne skupnosti s sklepom.

8. člen

V zbor izvajalcev pošiljajo delegate organizacije in skupnosti, ki opravljajo kulturne dejavnosti, in sicer:

a) gledališka dejavnost: SLG Celje — 3 delegate, OS ZKPOS — gledališke skupine — 1 delegata

b) glasbena dejavnost: Koncert. poslovavnica Celje — 1 delegata, Mlad. pevski festival — 1 delegata, OS ZKPOS — glasbena dejavnost — 1 delegata, Glasbena mladina — 1 delegata;

c) knjižničarska dejavnost in založništvo: Osrednja knjižnica Celje — 3 delegate, »Celjski zbornik« in »Obratje« — 1 delegata,

č) muzejska dejavnost: Pokrajinski muzej Celje — 1 delegata, Muzej revolucije Celje — 1 delegata;

d) spomeniškovarstvena dejavnost: Zavod za spomeniško varstvo — 1 delegata;

e) arhivska dejavnost: Zgodovinski arhiv Celje — 1 delegata;

f) likovna in galerijska dejavnost: Likovni salon Celje in likovni amaterji — 1 delegata, DSLU, Društvo oblikovalcev in Društvo arhitektov Celje — 1 delegata;

g) filmska dejavnost: Kinopodjetje Celje, Fotoklubi LT EMO Celje in Mladinsko ter pionirsko filmsko gledališče — 1 delegata;

h) Radio Celje in Novi tednik: 1 delegata.

9. člen

Izvršilni odbor skupščine kulturne skupnosti je izvršilni organ skupnosti, ki skrbi za izvajanje sklepov skupščine. Izvršilni odbor ima predsednika in 8 članov iz vrst delegatov. Predsednika izvršilnega odbora in člane izvoli skupščina kulturne skupnosti. Pri tem naj bi bili 4 člani izmed vrst porabnikov in 4 člani iz vrst izvajalcev.

10. člen

Odbor samoupravnih kontrole sestavljajo predstavniki članov kulturne skupnosti.

Samoupravni kontrolni organ šteje 7 članov, ki jih izvolijo:

1. delegati iz temeljnih organizacij združenega dela in skupnosti, ki opravljajo kulturno dejavnost;

2. delegati iz temeljnih organizacij združenega dela, drugih samoupravnih organizacij, skupnosti in delovni ljudje svobodnih poklicev, kmetov, obrtnikov in njim podobnih dejavnosti;

3. delovni ljudje in občani iz krajevnih skupnosti.

Naloge in pristojnosti organa samoupravnih kontrole so podrobneje določene v statutu skupnosti.

Pooblastila in odgovornosti skupščine in drugih organov upravljanja kulturne skupnosti.

11. člen

V pristojnost skupščine sodi:

a) dogovarjanje o programiranju in financiranju kulturne dejavnosti in sklepanje samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev za uresničevanje nalog kulturne skupnosti;

b) sprejemanje statuta in drugih splošnih aktov kulturne skupnosti;

c) sprejemanje letnega ali večletnih programov, finančnega načrta in zaključnega računa kulturne skupnosti;

č) sklepanje samoupravnih sporazumov o uresničevanju in financiranju programa kulturne skupnosti;

d) določanje osnov in meril za notranjo delitev sredstev kulturne skupnosti in odločanje o razdelitvi sredstev skupnosti;

e) odločanje o ustanavljanju delovnih organizacij s področja kulture;

f) obravnavanje in odobravanje poročil o delu skupnosti in njenih organov;

g) odločanje o združevanju sredstev kulturne skupnosti s sredstvi drugih skupnosti ali organizacij za financiranje dejavnosti, ki so skupnega pomena;

h) odločanje o najemanju posojil za kulturno skupnost in določanje pogojev za najemanje posojil od drugih;

i) odločanje o dajanju posojil iz sredstev kulturne skupnosti in določanje pogojev za dajanje posojil drugim;

j) izvolitev predsednika skupščine, njegovega namestnika, predsednika izvršilnega odbora, njegovega namestnika, članov izvršilnega odbora ter predsednikov in članov drugih stalnih ali občasnih odborov oz. komisij;

k) imenovanje direktorja strokovne službe;

l) sprejemanje skupščinskega poslovnika;

m) izvolitev delegacije v skupščino slovenske kulturne skupnosti;

n) izvajanje vseh drugih nalog in poslov skupnosti določenih z zakoni in s statutom.

12. člen

Izvršilni odbor kulturne skupnosti opravlja zlasti te naloge:

a) obravnava in sestavlja predloge statuta, družbenih dogovorov in drugih splošnih aktov, kot tudi program dela, finančnih načrtov, zaključnih računov in poročilo o delu skupnosti ter jih predlaga skupščini kulturne skupnosti, da jih sprejme;

b) spremlja in tudi nadzoruje izvrševanje programa kulturne skupnosti in finančnega načrta;

c) nadzoruje uporabo sredstev kulturne skupnosti in razpolaga z njimi v mejah finančnega načrta;

č) sklepa pogodbe z uporabniki sredstev kulturne skupnosti pod pogoji, ki jih je oblikovala skupščina;

d) navezuje in vzdržuje stike z drugimi organi in organizacijami ter drugimi kulturnimi skupnostmi;

e) usklaja delo odborov in komisij skupnosti in obravnava njihova poročila;

f) poroča skupščini o svojem delu in o delu odborov ter komisij;

g) nadzoruje in usmerja delo strokovne službe ter o tem poroča skupščini;

h) predlaga skupščini skupnosti najmanjše posojil iz drugih virov in dajanje posojil iz lastnih sredstev;

i) opravlja vse druge naloge, ki mu jih naloži skupščina kulturne skupnosti.

13. člen

Pristojnosti strokovnih komisij določa statut kulturne skupnosti.

Način odločanja organov kulturne skupnosti

14. člen

Skupščina skupnosti na skupnih sejah

Skupščina skupnosti se sestaja po potrebi, vendar najmanj dvakrat letno. Skupščina veljavno odloča, če je na seji navzočih več kot polovica delegatov vsakega zbora.

Veljavni so sklepi, za katere je glasovala večina delegatov vsakega zbora.

Statut skupnosti, program dela, finančni načrt, predloge za sklenitev družbenih dogovorov, zaključni račun, načela in merila za razdelitev sredstev, sklep o razdelitvi sredstev in sklep o zadolžitvi skupnosti oz. o odobritvi posojil sprejema skupščina z večino glasov vseh delegatov vsakega zbora.

V primeru, da kak sklep ne sprejmeta oba zbora, se prične usklajevalni postopek. Oba zbora imenujeta skupno komisijo, ki izdela novo besedilo spornega sklepa in ga zatem znova predloži obema zboroma. Če tudi tako novo oblikovani sklep ne sprejmeta oba zbora, se o tem sklepu 6 mesecev ne sklepa.

15. člen

Delo vseh organov kulturne skupnosti je javno. Kot obvezno obliko obveščanja javnosti in članov Kulturne skupnosti Celje o delu kulturne skupnosti, njenih organov in služb, izdaja Kulturna skupnost Celje mesečni Informativni bilten. Razen tega se kulturna skupnost za obveščanje javnosti poslužuje sredstev javnega obveščanja, prospektov in drugih oblik.

16. člen

Pred odločanjem na svoji seji je skupščina kulturne skupnosti dolžna dati v javno obravnavo članom kulturne skupnosti dolgoročne in kratkoročne programe razvoja kulturnih dejavnosti, večletne in letne finančne načrte kulturne skupnosti in druge pomembnejše dokumente splošnega interesa.

Po odločanju mora skupščina kulturne skupnosti obvestiti člane kulturne skupnosti o svojih odločitvah.

17. člen

Za stalno in sprotno obveščanje javnosti in članov kulturne skupnosti o delu vseh organov kulturne skupnosti je dolžna skrbeti strokovna služba kulturne skupnosti; v ta namen pripravi gradiva za objavo, uredi in poskrbi za pravočasen izid Informativnega biltena ter tudi sicer poskrbi za primerno objavo dela kulturne skupnosti in njenih organov.

Razen tega morajo biti pri strokovni službi kulturne skupnosti stalno na vpogled vsi zapisi in sej organov kulturne skupnosti in drugi dokumenti v zvezi z delom in finančnim poslovanjem kulturne skupnosti.

18. člen

Strokovna služba kulturne skupnosti opravlja predvsem sledeče naloge:

a) pripravlja analize, informacije in druga gradiva, pomembna za delo kulturne skupnosti in njenih organov;

b) pripravlja osnutke splošnih aktov kulturne

skupnosti in pogodb za razdelitev sredstev kulturne skupnosti;

c) pripravlja osnove in merila za razdelitev sredstev kulturne skupnosti;

č) opravlja strokovne, finančne, administrativne, tehnične in druge posle za potrebe kulturne skupnosti;

d) lahko opravlja določene posle tudi za posamezne delovne organizacije s področja kulture;

e) se lahko ukvarja tudi z raznimi organizacijskimi (managerskimi) posli za potrebe kulturne skupnosti;

f) pripravlja analize, programske predloge itd. za potrebe regionalnega dogovarjanja.

Pravice, obveznosti in odgovornosti delegacij, konferenc delegacij in delegatov

19. člen

Mandat delegatov v skupščini kulturne skupnosti in v drugih organih skupnosti traja 4 leta.

Nihče ne more biti več kot dvakrat zaporedoma izvoljen za člana iste delegacije.

Odnos kulturne skupnosti Celje do Skupščine občine Celje

20. člen

Kulturna skupnost Celje usklaja svoj srednjeročni razvojni načrt z družbenim razvojnimi načrtom občine Celje tako, da je v skladu s splošnim gospodarskim razvojem občine.

21. člen

Kulturna skupnost Celje tesno sodeluje z občinsko skupščino Celje in s tistimi medobčinskimi organi, pri katerih se je Skupščina občine Celje odločila za soustanoviteljstvo, na primer predvsem s Svetom osmih občin celjske regije.

Odnos kulturne skupnosti Celje do drugih skupnosti

22. člen

Kulturna skupnost Celje se dogovarja z drugimi kulturnimi skupnostmi o skupnem obravnavanju, načinu reševanja in financiranju kulturno-političnih vprašanj in kulturnih dejavnosti, ki imajo pomen za več občin, potem ko sprejme odločitev za tak dogovor skupščina Kulturne skupnosti Celje.

V primeru sprejetega dogovora združuje kulturna skupnost sredstva z drugimi kulturnimi skupnostmi in skupaj z njimi lahko po načelih prostovoljnosti in solidarnosti ustanavlja skupne organe in organizacije ter službe za opravljanje zadev skupnega pomena in za zadovoljevanje skupnih potreb.

23. člen

Kulturna skupnost Celje se sporazumeva z drugimi kulturnimi skupnostmi o skupnem programu, ki ga vse kulturne skupnosti uresničujejo preko Kulturne skupnosti Slovenije.

24. člen

Kulturna skupnost Celje se dogovarja in sporazumeva z drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, predvsem pa s Skupnostjo otroškega varstva in Temeljno izobraževalno skupnostjo Celje o zadevah skupnega pomena, o skupnih nalogah in skupnih akcijah zlasti s področja kulturnega osveščanja mladine in podobnem.

Sredstva kulturne skupnosti

25. člen

Sredstva za uresničevanje programa Kulturne skupnosti Celje prispevajo in združujejo delovni ljudje ki stanujejo na območju občine Celje po merilih, ki jih sprejme skupščina Kulturne skupnosti Celje v skladu z zakonom.

Sredstva za uresničevanje skupnega programa več kulturnih skupnosti v regiji prispevajo in združujejo delovni ljudje, ki stanujejo na območju kulturnih skupnosti, ki so se dogovorile za uresničevanje skupnega programa.

Sredstva za uresničevanje programa Kulturne skupnosti SR Slovenije združuje Kulturna skupnost Celje po merilih, ki jih sprejme skupščina Kulturne skupnosti SR Slovenije.

26. člen

Kulturna skupnost Celje razpolaga tudi s sredstvi, ki jih pridobi na osnovi drugih samoupravnih sporazumov ali družbenih dogovorov ali na drug zakonit način.

27. člen

Podpisniki tega sporazuma (ustanovitelji — člani kulturne skupnosti) se s tem sporazumom obvezujejo, da bodo zagotavljali nemoteno delo kulturnih dejavnosti na tak način, da bodo skrbeli za kontinuiran dotok sredstev.

28. člen

Kulturna skupnost lahko dodeljuje sredstva uporabnikom samo v primeru, da je zagotovljeno trošenje v skladu s programom kulturne skupnosti. Sredstva se nakazujejo samo na osnovi sklenjenih pogodb, ki določajo program potrebna sredstva za njegovo uresničitev, rok uresnitve, sankcije za neizvrševanje ter arbitražo v spornih primerih.

29. člen

Kulturna skupnost izdaja del sredstev za opravljanje skupnih zadev strokovni službi kulturne skupnosti, ki mora o uporabi teh sredstev periodično poročati organom kulturne skupnosti.

Prehodna določila

30. člen

Kulturna skupnost Celje mora uskladiti svoje delo z določbami novega zakona o kulturnih skupnostih najpozneje do 31. 12. 1974.

31. člen

Z dnem, ko začne veljati ta sporazum, preneha veljati statut Kulturne skupnosti Celje, ki je bil sprejet dne 13. 1. 1972 in potrjen od občinske skupščine 17. 3. 1972 ter mora začeti veljati novi statut, usklajen s tem samoupravnim sporazumom.

32. člen

Ta samoupravni sporazum stopi v veljavo, ko ga po zakonu o kulturnih skupnostih potrdi Skupščina občine Celje in osmi dan po objavi.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST

Na podlagi 138. in 136. člena ustave SRS in 6. člena zakona o izobraževalnih skupnostih sklenejo delovni ljudje temeljnih organizacij združenega dela in krajevnih skupnosti ter delavci v drugih organizacijah in skupnostih, skupaj z delavci v organizacijah združenega dela na področju predšolske vzgoje in varstva ter osnovnega šolstva (v nadaljnjem besedilu: vzgojno-izobraževalne organizacije na območju občine Celje)

SAMOUPRAVNI SPORAZUM
O USTANOVITVI IZOBRAŽEVALNE SKUPNOSTI

1.

Z namenom, da se zagotovi organizirano zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delovnih ljudi na področju predšolske vzgoje in varstva ter osnovnega šolstva, se za območje občine Celje ustanovi izobraževalna skupnost (v nadaljnjem besedilu: skupnost).

Za kar najbolj neposredno uresničevanje samoupravnih pravic in interesov se lahko v skupnosti organizira temeljna skupnost (ali enota) za določeno območje ali za uresničevanje določenih skupnih interesov.

2.

V skupnosti delovni ljudje enakopravno in sporazumno

- oblikujejo politiko razvoja predšolske vzgoje in varstva ter osnovnega šolstva,
- določajo program,
- odločajo o upravljanju te dejavnosti,
- združujejo sredstva za razvoj predšolske vzgoje in varstva ter osnovnega šolstva,
- uresničujejo svobodno menjavo dela z delavci vzgojno-izobraževalnih zavodov in
- opravljajo druge zadeve, ki izvirajo iz narave odnosov na področju vzgoje in izobraževanja.

3.

Skupnost uresničuje družbene cilje na področju predšolske vzgoje in varstva ter osnovnega šolstva, si prizadeva za napredek in razvoj družbeno-ekonomskih odnosov na načelih samoupravljanja in delitve po rezultatih dela, sprejema program razvoja vzgojno-varstvene dejavnosti za predšolske otroke in osnovnega šolstva ter programe razvoja materialne podlage za te dejavnosti, se dogovarja z drugimi skupnostmi in organizacijami in opravlja druge naloge na področju, za katero je ustanovljena.

4.

Delovni ljudje v organizacijah združenega dela ter drugih organizacijah in skupnostih združujejo sredstva za izvajanje dogovorjenih programov na področju predšolske vzgoje in varstva ter osnovnega šolstva na podlagi samoupravnih odločitev, ki temeljijo na vzajemni povezanosti potreb in interesov delovnih ljudi ter na načelu solidarnosti.

Delovni ljudje plačujejo skupnosti prispevke za zadovoljevanje svojih potreb in interesov na področju predšolske vzgoje in varstva ter osnovnega šolstva in odločajo o sredstvih za financiranje obsega in kvalitete dejavnosti vzgojno-izobraževalnih zavodov ter programov razvoja materialne osnove te dejavnosti.

5.

Skupnost je pravna oseba.
Delo skupnosti je javno.

6.

Z letnim delovnim programom skupnosti se določi obseg in zagotovi financiranje naslednjih dejavnosti:

- vzgojna dejavnost za predšolske otroke,
- dejavnost osnovnih šol in posebne osnovne šole,
- nižja glasbena šola,
- strokovno in dopolnilno izobraževanje učiteljev,
- vzgojna posvetovalnica
- reševanje najnujnejših socialnih primerov otrok v šolah,
- osnovno ter družbeno izobraževanje odraslih,
- razvoj materialne osnove vzgojno-izobraževalnih zavodov,
- strokovna služba izobraževalne skupnosti,
- investicije in modernizacija in
- druge dejavnosti, za katere se sporazumno določijo z letnim programom.

7.

Za dejavnosti, ki se neprekinjeno razvijajo več let, lahko skupnosti sprejmejo večletne programe in s samoupravnimi sporazumi v združevanju sredstev zagotovijo njihovo financiranje.

8.

Delovni ljudje v vzgojno-izobraževalnih organizacijah uresničujejo program in s ceno za storitve, dogovorjeno v skupnosti, pridobivajo dohodek in si s tem zagotavljajo enak družbeno-ekonomski položaj z delovnimi ljudmi v drugih organizacijah združenega dela.

9.

Program in obseg sredstev za dejavnosti posameznih vzgojno-izobraževalnih organizacij se določi s pogodbo na podlagi zakona, samoupravnega sporazuma in meril dogovorjenih v zvezi izobraževalnih skupnosti SR Slovenije.

10.

Za financiranje enotnega in skupnega programa na območjih, ki iz lastnih virov ne zberejo dovolj sredstev, združujejo izobraževalne skupnosti sredstva v solidarnostni sklad. Ustanovitev in upravljanje sklada se ureja s samoupravnim sporazumom o solidarnem zagotavljanju sredstev za financiranje enotnega in skupnega programa izobraževalne skupnosti.

11.

Skupnost sodeluje s temeljnimi samoupravnimi skupnostmi, z drugimi izobraževalnimi skupnostmi, družbeno-političnimi in strokovnimi organizacijami.

Izobraževalna skupnost se vključuje v delo občinske skupščine na način predviden z občinskim statutom.

Skupnost se z izobraževalnimi skupnostmi združuje v zvezo izobraževalnih skupnosti SR Slovenije.

12.

Organ upravljanja je skupščina. Skupščina je sestavljena iz dveh zborov:

1. Zbor uporabnikov, ki ga sestavljajo delegati organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti ter drugih organizacij in skupnosti.

2. Zbor izvajalcev, ki ga sestavljajo delegati iz organizacij združenega dela s področja vzgoje in izobraževanja.

Skupščino sestavljajo delegati, ki jih volijo delegacije iz organizacij združenega dela, krajevnih skupnosti in drugih organizacij ter skupnosti in vzgojno-izobraževalnih organizacij. Skupščina skupnosti soodloča s pristojnimi zbori skupščine občine o določenih vprašanjih in na način, določen s statutom občine.

13.

Sestav skupščine:
Skupščino sestavlja 58 delegatov.
V skupščino delegirajo svoje delegate:
a) v zbor uporabnikov: temeljne organizacije združenega dela — 30 delegatov; krajevne skupnosti — 10 delegatov;
b) v zbor izvajalcev: temeljne organizacije vzgojno-izobraževalnih zavodov — 18 delegatov.

14.

Skupščina skupnosti sklepa na sejah, kjer oba zbora odločata in sklepata enakopravno.

Sklep je sprejet, če je v vsakem zboru posebej zanj glasovala večina delegatov.

V primeru različnih stališč zborov se izvede postopek za usklajevanje, določen s poslovnikom skupščine.

15.

Skupščina izobraževalne skupnosti:

- sprejme statut in druge splošne akte,
- sklepa družbene dogovore in samoupravne sporazume,
- daje predlog programa vzgoje in izobraževanja v razpravo delovnim ljudem in občanom in ko ugotovi, da je program sprejet, skrbi za njegovo izvršitev,
- sprejema finančni načrt,
- sprejema zaključni račun in poročilo o delu skupnosti,
- voli predsednika in podpredsednika skupščine in člane organov skupščine,
- voli delegate za skupščino zveze izobraževalnih skupnosti SR Slovenije
- opravlja še druge naloge, določene z zakonom in statutom.

16.

Skupščina izvoli izvršni odbor, ki šteje 11 članov. V izvršni odbor morajo biti izvoljeni delegati iz obeh zborov.

Izvršni odbor:

- izvaja politiko ter sklepe skupščine izobraževalne skupnosti,
- izvaja družbene dogovore in samoupravne sporazume, programe in druge splošne akte skupščine skupnosti,
- usmerja delo strokovne službe,
- pripravlja predloge splošnih aktov in sklepov ter opravlja druge naloge iz pristojnosti izobraževalne skupnosti, kadar ni določena pristojnost skupščine izobraževalne skupnosti.

17.

Strokovne, finančne in administrativne naloge opravlja strokovna služba skupnosti. Njen položaj in naloge se določijo s statutom skupnosti.

18.

Nadzor nad delom organov upravljanja in strokovnih služb opravlja odbor samoupravne kontrole, ki ga volijo delegacije organizacij združenega dela, delegacije krajevnih skupnosti in drugih organizacij ter skupnosti iz vzgojno-izobraževalnih organizacij na način določen s statutom. Odbor samoupravne kontrole ima predsednika in 6 članov.

19.

Natančnejše določbe o delovanju skupnosti določa statut skupnosti.

V statutu se določi:

- organizacija izobraževalne skupnosti,
- delovno področje,
- temeljne naloge,
- način združevanja sredstev,
- delegiranje v organe skupnosti,
- organizacija in sestav skupščine in drugih organov skupnosti,
- način odločanja v organih skupnosti,
- nadzor nad poslovanjem,
- način poslovanja strokovne službe,
- način obveščanja javnosti,
- način sodelovanja in dogovarjanja z drugimi izobraževalnimi skupnostmi, organizacijami in drugimi skupnostmi,
- ter druga določila pomembna za delo skupnosti.

20.

Priprave na ustanovitev izobraževalne skupnosti po tem samoupravnem sporazumu, opravijo organi obstoječe izobraževalne skupnosti.

21.

Ta sporazum začne veljati in je obvezen za vse ustanovitelje, ko ga podpiše v enakem besedilu najmanj tričetrtine pooblaščenih podpisnikov in ga potrdi skupščina občine,

22.

Seznam udeležencev sporazumevanja je sestavni del tega sporazuma.

V Celju, dne

Podpis

SKUPNOST ZA IZGRADNJO OBJEKTOV POSEBNEGA DRUŽBENEGA POMENA V OBČINI CELJE

Po 60. členu ustave SRS sklenejo delavci in drugi delovni ljudje z območja občine Celje

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o ustanovitvi samoupravne interesne skupnosti za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena v občini Celje

1. člen

Delavci temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, delovni ljudje, ki delajo v kmetijski, obrtni in podobnih dejavnostih z delovnimi sredstvi, na katerih ima kdo lastninsko pravico in delovni ljudje v krajevnih skupnostih (v nadaljnjem besedilu: člani), ustanovijo samoupravno interesno skupnost za izgradnjo objektov posebnega družbenega pomena v občini Celje (v nadaljnjem besedilu: skupnost).

2. člen

Skupnost uresničuje in izvaja naloge na področju izgradnje objektov posebnega družbenega pomena po sprejetem programu.

Za uresničitev programa izgradnje objektov posebnega družbenega pomena združujejo člani skupnosti sredstva po načelu solidarnosti ter odločajo o uporabi teh sredstev. O višini sredstev, ki jih združujejo, se člani dogovorijo s posebnim samoupravnim sporazumom.

Delovni ljudje združujejo sredstva v skupnosti tudi v obliki samoprispevka.

3. člen

Skupnost gradi objekte posebnega družbenega pomena kot so šole, otroške varstvene ustanove, kulturni objekti,

telesnokulturni objekti, objekti za rekreacijo in drugi podobni objekti.

4. člen

Program skupnosti mora izhajati iz potreb delovnih ljudi, družbenih ciljev in materialnih možnosti članov skupnosti.

Program se sestavi za vsako leto in za srednjeročno obdobje.

5. člen

Skupnost ima skupščino, ki jo sestavljajo delegati članov.

Skupščina ima 40 delegatskih mest.

Temeljne organizacije združenega dela, delovne skupnosti in delovni ljudje, ki delajo z delovnimi sredstvi, na katerih je lastninska pravica, pošiljajo v skupščino skupnosti 30 delegatov.

Delovni ljudje v krajevnih skupnostih pošiljajo v skupščino skupnosti 10 delegatov.

Način izvolitve ter pravice in dolžnosti delegatov določijo člani s svojimi splošnimi akti.

6. člen

Vsak delegat v skupščini ima pravico dajati pobude za obravnavo vprašanj, ki so v pristojnosti skupščine, predlagati ustrezne rešitve in zastavljati vprašanja organom skupščine in strokovni službi.

7. člen

Skupščina obravnava in odloča zlasti o naslednjih vprašanjih:

- sprejema statut in druge splošne akte,
- sprejema program izgradnje objektov posebnega družbenega pomena,
- sprejema letni finančni načrt in zaključni račun,
- sklepa družbene dogovore in samoupravne sporazume,
- odloča o najemanju kreditov,
- obravnava poročila o izvajanju programa,
- voli in odpokliče člane organov skupščine ter predsednika in namestnika predsednika skupščine,
- sprejme poslovnik o svojem delu in delu svojih organov,

— opravi druge naloge, določene s statutom skupnosti.

8. člen

Odločitev v skupščini je sprejeta, če je zanjo glasovalo 30 ali več delegatov.

9. člen

Skupščina ima izvršilni odbor, ki šteje najmanj 11 članov.

Naloge izvršilnega odbora so zlasti:

- skrb za izvrševanje programa skupnosti,
- priprava predlogov za odločitve skupščine,
- opravljanje drugih nalog iz pristojnosti skupščine, ki so določene s statutom.

10. člen

Za izgradnjo posameznih objektov imenuje izvršilni odbor gradbene odbore.

11. člen

Skupščina skupnosti in njen izvršilni odbor sta dolžna obveščati člane skupnosti o uresničevanju programa in uporabi združenih sredstev.

12. člen

Prvo sejo skupščine skupnosti skliče upravni odbor za izgradnjo rekreacijskega centra Golovec.

13. člen

Sredstva, zbrana z družbenim dogovorom za izgradnjo rekreacijskega centra Golovec in srednje tehniške šole v Celju, se po ustanovitvi skupnosti prenesejo na skupnost.

14. člen

Skupnost je ustanovljena ko ta samoupravni sporazum podpiše najmanj tri četrtine članov.

Dejstvo, da je skupnost ustanovljena, ugotovi upravni odbor za izgradnjo rekreacijskega centra Golovec s sklepom.